مرزا صاحباں

آزاد بک ڈپو۔ ہال بازار۔ امرتسر

price Rs. 3

اَلعشقُ نارٌ یحرقُ ماسوی اللّٰہ

تصنیف
من
میاں محمد بوٹا ساکن گجرات پنجاب

مرزا صاحباں

ملنے کا پتہ

آزاد بک ڈپو ہال بازار امرتسر

قیمت تین روپیہ پچاس پیسے

(اعلیٰ پرنٹنگ پریس دہلی)

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

در صفت جناب باری تعالےٰ

آکھاں حمد تے شکر ہزار لکھاں اوس رب رحیم رحمان دا جی
عشقوں کن فیکون آواز کر کے کیتا فرش زمین زمان دا جی
احد نور تھیں نور احمد وچہ میم حجاب نہان دا جی
مسند فرش تھیں عرش تے چاڑھیو نے جلسہ دسیا لامکان دا جی
خاطر خاص حبیب پسار کیتا عرش فرش دوزخ جنتان دا جی
لاکھاں کرن خزانیاں ہتھ دلنے قدر نہ کوئی پچھان دا جی
موتی لعل صداف تھیں کرے پیدا قطرہ ڈال کے ابر نیسان دا جی
چودہ طبق کھلوا ہوا اندر دا انگ تنبواں تان تھیں نان دا جی
آتش آب تے خاک ہوا پیدا کیتا حکمتوں میل میلان دا جی
کیتی لید مخلوق نابود وچوں ہویا ذوق جان ذات جتان دا جی
کیتا بھید مخلوق تابوت خالق ہویا گل گواہ بیان دا جی
میزبان ہو خلق جہان کیتی لنگر سدا جاری نعمتاں دا جی
فرعون نمرود شداد نے کیتا ایڈا اکرم احسان دا جی
پائے درد مصیبتاں دوستاں نوں صرف ڈھنگ ایہ صبر امان دا جی
کشتی عقل دی ہووے فناہ ایتھے ڈگے بحر ایہہ طوفان دا جی

جس ذوق تے شوق تھیں چا کیتا اُچا مرتبہ عشق دے شان دا جی
عشق باز ہو راز جتایو نے ہویا ذوق معشوق بنان دا جی
لائی مہر نبوت پشت اُتے دتا شان ختم المرسلان دا جی
دوئی دور کر کے اکو نور ہوئے گوشہ ملے جیوں تحت کمان دا جی
رہسی آپ اکلڑا پھیر دائم فانی فرش فناہ جہان دا جی
دیکھ صفتاں راز دنیاز نیارے ناس قیاس دھیان دا جی
نال امر دے ابر تھیں کرے باراں ہووے فرش فناہ جہان دا جی
سورج چن تارے سارے نور نیارے کیتا زمین توں زیب آسمان دا جی
نور دوں ملک ناروں دلطیر داد خاکوں ساز یا جسم انسان دا جی
کیتا روح اسیر قلبوت اندر کوٹھ ماریا امر زندان دا جی
دیکھ قدرتاں کرم مخلوق ہر دم کیتے ورد سبحان سبحان دا جی
دوست دشمناں نہ فرق جاپے ایسا سخی داتا صاحبدان دا جی
کیتا تاج تے تخت عطا اونہاں دتا شان شاہی سلطان دا جی
ہووے عقل تھیں آپ پچھان ساری بے پرواہ صاحب قدردان دا
لائق وچہ درگاہ دے شکر باجھوں کرنا ہووے نہ سخن زبان دا

دل کرم کمان جہان لنظری پردے پوش تے عیب نے چھاندا جی
منگ بوٹیا دعا درگاہ وچوں لیکھے دان جویں ایمان دا جی

در بیان مناجات بدرگاہ قاضی الحاجات

گنہگار ہیں وڈی خطا والا بخشنہار توں رب غفور میرا
اک گھڑی نہ بیٹھیا ہے تیرا ہیا نفس ہمیش مغرور میرا

گزری عمر وچہ فسق فجور میری بھریا دامن نال قصور
پیچھے عمل دی نیک نہ آس کوئی تقویٰ تدھ تے نرا فزور

کیتے ظلم زیادتیاں نفس اُتے رہیا نیکیاں تھیں دل دُور میرا
تیرے فضل تھیں ہوگ بچا کوئی کیتو عدل تے ملکھ لنگور میرا
کریں عدل میزان نہ نیکیاں دا اچھا بہ نال گناہ بھرپور میرا
شان قدر توں آپ فرمان کیتا بخشنہار دربار حضور میرا
ہووے وقت اخیر دے یاد کلمہ سینہ نور تھیں کریں معمور میرا
دیویں گور اندر میری وچہ چانن روشن کریں ایمان پر نور میرا
کریں فیض تھیں فضل جے اک رتی ہووے کوٹ گناہ دا چور میرا
لائیں شوق دا باغ قلوب اندر کڈھیں بیخ تھیں کبر غرور میرا
پائیں برکتاں وچہ زبان میری ہووے شعر پڑھن مشہور میرا
پڑہن شوق تھیں شعر شوقین دلبر کرن مجلساں وچہ مذکور میرا
کریں شعر دا باغ سرسبز سایاں رہے نام مدام ظہور میرا

آیا ننگا دربار ہیں منہ کالا کریں نور تھیں رنگ کافور میرا
کوئی عمل نہ نیک کمایا میں نت کسب ہے فسق و فجور میرا
جاپے گھاٹ صراط دی واٹ اوکھی کریں پار وچہ پلک دے پور میرا
تیرے فضل دا سدا دربار جاری اسواسطے جیو مسرور میرا
کڈھیں ساس ایہہ باہجہ پیاس تلخی کریں جسم نہ تنگ مجبور میرا
پچھن منکر نکیر سوال جدوں رکھیں حافظہ با دستور میرا
ہووان نشر نہ حشر دے روز سایاں کریں ایہہ سوال منظور میرا
دنیا وچہ نہ کریں ذلیل مینوں رکھیں بھرم وچہ یوم نشور میرا
میری قلم نوں قدر توں بخش قوت کڈھے لنب اینٹن تنور میرا
تیرے نام دا مان گمان مینوں کوئی نہ عقل تے خام شعور میرا
محمد بوٹیا لکھاں ہن نعمت سرور حبیب الٰہی اکرام غفور میرا

در نعمت سید المرسلین خاتم النبیین احمد مجتبیٰ محمد مصطفیٰ رسول مقبول
صلی اللہ علیہ وسلم

آکھاں صفت سدا سلطان امت جیندی شان قرآن گواہ ہویا
سرتاج لولاک لما دا لا ساری خلق سندا بادشاہ ہویا
آیا جدوں جہان تے نور احمد ڈگ لات منات فناہ ہویا
اوپر عرش رسول سدان اللہ جدوں سیر کرن دا چاہ ہویا
آن فان مکان آسمان اوپر پہنچا جا سرور دا ہو واہ ہویا
آکھن زیارتاں حور غلماں ہر طرف تھیں صلی علیٰ ہویا
بڑی دھانگ گنبند دا عرش آہا رکھے قدم سرور محکم راہ ہویا
دتی عرش تے چڑھ آواز اچی داخل جدوں جا وچہ درگاہ ہویا
دسے رب نے سر خزانیاں دے وچہ امتاں دے سربراہ ہویا
پھر کے ہفت افلاک اک رات اندر آئے پھیر دھرتی صبحگاہ ہویا
پلے جگ جہان مقصود منزل سدھا راہ شریعتی راہ ہویا
دوہاں عالماں دا بادشاہ سرور نبی ولی سب مثل سپاہ ہویا

سچا یار حبیب نصیب والا مشتاق جس پاک اللہ ہویا
شرق غرب جنوب شمال تیکر روشن دین جیہندا مثل ماہ ہویا
آدم جن سرورش طیور وحشی کل تابع زیر نگاہ ہویا !
گئے چڑھ براق رسول اکرم جبرائیل وکیل ہمراہ ہویا !
اوتھے ملک مثال پہنچ ناہیں ڈیرا نبی سندا اجس جاہ ہویا
خاطر آراستہ ہوئی جنت لا نبو دو رخاں دا سرو سناہ ہویا
پایا رب دی طرف تھیں شرف نبی انعام سرتاج کلاہ ہویا
ملی ذات نوں ذات ہم بات ہوئے کل راز نہان آگاہ ہویا
لوح قلم کرسی عرش فرش اندر اوہدے نام سندا افواہ ہویا
دیکھو مرتبہ کیڈ رسول پایا اوپر عرش دے سیر مباح ہویا
دیکھ کافراں معجزے دین آندا دل جنہاں دا سی گمراہ ہویا
لیائے نبی تے دین یقین تھیں جو معاف تنہاں دا سب گناہ ہویا

رہی آکھ تعریف مخلوق ساری اوڑک سب دا عقل فناہ ہویا
کرسی حشر شفاعتاں پاس مولا اساں عاصیاں دا خیر خواہ ہویا

اندر صفت رسول شرمندگی تھیں میری قلم دا منہ سیاہ ہویا
محمدؐ بوٹیا فکر کی اُمتاں نوں نبی جنہاں دا پُشت پناہ ہویا

دربیان مدح چہار یار کبار رسول مقبول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

ابوبکرؓ تے عمرؓ عثمانؓ حیدرؓ چارے یار رسول دے پیارڑے جی
صدق علی حیا سخا ثابت جوہر چار ہاندے وچہ ایہ چارڑے جی
وچہ شرع محمدیؐ چمک لائے روشن نور مجمور ستارڑے جی
شہر شرع دا چوہاں آباد کیتا کوٹ کفر دے توڑ لکھارڑے جی
جنہاں چوہاں تے صدق درست کیتا نال کرم اوہ ایہدے تارڑے جی
ہادی رہنما نبی امام اُمت چشمے فیض دے نور نیارڑے جی

کرکے صفت خدا قرآن اندر سدے نال پیار دسارڑے جی
وارو وار بیٹھے اوپر تخت نبی چوہاں صفت انصاف نتارڑے جی
کعبے چار چوطرفے سجود جانز چاہیئے دین چار منارڑے جی
برکت چوہندی زمین زمان اندر چارے مال یکساندے بھارڑے جی
اُتھے بناں چانن جیہڑے شک جانن بیسے دھروں درگاہ دربارڑے جی
حرمت بوٹیا چوہاندی نال مولا ساڈے بخشش فعل نکارڑے جی

مدح شریف حضرت غوث الاعظم پیر میراں عبدالقادر جیلانی قدس سرہ

سید پاک جناب ہے پیر میراں جیندا نام روشن مثل چند ہویا
پیارا یار جناب جبار دائی جیندا زہد منظور پسند ہویا
محی الدین تھیں دین سرسبز ہویا راہ کفر دا جنہیں تھیں بند ہویا
گھر خادماں پیریاں پوریاں سو صاحب یمن الساعہ حمبند ہویا
پیارا رب لاڈلا پیر میراں جدہا چھتر جہان اپرند ہویا

بیوی فاطمہ تے ابوصالح دا فرخ نال امیر دل بند ہویا
پیہتے جام ید مقصود منزل تیجے اوسدے جہاندا پند ہویا
پاندے فیض تھیں فقر دے گنج اوسے جس نے پیر میراں خورسند ہویا
کوئی مول نہ انت کراماتاں دا وچہ بارگاہ قدر بلند ہویا
محمدؐ بوٹیا پیر دی دھیر نتنیوں تائیں طبع دا نبز سحند ہویا

دربیان آغاز قصہ حسب درخواست یاراں خود

اک روز پیاریاں ساریاں نے سانوں نال گمان فرمان کیتے
رہند کنت نے دل اداس ساڈے شعر سنن دے شوق غلطان کیتے
مرزے صاحباں دی داستان دسو جیہو کر عشق نے مار حیران کیتے
پختہ قافیہ شعر بوزن آکھو جیویں شاعراں شعر بیان کیتے
اساں نال امید سوال پایا ترلے ہور ہزار ابھی آن کیتے
تیرے شعر سندی ہر شہر چرچا موتی سخن پسند جہان کیتے
پایا آ سوال ایہ دوستاں نے اساں دور دراز دھیان کیتے
کارن دوستاں دکھڑے پیا جرناں ایس فکر نے اساں پریشان کیتے

آکھن آکھ سنا گل عاشقاں دی جہڑے جیوندے محبوب قربان کیتے
کرکے شعر تے جیو پرچا ساڈا اسیں ہجر نے مار ویران کیتے
کیکر مار ریا بار دلیچہ مرزا کیکر صاحباں آہ و فغان کیتے
وچ درد دریا دے دل تاری کشتی نوح جیوں سیر طوفان کیتے
لئی خضر دے خاص شاگرد شاعر سخی سخن دے رب رحمان کیتے
ساڈے شوق دا باغ بنا تازہ دل بھور اداس تران کیتے
نازک ساک ہے بہت پیار یاندا جاسی ٹٹ جے ذرا گمان کیتے
شعر سنن دا کسے نوں شوق ناہیں اساں خوب طرح امتحان کیتے

محمد بوٹا

آوے جیونہ شعر دے لکھن اتے اساں بند لپیٹے قلمدان کیتے
خشک دلاں تھیں دور دراز گجری جنہاں سیر نہ ایس مکان کیتے
دکھی حال ہے رس پریم رتی اوہناں شوق محبوب مستان کیتے
اساں ایہ زبان پیار نہ دے سن نقش اتے جند جان کیتے
دلدے ڈبیوں کڈھ کے سخن موتی اگے پیاریاں چاندران کیتے
اوہ شعر زبان روان ہوئی مولا فضل تھیں فیض احسان کیتے
مالی وانگ شگوفیاں ملا شاخاں کارن دوستاں دے بوستان کیتے
گھوڑا طبع دا تیز دوڑا کے میں سیر شعر دلے وچ میدان کیتے
میری قلم نوں قدرتوں ہی قوت پینڈے شعر دے رب آسان کیتے

بعضے شعر کہیں پھیر کے منہ نسن جھٹے رب بیدید حیوان کیتے
بدعت کہن ملاں ذکر عشق دے نوں معلم کسے نہ راز نہان کیتے
جنہاں ولاں نے عشق دا عکس ناہیں مثل خر اوہ رب انسان کیتے
سولی منصور دی چال کے جان اتے راضی چادر ست مہربان کیتے
گل عشق دی دل خیال ہویا وانگ قمریاں سوز الحان کیتے
سن کے شعر میرا آفرین کہسن جیہڑے رب زیرک سخندان کیتے
وانگ لشکراں بن ردیف آئے وچ صورتاں روپ عیان کیتے
اساں بیت پتنگ ڈے دسنے نوں شوخ شوق دے شمعدان کیتے
مادی آن کے موج دریاواں دی سخن طبع تھیں تیز روان کیتے

کر کے یاد خضر استاد نامیں شروع شعر اندر آن فان کیتے
محمد بوٹیا ادب جناب دی تھیں نال دوستاں قول زبان کیتے

دربیان معقولہ شاعر میاں محمد بوٹا ساکن گجرات

بیٹھے جیو دیناں صلاح کیتی قصہ جوڑ پیاریاں ٹالئے جی
آپیا ہن فکر جنجال گلوچہ کیتے قول محبوبا ندے پالئے جی
کر شعر دا گیتی دھار پریت چاہن کی بیدید پالئے جی
قدردان جے ہون پچھان دا لے موتی سخن دے پچھوں ڈھالئے جی
کہندے یار کر شعر صفاہندی عربی فارسی شعر نہ ڈالئے جی
مرزا صاحباں رکھ نشان اگے یار یار کر خون اچھالئے جی
ساقی ہو کے دوستاں پیاریاں نوں پیالے پریم دے بھر پیالئے جی
لہر حسن دی سنی دی شہر کھیوے مرزے مہر نوں چل دکھالئے جی
لا کے دوہاندی بیت مسیت اندر نال شوق دے خوب سجالئے جی
ہن چھوڑ کے طول فضول قصے گل اصل مقصود دی بھالئے جی

راضی کیجیے جیو پیار دے توڑ کے اپنی جان نوں گالئے جی
بھار شعر دا بھار پہاڑ جیڈا کارن دوستاں سر تے اٹھالئے جی
جویں راگ سناوناں ڈوریاں نوں اگے انھیاں دے دیوے بالئے جی
سوہنا عجب بہار دا شعر کر کے شوق دوستاں دے دل ڈالئے جی
سن شعر نہ معنے دان ملاں کتھوں جاہلاں سمجھ سکھالئے جی
آتش عشق تے پریم سوز اندر انگ وانگ پتنگ دے جالئے جی
ڈال آب زلال وصال والا مویاں دلاں نوں پھیر جوالئے جی
مجنوں لیلیٰ دیوانگ ہن دسن اندر مرزا صاحباں پڑھن بہالئے جی
قصہ جوڑ کے درد فراق والا دکھی دلاں دی لنب نکالئے جی
محمد بوٹیا آکھ ہن دوستاں نوں قصہ سنو ایہ ہوش سنبھالئے جی

دربیان صفت سرداری مہر کھیوا خاں

تربھ جھنگ مگھیانا تے شہر کھیوا امن چین دیناں دسیندڑا ئی
زن مرد سب ملک غلمان حوراں جنت وانگ اوہ شہر سوہیندڑا ئی

سبز زمین نہ راغتاں چھاں باغیں کول بحر جھناں وگیندڑا ئی
دس وس اوبیلڑے چھیل منڈے سوہنا اک تھیں اک چڑھیندڑا ئی

وانگ مصر دے حسن دی کھاݨ کھیوا جوبن جنیاں ٹھاٹھ مرینداائی
جھنڈے ہووے گلزار شگوفیاں دی ایتھے ناچ چکھیرو ہنڈرائی
کھیوا شہر کوئی حسن دا قہر جادو دیکھے جو سو عقل ونجینداائی
کھیوے شہر دا کھیوا جیہیں سردار خاص ذات سیال سدینداائی
طالع مند تے بخت بلند والا متھے نال اقبال چمکینداائی
نوشیرواں تے عمر خطاب رضہ وانگوں چار چکاری عدل تولینداائی
کڈھے مار کے چور چکار سبھل لگا نجیا مال پھرینداائی
کرے ٹہل مسافراں راہیاں دی سدا ورت ہمیش ورتینداائی

گرد ے اوس نرینے بھون عاشق جنہاں حسن تے جیو نرسینداائی
جھمکے شمع چراغ دی چمک ہووے ایتھے انگ پتنگ جلینداائی
جالینوس دی جیہیں دیوار قہقہہ تینوں مرکے ہس ہس جھیڑا دینداائی
یاراں پتیاں وچہ چودھر اسدا اندر جھنگ دے راج کرینداائی
مال ملک تے ملک مثال صورت صاحب نیک نصیب چمینداائی
ایسا دبدبا اسدا وچہ دلیساں ویکھ بکری شیر ترہینداائی
وسن کیا رعیتاں امن اندر کوئی ظلم دا نام نہ لینداائی
حاتم وانگ سخاوتاں وچہ کامل راہ ربدے سیس وکینداائی

دربیان صفت میر شمیر ہر دو پسران مہر کھیوا خان

کھیوے خاں دے پت دو خان زادے نام میر شمیر امیر دونویں
سوہنے انگ جیوں رتڑے رنگ سوہنے کیتے قدرتوں رب قدیر دونویں
رستم زال تھیں زور کمال آہا ہتھیں ترور ڑدے پکڑ زنجیر دونویں
کرن ورزشاں پکڑکے ترکشاں نوں مارن نال تدبیر دونویں
پنچھی اوڈدے سروں نہ جان دیندے میلین نال نشان نظیر دونویں
علم عمل صورت شکل عقل کامل کرن وانگ سحبان تقریر دونویں

مائل مست مزاج شہزادیاں دی سوہنی صورتاں بدر منیر دونویں
پاس باپ تے ماں دے وچہ پرہیا جیہیں بادشاہ کول وزیر دونویں
شیراں چتریاں سنیا ہاتھیاں نوں پکڑ بازوں سٹدے چیر دونویں
جاندے مرگ نوں مرگ دی جان ہوسی گویا خاص قضا تقدیر دونویں
جدوں لڑن کارن آوے نال دیواں گویا رام لچھمن سکے ویر دونویں
محمد بوٹیا بابدے کرم چنگے جیندے پت نے صاحب تدبیر دونویں

دربیان تولد شدن صاحباں بخانہ مہر کھیوا خان

دختر نیک اختر جمی گھر کھیوے خوش میر شمیر بھرا ہوئے
دائی چا پائی وچہ پوتڑے دے کارن بانگ حاضر عاما ہوئے
رکھن صاحباں ایس دا ناں صاحب حسن دا لڑکے خاک پیا ہوئے
لیا صاحباں حور تھیں نام جوبن ملک ویکھ صورت مبتلا ہوئے
جمی جگ تے صاحباں روپ رانی سارے ملک تے شگن اوپا ہوئے

کرن ایڈ سردار نے لعل موتی مالدار کنگال گدا ہوئے
گرد ھنتی عشق دی کاڑ پلاوندے جس تھیں عاشقاں جور جفا ہوئے
آیا لاٹ زمین تے جن فلکوں اوہدے حسن دے ایڈ شعاع ہوئے
روشن رنگ رخسار دو دیکھ کے تے آفتاب مہتاب فدا ہوئے
خوشی کھیوے دی لوٹیا بھائیاں نوں ویکھ ویکھ دلوں فدا ہوئے

دربیان ذکر سال ششم

پہلے ورہے کنیزکاں گود چائی گھت پوتڑے ریشمی لالدے جی
نال چاودے پکڑ بھرا دونویں اور پرورش بھٹاں سکھالدے جی

کرن پیار تے بال دینال شفقت مکھن کھنڈ دینال کھوالدے جی
کدی ہسدی تے کدی روپیندی کرے کم اوہ چھال پتالدے جی

محمد بوٹا

دوجے ورھے چا قدم تے ٹرے ٹھم ٹھم مور مست ہوئے اوہ چالدے جی
وانگ طوطیاں سکھیا سمجھ گلاں مٹھے بول نبات دینالدے جی
ورھے تیسرے ماں تے باپ اوہدے اڑیاں سٹ کے گھرین کھڈالدے جی
پیریں جھانجھراں لٹکدے کن ہندے گل ہسیاں ہس کے ڈالدے جی
چرھدے ورھے گن لاوندے سیس اوہدا کوراچونڈیاں بھر کے ڈالدے جی
مکھ چمکدا مثل شفق روشن شعلے نکلے حسن جمال دے جی
ورھے پنجویں صاحباں ہوش لدھی ہوئی سگھڑ وچہ عقل کمالدے جی
پھیرد وڑدی نال سہیلیاں دے نرھٹے پھرن جیویں ڈار غزالدے جی
چھیویں سال نوں عقل کمال ہوئی ماپے پڑھن مسیت بہالدے جی
رڑکے رڑکیاں بہت خوشحال ہوئے ویکھ صاحباں پری مثالدے جی
سدا صاحباں کول بٹھائی ملاں منگن دعا دستہ اقبال دے جی
تیز فہم تے لوک زبان آہی پڑھے سبق نوں نال خیال دے جی
لائیے پیت مسیت وچہ صاحباں دی پیالے پیاں کے شوق وصالدے جی
کھیڈے شہر لیا ملا مرزا نال صاحباں ٹھیڈی بال دے جی

ہوندی ویکھ کمال نہال آناں جدوں کھیڈدی نال خوشحال دے جی
نال انگلی وسدی اوہ ابا اماں آکھدی نال خیالدے جی
دے صاحباں کھیڈدی وچہ محلاں چمکے بھاگ نصیب اقبالدے جی
شاہ پری نوں پا کے زری زیور سانگ حور وساز وکھالدے جی
کالے کیس گل گنڈ لال ہار تکن پیچے پیچ اندر والوالدے جی
ہوئی نور بھیں شمع کافور روشن عاشق انگ پتنگ ہوبالدے جی
عجب روپ تے عجب پوشاک بانکی عجب سج سر تے شالدے جی
گورا مکھ تے ہونٹ یاقوت چمکن تے رنگ بدخشاں دے لعلدے جی
نقد نذر استاد دی رکھیا نے کڈھن گھت اشرفی وچہ تھالدے جی
وچہ دس دے نور جیوں برس بیبا ہوئے کرم اس جل جلالدے جی
ملاں جہر پھیرے ہتھ سر تے ویکھے قاعدے حرف سکھالدے جی
نیک طالع نال مطالعے کیتا ختم قرآن وچہ سال دے جی
دانا ہادہن چلے چاد اگاں مرزے کھرل سندی وچہ بھالدے جی
کرو لوٹیا صفت ہن صاحباں دی یار آکھدے نال سوالدے جی

دربیان تعریف حسن صاحباں مے گوید

پری پدمنی صاحباں حور نوری شاعر کرے تعریف تحریر جیونکر
متھے بندیاں پال جیوں تاریاں دی چہرہ چمکدا بدر منیر جیونکر
پھرے چھنکدی نال سہیلیاں دے اندر فوج سردار امیر جیونکر
متھا گول محراب دی ڈول والا کیتا کعبیوں عکس تعمیر کیونکر
حور نکلی جنت تھیں مار چمکاں روشن نور تمام سریر جیونکر
لین نین حساب عذاب اوہو جاپن عاشقاں منکر نکیر جیونکر
گردن کونجدی دند جیویں ہس موتی ٹھوڈی سیب تے قند ڈھاکہ کشمیر جیونکر
دھار سرمیدی بار چمکا آنکھ چمکے سامنے شمس شمشیر جیونکر
روم شام دے نقش غلام ہوئے لکھی چین ارژنگ تصویر جیونکر
سرتھا تیوں مار حباب اٹھے ٹھاٹھاں حسن دیا دا نیر جیونکر
بیٹھے کلہ دے تخت تے تان تنبو بادشاہ سلطان وزیر جیونکر

قد سرو انار رخسار دونویں لباں مٹھیاں شہد تے شیر جیونکر
بھواں وانگ کمان گیان دسن پلکاں عجب خدنگ دے تیر جیونکر
تختہ صندلی صاف سفید سینہ پیڈا مخملوں نرم حریر جیونکر
بانکی چال چکور تے مور کولوں ویکھ ہنس ہوئے شرمگیر جیونکر
اڈی حسن دی تار تے آن پتلی کھیڈے سامری سحر تاثیر جیونکر
ویکھ روپ تپسیا کرے بیٹھا بھلا نیر تھوں بھگت کبیر جیونکر
باہیں گول رنگیل خراد چڑھیاں کسے ڈولیاں نال تدبیر جیونکر
سرخی لباں دی ویکھ گل لالیاں نے لائے داغ دل تے سینے چیر جیونکر
آہی حسن دی مورتی ہنس رانی شاہ پری تمثیل نظیر جیونکر
اکو ہان پستان جوان دونویں جاپن رام لچھمن کے ویر جیونکر
کھیون پٹ دے گول رنگیل لاٹو پیڑے مکھن دے پنیر جیونکر

بعضے کہن خرمانیاں رس بھریاں ہوئے شتری پیر دے صدر جیونکر
نین ویکھ کے مست سیاہ اوہدے ہرن حیران دلگیر جیونکر
زلفاں مار کنڈل گل ہار ہویاں کارن عاشقاں طوق زنجیر جیونکر
گورے مکھ تے خال سیاہ چمکے نوری شکل ملنگ فقیر جیونکر
کرے نال نگاہ فناہ جیہڑی دونویں نین قضا التقدیر جیونکر

بعضے کہن دند لڑیاں پوش اوہدے آہے امنڈ نوں گھٹ دے ہیر جیونکر
بدھے حسن دے کھلے دربار عاشق ہووے چاہ زنداں اسیر جیونکر
نک الف ہے اسم اللہ اکبر پھیرے عاشقاں گلے تکبیر جیونکر
سدھے صافی ستون منارد دونویں نازک پیر حنا پذیر جیونکر
محمد بوٹیا حسن پرست عاشق چمن صاحباں دے پیر پیر جیونکر

دربیان تعریف جمال کمال صاحباں

آئی پری صاحباں کوہ قاف وچوں سایہ بحر یار دے دیکھن والیاں نوں
کیتے شاہ گدا نگاہ اوہدی منگن بچھیا پکڑ پیالیاں نوں
نین ویکھ کے مست سیاہ اوہدے ہرن کرن قربانیاں غزالیاں نوں
سرخی لباں دی دیکھ کے داغ سینے شرمسار کیتا گل لالیاں نوں
نازک بدن بلور امیر زادی لائی لکھ تصویر جیوں آلیاں نوں
پھرے جھولدی مست مزاج اندر کیتا نشے جیوں مست متوالیاں نوں
اوس پری نوں رب نے پردے تے چانا بھار ہے قہر سکھالیاں نوں

ملکہ ملک پنجاب دا ماہنے نوں آئی چاہڑ کے روپ سیالیاں نوں
بندرابن تھیں بنکے سانگ گوپی آئی لا کے لنگ دوشالیاں نوں
تیڑے سنبلاں سرزمین اتے دیکھن پیچ پائے گیسوان کالیاں نوں
زلفاں حال گل ڈال ڈاہڈے عاشقاں دے آ سکھ صیاد جیہیں جالیاں نوں
پیر جیکے سکدے رنگ مہندی آپ بھار جیہیں نہ دراچھالیاں نوں
سوہنے ویکھ کے پھل رخسار بلبل کرے سوز پکار کے نالیاں نوں
ہوئی بوٹیا حسن دی شمع روشن چلی خبر دیو جند جالیاں نوں

دربیان تعریف حسن حسین صاحباں

عاشق بحر جنہاں دا لیٹھ بیٹھے ڈیرے وچ پیالا دنگ جنگ کردے
جادوگراندی نیلی کھیڈ پائی کلمہ عقل دی دور فرسنگ کردے
قزلباش اسوار دو نین جنگی نال عاشقاں دے نت جنگ کردے
کچھے چین تے وانگ چکور عاشق جند جان قربان نسنگ کردے
خونخوار ابرو شکل شیر خونی وچہ پیار نہ دیر درنگ کردے
ہونٹھ چاہڑ کے رنگ دندا سڑیا گل لالیاں دے رنگ دھنگ کردے
اکو وار جو ویکھدے صاحباں نوں ٹھیندہ نگر دے کام انوں ننگ کردے

والی ملک دے ویکھ کے صاحباں نوں چھڈ تخت شیخیاں دیس ملنگ کردے
مکھ شمع قندیل کافور روشن چال اتنگ بیرنگ پتنگ کردے
کالے کیس پلمدے ناگ لہری بناں چھیڑیں کلے ڈنگ کردے
دار دکھلا دین پستول تکے خوف جنہاں شیر دا انگ کردے
کارن نینہاں دے طوق زنجیر زلفاں جیہڑے چون چرلوا رنگ کردے
ہتھیں ویکھ کے رنگ حنا عاشق ہتھیں اپنی خون دا رنگ کردے
محمد بوٹیا ویکھیا آپ توں تے زاہد حسن مجوباں دے تنگ کردے

دربیان صفت جمال کمال صاحباں

حسن حد حساب تھیں صاحباں دا شاعر صفت تھیں بندن زبان دسدے
مکھ شمع دے وانگ پتنگ جل جل جو دیکھے ہزار جوان دسدے

لکھی آپ تصویر نقاش ازلی ویکھ نقش محبوب دھیان دسدے
سایہ پری جہان نے آن پایا وچہ جوش بیہوش انسان دسدے

چٹے دیکھ کے دند ندیل کلیاں چنبے پے باغیں باغبان دسدے
جاہڑے غضب دے کالے سیاہ سرمے لٹے شہر بازار دوکان وسدے
ٹھوڑے چُر جھبور دی شاہزادی کارن حُسن قیدی ساربان دسدے
نیمخواب مستانیاں ویکھ اکھیں نرگس خواب اندر پریشان دسدے
سینے تخت تے آن پستان بیٹھے خاندان وزیر سلطان دسدے
متھے چوٹیاں صاف محراب متھے سجدے وچ جیونکر مسلمان دسدے
کالے خال تے لال رخسار اتے بیٹھے کھود بھلاں اتے آن دسدے
ادر پلیاں چمکدی دھڑی دھڑی دھڑ نالے چمکدے جیوں آسمان دسدے

مٹھے حسن ہاروت ماروت مٹھے قید وچ چاہ زندان دسدے
پالی اُٹھ وندا سرے پاٹرے تھکیں کئی دیس بدیس ویران دسدے
سندر ویکھ کے چال کمال اوہدی ہنس مور چکور حیران دسدے
نک نہار تے تیر مژگاں ابرو عجب خمدار کمان دسدے
ویکھ نین بندوق معشوق چھٹے پے جنگ دے سازو سامان دسدے
ہتھ برگ حنا زبان سوسن نازک ہونٹ پتلے جیئے پان دسدے
چھوٹے ناف کستوریوں صاف چلے ہرن مست اندر بیابان دسدے
محمد بوٹیا عجب ایہ شعر تیرے ویکھ پتے درد و فغان دسدے

در بیان تعریف جمال کمال صاحباں

تجلی جھال جہاندی صاحباں دی حسن باہر حد حساب تھیں جی
دگی امبر دل ار کچھیراں نوں مارے تیز نگاہ نقاب تھیں جی
زلفاں مشک تتار خوشبو چھٹی جد مشک جیوں عطر گلاب تھیں جی
ملکہ باغ دی بولدی جیوں کوئل تویں مست آواز رباب تھیں جی
گیسو لیلۃ القدر دی رات روشن نین بجلی ابر سحاب تھیں جی
ویکھے دان جوان دیدار کر کے ثابت رہن نہ حسن دی تاب تھیں جی
ہیٹھ بدلی حسن دی لاجیونکر تویں ڈھلدا حسن وحجاب تھیں جی

تک سکھیاں نوں دی دم لوہڑی لگی چمک جیوں ماہتاب تھیں جی
مست نین مخمور نے نیم سستی نرگساں چڑھی جیوں خواب تھیں جی
چشماں عین زلفاں شین قاف کجھی تے نقطے سین کتاب تھیں جی
پھرے جھولدی مست مراج اندر چڑھیا نشہ جیوں تند شراب تھیں جی
سرہانا مکھ سفید جیوں سنگ مرمر زبان لال کمال شہاب تھیں جی
چڑھی صاحباں حسن دا لین مجرا ایہے مات معشوق پنجاب تھیں جی
چلو بوٹیا حور دے ویکھنے نوں پُچا حسن نہ کم گلاب تھیں جی

در بیان تعریف زلف سیاہ صاحباں

پھرے صاحباں پری دے وانگ بنکے سر تے مکٹ عجب سیاہ زلفاں
کھادی سنبلاں ریچ تے پیچ زلفاں نال واچھلن وار دوار زلفاں
یوسف جیہے محبوب زندان پائے ہوکے حسن دی دار گواہ زلفاں
خم پا کے قوس قزح بنیاں دین خلق نوں گاہ بگاہ زلفاں
سینہ تخت لاہور دا مل کھلیاں چڑھا دربار درگاہ زلفاں
زلفاں لیلۃ القدر دی رات روشن پایا عاشقاں نور الٰہ زلفاں
حصہ حسن خزانیوں پان عاشق نال کرم جاں کرن نگاہ زلفاں
چڑھ مل کے چودھویں رات وانگوں سوہن داہ کر کے محمد واہ زلفاں

زلفاں کھینیاں عطر پھلیل چھانی آن لگن نال چاہ نہ کھاں
دھند کار زنگ شاہ سکندر نے جا تا آب حیات دوا نہ زلفاں
وال وال تھیں نور دیکھیاں روشن کیتا آن صفاں گمراہ زلفاں
لچھے ٹیڈے دے ونگ پیچ رہتے پے عاشقاں دے گل کھیاہ زلفاں
متھا سرخ شفق دلوانگ دے پایا گرد لاساں سحرگاہ زلفاں
کارن عاشقاں دے کارن آکھ چڑھیاں لیکے چوندیاں نال سیاہ زلفاں
کدن عاشقاں طوق زنجیر زلفاں کرن قید بے گناہ زلفاں
پاکے بوٹیا بند کمند وانگوں بعضے لاکھوں کرن تباہ زلفاں

دربیان تعریف حسن شہزادی صاحباں

صاحب شوق مجاز دے باغ وچوں کلی حسن دی صاحباں چین لیا ہے
ہوئی آدم اداس حوا اداس بہشت وچوں پکڑ پلک نہ چھلاں کے زمین لیا ہے
اُس نازنین حسن دی مورتی دی لکھ صفت معشوق حسین لیا ہے
زلفاں ویکھ کے ناگ سیاہ زہری کالے کیل دے مانندی بین لیا ہے
ٹھوڈی چاہ زنخداں یقین ڈھیندا قطرہ سیکھ پلک شیشاں تحریر قبر لیا ہے

سلیمان دا ملک سنبھالنے نوں کرکے پریاں تخت نشین لیائے
ٹٹے عرش یقیں فرش تے چین ڈٹھا کا معجزہ ویکھ کے دین لیائے
ابرو ویکھ محمد از استاد کاتب تختی دلدی تے لکھ سلین لیائے
خونی نین دو دنبہ لا دل حبشی پلکاں پکڑ مثال سنگین لیائے
محمد بوٹیا پان مراد دلدی جیڑے حسن تے صاف یقین لیائے

دربیان تعریف زیورات صاحباں

مانگ لالہ کے صاحباں زری زیور شاہ پری دا جیو بھرا وندی سی
ٹکن پنچیاں تے پری بند باہیں پریں چھانجراں چھنکاویدی سی
کنیں لٹکدے دو دوراز جھمکے وانگ گو پیاردے پجاوندیسی
نالا پٹ دا لٹکدا نال چٹیاں جوڑا چاننی پا چمکاوندیسی
پائے پائیلاں حسن دی مورتی وہ نال ناز دے قدم اٹھاوندیسی
موہوں کنجراں سوہلیاں دے کھل تاں سمجھوں لکے بات لاوندیسی
رانی کوکلاں دے سہیلیاں دے اوہ بار حسن دا رنگ جاوندیسی
کرکے حسن دی آرسی وچ تیں رانی ہیاں نوں شعلہ بھبھاوندیسی
شاداں زمین دی صفت حیران تھیا قلم اکھنوں ہتھ بھواندیسی
کسے ول نہ ویکھ دی آپ اکھیں نیویں نظر تے بہت شرماوندیسی
اوہنا چھاتے یقیں پان مکات عاشق سینے نہال ہے تیر چلاوندیسی

متھے بندلی چمکدی چن وانگوں نک نتھ بلاک سہاوندی سی
گلے وچ نامے مالا ہیراں دی چن ہار لمکاوندیسی
جتنی چکن دی زری دا گل کرتہ یقیں گلبدن دا پاوندیسی
عجب حسن تے عجب پوشاک نئیں عجب بانک ادا دکھاوندیسی
پھرے رنڈی دلاں نوں بھان بتی وڈا غضب نئیں قہر کماوندیسی
اوہدی بات یقیں آب حیات جاری مویاں دلاں نوں پھیر جواندیسی
چڑھیا کھیولیوں چمک کے حسن نوری خلقت ویکھ کے سیس نواندیسی
ڈکھی دلاں نوں ہتھی پھر جیہی کوئی خون نہ خدا نہ کھاوندیسی
جادو گرا نئے گراں یقیں کالنگلی سایہ پا کے عقل ونجاوندیسی
بھولی شکل تے بوٹیا الکھ سوہنا ہر اک دے دلاں نوں بھاوندیسی
شاہ پری دی بوٹیا بھلیں دو جی تکے نظر نہ کسے لیاوندیسی

دربیان یاز داشتن مصنف خود از صفت حسن صاحباں

سُکے دل نہ دیکھدی کدی بوٹا اکھیں نیویں نظر تے بہت شرماوندی سی
کہیا حسن دے بیڑ تیر ویلے کسے نہیں کو نصیب کیوں ہی
اینویں آکھ نے محمد بھیج نال ہی دل سندی آئیں جی
کرکے چوبے چپ نے راہ دو بیتے نمی جی
بھٹے کدی نہ ہوں جنگے جانوں لکھ علاج کرائیے جی

متاں مرے جہان حیران ہو کے کا ہنوں گردنی خون چڑھائیے جی
پرتیا حسن دی مذہب عاشقاں دا چہ کفر دے کول کیوں پائیے جی
سودے مرانئے حسن بازار اندر ہٹ جلیئے جان بچائیے جی
تیغ حسن دی چمکدی وانگ بجلی چھپ لک کے جان بچائیے جی
کرکے سیر اس حسن دے باغ دا بوٹا ہن کو چدا طرم دبائیے جی

پند دور دراز ہے بجھاندا لکھ منہ کے سفر سدھائیے جی
گھوڑا طبع دا شوق دی واگ ویکھے دانا باد وی طرف ہن جائیے جی
کریئے دوستی اوسدی وچ اندر سبق عشق دا خوب پڑھائیے جی
ایہہ عشق صیاد دے جال اندر دوہاں اندر جا پھسائیے جی
پیارے ذوق پریم دے شوق والے بھر دوستاں جا پلائیے جی

مرزا کی چلے چھوڑ ٹھناؤ جتن وانگ قاصداں دیس وڈائیے جی
مرزے خاں نوں لا کے نال حکمت کھیڈ کے شہر دلوچہ لیائیے جی
کر کے قصد کمال خیال سیتی مرزا صاحباں نال ملائیے جی
کھا حسن دے رخت پریم نگری سدا عاشقاں مل دوائیے جی
محمدؐ بوٹیا دس کے گل اگلی دل دوستاں دے پرچائیے جی

دربیان صفت وثنا مہر ونجل و تولد شدن خان مرزا

دانا باد اک شہر آباد جیہنگا سوہنی ٹھل ہی وانگ گجرات اوہدی
اوس شہر وسیندا سردار مہر ونجل خاندان اچا کھل ذات اوہدی
حکم وچ شریک نہ کوئی اسدے کوئی کرے عدل نہ بات اوہدی
کیسے چیز دی طلب نہ بھکھ اوہنوں قسمت کھیر نقیں بھری برات اوہدی
بیٹے چار تے دھیاں دو آہیاں سب نیک اولاد حسنات اوہدی
مان تان تے بیکساں بھکھیاں دا حاتم وانگ مشہور سی ذات اوہدی
ونجل کھر دے جمیا خان مرزا جاگی قسمت نیک برات اوہدی
کیتی حسن دی جھلک نے خلق کملی صورت عجب جادو طلسمات اوہدی

وڈن جیٹھ قدیم نقیں کھرل اوتھے رلی وگدی پاس برکات اوہدی
وڈا چوہدری ملیاں وچہ دیساں تابع ملک کیتا کرامات اوہدی
بیٹھے لا کچہری وچہ پڑھیا صاحب عقل نے بات نبات دہ اوہدی
دولت مال اولاد نقیں شاہ آہا جاں دے عیش اندر دل رات اوہدی
پائے فتح اوہ مریداں وچوں کرن مدد پیر فقیر حضرات اوہدی
کرے جگ دعا خدا اگے رہے بان ہمیش حیات اوہدی
دتا رب فرزند دلبند سوہنا چند مات ہویا ویکھ کے جات اوہدی
سنگے بوٹیا صفت کوہ قاف وچوں پری کرن آئی ملاقات اوہدی

دربیان ذکر سال اوّل

پہلے سال نونہال کے نال زمزم خرقہ انگ بہشت دا پائیو نے
پھرن لیکے گولیاں گود اندر لوریاں دے پرچائیو نے
ہوئے کرم سو لکھنے ماپیاں دے نیر سوہنا رب دکھائیو نے

سد فلک نقیں ملک سنگار نے نوں گن زبار تاں آئیو نے
صاندل بار دے شیر نوں شیر دیکے اوپر ارض بٹھاں لکھائیو نے
کھلی بوٹیا کلی امید والی مولا کرم دا مینہ برسائیو نے

دربیان ذکر سال دوم

دوجے سال اوٹھاں کے پر پڑھ دا چال ہنس تے مور سکھا لیا جی
ماپے خورشید مثال نہال ہوئے گلاں کر کے جان چھولیاں بھاں جی
وچہ بدلی چھپیا کیہ سورج صورت نتیاں جدوں وکھالیاں جی

نوکاں کڈھ نعیباں چپٹیاں دیاں نے آئیاں نگیاں نار حنیف نال جی
کھیت جمیاں جٹ دا شور اندر لدھا جنگلوں آن عیالیاں جی
گورا مکھ محبوب بوٹیا پری نادہ سوکن مرینے بودیاں کالیاں جی

در بیان ذکر سال سوم

سال تیسرے مٹھیاں کرے گلاں وانگ نتراں تیز زبان ہوئی
کدھی شاخ شگوفیاں حسن اوہدے بھری رت نے دور خزاں ہوئی
پلکاں تکسے کانیاں زہر کھادا ہیکھ کمان قربان ہوئی

پھر سنکھیڈا دا دھڑ مالو چہ مرزا دیکھ ماں دی ککھٹڑی جان ہوئی
دانا باد آدسیا شاہ یوسف خبر جا وچ شہر کنعان ہوئی!
محمد بوٹیا دیکھ جمال اوہدا خلق وانگ تصویر حیران ہوئی

در بیان ذکر سال چہارم

چوتھے سال ہو سینڈ طوطا نال زلور بانہہ وچ کنگن گل ہسیانی
کھڑیا پھل اوہ کھڑلاندے باغ اندر بونداں ابر بہاکھیں دسیانی
کھڑے گلشنوں پھل رخسار دوویں جدی بوتے بلبلاں کھسیانی

چڑھے لشکر نور حسن دی کھک جنگی فوجاں اٹھ بے آب بھیں نسانی
پریاں ہیٹ کے پرانہوں پراں کھلیاں اوہدے حسن جمال تے رسیانی
پاسے بوٹیا لوٹیاں فر لانا ئیں کسے عادتاں ڈاہڈیاں دسیانی

در بیان ذکر سال پنجم

سال پنجویں وانگ شہزادیاں دے سوہنا سجدا نال دو شالیاں دے
اندر ودستاں سوہنا خان مرزا فوجدار جیوں رسالیاں دے
ہار چنگیاں کھیڈاں نال یاراں ترٹھے پھن جیوں اژدہالیاں دے

جاگی جوت پریم دی مار لاٹاں بھا بڑ ربھوں فراق مچاوندا ئی!
گورا مکھ تے بین سیاہ کھوے ہونٹھ سرخ جیوں رنگ گل لالیاں دے
پری زاد کوہ قاف دا آڑیا اوہ نقل اڈ جاندے پکھن والیاں دے!

ذکر سال ششم و رفتن مرزا ہمراہ مادر بطرف شہر کھیوہ

چھیویں سال سنبھال دا ہوش مرزا عشق آ کے شوق جگاوندا ئی
ہویا زنق اندر آس سو دلیس وچوں کھیوہ کشمیر نوں چڑھ جاوندا ئی
آکھدا ماں دے نال بیمار ہویا کھیوہ نگے جان کے جاوندا ئی
دہروان سنے بھابی کیتی جایا کھیوے خانداں خاص رہوندا ئی
پچے ذات تے خیر دی وات بچے سینے نال پیار لگاوندا ئی
دیکھ ماہیاں ماہیاں خوش ہویاں ہر اک نوں مجلس لواندا ئی
جس گھر جانسا آکھن سبحان اللہ لوکاں آیاں پانی بھاوندا ئی
دیکھ دیکھ سوہنا خان کھیوہ بھاجے داسے جان گھماوندا ئی!
کیا بعد پیچھے کے سجاب نوں وچ دشمناں حال بناوندا ئی
دہر تے دولت تے پسندا خان مرزا ہر اک دے دل نوں بھاوندا ئی

جاگی جوت پریم دی مار لاٹاں بھا بڑ ربھوں فراق مچاوندا ئی
کارن ماہیاں لوچدا جی میرا نت ماں نوں آکھ سناوندا ئی
دیکھ نانکا ویس خوشحال ہویا وڈے جبیں تے چاہ مناوندا ئی!
ملیا بھانجا تے نیں ٹھنڈ سینے جا جے وچ نہ مول سماوندا ئی
آندا گل لگا دلی گل باغوں آکھیں ڈھٹھیاں چاننا آوندا ئی
مدت چم کے سر سے ستھ کھیرے بعد یہ تاں رب ملاوندا ئی
تڑھیا عیدوا جیویں چیوں شہر کھیوے گھر گھری مبارکاں پاوندا ئی
کھلے اوہناں تے مارناں نال تیراں اوہ چنہاں اج نہ لٹاوندا ئی
پھر سے خوشی دی لہر ہتھیں شہر کھیوے نال ہانیاں جیو پچاوندا ئی
بھاگ لاہو کھیوں خان صوبہ لوک خاطراں نند لیاوندا ئی!

گھر نتھ کے آن جوان ہویا رنگ ہور دا ہور وٹاندا ای !
شعلے چمکدا حسن جنھیں دا تک سورج چین چہرہ جیہویں شرماوندا ای !
چہرہ چین تے چال چکور والی نگوں کنڈل زلف نوں پا لٹکاوندا ای
تک حسن جی کھا کے رشک یوسف مصر اپنا آپ وکاوندا ای
پھر سکھ سہیلیاں نال مرزا دانگ ہرن دے چوکڑی چاوندا ای
ہی آن تقدیر سرخان مرشے ویکھو عشق کی کرم کماوندا ای !
بنان چھیڑیاں آن پئے گلیں گلیں لاکے جی بھرماوندا ای
سیاں کو ہانے باگھے میل دیندا وچہ ملاندے راہ بناوندا ای
بھر بال تے بودیاں نال دونویں دل دوہاں دا اٹھک ایجا وندا ای
نیندیں نیند آرام حرام ہویا تارے گندیاں رات دہاوندا ای
وچہ جسم سمایا اسم اکبر ہووے ذکر تے فکر بلاوندا ای !
ادھر صاحباں گھڑی نال نیناں عشق دوہانوں مار مکاوندا ای
دل اکھیاں چار جاں اک ہویاں اٹھ صبر قرار سدھاوندا ای
جیویں روز میثاق دے صبح یار دل بت دے پک پکاوندا ای
ڈیدوا مائیاں کتیں نت سے مرزا ایس گل نوں پیا چھپاوندا ای
گئے سک ڈیرے ڈکھڑے پیش آئے اکھیں نیر دی نہر چلاوندا ای

پھری ہوش تے عقل شعور آیا سوجھ سمجھ کے سخن الاوندا ای
کنیں لگدے بندے سر لبوے لاچار شیشی تیز سہاوندا ای
بلدی شمع وچہ رات دی رات ہوپے جیدا مکھ مہتاب دکھاوندا ای
کوئی حسن حساب اندازہ نہ شاعر لغت دا مغز کھپاوندا ای
دین برین وچہ چین آرام جاپے ذرا جیوڑے تے غم نہ لاوندا ای
حاکم حسن دا سنگ دا عاشقاں تھیں بادشاہ ایہ جھنگ جھناوندا ای
سنگل پلکے زلف محبوبدی دا عاشق جرم بن قید کراوندا ای
مرزا صاحباں آن ہن بھیو سو ویکھو کس طرح خاک رلاوندا ای
بین ویکھ مرڑے صاحباں دے مرزا پھٹ ڈکیلڑے کھاوندا ای
شمع حسن دی سامنے آن چمکے لگ وانگ پتنگ جلاوندا ای
اک پلک نہ صاحباں نظر آوے بھلا ہو کے پیا گھبراوندا ای
نت ہو کے اگے پیچھے لکی جائے عشق صیاد سکھاوندا ای
نیمنوں بین انجان کی جاندے سن عشق ستیاں مار مکاوندا ای
تیرہیں ہال وچہ جال اسیر ہو کے اک مرزا دل پھساوندا ای
نت ویکھدا صاحباں ول چوری آپی نظر نہ سول اٹھاوندا ای
محمد بوٹیا عشق دا روگ ڈاڈھا جہنوں لگدا سوئی آزماوندا ای

دربیان سال ہفتم در مکتب داخل شدن مرزا برائے تعلیم

سال ستویں جیت جاں لاک ہویا ماں فکر پڑھن دا آیا جی !
پھر کے تھاں اک پتا سیانڑا اگے جا استاد لکایا جی !
گل ہنر پیا ہن محراب متھے بابا فقر دا اصل بنایا جی !
مہرے دار دستار تے سر جیہہ وڈا مولوی نام سدایا جی
گرد گرد شاگرد جیہوں چین ویکھ آکے تاریاں پایا جی
پڑھن فقر دریش حدیث مفتی کے دور قرآن دوڑایا جی
کتی پڑھن مجموعہ بہار دانش کسے انواع منشکایا جی
کوئی پڑھے جغرافیہ شاہ نامہ زبدہ کس بنوں سبق پڑھایا جی !
آبد اپنا سبق یاد کردے پڑ اک تے خوف [illegible] سایا جی !

پڑھدی صاحباں جس مسیت آہی اوسے وچہ پڑھایا بٹھایا جی
ملاں نیک مثال ملائکاں دی اوسے مونہہ تے نور سوایا جی
صورت خضر دی ریش سفید نوری اکھیں وچہ حیا سمایا جی
فکر ذکر دے وچہ مشغول ہردم ذاتی اسم وچہ چشم دے وسایا جی
ڈرکے ڈکیاں ملک مثال مثل حوراں مکتب آنکے فردوس سہایا جی
کئی فارسی پڑھن تے لکھن ناویں تختیاں خط لکایا جی
کئی پڑھن گلستان تے بوستاں جی کسے یوسفی تے دل لایا جی
کوئی صرف پڑھے کوئی صرف کردا کوئی علم پڑھ عقل وٹایا جی
کرن سبق زبانی تے ادکھا دن جنہاں یاد پیاں لاڈ لڈیا جی

ساڈ ذات اصیل تمام لڑکے وچہ پڑھن دے جی جمایا جی!
مرزے جا دعا سلام کیتی ہور ادب بجا لیایا جی!
بھونی شکل نے عقل اکوٹ ڈٹھا لڑکا نیک اصیل آزمایا جی
وانگ قیس لیلا مرزا صاحباں جی بیٹھے پڑھن درس سجایا جی!
ملاں آکھیا آکھ جی بسم اللہ بسمل ہو مرزا تڑفایا جی
پڑھ کے الف ویکھے قد صاحباں دا سرو مالیاں باغ لگایا جی
پڑھکے جیم نے یار دی زلف ویکھے چھاتی نال جس پیچ اٹرایا جی!
ڈال ذال تکھیں زالو ول ویکھے عجب خم کیا کسے پایا جی
سین شین پڑھکے ویکھے دند دلبر سوہنے کنگرے میل ملایا جی
طوے ظوے دکھا لیا چاہ بھرنا جیہڑا صاحباں گل لٹکایا جی!
الفظ فے دا دیکھ فلا ہویا جدوں صاحباں خال چمکایا جی!
ویکھے گاف گل ہار دو واڑی والا گویا گند دل نجار لیایا جی
ویکھے میم تکھیں مکھڑا صاحباں دا کسے حرف کتاب لکھایا جی
حرف وا و دسے والیاں دے جنہاں وانگ طلا سکھلایا جی!
ویکھے پٹ تے ساق ستون ایہے جدوں لام رڈ سنگیا آیا جی
مرزا صاحباں پھیر ہم سبق ہوئے دو دوری ہو کے دور دوڑایا جی

پڑھن شوق تکھیں نال آواز اُچی وچہ مدرسے شور مچایا جی
ملاں کہے جیویں برخوردار تکھیویں دیکھے پیار نے پاس بٹھایا جی
نال مہر دے پھیر کے ہتھ سر تے پھر قاعدہ سبق پھڑایا جی
لڑکے لڑکیاں دیکھ کے ول دوہاں پٹیاں سبق بھلایا جی
پڑھے حرف ویکھے طرف نقش دی جی جنہاں دے نو صبر لٹایا جی!
پڑھ کے بے تے ثے حیران ہویا طرف چوندیاں دھیان دھڑایا جی
ح خ تکھیں ویکھدا گوش دلبر جنہاں ہوش حواس اڈرایا جی
آئے یاد ابرو استاد جدوں رے زے دا سبق پڑھایا جی
صاد ضاد پڑھ ویکھدا نین ایہے جنہاں تیر کلیجڑے لایا جی!
عین غین تکیں ویکھدا انگنانوں جنہاں شیر ہو کیہ فنڈایا جی!
بیٹھی صاحباں ساہمنے پری ہو کے حرف فاف ق کوہ قاف لکھایا جی
پڑھکے لام لٹکدی زلف ویکھے حسن جیوڑا گھن لیایا جی
پڑھکے نون ٹوں نتھلی ول ویکھے نقطہ لکن نال لٹکایا جی!
پڑھ کے ہے ویکھے ہس صاحباں دا جس ہس دا چا ردایا جی
ہمزہ ی پڑھ قاعدہ ختم کیتا ملاں شروع قرآن کرایا جی!
محمد بوٹیا ستویں سال اندر دوہاں کل قرآن مکایا جی!

دربیان ذکر سال ہشتم

سال آٹھویں صاحباں خاں مرزا علم صرف نحو حدیث پڑھدے
وانگ خاد ماں دوہاں یقین سنجا حضرت عشق نوں رہنما پھڑدے
چھٹے تیر دو طرف تکھیں تیر غمزیاں دے نت نین نیناں نال آکھ لڑدے
رہن روندڑے نین دل نین چھم چھم جیویں موتیاں دے ٹٹ ہار جھڑدے

تیز دھیان تے تیز زبان دوہاں پڑھن سبق جیوں دگدے تیز پڑھدے
آپے حسن دی شمع جگ دونہیں آپے گرد پروانے پتنگ سڑدے
پاپیاں لٹیاں جیبے شہر نیناں اک دوجے دا دل لٹ کھڑدے
محمد بوٹیا شاہ منصور وانگوں سولی عشق دی تے خوشی نال چڑھدے

دربیان ذکر سال نہم

ناویں سال مرزے سکھے لکھن دوہاں ویکھے صاحباں حرف کتاب دے جی
اک دوجے نوں تکدے تھکدے نال نرگس نین رسیلڑے خواب دے جی
ہوئے مست چکور دے وانگ دوہویں اوہ مکھڑے ماہ مہتاب دے جی

دوہے وچہ مصیبت دے رہن راتی رات جاگدے نال عذاب دے جی
رگ رگ تکھیں عشق دا راگ نکلے جیویں سوز آواز رباب دے جی
پیاں کنڈیاں دلاں نوں وانگ مچھی پٹے تڑفدے باہجہ جیوں آب دے جی

بھلے ہوش تے مست بیہوش ہوئے پیتے جام پریم شراب دے جی
محمد بوٹیا عشق دی بلی آتش ہوئے بھنج کے وانگ کباب دے جی

دربیان ذکر سال دہم

سال دسویں صاحباں خان مرزا ہوئے علم دے وچ ہشیار دونویں
دلوں دل محبتاں ہور ہنیاں ذوق شوق تھیں پاں پیار دونویں
صاحب تک ہو تکدے رہن ہر دم وانگ نقش تصویر دیوار دونویں
عمر بال تے پئے جنجال وڈے جانن مول نہ عشق دی سار دونویں!

آہ درس اوہ طور معراج موسیٰ جنہے کرن کلام اوہ یار دونویں
ظاہر وسلے بود وجود ثابت وچوں کھڑے جگر پھگار دونویں
بابجھ ڈٹھیاں رہن اک پلک ناہیں نرگس نین بھی خواب بیدار دونویں
گیاں لگ ہن بوٹیا اکھیں متھے دیکھے دید دیدار دونویں

دربیان ذکر سال یازدہم

لکھن سکھیا یارہویں سال مرزا موتی حرف لڑیاں جیویں ہار دینی
سب لڑکیاں تھیں جاون دس پہلے پچھوں سب تھیں گھر سدھار دینی
تاڑ لا کے تاڑدے رہن ہر دم دونویں طالب دید دیدار دے نی
لگے مورچے نیناں دے دوہیں طرفیں ڈگے قلعے سب صبر قرار دینی

مرزا لکھ صاحباں دا چیدی اپنے شغل دے وچ دیہوں گزار دینی
شوق ہور تے پڑھن دا نام آہا بدھے جان پریت پیار دے نی
بیٹھے ولاندے چین مو ہا سلے پچھے لگ کے عشق لنکار دے نی
محمد بوٹیا عشق دی چال نیاری سر سر لا بازی دونویں ہار دینی

دربیان ذکر سال دوازدہم

سال بارھویں وہاں نے دلاں اندر نیہوں پالیاں شوق کمال کر کے
چھٹے تیر نظر تھیں غمزیاں دے وار ان چلدے جانتوں ڈھال کر کے
منڈے اصل شیطان سیت دے نی پا دن دوہاں دے بھیت خیال کر کے
سوت منڈلی اٹھ تیار ہوئی چکن گل نوں شور بلال کر کے
اوڑک پاس استاد دے کھان چغلی لائی سنتی دوہاں وصال کر کے
سنکے گل ملاں بیچے وَل دوہاں گالیں کڈھدا شکل چنڈال کر کے
منہ نال طماچیاں لال کردا سروں ٹٹے پٹے وال دال کر کے
جدا جدا اچھالدا دور دوہاں ڈھیں ویکھے نہ ذرا خیال کر کے
دکھ جھیندا دوہاں نوں فیر سویا بیٹھے درجہ معشقیاں حال کر کے
سر تے خوف استاد دا شیر وانگوں بیٹھے سہم کے شغل شغال کر کے
جان عشق بیمار دی دوہاں سوئے کرن جوبن دلال کر کے
چھٹی گھن سیت تھیں گئے منڈے گھر دیے پیئے گل دیال کر کے

جمکی شمع پر جدی مار لاٹاں جالن وانگ پتنگ مثال کر کے
ویکھن ہو تصویر اک دوسرے نوں رجن مول نہ دید جمال کر کے
مرنے نال لڑے لڑے دین طعنے چہرن صاحباں نوں بالکمال کر کے
لائی پھکڑی پھکڑی منڈیاں نے دلوں ویرتے برا افعال کر کے
کرن پڑھن دی طرف دھیان ناہیں بیٹھن جوڑ گوڈے نالوں نال کر کے
مار سوٹیاں لٹیاں لاہ سٹے لگے رون دونویں حال حال کر کے
کیتی مار استاد جلاد وانگوں سٹے بکریاں وانگ حلال کر کے
ملاں سخت کر خت دل دوہاں تائیں کیتا جدا اول طلال کر کے
آدم حوا دی وانگ کلاں ہجر دل تھیں مکہ جنوب شمال کر کے
وانگ بازدے اکھیاں سینیاں نے دیکھن اوتان نظر روال کر کے
اوہناں ساردی مال جو مردیاں دا کھان آپنے روا حلال کر کے
محمد بوٹیا عشق نہ دیسدا جھانویں سکھنے لک سنبھال کر کے

دربیان اظہار کردن کیفیت حاسداں و درد دل خود مرزا پیش صاحباں

مرزے صاحباں دی گل نشر ہوئی گلاں منڈیاں جا دھیاں نی
لایاں لوتیاں دوتیاں دشمناں نے سانوں ناہیں چین سکھ آیا نی
ڈریں مول نہ عشق دی شک کولوں کریں حوصلہ وانگ لعلیاں نی
ذات سیال دا عشق اسیل دا ہی ایتھے دسدیاں دید دلبلایاں نی
چلیا صاحباں مڑ دیہاں جاگ کولوں جائیں نس توں گجھت جدایاں نی
آکھے دکھ جواب ہیں گھر پیجا دا آکھے پال جبہ یاریاں لایاں نی
اسیں مرچکے تیرے عشق پچھے عیشاں خواب نے وانگ کھلایا نی
اک پل بے تدھ نوں نہ ڈیکھاں چھن اکھیاں وچہ سلایاں نی
اساں جان نے جسم درپیش کیتا کریں سوچ جو تدھ عتابایا نی
تیرے ملنے سیتی چھڈ پایا جدہاں ملیاں آن پرایاں نی
مجلس پرے کے لبیں نہ چک پوری پھریں صاحباں پیاباسیا نی
بھوڑی ہوش نے عشق سینے دا جوش پھرا ٹھیلیا وانگ سکھایا نی
ہمت بہت نہ ہارئے دم جو کی گلاں جگ سیکھ آزمایا نی

مرزا آکھدا صاحباں عشق ساڈا ہن دھمیا وچہ خدایاں نی
میتھوں کھولوں صاف جواب ہوئی سنی گل جے تیر پکھایا نی
دکھ درد مصیبتاں غم طعنے عاشق جاندے دود ملاپاں نی
نہوں یار نہ جالنا جان ناہیں ناہیں سکھیا ایہ آشنایاں نی
جے تساں نس جا اج کتھوں بیوفایاں منڈیاں نی
اج بیج نے جھوٹھ دیا اوڑیاں گلاں رکھ نہ مول چھپایا نی
چھوٹی عمر سے ویلے پتے ڈٹھے جھوکاں عشق پریم دکھایاں نی
رہیا مول نہ لیے ہیں جا جوگا زلفاں پھاہیاں ڈیلو پایا نی
تیرے شوق تے ذوق دا طرق پاسے کوکاں قمریاں وانگ الایا نی
توں ہیں ولیدی گل چاویں میتھوں نال صدق ایمان صفایا نی
کیتے قول اقرار نہ ہار جائیں عرضاں عاجزی نال سنایا نی
جانے رب کی گل لعل کریں گی توں ذات عورتاں جسم قصایا نی
محمد بوٹیا رن دی ذات ظالم دغا دیکے کرن برائیاں نی

دربیان تسلی دادن صاحباں مرزا را

کہندی صاحباں مرزیا جان میری تیرے نال دل وچہ غلطان ہیں توں
تینوں ڈٹھیاں ٹھنڈ پاہوں اکھیں میرا مال تے مان تران ہیں توں
سبھ کوئی سیں ہیں یار کیتے سانگ ولیدا وچہ جہان ہیں توں
دیکھاں نالے تدھ نوں مرن دوعکا میرے جسم دا کل سامان ہیں توں
کوٹھڑیاں چہرے دی نمایاں ہیں تیرے نسبت ہیں انگھیاں ہیں توں
سدی عشق میری انگ لیمو سیتی یوسف ماہ دی خشاں کنعان ہیں توں
تقویٰ قرآن لے جان ہیں کافر میرا دین ایمان قرآن ہیں توں
صبح شام جپیندی نام تیرا میرا ورد ہر وقت زبان ہیں توں
اڈ نمار جیہڑی صاحباں اوہ پردے پوش دسدی مہربان ہیں توں

سمجھ بدھڑی نفر غلام ہاں میں صاحب میرے دین ایمان ہیں توں
لایاں اکھیاں صدق یقین نال تیرے میرے پیچھے عمر وا ہان ہیں توں
لایاں اکھیاں صدق یقین نال تیرے رب عمر وا ہان ہیں توں
کیتا تدھ نوں سیس نواں کعبہ فاض نین عیان ہیں توں
جدھر تکنی ہاں اودھر نور تیرا پیا دسدا لامکان ہیں توں
تیرا جبھ تہیں آب حیات پایا چشمہ نور دا فیض رساں ہیں توں
لیاں منگ میں تیندا عشق عرشوں قسم رب دی عمر دا دان ہیں توں
تیرے ویکھ نت نے جیندی روشن پنڈ آیا جان ہیں توں
محمد بوٹیا اکھی دربار ہاں میں ہیں شیر محمد سلطان ہیں توں

دربیان چغلی کردن زناں پیش مادر صاحباں

ہوئی گل مشہور وچ جھوک دے عشق کنیتا گل بھوچال کر کے
عشق مشک نہ ہوندے ہرگز چھپے گجھا پھٹ نکلدا جوش اہال کر کے
دولت مال تے حسن نہ رہے گجھا بھاویں رکھے کوئی ملیر دا مال کر کے
دہشت ہند زر دریا نہ رہن گجھے بھاویں رکھئیے بن چا ڈھال کر کے
مرزا صاحباں دا دیکھ پیار گوہڑا لوک کرن وچار خیال کر کے
پیٹ آپ دے جٹیاں ڈٹھیاں نے رکھن گل نوں ڈھیں محال کر کے
تیری دھی خراب ہو گئی اڑیئے سانبھ ایس نوں سرت سنبھال کر کے
دشمن لعل دا پیچہ کوں پالنی ایں دیویں چرب لقمہ خوشحال کر کے
اجو لاگ نہ پڑھن مسیت ٹوریں کر جو جڑ نہ لاڈ پلال کر کے
گل دھی دی ہنڈدی ماں سنکے بیٹھی شرم کفیں حال بیحال کر کے

لائی دوستی صاحباں نال مرزے لوک کرن گلاں قیل وقال کر کے
چن عید دا کدی نہ رہے گجھا بھاویں چڑھے اوہ شکل ہلال کر کے
باس ہینگ دی کدی نہ رہے گجھی بھاویں رکھئے عطر دینال کر کے
لگا نہیوں نہ چھپیا جگ اندر دسن اکھیاں بھیت پڑتال کر کے
تھا ٹھاں تے دسدے پھر جا جا سجے تھا نگ جیویں او پیتے خیال کر کے
اوڑک چاک دے لو سدی ماں تائیں دسن حال جواب سوال کر کے
لائی دوستی دھیاں نال مرزے کھوٹی اج یا کل اوہ حال کر کے
گھر دے پالکدے ہاس لینے منڈے ٹرن رکھو دھی نوں آگ وچ بھال کر کے
بہتا علم پڑھاندا مگر پیوں کیتے ٹردی آن کو توال کر کے
آئی لوٹیا درس نقیں صاحباں جاں کہندی ماں اسنوں اکھیں لال کر کے

دربیان خفا شدن مادر صاحباں

بچے چٹنے تتے بچے نی تینوں ایہ کی سیاں پڑھاندڑا ای
جائیں پڑھن مسیت پریت کارن تینوں میاں بھی کجھ نہ آندڑا ای
جانی بچئے ایہ دعا میری کھلیاں ہینڈیاں دست پراندڑا ای
جنھ والیا تینوں نندھ مار دتا کر بچے بجی جو چاہندڑا ای !
بایاں تال تے چھتری نا جائیں لائے تدوں کوئی نہ جاندڑا ای
اجو لاگ نہ پڑھن مسیت جائیں اوہ پر جگ بے جیونا بھاندڑا ای
زہر دا نگ مل چھلیں فرشتیاں دا اوہ پرش دے عشق اوڈا وندڑا ای

گھلیں جا مسجد ٹٹے نال منڈیاں تھا لا جد دو جگ کراندڑا ای
لدھا کھرل نواب پنجاب دا توں ٹم تک سنگ جو سادڑے کھاندڑا ای
ذرا ٹھہر گھڑپ توں ویر آون دیکھیں کیا تیرا جم لاہندڑا ای
دھی جنہاندی ابھری بدکار نکلے دھروں مڑے کرم انہاندڑا ای
جگ دیکھ کے ہی کرتوت تیری پچھے انگلاں منہ وچہ پاندڑا ای
ایس پڑھن پڑھانقیں بس بچی اچھا علم جو شرم وجاندڑا ای
محمد بوٹیا دیکھ کے فعل تیرے منہ کج شیطان شرماندڑا ای

دربیان جواب صاحباں با مادر

ویر بچہ نہ کجھ خطا اماں جھوٹھ موکھٹو آکسے نے دسیا ای
ایہیں سڑک کے بجلی دا نگ اماں بدلی جھیر وٹے نقیں نسیا ای
اٹھے بہرے پڑھن دل دھیان میرا کدی کھیڈ جیوے تے بسیا ای
مرزے نال کی بولیاں چوہ ہوتیاں دس ہور کی تیندڑا کھای

کدوں کھلی بہن چاکے نال منڈیاں لک کنگھرتے کا سنوں کسیا ای
لکھے جھگڑیاں نال نصیب میرے دکھی دل ایہ کدے نہ ہسیا ای
عین شین تے قاف دی جال اندر وچ بکڑ کے پھسیا ای
تیرے ظلم تے پیار دا انت ناہیں لوے مار تے تالو جھسیا ای

مرزے آ وڑیوں کجھ نہ آکھ مینوں اوہدے سنگ میرا سنگ سایہ ہے
جیہیں بولیاں ہس کے نال مرزے میری جلیبھ اوس کی گھسیائی
کھیڈاں کھیلیاں خواب خیال ہوئیاں نکر پڑھن دا رانڈن رہیائی

چھڈ دیس نمولیاں وانگ آیا آن دیس اساڈڑے وسیائی
زہری سانپ بنکجڑ دیوانگ اماں نال طعنیاں کالجہ ڈسیائی
محمد بوٹیا کر کردہ والا تیرے دلوچہ کنڈڑا دھیائی

دربیان عتاب مادر با صاحباں

اجو لاگ جو کدی سیت گیوں تیرے بھنکے لنگ ترنڈیئے نی
ہتھے یاریاں لائیاں کھیانی اجے جم نہ مکیوں گنڈیئے نی
مارجندڑے دکھساں اندرے ہیں تیرا دل میں کدھساں کنڈیئے نی
پئے سرنیوں چلکے مار جیکیاں کرشرم زبان دی کھنڈیئے نی

اس پڑھن تیرے سرکھیہ جہیڑا علم پڑھیا تدھ ہلنڈیئے نی
کھائیں ہتھیہ اللیا مار گوڈے لائیں کم نوں ہتھ نہ ٹنڈیئے نی
چاہیں خیر تے دہریں نہ پیر باہر چھڈ کھیت دی واہن ہنڈیئے نی
محمد بوٹیا دھی بدکار تائیں نال تیز تلوار دے پھنڈیئے نی

دربیان بیقراری و اضطراری صاحباں در فراقِ مرزا

کیتی صاحباں در قفس بند اماں اوہدے بھادی قید عذاب ہوئی
سینے صاحباں اگ فراق والی جل بل کے وانگ کباب ہوئی
لائی دوستی ہسدے کھیڈنے نوں ہتھوں غماں دے وچہ خراب ہوئی
ڈگے پئی زمین تے ہوکلی مٹھی ہوش جیوں تار شراب ہوئی
جلنے باجھ خدا نہ ہر کوئی جیہ کجھ اس غرق دی باب ہوئی
کیتی چھڈ دے طور جا قید اماں سادی بیلیاں دی نال عتاب ہوئی

بلبل ہجر بوچہ صیاد پائی تڑف تڑف کے بہت بیتاب ہوئی
راتیں تاریاں دینال کرے گلاں اوہدی اکھ نوں خواب خواب ہوئی
اکھیں نیر تے ہجر دا چیر سینے وچہ ہجر فراق غرقاب ہوئی
اکر سوہجے دے جاننے دا خار غزاں جیہیں شاخ گلاب ہوئی
روندے بیتی تر پلی نین بھر بھر ظالم جیہیں بیدردقصاب ہوئی
محمد بوٹیا کرے او کرم مولا کائی نال گناہ کمناب ہوئی

دربیان گریہ زاری کردن صاحباں در فراقِ یار دلدار

روورو صاحباں نال فراق کہندی مل آن اکو واری پیاریا اوئے
کراں کی نہ لگدا اجی ہنجوں وگدے زار زار پیاریا اوئے
گذرے رات تدھ باجھ ہزار برساں ساعت سال شمار پیاریا اوئے
لگی جان ایہ جان جو تماں میری دلوں آن دیدار پیاریا اوئے
پیریں پئے زنجیر زمان والے ہویاں آن لاچار پیاریا اوئے
اندر بیٹھ ہویاں ماں ظالم میرے دس نہ یار پیاریا اوئے
ہویا باد ناں وڈیں ہو قوت میرا ہمنا پیا گھر بار پیاریا اوئے
اکھیں بگدے لگ نہ دگ جاندیں پائیں قول قرار پیاریا اوئے

کیتا وڈیں کفیں بندے تیرے اماں ہویا ملن دشوار پیاریا اوئے
چھوٹی عمر تے عشق دی واٹ دوڈی سرتے غماں دے بھار پیاریا اوئے
اک جان تے باجھ بیان دکھڑے اکھی بنی ایہ کار پیاریا اوئے
کوئی سنے نہ کوک فریاد میری اجی کراں پکار پیاریا اوئے
وانگ چھانی کالجے چھیک ہوئے لگا ہجر دا سار پیاریا اوئے
رہی طاق تے قلم دوات میری ہویاں پٹیاں خوار پیاریا اوئے
کتے ڈھونڈ تاں نت دے ملن کارن کوئی تھاں وچہ پیاریا اوئے
رہسا عمر تمام غلام تیری بھاویں ویچ بازار پیاریا اوئے

جائیں رس نہ سجناں چھڈ جائیں رلکے عمر گذار پیار یاد اوٹے
توڑے لکھ برائیاں وچہ میرے تیری نظر درکار پیار یاد اوٹے

ساک تے سین تے بھین بھرا سارے سبھے تدھ توں وار پیار یاد اوٹے
مانیں لوٹیا انت بدعملیاں دا بخشے رب غفار پیار یاد اوٹے

در بیان اضطراری و انتظاری مرزا برائے صاحباں

آئی صاحباں نس نہ صبح ویلے مرزا ویکھدا راہ حیران ہویا
چھد یار نوں کفر کدی آن آپے چاپے غماں دے وچہ غلطان ہویا
جس غماں نے صاحباں بیٹھدی سی اوسے نقل لدہ لج میران ہویا
مرزے خان دی جانتے جان چھریاں رگ رگ کفیں درد فغاں ہویا
دے میت زرد سیت ادھوں گویا حشر دا گرم میدان ہویا
خوشی عیش دی ہوتی دیران دنی کیجے عشق دا لوچہ مہمان ہویا
ڈگا ترف چکمہ بے زور ہو کے دچہ سہلی چمن مہمان ہویا!
ہویا قید چراغ قندیل اندر جھپک چمک پتنگ بے جان ہویا
رہیا ترس نہ صاحباں درس آئی اتوں وقت دوپہر دا آن ہویا
دھند دکار ہر اغبار غم دے اکو آن زمین آسمان ہویا

ہوئی دیر تے ڈھیر اڈیک رہیا لگا فکر دلنوں پریشان ہویا
کرے دلوں دلیل ایہ بھیت میرا بھالوں دشمناں وچہ عیاں ہویا
چھپے اس زمین نوں نال اشکاں جھٹے بار دے نال روان ہویا
دے یار ناہیں روندے مار آہیں لکھیں نیر جیوں نہر طوفان ہویا
چڑھیا تاپ پیر اپ بھاپ والا رنگ زرد پیلا زعفران ہویا
سینہ ہجر نے ساڑ سیاہ کیتا باہجھ یار ویران جہان ہویا
منزل غماں دی جھڑی آپڑی تائیں گلفام وچہ دام زندان ہویا
پھر آسے بھالدا بھور پیا جد دن باغ تے وقت خزان ہویا
پایاں سخت جدایاں دشمناں نے اوہ سے قتل دا خاص سامان ہویا
محمد بوٹیا دردمندیں کٹھن چھٹی کچھے مار قرآن روان ہویا

در بیان آمدن مرزا بخانہ صاحباں

کارن صاحباں گھرے توں خان مرزا اٹھ دوڑیا پیر منا کے جی
ٹریا یار دا لین دیدار عاشق بھار غماں دا سر تے چا کے جی
ٹریا آن گھر نا کے خان مرزا کرے فکر دھیان دوڑا کے جی
باپ اپنے آپ ڈران پکیتے ہیچ داد انا فرما کے جی
ہموں جہان حیران ہو آن مرزا آئے جٹ جیوں کھیت لٹا کے جی
نیویں نظر تے نال خوشامداں دے کھلا روبرو اُس دے جا کے جی

ویکھیں نور کوہ طور دی طرف جیکر موسیٰ چلیا قدم اٹھا کے جی
سوئی طرف اللہ شاہ منصور ٹریا جند جاندا خوف ونجا کے جی
جانے پاک جناب کی باب ہیں تی لائیاں لوتیاں دردتیاں آ کے جی
ہوئے سامنے چوردی لکھ کینکر مالک مہروں چا پھڑے آ کے جی
دلوں جھکدا تکدا طرف مامی بیٹھا شکل جلاد بنا کے جی
بولی لوہ گیا غضب سیال مامی منہ تے سخت تریوڑی پا کے جی

در بیان خفا شدن مامی مرزے را

پرہا دور ہو دور جا دیا ایتھے نہیں آ کھڑے بچدلیوے
وانگ شیراں پالیو یا گودی دے نے لفے توں اسانوں بچدلیوے
ناگ پلکے دودھ پلا تو ٹے آخر ڈنگ کرینڈے کچدلیوے

کتے ہو رجا تھاں بنا کے ساڈے گھریں نہ لنڈٹے بچدلیوے
ست پٹیاں ہتے ہون ہدی ایہ سخن دانا الوانے سچدلیوے
گلاں نال بھرما کدھی ساڈی نگر لگدوں جا کے کھچدلیوے

محمد بوٹا

تینوں ویر شمیر دا خوف ناہیں مالک ہیں جو رو ما بھجدیوے
نال ہٹیاں ماسیاں مامیاں دے کمدات بلیشرم رل نچدیوے
تینوں چکیا موت نے آن بھا ئیں چوریاں نے کدی نہ بچدیوے
تیرا خون کر کر لیاں سٹنی گے مار خوف جیہی زہر الچدیوے
بھیساں جاند نیک اصیل جیہڑے ہین نال جیہڑے لنڈے مچدیوے
محمد بوٹیا ظاہر لعل دسے وچوں عمل تیرا دانگ کچدیوے

دربیان جواب مرزا با مامی صاحبہ

مرزا آکھنہ بتھیں رو کے کہہ اگوں غصہ اج کیوں ایڈ کمال مامی
تیرا دس کی جو وگاڑیا میں ایڈیں کریں کاہنوں ہال ہال مامی
روٹی دیں بتھیں آن جے تنگ ہیوں انجے دیہہ جواب نکال مامی
لیکے لگیوں کرن توں ٹکرانے اجے پیا نہ ملک تے کال مامی
لیا تجھ چرا چھپا تیرا اگوں گھر بیٹوں رکھ سمھال مامی!
بچ مامیاں انت بیگانیاں نی ہوندے نلکے نال مامی!
وڈی جہڑیں بتھیں بہکے نال ادھا لبسے جہڑے ہون یتیم کنگال مامی
کرمان نہ مال نے زمد اتے رہی سدا نہ زور تے مال مامی
اکھیں میٹیاں عمر ہا جاندی دنیا خواب خیال مثال مامی!
نال اساں پچھیاں شوہ ہا تدے کرمول نہ جنگ جدال مامی
تیری دھی دا کجھ نہ لاہیا میں جھڑکاں دیکے جان نہ جان مامی
سوہنی دھی نوں مار کے جندے نوں رہن اندر رکھ بٹھال مامی
تیرے ولدیاں ساؤیاں نوال اندلیا سمجھ میں احوال مامی!
چار روز گذار سدھا جاساں تیرے دیس نوں کنڈ وکھال مامی
وانگ کنیاں ٹور بتھیں ودکنی ایں آدسے تدھ نہ کجھ خیال مامی
اوڑک وقت نلوانگی گذر جاسن رہن یاد تیرے لول بال مامی

ہویا کی قصور گستاخ بتھیں بولیں اکھیاں کڈھ کے لال مامی
بول نرم تے شرم نہ لاہ موہوں بخشیں کاسنوں گھت دھمال مامی
تیرے ہتھ نہ رزق نصیب میرا رازق ضامن رزق دا جل جلال مامی
جتھے بیٹھے دا آٹا دیکھے تے تک تھ گھر کے ڈال مامی
کڈھیں جند گھوریاں اکھیاں نال میری ترس نہ رتی رواں مامی
تیرے نال نہ دنڈ دہار میرا کراں کیوں جواب سوال مامی
ڈر رب کنھیں لانہ زور ایڈا ادر میں مسکین بے حال مامی
کئی سہ گئے تے گیاں سہ جانا ں کوڑا کھاٹھ پسار پلال مامی
مٹھا بول تے تحمل نہ کھولے لدا اسیں ظلم بتھیں جیونوں ٹال مامی
فریاد کر رب نوں کجھ نیڑے متاں ظلم بتھیں لبھے وبال مامی
تیری دھی نہ حور تے پری کوئی جیندا ڈھلدا حسن جمال مامی
اکھیں میریاں بند کر بازو انگوں دیکھیں دیہ نہ نظر اچھال مامی
کریں عذر بہا نڑے بٹی الویں تو ڑ ادیلو نا ہویا محال مامی!
تتی دیں دا لے اسی ذور دیسیوں کوئی رات اسا ڈڈی حال مامی
دشمن دو ہنیرے آل جو سوہر یا ند سخن لونڑ بیودے پال مامی
محمد بوٹیا کھا ورا بخش ساٹوں تیرا ودھے خانہ اقبال مامی

دربیان جواب مامی با مرزا

مامی آکھدی ہکریا ٹھگ پلے لگوں روون کھیں نال ہٹکو ریاندے
گل ہوتے ہمدول سے ٹر یوں اٹا سمجھیا دانگ توں ڈھوریاندے
خوف دکھا نہ جانے دا نخرے ساہنوں دس جا طوریاندے
ہویا بامار جا میاں دے پھر ب ٹھدا نال ڈنگھوریاں دے
کریں شوق چالاکیاں جہد ہو کے بولیں گھور کے نال ہنڈریاندے
پڑھیا آکھیا تو جہ حرام تینیوں پھریں ٹکدا وانگ لٹوریاندے
ساڈی شرم دیلول نہ دیکھیائی کیتے کم توں وانگ نموریاندے
دس ہو کلانے ٹھوٹھا ہتھ تیرے ریس سنگ کو سنگ جا کوڑیاندے

کھا کھا دودھ ملائیاں پاٹ پیوں آئیاں مستیاں بھریں وچہ لمدیاں دے
تیرے جیہے قزاق بھی وانگ گدھیاں قابو آوندے ہیٹھ بوریاں دے
بھائی صاحباں دے لڈی آن چائے کرن قتل وچہ کھیڈے پھوریاں دے
ملکہ ماہی آ دیکھ کے محل اوچا مغز جھڑ رہوسی وانگ بھوڑیاں دے
کینہ وچہ پھنسا خوار سانوں ساڈی جان ڈبی وچہ جھوریاں دے

کریں مچکراں مچلے نال پھیناں وانگ کنجراں ڈھول مٹھوریاں دے
پھریں سنگھدا اسقھاں جیہا پیانوں کریں کم نہ جیہیاں خواریاں دے
لیکھا منگناں تدھ تھیں انت اوہناں پٹے جنہاں لڈے کوریاں دے
لگن بچھے کرم نصیب ناہیں نہیوں لگدے نال نہ زوریاں دے
ہوسے بوٹیا لوک حیران سنگے لون بھنیو وچہ کٹوریاں دے

در بیان جواب مرزا با ماہی

پریں گجکے شینہاں وانگ ماہی تیرا دیس کی ہیں وگاڑدا ہاں
دسیں مر شمشیر دا خوف مینوں میں بھی پٹ قدم کرا اڑدا ہاں
روڈی دیں تھیں تنگ لاچار ہوئیوں تیرا حوصلہ توڑ کے ہاڑدا ہاں
کاہنوں تہمتاں لاکے گڈھنی ایں میں تے آپ ہن قدم نہ واڑدا ہاں
کرساں گندمیں خاک تے پا بستر سانجھ پلنگ جو نت لتاڑدا ہاں
لائیں اوچ ہن جھوٹ کرکے چلے کنیاں ویکھ نے جھاڑدا ہاں

لائی معفت دی پھکڑی مگر میرے تیری دھی نوں کدوں میں تاڑدا ہاں
تیرے پیٹ کے پھل دی لال مینوں دکھیں کھول سیالا نے چاڑھدا ہاں
جہنے مار نہ روٹیاں رکھ چھگے تیرے گھر ہیوں اگ لا ساڑدا ہاں
تیرے رنگ محل کی اساں کرنے بھورا وانگ درویش اجاڑدا ہاں
ننگا پھر لنگا نکل کے تدھ تھیں میں اگے ریشمی کپڑے پاڑدا ہاں
محمد بوٹیا رزق دا رب داتا جیندا کھا کے شکر گذار دا ہاں

در بیان جواب ماہی با مرزا

کرچپ حرامیاں پچلک ناہیں کبھی گل تے منہ توں وٹیا وے
وڈی آن والا جو پٹھ کھان والا جنہوں جم کے ماں نے چٹیا وے
دتا نفع توں اساں نوں ولنے دا دور ہو اکھیوں کھٹیا وے
کھیڈا خال سی وچہ جہان ماہی جیہڑا اچ تے پانوں چھٹیا وے
ڈھیری ساہ دی اسی ہو گئے عشق کے جلیے راتدن آن نہ گھٹیا وے

ڈاڈھے تیر نے شوخ زبان تیری کریں شرم نہ چوہڑا وٹیا وے
جائیں نکل پھر مراں گے اسیں بھکھے اکے کھا رندے تیر اکھٹیا وے
جس رکھ دی چھاں ہیٹھ ایوئی اوہو رکھ توں جڑھاں تھیں پٹیا وے
دا ہر جگنوں بارنا لیوئی چڑھ عرش تے تھاں تدھ سٹیا وے
اسیں پڑھن بٹھالیں ادب کارن تینوں علم پڑھ کے تدھ پٹیا وے

نمک کھا کے حرام کمایوئی لکھیا عاقبت دا وسیں جٹیا وے
آیا بوٹیا عمر اخیر آنے تیرا جیوڑا جرم تھیں ہٹیا وے

در بیان جواب مرزا با ماہی

بس رکھ زبان نوں وس اندر مینوں دس نہ شان گمان ماہی!
چھڈ اکڑاں خودی گمان تھیں فرعون وال رکھ دھیان ماہی
پڑیاں چگ نہ دیا نصیب میرا رزق دا رب رحمان ماہی

بھکھا نہ اساں دے خلق والیں مول نہ ڈنگ ولان ماہی
ہتھ سر جہناں دے نال ناہیں رب تنہاں بھی رزق پہنچان ماہی
کیوا پالدا رب ہے پتھر اندر کیڑیاں قدرتاں توں قربان ماہی

تانگ شیشہ درویش تے بھنور پنچھی بیٹھ خروج نہ ہوون رودان مامی
پنچھی روح دے ایس بدیس وطنوں گئے کھلڑی چوگ ہاں کھان مامی
لگڑ وانگ اڈ لے خاک سیتھیں سر اپنے لگیوں پان مامی
میرا کجھ نقصان زبان ناہیں کالا تیرہ دا کرگ جہان مامی
اکھیاں لگیاں پھیر ہن شرم کیہی دساں سچ میں نال ایمان مامی
اک پلک صاحباں نظر آوے ڈاہ بویں ایہ نین نگران مامی
رگ رگ اندر عشق صاحباں دا خالی رہیا نہ کوئی مکان مامی
مارے عقل دی شکل دی نقل ساری پایا اکھیاں جان گھسان مامی
مرزے صاحباں دے دل اک ہو یا گیا وچھ دا نام نشان مامی
غصہ کھا نہ شکر بجا سیتھوں میرا صاحباں دا اکو ہان مامی
ڈہلا گھیو وچ کھاں نہ کال دہاں سمجھ بیٹھکے نفع نقصان مامی
میرا دیکھ کے عیب چھپا پردہ وانگ علی نیردان مردان مامی

قسمت بھٹھ لیاوندی لوڑ سیریں کوئی کیسے دے کول نہ جان مامی
تیرے پاس نہ کٹنی عمر ساری کے روز دے اسیں مہمان مامی
مینوں دیکھ کے سہہ نہ سکنی ایں شالا جانی ایں نین پران مامی
رکھ بند قلبوت والا بند صندوق والا مانہ قفل کلید زبان مامی
لگی صاحباں نال پریت میری ہن اوکھڑا ملکھ بھوان مامی
ڈراں مول نہ تیر شمشیر تھیں میں بھانویں سولڑی پکڑ چڑھان مامی
چھٹے تیر جاں رمز دے چوں ہو گئی نیم بسمل میری جان مامی
اک جان ہو جان جاں چار اکھیں چار چوگ بھر جا بھولان مامی
بدھی پریت دی پیچ کے گنڈھ پکی کیتے قول تے عہد پیمان مامی
ہندے آئے قدیم تھیں جگ اندر کھرل ساک سیالاں دے اہن مامی
منگ صاحباں سنگ نہ سنگ مرتے تسیں ناں لکے میں دستران مامی
محمد بوٹا عمل کما چنگے کر مفت نہ عمر ویران مامی !

در بیان جواب مامی باہروا

دھیاں پت جو پچھیاں ماپیاں دے آپ سوچ پر پیشین کھرا ہوندے
ساڈی قدر نہ جانیاں مول کوئی ہے تد تے جان فدا ہوندے
ہوئے نفع نہ کدی کمذات کولوں تے اصیل تھیں نہیں خطا ہوندے
بنا لسنداں بھٹیں کدی نہ ہوندے مٹھا سیا ہے بھور نہ یار آشنا ہوندے
بیڑی کدی نہ ترن ریت اندر ہور مرگ نہ وچہ دربار ہوندے
کدی شوم بخیل نہ ہوون وٹے سخی مول نہ کھٹ علما ہوندے
گنگا لکھ اشنان جے کرن چوہڑے تاں بھی کدی نہ پاک صفا ہوندے
اک پاتھے لکھ جے پا پانی انب لگ نہ پال رسا ہوندے
کھائے کھوٹے لکھ ہزار بھاویں ناہیں مینگنوں منج گلا ہوندے
ہوندے وعظ دا اثر نہ کنجراں نوں کدے گدھے نہ ولی اولیا ہوندے
بیکے پت توں پت اتار دتی وچ کھرل بے دید بلا ہوندے
نکل جا جیا دیناں اسیتھوں تیرے رہیاں فساد برپا ہوندے !
تیرے رہن تھیں میر شمشیر ہوری میرے نال اسن نت خفا ہوندے

مندی نظر نہ دیکھدوں صاحباں نوں تیرے پیچ جے شرم حیا ہوندے
وچ سخن انداز مامے انت ہو تیرے بے وفا ہوندے
ناگ پالئے دودھ پلا بھاویں انت مار کے ڈنگ جدا ہوندے
کدی رن نہ زن میدان جتے ناہیں سپ سالا جلاہ ہوندے
گا ہندی نال کھشیک دی کاعتی کی ناہیں اگ پانی اک جا ہوندے
کھوبے کھتری رہن نہ کھرلاں نوں ڈوم ڈھانگری نہیں دانا ہوندے
پتر کدی نہ لگدے نال پتھر پتر مینہ نہ روز عطا ہوندے
دیس طوطیاں بو وفا ناہیں لکھ باہروں رنگ نما ہوندے
جان عادتاں لگیاں مول ناہیں بھاویں وال سفید سرا ہوندے
تیرے جیہے بیدیم نہ شرم کردے ستھول شوخیاں دون سوا ہوندے
ہوندے بانیک تے رکھدے یاد نیکی ساری عمر نہ حق ادا ہوندے
تیرے جیہا حرامیاں لٹیاں دے سلوٹے گھریں نہ مول بچا ہوندے
محمد بوٹیا مندی گل جیکر اج غم نہ مینڈڑے بھا ہوندے

دربیان جواب مرزا با مامی

دھی ماکی دین دی بھین مامی اوہدے نال نکاح روا ہووے
دلبر سو جو ناز ادا ویکھے عاشق سو جو جان فدا ہووے
مومن سو جو ترک صلوٰۃ ناہیں دم سو جو یاد خدا ہووے
تیغ سو جو دست میان ہووے گھوڑا سو جو چال صفا ہووے
فقر سو جو حرص ہوا تھیں دور ہووے راضی ہر دم نال رضا ہووے
شاعر سو جو علم عروض جانے شعر سو جو درد دریا ہووے
گل سو جو اکھیاں جا کھتی سنگے دو سرا خوشی رضا ہووے
بھاویں دسیں ہزار نصیحتاں توں میرے دل نوں اثر نہ کا ہووے
کریں بیتاں وانگ تدبیر بھاویں ساڈا پیار نہ مول جدا ہووے
دکھ جھگڑا لا سانبھ مرچلیا ہیں تیرے دل دا ٹھنڈرا تا ہووے

بھین سو جو ماں نے باپ وچوں بھائی سو جو جس تھیں بھا ہووے
خادم سو جو صدق تھیں کرے خدمت مرشد جو راہنما ہووے
حاکم سو جو ظلم بن حکم کیجے عدل سو جو بابجھ ریا ہووے
رن سو جو خصم دی کرے داری کواری سو جو وچ حیا ہووے
عالم سو جو علم تے عمل کیجے یاد حق دی بابجھ ریا ہووے
سید سو جو جتی تے ستی سوہنا شاہ جو کل پناہ ہووے
ایویں عزت مفت کھپا مامی متاں تد تدھ نوں جھل سودا ہووے
کدی ماکھ نہ موڑساں صاحباں تھیں کوڑے لکھ نزول بلا ہووے
لیاں والانوں پتی چھوڑنی ایں متاں تدھ تے غضب بپا ہووے
تیرے نت دہاڑے جی جھڑک کودوں جنگی گلی دا کون گدا ہووے

تیرے خوف تھیں ہٹاں ہیں صاحباں تھیں وڈا ایہ قصد خطا ہووے
محمد بوٹیا مرن پریت دلوں وچ عاشقاں تنہاں مرزا ہووے

دربیان جواب مامی با مرزا

پیر لوولا قطب ابدال بنکے ایڈے صبر دے پیرین دھون لگوں!
پرہاں دور کیتا بھونگ ناہیں ایویں مکر کیں سانوں پون لگوں
تیرے وڈو ہکے ڈکرے ندی رہڑاں ساڈی شرم وچ خاک ملون لگوں
ہائے کوڑکیوں کور حرام کیتو نال لعل دے کچ پرون لگوں!
سنگے میر شمیر پھیر جیرے ننگے منڈی موت مردار کیوں موہن لگوں
ایتے باغ ہے پری بلکا دی دا جھٹوں آن کے پھل توں کھون لگوں
ماریں ٹکراں ویکھ کے محل اوچے پریاں رکھ انگار یاں کھلون لگوں
اوڑک اپنا اصل وکھالیو ای نمک کھا کے برا ہن بون لگوں!
ہوسی مول وصول نہ بھس ہاتھیوں ایویں موت مہر مچھیاں ٹھن لگوں
پایا خچر غرور دے ٹھیوں سانوں تیتویں توں غما توجہ ڈھون لگوں
امن نیک کر نیک شریک مشکے سانوں ہنیاں نال کیوں لون لگوں

رازق رزق دار رب جان تائیں ساڈی جھوکڑی کھا کیوں توں لگوں
کیا سخت بیدید بدبخت ہیں توں عشق صاحباں دا وچہ رون لگوں
جتی صاحباں ندی تیرا ہیو ڈوا دھبا ساڈیاں نالتوں چھون لگوں
رج کھا تھیں مستیاں آیاں نی وچہ دو تھوڑے اک کیوں خون لگوں
ڈھونڈیں وچہ سمندراں لعل گوہر آدا گون کیوں جاڈبون لگوں
پہاں جا اس جیل ندا کوہوں کا سنوں کلاہ تے کھوہ تو جبون لگوں
ڈھونڈیں وچہ سمندر لعل گوہر آدا گون کیوں جاڈبون لگوں
تیرا جسم قصاب معلوم ہویا چھری ٹھا ندی بکرے کے کوہن لگوں
پگ سکے معلدی بھرم پیتیوں پچھے لگ کے کملیا بھون لگوں
آئے رب دی ترہ مے وہوں پچھلے شریعت وچہ پاز مرن لگوں
محمد بوٹیا یاد کر قبر تائیں عمر وچہ گناہ کیوں گون لگوں!

در بیان جواب آخیری مرزا با مامی

ادھے کرن نصیحتاں کی مامی جنھے عشق پریم دی جاہ ہووے
ڈیرا اکھیاں وچ جان کرن دلبر تدوں دور سب شرم حیا ہووے
لگے عشق تے عقل نہ رہے کوئی بھاویں آدمی لکھ دانا ہووے
لگی صاحباں نال پریت میری ساہن دس سنو دل شیدا ہووے
جھلکے جسم مصیبتاں غم طعنے ایہو عاشقاں نوں سرو پا ہووے
عاشق رہن نہ جھڑکیاں عشق دلوں نال بندشاں بند دریا ہووے
ناہیں خوف ہزار بے صاحباں دا دانگ میر شمشیر بھرا ہووے
عاشق نال خوار یا بھان دینے دونا ہے جو رجھیا چیونتا ہووے
کہنے صاحباں نال قرار کیتے ہن توڑیاں پیت سزا ہووے
چھڈاں سنگ کے سنگ نہ صاحباں دا بھاویں حشر دا روز برپا ہووے
نال صاحباں چا دیاہ میںوں تیرا جگ تے بہت ادیا ہووے
میرا کجھ نہ دگڑ دا نگوائی دیکھیں روندیاں تدھ سودا ہووے

بھاویں کرن خرابیاں لکھ چاتر ناہیں قلم قضا قضا ہووے
عاشق ٹرچلے بیت معشوق دینوں بحر ابراں وچ روا ہووے
کہنا عشق بازار بیپار ہیں نہ جھکے سر اندر وچ دکان ہووے
ناہیں موڑ ساں مکھ میں صاحباں تھیں بھاویں گردنوں سیس جدا ہووے
ناہیں ڈر انگار انگار جان صدقے مناں ربدی جدھ رضا ہووے
پیا دکھ بذات چا مکھ موڑن عاشق سو جو جان فدا ہووے
چلے جان جے صاحباں نگر میری در جو شان بیٹیوں آشنا ہووے
ایس عشق پریلدی اگ ڈٹھی لذت جلن تھیں سے بہا ہووے
جہل عشقدا جھاکنا پیا پیریں توڑے لکھ نہ دل بلا ہووے
منے اک نہ عاجزی عرض میری تیرا کس طرح جو صفا ہووے
رہسا عمر تمام غلام تیرا تیرا اسد چہ نہ کجھ خطا ہووے
محمد بوٹیا خوف کی دشمناں دا جدن اک بے پاک خدا ہووے

در بیان جنگ نمودن مامی با مرزا

سنکے سخت کرخت جواب مامی اٹھ نال مرزے جنگ جنڈی یا !
چند حسن دا سنجھ توں نیو سوبکڑ ٹیہیاں جھنتیاں کٹ دی یا !
طدھا مرگ دا آن ٹسکار ہتھی بہت مارکے غضب تھیں اٹھڈی یا
بھن دکھیاں توڑدی ٹھہ گوڈے گنڈ گاؤں تر جیوں گھنڈی یا
آیا ظلم دا حکم بھر ستھ جٹی قلعہ حسن دی کلر دا لٹ دی یا
مار جھمکا لہو لہان کردی رنت تک نے منہ تھیں کھنڈی یا
وچ باغ دے زاغ دا زور ہویا گئی آب خراب ہو گھنڈی یا

مرزا بولدی اٹھکے گھول کردی یار لاہ سر تھیں پٹے پٹ دی یا
غصے غضب تھیں کرتس دی دانگ بجلی کسے ٹھہرے ابر ول ٹنڈی یا
نوری ملک تھیں جھڑیا سیدی ملی دا ٹاس عرش دی کھنڈی یا
گجے قہر اک دھ آواز اچا اوپر قلعے دے توپ جیوں جھنڈی یا
لوشا مار تھیں مرگ کنارہ مرزا آگو یا جگنوں عمر کھنڈی یا
ہال ہال کروا مرزا اٹھ سنٹھا پچھے سراہ دا باگ چاسنڈی یا
محمد بوٹیا ربدی دیکھ قدرت جٹی چرخ دے دم نوں گھنڈی یا

در بیان منع کردن ہمسایاں جٹی را

آیاں آہنڈ گوانڈ نال ڈنڈ سنکے آکھن ایہ کی گھولنا گھولیا ئی !
بتر آکہ صلاح جے اوہ منڈا اساں جگ تے نیک کر ٹولیا ئی

بناں دوس توں اوس نوں کٹ گھتی ترے ظلم تھیں عرش ہل ڈولیا ئی
اکھیں شرم تے نرم کلام شیریں کدی کسے نوں برا نہ بولیا ئی

لیا ویر توں آکھیں وڈیاں دا مجلس لے دا داج چا کھولیا ئی
کیتا قہر خدا تیدا لے مہرا نیہاں تیرا عیب جس کدی نہ پھولیا ئی
کر ڈر خدا تیدے قہر کولوں کاہنوں غضب دا جھولنا جھولیا ئی

ماریں سوٹیاں روٹیاں میں کارن کوئی عیب ثواب نہ سدلیا ئی
سب مار کے چیڑاں سیلیٹے دہیں کریں ہتی توں گوں مگولیا ئی
محمد بوٹیا کی جواب دیسیں سب عیب ثواب جان تولیا ئی

دربیان جواب نہری با جلٹیاں

جا ہو جا ہو فی اپنی گھریں جلیاں بیٹھے وٹ کیوں نک چڑھاندیاں ہو
دل مت ہیں وڈ ویڑے اپنے نوں دسو تسی کی آکھے آہندیاں ہو
بڑی ہیں نے تسی سب چنگیانی نیک ہویاں تسی سدا اندیاں ہو
پچھے کتنیاں ماسیاں مفت بنکے ایویں کوڑ دا دو ورنڈا اندیاں ہو
بھیڑ وبھیڑ کو بھیڑ نہ بھیڑ جنگا جھنے مار کیوں دیر ملگاندیاں ہو
خصماں مل نہ تساں دھیاں کوئی ایہناں مہر نوں پیا بناندیاں ہو
بیٹھن جٹ وچہ ماسیاں پیڑ جھنے سووے تسی اکھ نین نوں جاندیاں ہو
کے کم دی خبر نہ خصم کیتن گہنا کپڑا آپ گھڑاندیاں ہو
پھڑ کے گھڑا گھڑولی بھی وچہ جلنیاں راہ بنجکے سمیاندیاں ہو
جٹ پکڑ لگام نوں دے اڈ دل گھوڑے وچہ بازار دوڑاندیاں ہو
پکے جوا ندا کھیت جا جیت اندر ترنجن پوہ وچہ چلکے کھاندیاں ہو
گہنا کپڑا لاہ کے نوکھنا نہیں بیکے ڈوم دیناں بھجاندیاں ہو
کم کردیاں ہو تسی ان اکھٹے پنڈوں نکل جہان کھیت مل جاندیاں ہو
کرو گو دیا گوڈیاں بھار ہیہ کے سر دا پکڑا لاہ دکھاندیاں ہو
مرے سیس تے ویس نے اگنڈ دکھیر ودا لٹھا چاریاں چاکراندیاں ہو
تساں جلٹیاں پیر شیطاں بھڑ پا جاندے کمن تے مال لٹاندیاں ہو

گنڈھ گل نہ سدیا تساں نوں رب موننت آن کیوں ٹنگ پھساندیاں ہو
چٹ ہکے پٹ آتار پو سو کولوں تسی نہ ذرا شرماندیاں ہو
میں ہاں شرم تے تسی سب دنیا نی ننگ رنت لکا ورتاندیاں ہو
لوٹے واسطے مار کے گنڈھیاں بی دیکھیا تسی ہن جلن کراندیاں ہو
جا ہو نال جیا دے پت نہ کے پتنیں کیوں ہن سچ اکھواندیاں ہو
چھڈ و خصم بشیر تساں تے نی لائے تسیں دی کدوں سرماندیاں ہو
لک دیلیاں ہٹ لپستان ننگے کھول تھانیاں ڈھنڈ دکھاندیاں ہو
بچھو مل کے پٹ پنسار پالے گت سنتراں چوک ونڈاندیاں ہو
بیکے سوسیاں پاس بیلاریاں دے دڑے جاکے خواب لواندیاں ہو
اک کھچڑی دی منہ توں دے تانگاں جلٹیاں نال چا خصم لٹاندیاں ہو
آنا ڈنگدا ہرے وچہ کپنی مجھ لیا او دھار بنھاندیاں ہو!
ایہنیاں مشلے دا نگ چڑھ کے حال پاریا اڑانیدیاں ہو
کتنو چرخے تے نا کو ببھیڑ چڑیں گردی بال نوں دو وچہ جھنگاندیاں ہو
تسی مرد تساڈڑے مرد ناں تائیں شرم دا نام گواندیاں ہو
قدر دیکھ کے شادیاں کردناہیں پچھوں نوہ دار لاج نگاندیاں ہو
محمد بوٹیا کم وگاڑ کے تے پچھوں نال افسوس پچھتاندیاں ہو

دربیان جواب ہمسایاں با نہری

اساں بھل کے بھلے دی گل کیتی ہیں گال کجھ شرم حیا کرنی
کالا جگ کر یندڑا پیا تیرا ذرہ منہ نوں دھو کے اجلا کرنی
اساں لنڈیاں شرم حیا کھنوں توں تے اپنا آپ صفا کرنی
کچھاں سنگ کے مشک نے وچہ بغل گنج کمن نہ شان ادیا کرنی!

ذرا جیبھ سنبھال کے بول موہوں پٹی ایڈ نہ لاڈ چوا کرنی
جھنے پے دیہ توں ہو سنا نوں کر شرم کجھ مہدا نوا کرنی
کیہڑی گل تے بھٹ کے پاٹ پیوں جر کے کھانے اپڑ دتا کرنی
گلاں جاندیاں یاں جگ سارا بھادیں پٹی توں لکہ لکا کرنی

روڈی وسطے دہر کڈھیوی ابس چادڑ یائی چا کرنی !
پچی جنڈڑے پہنے نوں منڈے روے ظاہر اوسد ادوس خطا کرنی
نازک نرم اے پھل بہشت دے نے اوپر ایہناں نہ خزاں اندی وا کرنی
دکھ درب دے تے کھان جہان راہی ایہو وچ درگاہ دعا کرنی !
بارہا لک توں رہ بنساد آتے دلوں یا واہدہ رونہ جبر اکرنی

کوڑے گھر دیے بھا چیتے بھیڑیے نی جھبی اٹھ کے اکھ ٹڈ اکرنی
آکھے اید کرودھ کی کچیائی ڈر غضب بہتیں خوف خدا کرنی
چھڈ دیس نر لیاں وانگ جھناں اوہ پتہناں نہ جیودی جفا کرنی
مجھیں گائیں دودھ دے تے پیت تینوں بہتر رب دا شکر کرنی
محمد بوٹیا سنانہ جی تائیں مٹھا بول دے کجھ بھلا کرنی !

در بیان جواب تھری با جٹیاں

جو کجھ کہن جٹیاں اساں سہناں گلاں کیتیاں سب منظوریاں نی
راکھی کرن بٹھا لیا کھیت اتے لگان ویراں انگوریاں نی
اساں کتھا کیا کردی نہ کھان اونوں پھیرے چنگا کتے یا [illegible] یاں نی
کھرل ذات پلید بسید روند شہوں جتے چلگے بانگے پوڑیاں نی
ہوسے اسد کسنگ خار اسیں جتیں ہنگ ہوسے سنگ کستوریاں نی
لگے وہ ستے نکی نہ ہول اوہدی اٹھے وانگ فرشتیاں نوریاں نی
سلیمان اس عالم دے مان پچھے سخنیں جھ کیہاں بیجٹ تندوریاں نی
کیتا مان جھاں جان تیر اندا متدرن جنگلیں چاریاں سوریاں نی
بچہ نیک اصیل نے بہے لیکھے تو جٹے مان نے کرے مزدوریاں نی

جانوں تسیں اسیں جدہے نوں جو کیتیاں اوس مخموریاں نی
وٹی مت دے دنہ لیں وانگ ہر نہ نے اگوں بولد افسکے گھوریاں نی
پیادہ پالیا میر شمیر دا نگوں اساں جانیاں وچہ نوریاں نی
دھشم ایکدی ذمیت بنکے بھاویں کٹ کھوائے چوریاں نی
انب بیج کے تے اساں اک ڈھیے ہوئیاں تسماں وچہ قصوریاں نی
ڈگن چیک کے گھر اندر کھا جو ہندے جنہاں کیتیاں کبر غروریاں نی
کیتا حسد دے مان غلام یوسف دکیا ہچہ دلال کستوریاں نی
دہنسر مار یا زور دے مان پچھے ہویاں وچہ جہان مشہوریاں نی
ہے ڈوبیا وانگ شیطان دے اوہ اوپر بندگی جنہاں مغروریاں نی

بیان رفتن مرزا بحالت گریہ زاری از خانہ صاحباں

دلوں وٹیاں جٹیاں گھر گیاں تھری جدوں سخن الائیا ہے
ناہیں گھراں بیگانیاں نال دعوی لوکاں دانیاں بیچ فرمایا ہے
پچھے حال نہ کوئی پردیسیاں دا جیس لوکاں نے دیس پرایا ہے
ملیا دلاں نوں کیڑا دور حتی سر کجھار گناہ دا چایا ہے
آہیں مار روے زار و زار مرزا باجہ صاحباں دے گھر آیا ہے
آیا وقت رج گئی سے کھرلاں والا مالی باغ بہتیں بچھوڑا یا ہے
تتا تھری دی رہے نہ دان مرزے دنیں دن سانڈ لٹایا ہے
غیرت صاحباں دی اہج نزاب لکھیں مندر دکھرل سنی حال سجایا ہے
[illegible] نیند بہتیں تتھ مرزے ماہی مارسے گھروں نزاہیا ہے

گھروں کڈھیا کھرل نوں ہار مائی کجھ ترس نہ اوسنوں آیا ہے
جویں نکلے بنت روح اندر الیں گھروں ایہ نکل سدھایا ہے
لائی عشق نے جھنڈی بدر سیتے دوتاں اکھیاں چیہ بنایا ہے
جانو ریت دی ریت نوں اوہ جنہاں نیہوں دا ازمایا ہے
آدم جویں بہشت تھیں نکل باہر جو حوا دے وچہ کرلایا ہے
ہویا تیہ چراغ قندیل اندر صرت گرد پتنگ نے پایا ہے
سی وہم گمان زوال ادسنوں تقدیر نے جدا کرایا ہے
گئے چین آرام تمام دل تھیں دکھاں آن کے مکھ دکھایا ہے
محمد بوٹیا سجناں ہار دتی تائیں سجناں مکھ بھوایا ہے

دربیان غمناک شدن صاحباں از رفتن مرزا

اوہ صاحباں رونڈی ڈاڈھی کھلی اکھیں نیر دی مینہ وسا وندی یا
گیا رس پیارا یار اوہ اڈہلی ہو کے بیہوش دبجاوندی یا
ہوئی ماس پیاسی آداس بلبل خزاں شاخ امید وجا وندی یا
دیکھ صاحباں یار نوں ٹھڈیاں لو نسیاں کا لگ ا کے لاوندی یا
آ کے ملے پیارڑا کے کہاں یارا تی دلوں ویلی ووڈڑا وندی یا
اندر باہر ڈوہی رو رو وین کردی تن خاک مٹی وچ رلاوندی یا
رنگ زرد پیلا ہو گیا سکھ سبھ بھلا حال تمام دکھاوندی یا
کرتی ٹکیا دید چہ باڑ ہیں جگری وچہ جوڑی جھنگ پاوندی یا
گھر وس نہیں چلدا صاحباں دا دل وچہ کریلیاں کھاوندی یا

سہجیں تیراں کلیجے پیندی یا ہجر یار دی گھبراوندی یا
ہویا اگن جان دہان اوہدیں خوشیاں داوں تمام بھلاوندی یا
سوز و شمع پلنگ دے وصل کارن جال بال سر لاٹ اٹھاوندی یا
ہویا نام آرام حرام والا دکھاں نال ہن جان بناوندی یا
ہوئی خواب خراب عذاب اکھیں گھٹیاں سرن وہاوندی یا
ڈاروں وچھڑی کونج جیوں ایسے تڑپے تویں اوہ انگ فراق کرلاوندی یا
دگن ہوئیں تاں رنگ اکھیں ہاڑ وانگ چر گنا ں بھیں وڈا وندی یا
رنجیا ناہیں وجئے نار کیہیں سلی پلیٹی سر ہو جاوندی یا
محمد لوٹیا گھر بیں پھر ترن جیوں بنی ہیر شہید منا وندی یا

دربیان آمدن سہیلی نزد صاحباں و پرسیدن احوال و
پیام صاحباں بطرف مرزا

نوراں نام سہیلڑی صاحباں دی اوہدے نال پیار کمائی اوہدا
کول بیٹھ کے اوہ سہیلڑی اوہ پچھے حال پیار وسائی اوہدا
کیتا خبر کمال آسمان مرزا مار کیتا پنڈ الال اوہدا
کراں کی ہن مرن میں بچی سرا سینوں ہجر ہے بہر حال اوہدا
اٹھ جا شتاب تو ہن میری کتی ڈھونڈ کے تحفہ نال اوہدا
اکھیں مرزیا صاحباں اکھدی آ رکھیں دلوں دھیان خیال اوہدا
دسیں کھیا سے نیڑے سجنا دسے جائیں بخشیں جگر کمال اوہدا
تیری چاٹ پریم دی لاٹ رہندی سر جالیاں وانگ مشال اوہدا
تیکے نام تیرے جان آتے تیرے تیکے نام اودہال اوہدا

آئی ملن پیارڑی صاحباں نوں ویکھے سنیا حال احوال اوہدا
بولی صاحباں ہیندڑی ماں دانی سنیچیاں شتے سدا ہی مال اوہدا
گھروں نسے جواب نا کیتا ستوں وراتہ تری ردال اوہدا
دانا پیہے اٹھ کے رہ گیا کھڑیں ویکھ سانی حسن جمال اوہدا
کر ہیں ملتانی جوڑ کے سچھ دویں ہو ویکھ سبھے جیو خوشحال اوہدا
کہیو شہر نہیں دھر ہیں نہا رفیقاں مہنیں پیدے نام سوال اوہدا
رتی ولیدی ماں وراں ہیں توں قرآن تینوں حال دال اوہدا
تیرا نام ایکے بچی چھیدی آ ایہو ذکر ہے وانگ ابدال اوہدا
محمد لوٹیا الدی ٹھیوں ہو تیوں تیرا قتل اترا سمجھال اوہدا

دربیان رفتن اہل سہیلی صاحباں و پیغام دادن مرزا را

لیکے گل سہیلڑی صاحباں دی مرزے طرف شتاب سہ آوندی آ
کوئی پتہ نہ دسدی کسے ہوراں اوہدا گلاں چھپدی تے شرماوندی آ

ڈھونڈے جھدی چنہاں دریاں وچہ اوہنوں پھر ودھ ڈوہری خبر پچا وندی یا
بیٹھا جانو لیکھاں خان مرزے دی گل نہ بھاوندی یا

روے پیار نہ چلیں نین بھر بھر صورت غماندی جان ڈراوندی یا
نال منتاں جیویں بلقیس رانی سلیمان نوں جا مناوندی یا !
آکھن گل کداں جدوں لگ گئے نقیص نوں اوہ ویلے بیدی کرلاوندی یا
تقصیر خطا اوہ ابڑی دی گل پلے پا بخشاوندی یا
جائیں تیں سکے الیس نہ نسیں دچوں تلیاں صاحباں واسطہ پاوندی یا
پچھائے جائیں نا ادس تائیں سنتھ بعنہ کے عرض الاوندی یا
تیرے ڈٹھیاں ہن جلے نین اوہدے تیرے جیندے وارنے جاوندی یا
ہے ہے ہالنے رونداڑی سے ڈالوں تیرے باہجھ اوہ پٹی گھبراوندی یا
آوے پلک اک نظر جے زلوں سنوں جان لیا نتے اوسدی آوندی یا

ڈھونڈ ڈھنڈ بھالکے اوسنوں جا ملدی باہوں پکڑکے پاس بٹھاوندی یا
کسندی مرزیا صاحباں باہجھ تیرے ، دردحال احوال دکھاوندی یا
رہیا حال نہ اوسدا مول کوئی تن خاک دے وچ رلاوندی یا !
تیرے غم تے درد الم اڑوں سکھ چین اوہ گھول گھماندی یا
تیرے حال یقین جاوندی جان اوہدی سخت غم دے چھٹے دکھاوندی یا
اوہدے چشم ویران جلتیاں کرن بھاہیں کوئی عذر نہ پیش لیاوندی یا
وانگ زاہداں شب بیدار ہو کے تیرے نام دا ذکر کماوندی یا
بھنیں نیند آرام حرام اوہنوں تلے گنیاں رات رلاوندی یا
محمد بوٹیا صدق سینتی تیری صاحباں ہیم سداوندی یا

دربیان جواب مرزا با سہیلی صاحباں

مرزا آکھدا کس نوں دروں کہیا لکھے اپنے نوں اسی روندے ہے
ہے بیوہ آواس جیہوں پاس باجھوں پھلی خزاں تھیں خار ہوندے ہے
ای کتھ دیا دیہ جواب نگر نتیں اہلی عار نہ بھیر دے ڈھوندے ہے
پیا کم ہے میرا اوس دی دیریاں تے اسیں سنتھ آمید تھیں ڈھوندے ہے
رب جاندا میریاں کیتیاں نوں اور دیتے رہ خون تھیں چوندے ہے
کارن صاحباں تتیاں سر رہن جھلے اسی صبر دی جھلے تے ہوندے ہے
جس نال دی حرص ہے تے جیوندا ساں کرکے زور آج چہرا دکھوندے ہے

لایا تیہوں ہی ہے سنے کھیڑے نے زن تھکوں غماں وچ جان ڈبوندے ہے
کھیتر ورد دے جھکے سنبھلے آن جھکاں لاتی ہار ہن بچیاں کھلوندے ہے
آہا جنہاں داماں تران ملیوں سوٹی نال میرے جنگ جوندے ہے
بچیاں ہٹیاں اساں پڑیاں توں بیراں سچھ بے رحم ٹلوندے ہے
دکھی ہے نکلے فٹرے دل میرا تیر بھرے دے جگر پروندے ہے
ناہیں بندگی پئی قبول میری سجدے کردیاں عمر گواندے ہے
محمد بوٹیا آکھ جا صاحباں نوں تیرے دسیاں ہن مول نہ اوندے ہے

دربیان سوال و آرزو کردن سہیلی صاحباں پیش مرزا خاں

کڑی آکھدی مرزیا جانہ ہیں دسیا چھڈکے سوہنے یار والا !
تیرے غم سکایا چم اوہدا دم نہاں تے حال بیمار والا !
جائیں تس نہ دیں کے کنڈ اوہنوں رکھیں بول سنبھال اقرار والا
کینا فیدنوں تے دل صاحب نہ مشکل گھت کے زلف دی تار والا
اک بھجر دی تیں کملیائیس کے توں چھڈ چلیں یار پیار والا
بھجر دکھ جیہم مسیبتاں غم طعنے سودا اتھے الیس بازار والا
ہو سے وصل وصول محبوباں تاں شٹے قلعہ جاں کبر ہنکار والا

پوہنچی مرزے نے صاحباں باہجھ تیرے اوہنوں صبر ہے حرف دیدار والا
سوہنے نین اوہدے بیر حم چھم جھم پانی جیویں مینہ بسار والا
صبح شام جپیندڑی نام تیرا کوئی ہور نہ فکر نہ کار والا
تیرے دم دا باجھ ملنی کوئی عذر نہ اوس انکار والا
لایے تیہوں نبھائیے نال مرسئے ملکھ موڑنا کم گوار والا
جنہاں یار دا پیار نہ کدے جانا تنہاں چھٹ اوہ مری تلوار والا
جاوندن بیٹھ پریت دا پیچ عاشق کرن خوف نہ ذرا آزار والا

جالن انگ پتنگ بیرنگ پے کے چکھن ذائقہ عشق دی نار والا
بازی عشق دی کدے نہ کسے جتی ایتھے چار دا سر اتدی ہار والا
پیوے سیر سر یر دا عشق خونی جیویں شیر لگا صاندل بار والا
لرلی غصیوں تدھ نوں ہے ماہی تہاں نگر سی اوہیا سنسار والا
بھدجاں کے خزانڈی ست مرتے پھل ویکھدے پھیر گلزار والا
ماہی نال تیرے بولی پھل کے بے بخش بھل تے کم بیزار والا
آدم نبی دا نا بھلا کھا دا کیتا ددھ توبہ استغفار والا !
منہ صاحباں تدے کچھے بخش سبھے جان دیہ ایہ غصہ بلکار والا
دانا باد نوں کرے نہ منہ سیاں تینوں واسطہ رب غفار والا
سدا بیٹھے سجناں نال رل کے میلا جگ تے دن دو چار والا
چار روارہے چانی رات دنیا ہونا پھیر اندھیر غبار والا
اج بہے پاس پیار یا ندے جھلکے ہونا داس مزار والا
غصہ ٹال خوشحال ہو نال ملدے کر دور قصور سہن یار دا الا

دلوں جان کے جان نوں جان عاشق پادن پھیر گوہر اسرار والا
ڈگے بحر بے پید اقہر کر جیہدا انت نہ پار اور وار والا !
جیکر جانے جاندا خوف کریئے ہوئے وچ نہ دید نظار والا
آپے پھیر منلدی سی آن تینوں مالک ہوندیں گا گھر بار والا
رہی سدا نہ وقت جدائیاں دا انت ہو سی وصال دیدار والا
بھل جان انسان دا کم مڈھوں کیہڑا بھل بن عقل ہوشیار والا
گیا سجدہ لیوں بھل ابلیس جدوں پیا طوق لعنت پھٹکار والا
کراں عرض ہتھیں لا کے سجدہ پیریں کر جان موقوف دیدار والا
نال صاحباں عمر گذار لیہے حسن مان کے موج بہار والا
ندیاں نام سنجوگ پیار یا دے پالک سدا نہ رولیاں ڈار والا
جائے عمر گھٹیندیاں لنگھ ایویں ہونا پینگھ داجیوں ادلار والا
سجن سجناں تھیں جدا ہون جدوں جاگے ورت تدھ قہر تہار والا
محمد بوٹیا عیب نے اسی پرسے درکار ہے کرم کرتار والا

دربیان جواب مرزا با سہیلی صاحباں

مرزا آکھدا اینوں گمانیا ندا ڈاہڈا جان تُوں دکھ آزار ہوندا
سچ چا کری بڑی ہے بقیداں جو ہویاندے نال ادوھار ہوندا
ہوندی سار سے صاحباں دغا کرنا کھیوے آن نہ پھیر خوار ہوندا
گھوڑی کنڈ ہماڈرے جان لدی ہی آیا نکل ہیں شکر گزار ہوندا
ہیں صاحباں دانگ گمان کردا جیکر مجھ دا بھی گھر بار ہوندا
اسی رکھے چھپے صاحباں نے رہیا حسن دا اوس خمار ہوندا
جانا دلوں سی صاحباں دل میرے جیہدا خوشی بھیں بار و ز دیدار ہوندا
عقل والیاں دا انت نال ہوندا ڈوبی دار بھی جو شرمسار ہوندا
ماہی مار کے گھوڑی نہ کڈھ دیندی جیکر کوئی میرا مددگار ہوندا
بھورو گھوڑے دا ہو دا اوس اڈیا دسے باغ ولدا ہن فتاد ہوندا !

پائی قدر نہ صاحباں مول رہیا نت ہیں جان نشاد ہوندا
پوشل بھیڑ دا اکیڑ جو ندی لنگھیے نہ اوہ پار لتے نہ اوراد ہوندا
رناں وچ نہ کوئی وفا کوئی جھوٹا اینہاں دا قول اقرار ہوندا
ہیں صاحباں مرزے مطر البیندی میریاں جو ابیں پیار ہوندا
گھوڑ یکیا ندے بار خار سلے ناہیں بھکھیاں دا کوئی یار ہوندا
جیویں شمع نوں پچھو پرواہ ناہیں سکھیا اودھر عاشق پتنگ انگیار ہوندا
سچی گل اسیدوار خالی ایس وچ نہ جھوٹا شمار ہوندا
دولت ود وکری دی ویکھ بھدا جیہا احمق مردا وہ بڑا گوار ہوندا
بھارو لگکھی ہوتا سماز نتے دور جھبنا دا ایس دیا ہوندا
محمد بوٹیا چار ساں وال راوی مہند ویل جیت بیزار ہوندا

دربیان جواب سہیلی صاحباں با مرزا

ہے کر مرنا ایڈا زور ناہیں سنبھل ہوش نہ ہونداوان داری
ہتھ جوڑ کے صاحباں آکھدی اے دانا بادہو سدان کاری
سنے صاحباں آسیں جو سٹھیاں چاکر تیریاں نال ایمان داری
آیوں نکل جد کتاں گھر سے تساں تاں صاحبا بہت حیران داری
یار باجھ نہیں دوا عاشقاں ہوں وسیے جانے کیسب زمیں آسمان داری
لاسکے پیت جو نبیت نبھ کرے ہوند اوہ کم ذات حیوان واری
وال وال تیرے اتوں صاحباں سے گئی جاں کے جان قربان داری
ہجیا کی بولی اماں صاحباں دی پایا کیوں توں ایڈ گھمسان داری
دیوں جان کے جاننوں عاشق پہر معشوق دی بان واری
عاشق چھوڑ کے تاج تے تخت شاہی سنگ شہر مشہد اکھان داری
اک شہر کیہیں پیاری صاحباں دا چھڈ چلیوں شہر مکان داری
نال عاجزی صاحباں آکھدی یا کرا دسدی عرض پروان داری
دانا بادہو یاد دسا دل نہیں دس وچہ کیہڑے مرجان بان داری
کوئی رات دی بات نہ جاگ سفنے ہوندا دس اندر بیان داری

تینوں ہستاں نال منافقی ہاں غصہ ربدے نام تپچھ جان داری
تو ہیں شاں اوہدا توں ہیں خان اوہدا توں ہیں مان اوہدا توں ہیں جان داری
راوی وکھ نہ چھڈ کے دیس اساڈا تینوں واسطہ رب رحمان داری
رونی پئی تریلیں ماپچھیاں دیکھ خوف دی ہر جلان واری
جاپیں کند دکھائی صاحباں نوں ڈاہڈا قہر ہے بحر طوفان داری
توں بھی لائیاں ندی جھال دیسیں توڑیں مول نہ عہد پیمان داری
ساڈی ذات جو آن ایمان والے ایہنوں لا کے توڑ نبھان داری
پچھے یار دے لکھ ہزار ٹھہے عاشق خوشی نال سر پیا اٹھان داری
سر ول لنگاں جان اولنگاں دا ہوندا سر لڑی کا بیچہ دکان داری
سو کھا زہر کھایا اوکھا ایہنوں لا مائے نیکی گل نہ مول احسان داری
پیا دکھ نہ موڑ دے ملکھ عاشق ذرا ایناں رکھ دھیان داری!
جائیں چھڈ کے دیس نہ ہجن دا سیئے سل خدایاں لال داری
آج دم غنیمتاں سل بہناں میلے وت نہ وچہ جہان داری
محمد بوٹا بار نہ زندگی دا کوئی دم دا دم مہمان داری!

در بیان راضی شدن مرزا خان وقبول کردن سکونت او

مرزا ہو راضی کہندا فورتا ہیں کناں صاحباں دا منظور میں نوں !
دانا بادہو دی یاد دے کارن دو ورہے کھیوا شہر ہے بیت المعمور میں نوں
اسی ہینا دے ہتھ تفہ غلام دیسے رکھے جدوں نہیں وچہ حضور میں دی نگی !
تیری طرف نہیں جوڑ ہتھ آکھیں چلے کھیڑا کوادا شہر دور میں نوں
سوی گڈ پیچم دی مجھو سٹے آیاں لنگ لاں وانگ منصور میں نوں
جد مرو یکھداہاں اودو دوست او ہدا لکھو خور شید میں نوں !
گلے سد ہجرشے صاحباں نے آیا شے لیں تا صبر صبور میں نوں
ہیاہی حسن دی پچھ احکم والا پچھیا عشق نے وانگ طیور میں نوں
جیویں سنگ کے جب نہیں روح رہنا تیری گھیوں دنیا دور میں نوں
ادہو کا شہر دی اک نگاہ کافی شافی ہی ہیں مہداں منشور میں نوں !

اساجان تکجان دا نام لیا بخشے صاحباں ایہ قصور میں نوں
منگ کھاسا نگر میں صاحباں دا ایہو عشق ہمار مشہور میں نوں
قدم چھساں او ہاں کتیاں نے توڑ ہے جگ آکھے بے شعور میں نوں
دن رات ساری کراں چھوڑ زاری ہو یا ہجر دا جگر ناسور میں نوں
اوہدی زلف البلہ القدر وچوں آیا نظر الشمس دا نور میں نوں
ماہ جھات جاں او سدی کا ذات دی ٹھگی ہو گئی اپنی ذات ظہور میں نوں
بال صاحباں نال وصال کھیسے مرزا وانگ سایہ شہر کوہ طور میں نوں
رہیا مول نہ کتے وطن جو کا کیتا عشق نے لے مجبور میں نوں
رہساں عمر تمام وچہ قیداں کرے حکم جے صاحباں حور میں نوں
محمد بوٹا یار فرنے عمل کھوٹے بخشے فضل کر یں رب غفور میں نوں

در بیان واپس آمدن سہیلی نزد صاحباں و خوشخبری دادن اورا

رٹھا کول منا کے چھیل ڈھی آئی صاحباں دے ول چل اڑیئے
مرزے خان دا حال بیان سنگھے گئیں ڈیاں ہیریاں چل اڑیئے
ناں آس تریجے ناں تیری بولی مونہوں اول سوال اڑیئے
کیتا ماد مردا سے اِہ آسے لاہی وانگ قصاب کھل اڑیئے
موچی وانگ ادوالیں منہ کے اوہ مڑ پیاسی تیس و لیل اڑیئے
تیرا اکھنا اوس قبول کیتا دکھ شکھ سر سر تے جھل اڑیئے !
پھرے واریاں سجدال وچ کھو ندکے صبر نا ہیں اک پل اڑیئے
چھڈ دیس سدیاں وانگ کر بخاں بیٹھا دیس اساڈڑا مل اڑیئے
لیس خبر تینا اوسدی اروز تر وجانیش سوال ناہیں گھل اڑیئے

دسے آن حقیقت صاحباں نوں اکھے پیار دے پچھ نہ گل اڑیئے
تیرے عشق نے مار خوار کیتا رووے دید بال تیرا دکھ جھل اڑیئے
اوہدے غضب دے قہر اندھیر کرہوں سنگے عرشے کنگرے ہل اڑیئے
وڈا ایہ افسوس ہے اوس تائیں دتا گھر دے تقشیں کھیر وہ گل اڑیئے
لکھاں ترلیاں منا کے ہیں وانا باد فتنیں رکھیا ٹھل اڑیئے
رہیا آپ بھی اوہ نہ جان جوگا پچھانی سور لفدی اڑیئے
چھیناں دیں جھلاؤں اوس تائیں سینے مار کے برہوں دا سل اڑیئے
سینہوں لا کے نفع کی اوس پایا ہتھوں گیا مٹی نال رل اڑیئے
محمد بوٹیا آکھئے یار حسنوں کریئے اوہ سدے نال نہ چھل اڑیئے

در بیان خوش شدن صاحباں بر سہیلی و افسوس نمودن از حال مرزا

کمندی صاحباں اج توں بھین ساڈی وڈا کھار احسان چڑھایا ای
وڈا فکر اوسدے جاڑنے دا لکھاں شکر جے موڑ دلائی !
کچھ خوشی تے کچھ ہے غم مینوں رب وچ اعراض دے پایا ای !
کوئی ملکھ نہ دکھیا دکھ با ہجوں تتی نیہوں جد دا کناں لایا ای
سو ہنیا یار آو تیرا انتظار مینوں تتی نیہوں جدو کناں لایا ای
بلن ہڈیاں تیریاں وانگ بالن برہوں تن تنور تپایا ای !
مرزے خان نوں اوتیری ماں میری مار رہا سے گھوڑی تراہیا ای
نازک طبع امیر زادہ نال خاک دے عشق رولایا ای !
اج پاس رزماں تے باپ اوہدے جھاں جم کے لاڈ لڈایا ای !
وچ مجلساں زیب سی دسنا ندا اج آن جھبی رروپ گوایا ای
میرے واسطے چھڈ کے عیش آرام بھار غماندا دماغ نے چایا ای !
ڈاڈھی سختی آ کے جان میری کراں کی سن جی گھبرایا ای !
توں آپ ہی سہیلڑی درد خواہ جس دکھ نے درد ونڈایا ای !
مرزا یار ملا لیا مینوں میرا چین تے چاجس ونجایا ای

کھتیوں میں ٹھنڈی جگتوں ویچ چھوی میرا دکھڑا یار سنایا ای
مرگئی سوہنی کڈھ کے قبر وچوں پیا آب زلال جوایا ای
ہویا جل کے جگر کباب میرا اوہدا حال جیہڑا سنایا ای !
سوئی غماں دی ستر مٹی جان میری دم آخری لباں تے آیا ای
پچھے یار دے پھر بازار جاساں برقعہ شرم دا موہنوں اٹھایا ای
کر کراہاں کھلیاں روواں وچ گلیاں ڈھونڈاں یار جس مار مکایا ای
لینی کسے نے جا کے رات اوہدی ہوسی بھکھڑا اسنے تڑپایا ای
پیا وچ دشت مسافری دے ہتھوں وطن دور تے دیس پرایا ای
بھی بھین ہو کے کر دین رووے ترک دکھی اماں جایا ای !
دکھیں ر رنڈ اجھونڈرا وچ گلیاں خلقت آ کھتیں ملکھ کھویا ای
مرجاں میں جیوندی کھا ہیرا مینوں روز ایہ دکھ سہایا ای
ڈھونڈھ وصل دا رب بیتاب ہویا سینہ ہجر دی اگ جلایا ای
کر کرم میرا ہور اک ہور للہ تینوں رب دا نام میں پایا ای
کیتی سر توں نہ عمر لاہنگی عمر ساری ایہ پیار دی بھلا کمایا ای

لگ اگ جا کے اوس ویلڑے نوں جد دلا سوہنا لگل سد بایا ئی دسے چار چوفیر انھیر مینوں ماہی مکھڑا چن چھپایا ئی !	نہ بیس جا مدھنیدی ترٹے جان دیندی ایہہ وقت ایہ لنگھ سدہایا ئی محمد بوٹیا ہجر دا ساڑ مندا سولی جاند اجس آزمایا ئی

در بیان تسلی دادن سہیلی نور صاحباں را

نور آکھدی صاحباں چھوڑ نا ہیں تیرے دکھڑے ونڈ کے لاں گی میں
بھنہ کر میں ان فریب دیتے گھوڑا اغفل دا تیز دوڑاواں گی میں
کڑیاں پنڈ دیاں سدکے کھیڈنے نوں باہر نال فریب لجاں گی میں
کڑیاں وچہ بہاکے کراں ادہ سیلی تیری کچھ دیوچ بٹھاں گی میں !
گلاں دلدیاں کریں توں نال اوہدے جو تدھ نوں سبق سکھاں گی میں

کرحوصلہ رب تے رکھ تا ہیگاں اج تدھ نوں یار ملاں گی میں !
تیرے واسطے صاحباں اج راتیں کرکی انت جا بناں گی میں !
فرصت تیرتیح پاکے نال چوہی مرزا مصو تڈکے کتنی مگاں گی میں
لگن دیوساں پتہ نہ کسے تائیں نال عقل دے بھیت چھپاں گی میں
محمد بوٹیا وصل دا پاپانی تیرے ہجر دی اگ بجھاں گی میں

در بیان مشورہ کردن نور با صاحباں برائے ملاقات مرزا و جمع کردن دختران او

مرنے خانے بلنوں مکر سارا ں دوویں بیٹھ کے منا پکاندیاں نی !
کڑی نورتے جالی رل دوویں خبر تجنگیں چا پوچاندیاں نی
دلیں وانگ شیطان دسوا سلا کے بیاں سجدیوں مرڑ وگاندیاں نی
ہوئی شام تے مکر دا ڈوھا مجمبر ازغیب دی بانگ سناندیاں نی
پئی رات تے میل کے بات کریاں اک دوجی نوں گھر ٹن بہاندیاں نی
دھا موقعہ نورتے صاحباں نے دوہاں دوراک بہانے جاندیاں نی
ویکھ کھرل نے سرخ ستانولکل مار کے کڑی بند ندیاں نی
کیتا آدمی نوں دنبہ مار منتر کایا پلٹ کے سور دکھاندیاں نی
اکو ہان جوان بتیارہ کڑیاں وانگ مور نال عجب سوہاندیاں نی
ہو کے جوڑیاں ڈوریاں پنڈ وچوں نال ہر نیاں قدم اٹھاندیاں نی
خوشی جلیں ویہال چکے روڑی اتے سوہنے جھنا ندے گاندیاں نی
خم مار دنگار کے کرن کشتی اک دوجی وا زور آزماندیاں نی !
ویکھ حسنا باغ سرسبز ہویا وانگ بلبلاں شور مچاندیاں نی !
تاڑ جھاڑ کر بیر دا خا صلے تے اوٹے کھرل نوں جا ہماندیاں نی

اج راتوں کھیڈ نال چل سہیلیاں گلاں پنڈ دلوچ دھماندیاں نی !
راتیں کھیڈ نا چل مرزا ڈیلہ ہر اک نوں شوق دلاندیاں نی !
کرن ترت تمام تیار کڑیاں خاطر یار کشالڑے چاندیاں نی
روز ویدا رجیوں وقت اڈیکدے سن تیویں شام تک خوشی سناندیاں نی
ہویاں جمع جیوں قلعے تے آن فوجاں لگل کوچ ونزات وجاندیاں نی
مرزے کھرل نوں ڈھونڈ کے لے آیاں بھیت سانبھ کے دلیں چھپاندیاں نی
سنگی نور نہ صاحباں سنگ کڑیاں نقیس غیر سنگ نوں سنگ رلاندیاں نی
جادو سحر سنگیاں وانگ کر کے افلاطون دی عقل بھلاندیاں نی
لباں آب حیات دے چن چہرے زلفاں لیلۃ القدر چمکاندیاں نی
اہی چن وی چاننی رات چٹی رل کواریاں میل سدہاندیاں نی !
کھیڈن سہیلیاں نے گہر کے مارا نگے بنچے جوڑ کے کھلکھی پاندیاں نی
ماردلاں سمب ٹپکا دھرتی بیٹھے زمین اڈاندیاں نی
گیاں رجھ جاں کھیڈ دے وچ کڑیاں نور صاحباں دا پھر لاندیاں نی
نکر بند جاکے سہیلیاں دی الیا جھرک کے سحر چلاندیاں نی

چپ چاپ کر کے وچھن لگ گئیاں وانگ جہاں مکھاں وٹا ہندیاں نی
چھڈ کھیڈ اینہاں دی کھیڈ کاسن پار جسندا جا دیکھاندیاں نی

سانگ بن آئیاں کاہن بن اندر روش گرمیاں ماپیوں جاندیاں نی
محمد بوٹیا اک پریت لا کے لکھاں مکر بے جال وچھاندیاں نی

دربیان ملاقات شدن مرزا صاحباں

مرزا صاحباں دا اج میل ہویا گئے غم تے ہویاں خوشحالیاں جی
آکا آس کر ملیا ہے پاس بلبل تے کھول دربا غنچیاں کلیاں جی!
نال پیار ولدے دو نویں یار ملدے ٹھنڈاں کالجے رب نے ڈالیاں جی
مرزا آکھدا صاحباں تدھ پچھے میں نے لکھ مصیبتاں جالیاں جی
رلے خاک تے بدن شناک میرا رنجی وچ میرے لاٹاں بالیاں جی
ایوں رس توں مار کے سارے میتوں رورو اکھیاں نیر اچھالیاں جی
تیرے ملن توں پیار یا کلکی کل سجدے تے جو ہان بھالیاں جی!
آیاں کھیڈ بھاڑے ملن تینوں وانگ ہرنیاں مار کے چھالیاں جی
میاں ڈھیں نہ مار طلامتاں بھئیں جھر کل عاشقاں گھتیاں نالیاں جی
خاطر یار ہر راہ آزاد ملدے ناہیں یاریاں لان سکھالیاں جی!

لدھا پری نوں اج چن آجلڈ وچھل عجب قدرتاں رب دکھالیاں جی!
چھڑی اجڑ دی بکری شیر بچے لدی سار نہ مول سنبھالیاں جی!
آہموں سامنے بیٹھ کے دو ویہتے لگے کرن گلاں دکھاں والیاں جی
دن رین جہیں لے چاتینوں پنڈاں گھاٹیاں ایہناں اٹھائیاں جی
لیاں سنگ حضور بخش تدھ تاں تش جی جھولی اڈ کے وانگ سوالیاں جی
تیرے اپروں لڑی بہیں نال اماں سوسو کنڈ دھیاں سینوں میں گالیاں جی
لکھاں شکر اج رات لئیوں توں آیاں مکھ سجدے کے لالیاں جی
کیتا شکر تیں جمع سہیلیاں نوں گلاں عشق دیاں سب سکھائیاں جی!
بات عشق تے سر لا بازی عاشق کھیڈ دے چھٹکے چائیاں جی!
محمد بوٹیا پینڈ دی ریت اوکھی جھوئیں پیڈیاں زہر پیالیاں جی

دربیان جواب مرزا با صاحباں

مرزا آکھدا صاحباں عشق تیرے کٹھی جان ایہ نال نمانیاں دے
کیتے غماں نے مار کے ہڈ ٹکڑے ہو یا سک کے وانگ میں کانیاں دے
کوئی بھی بھلا نہ پاس میرے کون پچھدے حال بیگانیاں دے
بھلی ہوش تے عشق دا جوش سینے بھراں باورا وانگ دیوانیاں دے
وانگ شمع نہ بجھ پرواہ تینوں جاندی جان ہن وانگ پروانیاں دے
نہوں لا کے صاحباں نال تیرے ٹھٹھے دکھ میں کل زنانیاں دے
اج ملے جواب میں گھر جاواں رکھ ررک نہ نال بہانیاں دے
تیرے نال ہن ملن محال دسے بات دشمناں زور طوفانیاں دے

لگے پلک اک پلک نہ مول میری جھوں روڑ وچ اکھ دیاں آنیاں دے
جیہڑے دل جاواں جھڑکاں پیا کھاواں مارن لوک تیر سینے طعنیاں دے
رہواں زار تے پھراں خوار ہوندا کوئی رہن نہ دستے وچ خانیاں دے
تیرے وصل دی ہے ایہ طلب مینوں ٹوراں ہور نہ مال خزانیاں دے
نیناں تیریاں پکڑ کے تیر مژگاں چھیڈی جان ہے وانگ نشانیاں دے
جانے رب کی کل نوں ہوونگی تن دکھے پالنے قول پرانیاں دے
تخی سوئی جو تن جو لبدے لے پیچ کے تن ایہ افلاک دانیاں دے
محمد بوٹیا تیغ فقیص تیز ہوندے سل ہجر دے یار بیگانیاں دے

دربیان خوشامد کردن صاحباں با مرزا

کہندی صاحباں مرزیا جان میری ذرہ جیو تے غم نہ لا داری

بندی صاحباں صاحبا نفر تیری بھا دیں تریخ بازار لیجا داری

پیا دکھ بے انت طاقتیں مکھ موڑاں دلبر ہائے ہٹ سب چلا وادی !
میرے جھیدیاں جھوتیاں کریں ہیا دیں کرساں فدا بھی عذر نہ کا وادی
ہویا کی جے اوتری ماں میری دتا ناں تندھ تول گھر بیں تراہ وادی
ایویں روز رہا جدھ گنہاں گھر پھیں تول سے وال تر لیا دی نیر چلا وادی
کراں عرض میں جوڑ کے ہتھ دونویں دا تا بادی طرف نہ جا وادی
پیا کمبدی جان جدائیاں توں نیا مینوں ایہ نہ دکھ دکھا وادی !
دساں اک میں ہور صلاح تینوں ایتھن من تے موں رضا وادی !
گھر اوسے جمن سے رہن کاکل دن اوہ رین ندی الشاہر بنا وادی
اوہدے پیار کے ہے اعتبار مینوں کرسی تدھ توں جان فدا وادی
کدی ویکھ کے اوسدی ہنر شفقت دلیں جان دی بات کھلا وادی
پاساں نت نجات وصال اودھ نے خطرہ خوف تمام دبا وادی

تیرا نہیوں نبھاؤ دساں نال سر دے اکھاں لاکے قرآن اٹھا وادی
توں شان میرا توں ہیں مان میرا توں ہیں خاص میرا چکین چا وادی
میرے دم دے نال ہے کم تیرا خاک دشمناں دے سر پا وادی
آوے سبھ اندر فراں کہا میو دتا عشق تیرے گھیرا وادی !
بیٹھ نال میرے دسنا ایں میرا جانیں ہوں نہ دے مچھوڑ نہ چا وادی
دسیں اکھیاں نے نیہہ بجھاں تیرے سر کیتے واسطیوں چا وادی
پہنچی جھدی لئے ماسی لے جینویں نام جو اہل وفا وادی !
میں بھی آ دساں بچ کے پچھے پچھے ویکھیا نگی تینوں آ وادی
وانگ ہیراں کسی پاس تینوں بھجن ماہیاں ماں بچا وادی
خیر خواہ ہے جان فدا ہیو دیسی اساں دی آس پچا وادی
محمد بوٹیا باجھ سہیلیاں دے مینوں لاونا نال بہت خطا وادی

در بیان صاحباں آمدن بخانہ خود ہمراہ ہمنشیناں

بوٹیا یار منا کے صاحباں بی پھیر پاس سہیلیاں آوندی اے
نال جنیاں کھیڈ ہس رہیاں کری خوشی نہ اوسنوں بھاوندی اے
آکے نال سہیلیاں ملال دیلا پھیر گھر پیدی طرف سدھاوندی اے
لگے جیو نہ اوسدا وچ محلیں سیلاں وانگ بن یار گھبراوندی اے
یاد یار دا اسم ہے جسم اندر ہر دم پیں تے پچا کھلاوندی اے
سنجیں ترلے کلیجڑے وچ پھندی ررد سنجوں نیر چلاوندی اے
سجن دیس جیہا مدرے جان کھرمیں دکھیں تنہا ندی عمر وہاوندی اے
کھان پین تمام حرام کردی اپنا آپ سکاوندی اے

کیتی بات نہ کسے معلوم ہووے دی نال عقل دے بھیت چھپاوندی اے
غم یار دے بھار بیمار کیتی ساری بیلڑی ہو ہو جاوندی اے
ہو جہان حیران ہو آن کھلی سب صبر قرار لیاوندی اے
بلبل پھل دی باس دی آس اتے موسم خزاں دی پئی لنگھاوندی اے
پھرے زوح روحانو چہ صاحباں ابنان موت آئی مر جاوندی اے
اکھیں جوڑ کے تاریاں نال بہندی پلکاں نیند پلک نہ لاوندی اے
ہر دم اداس نہ پاس ماہی اس پاس دی آس بجھاوندی اے
وانگ شمع پتنگ نے سینے تری اوپراہنے انسواں پاوندی اے

در بیان آمدن مرزا بخانہ خالہ صاحبہ

اودھر عماں تے ٹلی دا خان مرزا جیہڑا یار رخصت جدا ہو آیا ای
بیبو نام ماسی اوہدی او جہ ویکھ کے اس پاس سدھایا ای
ماسی ویکھ کے حال تباہ اوہدا اندر جیو دے فکر دوڑایا ای !
ماسی پچھدی مرزیا دس مینوں کس مار یا کس رویا ای !

دلوں بھاردے پیار دا رہن کارن کیہا کر صاحباں دا فرمایا ای
ہو جہان حیران ہو آن بیٹھا جوڑیں ساتھ کردار لٹایا ای
کہندی آئیں معصوم مظلوم اتے ہتھ ظلم دا کسے اٹھایا ای !
کھلے کیس تیرے ڈھلے نین دسن چہرہ زرد تے منہ کملایا ای

مرزا اکھدا گل نہ پچھیا سی تخت مصیبت میںوں رب پایا ئی
وانگ چوراں کیتے چور گوڈے سنھ مار نہ کجھ چرایا ئی !
دھکے مار کے وہڑیوں کڈھ میںوں وانگ کتیاں دھکایا ئی !
کجھ ات سندا جوہیں دیر ہوندا ایتھوں نال میرے اس چایا ای !
رہیا مار دی نت ہزار طعنے کردی کسے نیں میل قتا نہ چایا ئی !
وزرات میں خدمتاں رہیا کردا وانگ گولیاں نیں لوایا ئی
بیچ ماسیاں اُتے بیگانیاں فی کجھ دہترا دیر کمایا ئی !
ہوندا باپ تے آپ آساک ہندا اج سکیاں نہ بھوایا ئی
دیوے کوئی پیار نہ رونہ دیاں نوں ہمہار سنسار آزمایا ئی
چکیا گیا ہن کھیلوں آب دانہ دانا باد تے چھت میں چایا ئی

مویا باپ نہ مرکو سر ایب لگے رب چا محتاج بنایا ئی !
دیکھ حال توں سوئیاں نال ایسے میرا بدن تمام اڈایا ئی !
مار تار دی خسریاں وانگ نچی لوکاں وچ اس شور مچایا ئی !
آہا جنہاں دا مان تے اوہ میںوں تکھویا یعقال نے مار ستایا ئی
کرو جھی بہن دی گل نہ کردی باہر وچ اپنا آپ سکایا ئی
نیکی ہو گئی برباد گناہ لازم کہیا برا میں تکبیر لکھایا ئی
ہوندی نال تے آمدن ڈھیر کر دی جس نال مصیبتاں چایا ئی
گھرو ہے سید بیاں ہے سرا کیں ہیں سارے لوکاں دنیاں پچ فرمایا ئی
پیسے وحشت تے پھیر معلوم ہوسی کون اپنا تے کون پرایا ئی
محمد بوٹیا رزق اداس ہویا حب وطن دی شوق چکایا ئی

دربیان تسلی دادن خالہ صاحبہ مرزا را

بیبو گل مشی سے رنگ رت ہوئی کیتا قہر تے غم حیران اوہنوں
رنے خاں نوں نال پیار لگی پھیر چھیر دلاں نوں تان اوہنوں
تینوں ماونے دا لڑی کرو ہندی تیرے سر توں کراں قربان اوہنوں
دو ہتر وان ناداں یتیم بچہ آیا فدا نہ مول دھیان اوہنوں
کہاں کھا دوھ طمانچیاں پاٹ پئی چڑھیا ماس حرام دا آن اوہنوں
پئی آکڑی وچ ہوا آئی آوے نظر نہ زمین اسمان اوہنوں
جیبی چڑھی سر آن سے آئیاں نے کوئی چیز نہ دسے جہان اوہنوں
پھیر شے گھر پیدی شرم بجل لچکی گولہ لگدا دیکھ تہمان اوہنوں
بچھوں آئی سی وہ سدی ارد نہ ٹیاں ٹے آئے نظر محل مکان اوہنوں
مرزا اوس پاس خصم تاکیں کیتا چا چچلو دکر دوں ران اوہنوں
بھوکاں مار سکا ونکا پھیر ندیاں حکمت یاد ہے وانگ لقمان اوہنوں
کامپی ہوا اوس رہو پا پھیرے خاک پا چہرا لاندی جیا آ اوہنوں !
تینوں رکھ سال لا لگے نال بچاں نظر کراں گی وچ جہان اوہنوں

غصے نال کمال جراں ہو کر پئی بولدی اجی زبان اوہنوں
کہندی مرد نہ ورا کھلو بچہ ٹیں گی گریبان ٹھو اوہنوں
تیر نال کی دیر لیبی تتی لوہے کے برابر غضب طوفان اوہنوں
وڈی وبکی ایس اٹھ لے کھابے کی کی مرے سین نشان اوہنوں
ہو وے اوہدی جگہ توں اسے خالی ٹھے تیرا نہ اجہڑا اما اوہنوں
کتی بھونکدی پئی اسمان اوہدی جانے رب کے کا سداش اوہنوں
سرچھا نگڑی لٹی اوس کے بیچ نعشاں وانگ خشیلاں اوہنوں !
ٹے ٹے توں تے پھیر ٹو چینندی پڑ گئے ویدیاں دان اوہنوں
کر سکھنت وٹیاں نال لوکاں کدی ٹھاکا نہ کھیوا خان اوہنوں
لوکاں وچ بیڑا ونڈی نام اوہدا جاپے مول نہ نفع نقصان اوہنوں
تیری گل برابری اوہ بچی تا ٹیک ہیچ ہو مت نہ دسان اوہنوں
چنگا کہا وہ ٹھا سندھ نہ تھی رل وریا اکھیاں کمان اوہنوں
محمد بوٹیا رزق دا رب داتا کیہڑی گل دا مان گمان اوہنوں

دربیان خوشی کردن مرزا برائے سکونت درخانہ خالہ صاحبہ

مرزے خان ڈٹھی مہربان ماسی خوشی جیوڑتے بے شمار کردا !
لیا لبھ امید دا خان خانہ پیا رب دا شکر ہزار کردا !
رب فضل بخشیں آپ بے آسیاں دا بیڑا شوہ دریا تھیں پار کردا
لائے رب سبب تے وسیب چنگے دکھی دلے نوں چا ہشیار کردا
کھیوے وچ قدیم تے رہن کارن نال صاحباں قول اقرار کردا

سبھے رب دا شکر عظیم رامنی ولاں پتیاں نال جو پیار کردا
پاساں صاحباں نال وصال لیکھے دل وچ ایہ سوچ وچار کردا
دل دشمناں دے دل تھر تھیندی بخت نیک جاں رب غفار کردا !
لدھا آب حیات سکندر کے نوں مدد آن کے خضر ابرار کردا !
جب اپنے وطن دی دور کرکے وچ شہر محبوب دے ٹھار کردا

کارن صاحباں مارییا منا تھیں مرزا مول نہ شرم تے عار کردا
محمد بوٹیا یار دے ویکھنے نوں دیدے زار اندر انتظار کردا

دربیان پھاندن مرزا بخانہ خالہ صاحبہ بیقراری او از مہجوری صاحباں

سدرو کھڑا صاحباں تیر برہوں سینے جیر دن رین ترفین میاں
مرزا تے کیکھے بہت پیار شفقت ماسی پاس لگا رہن رہن میاں
دیر صاحباں باہجھ حیران مرزا کھے ولیوں مول نہ چیں میاں
گلی گلی پھردا گلی جان والا باجھ یار کر سینہ دا دین میاں !
ڈاڈھے معاملے عشق تفصیل سارے شالا ہینس نہ کسے دکھین میاں
ہویا جاندا آن دشمن لوگ روگ گلیاں کیڑاں لین میاں
عین عشق والی عشق دور کیتی ڈٹھا غم نکتہ اوپر عین میاں
تیرے نال وصال محال ہوتے پیٹے ہجر دے کشک کے ماہین میاں

دس مکھ میں حجاب کے کراں سجدہ قبلہ جان کو نین ہوارین میاں
بیبو دیو لونڈی نعمتاں کھاونے نوں کرے پیار دا نگو والدین میاں
نینیں نیند آرام حرام ادھوں رورو گزار دارین میاں !
آوے نظر دیدار نہ صاحباں دا ڈاوو نین نہ سیندر ڈھے ھین میاں
ویکھے وانگ دیوانیاں ہوش وانگوں انسو وانگ چھہاریاں دہین میاں
سہن وخت تے پاس نہ کوئی سجن سارے رکھ دیے ساک سین میاں
نین چین نہ مین بیچین سہجے انتظار دیدار دے ہین میاں
محمد بوٹیا رہ سکین خونی پکڑ کانیاں کالجے ڈین میاں

دربیان اظہار نمودن عشق مرزا صاحباں درجہان

مرزے کھول فوں کڑھیا یار دامی گلاں دسیاں کل جہان اُتے
منہ جوڑ کے جیٹھیاں کرن گلاں چلیاں کھاتیاں چاپھڑ کے سان اُتے
کیتی ماں نے صاحباں چوڑ آپوں ہن رہن نہ لگی غزان اُتے
ٹورے پھیر کے بکری چرن جیلے کیتا دسیاں نہ دس زبان اُتے !
دکھیں ناں کے چھیڑ جن پھرن او کھا کیتا وچہ اس عشق دو گلاں اُتے !
رب جھوٹھا کرے تے صاحباں نوں مرزا ہوگ نہ لیے جان اُتے

کسے کوک کے ہن رہن تجانہ ہیا ماسی بیبو دے خاص مکان اُتے
رہی ٹوردی اوہا نوں وہ دس آپوں آ ہا جیا اس علم پڑھان اُتے
لایاں صاحباں مند نال نیہوں مرزے ماں کٹھیا دیس دھیان اُتے !
لائی وچ سیلیت پریت دوہاں ثابت میں عہد پیمان اُتے !
دانا باد دی تھیڈ کے عشق عشرت ایہتے جال دا دُکھ جہان اُتے !
محمد بوٹیا غضب دی ایہ گلی اج کل پئی کھیوے خان اُتے

دربیان خبر شدن دانا باد کہ مرزا جواب دادن ماہی و خط نوشتن برد برطرف مرزا

محمد ابو عطا

دانا ہاد جا کسے نے خبر کیتی مرزے نال ماہی بریاں چایاں جی !
بھاکھا پیا سر اڑا راہ آئے تے بیار مرزا رلدا دھکے کھاوندا وانگ گدایاں جی
جہنا صاحباں دا لڑا مگر اودے سدا پھیر روندڑا وانگ سودائیاں جی
پچھے ذات نہ اوسدی جا کوئی پھاتھا وچ لوہ درد بلائیاں جی !
پھرے جبھاندا ویر اسے مرزا رلدا اکیاں نہ کرن اوہ جان فدائیاں جی !
سنی گل بھائیاں مرزے نے مار آہیں کٹ چھاتیاں لال بنایاں جی !
مرزے خان بھے گھر بلا کیتی مصلحت بیٹھ کے بھائیاں جی !
رکھے دم سلامتی رب تیرا توہیں ماں میں وچ خدائیاں جی !
دکاں وسیا اساں نوں صبر آن ایتھے ماہی کیتیاں سخت لڑائیاں جی !
ٹر آسرا اوسدے پا مٹی کیوں محتاجیاں تدھ اٹھائیاں جی !
وڈا چاسی تدھ نوں ماہیاں دا چھالیں مار کے کیوں کرو ہایاں جی
طعنے دینگے عمر تمام طلے گلاں ساریاں تدھ وچ نجائیاں جی
کھاندا پھریں پردیس دے وچ دھکے دس ایہ کی عقل دانایاں جی
تیرے ہجر وچھوڑیوں نین بھر بھر تیوں روندیاں نت بھر جایاں جی
پیاں جگ جہان تے آن دسیاں کہیں صاحباں نال نوں لایاں جی
مونے وار ہے ذات زنانیاں دی گلاں جگ تے دیکھ آزمائیاں جی
لکھاں لکھ گلستان شیخ سعدی حق زناں دے وچہ فرمایاں جی
اینہاں ظالماں ظلم دے کم باجھوں کیتا کدی نہ وچہ خدایاں جی
یوسف جیہے محبوب خوبصورت کیتے قید اپچا دے سرائیاں جی
راجہ بھبھیکھیے مثر انگلام جیہے کر چالاں رنگ برنگ سکھلائیاں جی
احمق مرد جو ایہناں تے عقل جانے ایسے جلم جلاد قصائیاں جی
لیے لاندیاں یار یا ان زور دی آپ لیندیاں گھت دوہائیاں جی
لائیے دوستی نال خدا لیے جس بخشیں ملن تجھے بھلیائیاں جی !
کوئی صاحباں جوڑ نے بری ناہیں جلیندے حسن نے پائیاں پھاہیاں جی
زنان خاص شیطانیاں یاں چیلیاں نی کھوون دین نوں نال اداںیاں جی
صحبت ان دی تھیں ملن مرد ناہیں بھاگن دی گئے بریایاں جی
تینوں ٹھیک ہے رن دا لکھ واری گلاں رکھ نہ مول چھپایاں جی !

گھر ول طرکے اوسنوں کنڈ پیو کیتا ترس نہ وانگ قصائیاں جی
طاہرے شرم دے گھرے نہ منہ گھر نوں لیکاں وچہ پیس لبو لایاں جی
آوے کسطرح نکل کے قید وچوں زلفاں پھاہیاں صاحباں پائیاں جی
جگر وانگ قصائیاں کھائیاں ٹھگ رساں اوسدیاں جنہاں بھلائیاں جی
مرزے جوگ نہ گھر لیوں جڑے گئی الیوں بیٹھکے کماں ٹھوہائیاں جی
پکھتے ویرے غم دلگیر ڈاڈھے اکھیں خون دے وچہ ڈبوئیاں جی !
منشی سدکے لاڈلے ویہڑے لکھ چٹھیاں ترت پھجایاں جی !
جھٹکے حال کمال بیحال تیرا رو رو لکھیاں امان سجائیاں جی !
وتا گھرے رہتیں اوس نکال تینوں مگر لگ کے ڈھول بھرائیاں جی !
جتی نال نہ جاندے اسی اوہنوں لگاں جس تھیں ناہ کرائیاں جی !
کر شکر سب بھراں بھتیاں نی واہ وا خاطراں سب کروائیاں جی
گھر ناکلے قدر نہ ورتہ ہبا جیویں قدر نہ گھر جوائیاں جی !
تینوں چھڈکے تیریاں کتیاں نوں اسی گئے دردوں ڈائیاں جی
رہندی رات دن ٹھیک اڈیک تیری تیرے دیکھیا جنگلیں جھلیاں جی
پیچھے رن دے کا سنڑاں کھائیاں نوں سر اٹھ مصیبتاں چائیاں جی
ولیوں اینہاں دی شرم رلا مٹی جنہاں ماسیاں نیک کم تھیں جایاں جی
آیا انت نہ انہاں نوں مول ماسہ جلدی لکھ کے پھیر جلائیاں جی
کھوہیر ٹلے شیخ صنعاں کولوں جیتے سوریاں جا چرائیاں جی !
پوری کھوہے ویرے خوب بشارتیں نے مٹھے لالچاں کوڑ لگایاں جی !
دہشتر ویرا دیکھے بہشت رناں شتروان اوستاں سب کٹائیاں جی
وانگ چھلیاں کھیڈیاں ذات رناں اینہاں وچہ نہ صدق صفائیاں جی
پوجا عشق دی سنگ نہ ہے پورتا ناں آساں سکھے نہ اینہاں تیں پایاں جی
جا کے ناکے نام گھٹا لوفی لاکے یاریاں جنے آشنایاں جی
ایہا جیہیاں ہزار بدکار رناں گھر گھر دیاں وانگ بلائیاں جی
دسن باہروں سوہنیاں سپ وانگوں بھریاں اندروں زہر پیالیاں جی
پھیرن ٹیلاں وانگ ہر جگہ تے اینہاں وچہ ہزار وفائیاں جی
ایتھے آ ویاہ کر ساتھوں آ ون رہ نگھر کر گھر کرائیاں جی !

جب ربّ دے واسطے آگھروں ساڈوں ملکن سے دین جدائیاں جی
چونکے لیتے بیٹھے کھادکھی ناہیں تکندیاں دیکھ پرائیاں جی
رتا رب نے دِتّی سانوں ہال سانوں چنگ آن کے ہمیاں گائیاں جی
ہینگا کھانے حکم چلا بیٹھا ساری عمر نہ کریں کمائیاں جی!
جو کچھ آکھسیں اسیں قبول کرساں اک وار توں دیر مکایاں جی

میرا پیارا یا چن تے تارا نیلے تیرے دیکھیاں ہو نمانیاں جی
اسی سب بھرا غلام تیرے سنے بھابیاں چاچیاں تایاں جی!
چھیڈ نعمتاں کریں قبول فاقے تیرے لے تے کی اینہ آیاں جی
سیالاں دے گھر جھکنے آن سے کدھ کھالویں کیتے کدی منع منایاں جی
محمد بوٹیا دو جیڑے ملن شالا کیتے رب تے نت دعایاں جی!

دربیان رسیدن خط برادران بہ نزد مرزا

مرزے خان نوں لکھ کے خط بھائیاں راسیا جاندیاں ہتھ پھڑ کھلیائی
لکھے بھائیاں آکھیاں تیز طعنے پڑھ کے کہوں دا کلیجہ جلیائی
اک چھک مجبوری دی کیتا دوجا بھائیاں نے سینہ سلیائی
لگا لکھن شتاب جواب نامہ قلب اوسدا دوہ ککھیں ہلیائی

خط بھائیاں دا لے پہنچا پاس مرزے جیم لکھیا مندے نال لایائی!
کیتا عشق تکھیں بھائیاں منع اوہنوں اپنے دے دا عشق نظر تھلیائی!
سدرہ نال فراق دے خون دل دا نہر ویچ کر کھول چھلیائی
محمد بوٹیا لکھے جیوڑ کے مرزا نظر سندیاں موم ہو گلیائی

دربیان جواب نامہ نوشتن مرزا بخدمت برادران

اول حمد تے شکر اللہ تائیں جس کن فیکن کون مکان کیتے
پہنچے پھیر سلام غلام طرفوں کارن ادب تسی اخوان کیتے
کیتا نام غلام دا یاد تساں سر مُجھ دے تساں احسان کیتے
سبھے لکھ کے طعنے تساں ان ماہیاں ہتھ روان کیتے
ہائی کدھ بیا دو جیہا انک اوہدا اوس نہ کجھ نقصان کیتے
کیتی تقدیر تساں نے عورتاں دی ناہیں غلطی دی تساں تقدیر کیتے
ساڈے حال دیناں دی تساں خبر تسی رب بیدا انسان کیتے
گلاں مٹھیاں آکھ کے چٹھیاں تے ایویں سینے دے تساں نشان کیتے
طعنے تیر کھلیں تیز چلا کے تے ساڈی جان دے تساں نشان کیتے
ساڈا اسیں گھر بار تے یار کیہڑا حرص جہاں تہ بستر بیابان کیتے
ربّ جان تے جیڑے ہی آن ملساں فضل کرم جے رب رحمان کیتے
گئی صاحباں نال پریت میری جدوں دا بچہ مسیت روان کیتے
کیتا عشق تکھیں تساں نے منع میں آٹھا چار زمین اسمان کیتے
ڈیرا اوہیں بیابان دے ویچ لیسی اوڑ نکر منگنے اساں پروان کیتے

آکھاں نبی نے پھیر دیسوں نکلن جیندے لئی رب دو جہان کیتے
نکلے رب عاشق آباد تساں اساں آسر سب ویران کیتے
عشرت عاشق اندر حال مست تسی اسی اپنے حال مستان کیتے
عشرت لبھے عشرت لیے عشرت سبب وچہ قرآن بیان کیتے
رازق رزق دا سر سکے رب نا جس لوک تمام حیران کیتے!
مرجیہا اوہ سنساد وچہ عورتاں دے کن نبی ولی سے پیر ہران کیتے!
چنگی گذر دی اساں ہتسانیا ندی ذکر شکر دیناں زبان کیتے!
سانوں دیکھ کے مت آزاد مجھی بھابیاں بانٹے تساں سامان کیتے
ولاں کٹھیاں عشق دیاں مٹھیاں نے تساں اینہ کیوں ندر تران کیتے
کھلے پھرن بیشن ودرو ہوش عاشق دل وطن سنگدی دے بیابان کیتے
میں آکھیو لیا آدنا بہت مشکل بہت مشکل نال صاحباں محمد بچانا کیتے!
اساں عشق دے اروچہ بازار اندر سودے دیناں ایمان کیتے
ناہیں چھوڑ کے اوساں صاحباں نوں تساں کالموں خطرواں کیتے
پیاری صاحباں نے دیکھ درد اندر اساں سکھ نے جیہیں قربان کیتے

گئی وصلے دی رات ظلمات اندر زور شور وچھوڑیاں آن کیتے
اُڈی باس بہار دی باغ وچوں زرد برگ بوٹے بوستان کیتے
ہجر جاگیا وصل دی رات مکی رو رو دیدیاں نیر روان کیتے
ٹِلّ بھیانیاں جا کری بے کلی سانوں بیاریاں حکم فرمان کیتے
اساں عاشقاں تے سدا تے پئی سبھ درد پُر نزد گمان کیتے
سڑن داگ نہ لیندی واگ تیہوں اودہ جنہاں کی رپچ عشق میدان کیتے
شاہ قیس مجنوں کارن عشق لیلیٰ پشت خم پا ہتھ کمان کیتے
یوسف جیہے محبوب خوش جیت رپچر کے عشق ہیرال بند لوران کیتے
کارن عشق مجنوں دی شہزادی سوہنی ڈھیس چا شور فغان کیتے
عورت بیگنے سوہنا کوڑا وچ گلیاں کارن عشق نہ شرم شرمان کیتے
اودی پشاب تپنگ پھڑ پھڑ حال مال سکے سوختہ جان کیتے
اودپتنہاں دے بین حرام ہویا جھٹے زلف ہائے پریشان کیتے

بیٹھ پریاں گوں پریاں سوجو بیٹھے جدوں باغ ویران خزان کیتے !
بیٹھے کلی آمید دی کھلی بلبل نالے سوز بھیں وچ ہجران کیتے !
سنگ دلاں نہ بین تے جاسیاں اسی عشق نے مار حیران کیتے
کدلے دا حکم بن وہراں اوہ ہیر تیغ عشق جد پڑ بدان کیتے
کوئی اساں نہ قراں اپرنیوں الیا لگے کئی عاشق رنجان کیتے
جلوہ حسن دا عشق دکھال کے تے چا فقیر لکھاں خاندان کیتے
چھڈ مذہب محبوب عشق پچھے خوک چار کے کسب صنعان کیتے
رانجھے چاک بنکے ہیر خاک لائی جوگی ہو کے ارتھ گیان کیتے
پچھے عشق دے وات اگواسکے تے کم دھوبیاں پکنوں خان کیتے
معیار ہو یا جھگڑ کے بدوی ٹھیس ڈھیری جا کے وچ بیران کیتے
سولی سارے عشق نے ڈھنگ دتا جدو بیف منصوریاں کیتے
محمد بوٹیا موت بن مرن عاشق سولی بیٹھ جنہاں دو کان کیتے

دربیان جواب نامہ روانہ کردن بطرف برادران خود

خط لکھ کے بھایاں طرف مرزا دانا باد سیتھ ایلچی ٹور دا جی !
سکے صاحباں نہ پیا دیکھے تو نت ہیر فقیر نوں سور دا جی
گلیاں سدک کھاڑے اک دشمن چلے زور نہ کجھ کمزور دا جی
سجن ناکے جا لگے بنے دشمن ہویا آن کجھ ہور بھیں سہور دا جی
آیا چین دا چانا ہیٹھ بدلی کا ہلا پیا دل آن چکور دا جی

قاصد گھل کے بہت اداس ہو یا بیٹھا شاہ جیوں پھرے لاہور دا جی
پہرہ رکھیا مالکاں مال گنتے لگے دانہ جھنڈے چور دا جی !
آپے یار دے کوچیوں خوشا دہنیں گنہگار نوں جیوں گور دا جی
پھرے ڈولدا مار یا تیر ہا اوہ گڈا ڈولدا جیوں ڈھیلی ڈور دا جی
محمد بوٹیا عشق دا اصل ڈاڈھا کنڈا لگے وچ جیوں لقصور دا جی

دربیان غمناک شدن مرزا و فغان کردن در فراق صاحباں

بھلا ہسنا کھیڈنا کھول تیغ پر سکلد یاد دردا آزار دا جی !
پایاں آن جدایاں دو تیاں نے دکھا جاپدا ملن بن یار دا جی
مرض عشق دی سنگ خشک کیتا ڈھونڈ دید دوا حوالدار دا جی !
نال سوج فراق دی فوج چڑھ کے قلعہ لٹیا صبر قرار دا جی !
ملے دید دا بے صاحباں دی ہو سکے گھر دور بیمار دا جی !
کارن یار ہزار وچار سوچاں ڈھاڈھ صاف کے پیا ادسار دا جی !

باہجھ صاحباں صبر نہ ہوں ادہنوں ہاتھ چا ہائیں مار دا جی
فضل وصل دا خار خزاں کیتا آجھو سیے بھال گزار دا جی !
سکا ماس نے ساک اداس ہویا پیلا انگ جیوں دسار دا جی
ہویا قید چراغ قندیل اندر پیا انگ نینگ ٹپکار دا جی !
سکا سر نے ڈھیر انجھ سچی چھائے کنڈ ڑیا یاد ادرار دا جی !
چائے راہ رچائے بند ہیسے بلیاں آن کے کم لاچار دا جی

بنا رح قلوب بکوٹت جیونکر ہو یا تیرے ہیں اوہ نقش دیلاں دا جی
اج وچہ پردیس خوار پھرنا پیارا چھٹ دبجل سرداراں دا جی
لگے جیو نہ صاحباں باہجہ میرے ویرو جنگلاں مل سد ہاں دا جی
لائے وانگ ہویا دل وانگ لہو لگا زخم سو عشق کٹار دا جی !
رکھ طاقچے بھٹ کتاب بستہ لکھن پڑھن دا فکر وسار دا جی
کپڑے بھولدا وچہ بازار گلیاں کوئی حال نہ جگر فگار دا جی

اوبلے ساہ لیلے مارے آہ دُکھیں سینے سیک سو عشق انگیار دا جی
مائی باپ تے بھین بھرا باہجوں دکھ کون وندے دکھیار دا جی !
کرے واویلا وانگ وحشیاں دے موہلے صاحباں ہائے پکار دا جی
ڈٹھا کت بہاڑے صاحباں نوں نت چیت سے تے چنھ چتار دا جی
دتے پانیاں روڑھ مار آہیں نین درد جیوں ابر بہار دا جی
محمد بوٹیا آپ انا ہیگی سخت سل پر بہت پیار دا جی

دربیان پرسیدن احوال خالہ صاحبہ از مرزا خاں

ماسی آکھدی مرزیا جب ماری لالیاں تدھ کیوں چپ اوداسیاں دے
مرسٹ کے گوڈیاں وچہ بیٹھوں ہک کار الیکس اوباسیاں دے
ہرئیوں شک تیلا رنگ زرد ہیلا تیرا دیکھ کے حال ہراسیاں دے
دن رین ساری کریں وین زاری رو رو اکھیاں تیریاں لاسیاں دے
منہ سے مرہاں سوہنیاں جلبیاں نے چھڑن چنبیل تیاسیاں دے
رس چوپ بلغاری دی اڈجان پریم ماکھیاں کدی نہ پیاسیاں دے
ساری عمر رواندیاں وچہ دروداں کر کے پلک داوصل تے ہاسیاں دے

چنگا کھاہ سہیڈاہ تے رہو راضی بیوں بلن تمام تے گھاسیاں دے
نجی مل کے لیٹیا رہیں اندر پیاں بدن تمام تے گھاسیاں دے
دس دکھ دوا میں کراں تیرا پاس بہہ کے دید شناسیاں دے
جادو جِنّ سے کسے نے پا بھاویں تینوں ٹھگیا دیکھے جھاسیاں دے
دل نال جہانیاں کھس کے تے نس جاندیاں ہوا کو ابیاں دے
جیگن رت سر پردی وانگ جوکاں وچہ پانیاں پھرن پیاسیاں دے
محمد بوٹیا دے دکی دس ہیٹاں درد خواہ میں تدھ دی ماسیاں دے

دربیان سوچ کردن مرزا در دل برائے اظہار احوال پیش خالہ

مرزا خوش ہو دلوں دلیل کردا ہویا رب سبب بناں والا
کول اس دے دسیئے کھول پردہ ہو دے یار جو بھید چھپاؤ والا
درد خواہ جہاں تے باہجہ ماسی کوئی ہور نہ درد ونڈان والا
ہریا خوشی دیناں مرزے دھارا ہیر سے راہ دکھان والا !
عقلمند تدبیر بلند والی کرسی پھند کوئی یار ملان والا !
کیتا کھیت وچہ کھیت سے تے مینہ مولی ہو یا فرش ملا کجن والا
بولی شاخ امید تے اک بلبل سو غم بدلیا رت خزان والا
پایا پتہ گلفام نے باغ سند لبھے گل سی نور ڈکھان والا
مرزے خاں سلیتی مہربان اسی کیتا سخن رسیل زبان والا
دلوں سوچ کردا کیہا شرم پردہ دساں کھول کے راز نہاں والا

ماسی مہر کمال دے نال آپے حال پچھیا درد فغان والا !
مرض دسیئے جا حکیم تائیں درد لے ہٹ جان بچان والا
بھید دسنا دسیئے جا اوہنوں پردہ پاڑ کے شرم شرمان والا
لگی وا بہشت دی دوزخی تے ہو یا صاف حساب میزان والا
کھوجی رب سبب بغیر میل دتا جدھ بنی دل چوران والا
ملیا آبحیات تے خضر راہوں مردہ جاگیا پھیر زران والا !
لیا مجھوں لبھ انگشتری نوں بخت جاگ پیا سلیمان والا
ہویا کھِل کے خوشی دیناں دناہو دے پھل خمیر جیوں نان والا
کھڑی پا کے کھول سنکھی ڈبی کوئی امر نہ رہیا ازمان والا
کرے صاحباں نال وصال ماسی ہو دے مٹاں معراج آسمان والا

باجھ راہبراں راہ دی بھوم باجھوں پینڈے چلنے نیاں پاون والا
مرزا آکھدا دکھڑی گل ماسی کجھ حال نہ مول سنان والا
ایس جیونے تھیں مرجان چنگا کوئی مرزا نہ جگ جہان والا
تیرے باجھ ہن ہور نہ کوئی دیسے میرا کم ہا ہم پہچان والا
کرم میرا ہووے بھلا تیرا پاسیں رب تھیں اجر احسان والا
ڈگا آن بچلا دربار تیرے پاس دار و تیرے میری جان والا

لائیے تھیوں نہ باجھ وچولیاں دے ہووے کھٹیاں نقصان والا !
چلی جان جہان تھیں جان میری لگا دکھڑا درد و طوفان والا !
ہویا نال فراق دے چاک سینہ لگا تیر تقدیر کمان والا !
تیری مہر تے تک ہے تکیہ میری تو میں دیسکی خبر اس دان والا
دساں گل جے بھیت نہ کریں ظاہر قول دیہ توں بیر پیا پینوالا
محمدؐ بوٹیا ملے نجات غم تھیں ہووے کرم جے رب رحمان والا

در بیان پرسیدن احوال دوبارہ خالہ از مرزا

بیبا آکھدی مرزیا دس مینوں ورتی ایڈ کی تدھ ستم صدقے
جس چیز عزیز دی لوڑ تینوں ہووے سا منگ مینتھوں جم جم صدقے
دولت مال گھر بار سب لیہ تیرا اسیں بچی گولڑی نال ہرم صدقے
مشکل نبی کی آکھ کے اہو تینوں روویں بیٹھیں چھم چھم صدقے
تیرا دیکھ کے حال حیران ہویاں پایا غم تیرے پشت خم صدقے
بیٹی شاہ دی کہیں تے کراں حاضر بھاویں کرے کوئی تتی ظلم صدقے
ہووے غرض میری کھاویں جند جان سر سنے زور کہیا تیرا گم صدقے
دس ولیا بھیت شتاب مینوں تینوں رب دی لکھ قسم صدقے
وانگ رکھدے جالساں دکھ سرتے تینوں کرانگی میں خوشدم صدقے
تیرے دکھڑے کالجہ جال سوتا تیریاں لاں بلایاں غم صدقے

سن گل تیری جل بل گیاں خون خشک ہویا سارا کا دم صدقے
کراں عذر انکار نہ مول بچہ بھاویں پہن آتار کے چم صدقے
وانگ تتلیاں میلڑے وسیں تیرے رہے ملکے نکیس چلم صدقے
موہوں منگتاں نعمتاں کھا بھلے کر راجیاں وانگ حکم صدقے
موہوں بول نے کھول شتابیاں گلاں جاوے فکر وسواس ایہ رم صدقے
خاطر تدھ آسمان تے تارے توڑ کے کراں بھسم صدقے
منگیں چڑی دا دودھ نے کراں حاضر تینوں کاسدا فکر تے غم صدقے
نساں پاڑ پہاڑ فرہاد وانگوں کرساں تدھ دا کم بہم صدقے
تیر بول جو غیر نگاہ دیکھے دیاں نظریں آسدی دم صدقے
محمدؐ بوٹیا ہوگ آسان مشکل منگ رب دا فضل کرم صدقے

در بیان احوال اظہار کردن مرزا پیش خالہ صاحبہ

ڈٹھی کول جاں قربان ماسی خیر جیووے سوچ وچار دا جی
ماسی پاس لوواں ہو خان مرزا ہتھ بنھ کے عرض گذار دا جی
فنا دل ہیں آپ لٹا ہتھیں دھوکا کھا کے عشق بکار دا جی
لگی وچ مصیبت پریت میری ہویا شوق ذوق دیدار دا جی
برہوں چاہڑکے فراق ملک لٹیا صبر قرار دا جی !
پڑھ کے قاعدے دلوہ دیا دلنوں پیا اسم لکھا ونلا یار دا جی
نہ کجھ دس رہیا دل پھنس گیا ہیا حال سر پر شکار دا جی

دس لکھ دا دکھ طبیب اگے ہووے دکھ مٹ دور بیمار دا جی !
عمراں تے پئے جھنجال مٹھے بھانا وڈیا رب قہار دا جی !
کیتا روح پھر صاحباں قید میرا سنگل گھتے زلف دی تار دا جی !
شمع صاحباں تھیں پتنگ ہویا دو ہاں چکھیا ذائقہ نار دا جی !
جھلکا چیں تے سڑن نصیب ہویا رہے سامنے نقش دیدار دا جی !
ورہیں چپ قرآن جزدان اندر پڑھیا سبق جان عشق اخبار دا جی
ڈٹھا لکھے نقش نگار جان صاحباں دے ہویا نقش ہیں خاص دلدار دا جی

کیتی جان قربان چکور وانگوں دیکھ حسن چانن چمن بار دا جی !
ڈگا دامنی دیکھ کے خوف آیا چڑھیا آن جیوں کٹک سردار دا جی !
کنیں دیکھ کے وٹے اساں دکھ کٹے کیتا رنج جان عشق پیار دا جی
جھمکاں جھمک کلیجڑے تیر مارے لوں لوں وہنیا جگر فگار دا جی !
پریت پریم جان اکھیاں وچ وسے رہیا نام نہ نیند خمار دا جی
دیاں اکھیاں چھپ کے جگ کولوں ڈنگا عشق بخیل جان بار دا جی
کیتی ورس ہتھیں صاحباں سندھ اماں ہویا مجھ نوں یوم شمار دا جی
سن کے گل مائی جل بل گئی پہونچا سیک سینے انگیار دا جی
مار سوٹیاں بوٹیاں کڈھیاں سو جیہوں حال عاشق گنہگار دا جی
ہوئی آن کے کالڑی رات نیوں ہویا ہجر اندھیر غبار دا جی
آیا ہاں ہن لین مراد دلدی تقصیر رکھ تیرے دربار دا جی !
سدصاحباں کوں بلائیوں تینوں واسطہ رب غفار دا جی
چا ٹھہرایس احسان دا بھار سر تے رہسیاں ہو غلام پیار دا جی !
گل وے نام دسیا نام فراق پایا پتر ہیں جگ سنسار دا جی !
جھوم جھوم کے جھمکیاں رھوم پائی پیا فکر دلنوں جھنکار دا جی
کڑے تیرڑی شکل دکھڑے ٹھٹے ہویا مکھ جیوں رنگ سار دا جی
لگاں تار لے تن ستار کیتا راگ رچیا ذیل جھار دا جی
رہیا بہت سمجھا ہیں دل نائیں پچھ راہ نہ عشق بازار دا جی
رسی گل جبان تے آن ساڈی وے نے رات شیطان پکار دا جی
ہویا یار دہن ورس اجاڑ مینوں لگا پھٹ کا بے تلوار دا جی
غصے نال اکھاں لال لہو ورہ تول دی کبر ہنکار دا جی !
گھروں دیہ جواب چا کنڈ ہیا سو کتا دروں جیوں کوئی ادکار دا جی
پئی تراٹ کلیجڑے وچ مینوں لگا پھٹ جان عشق دے سار دا جی !
تیرے پاس دارو میری مرض والا مجیب کریں علاج آزار دا جی
ہوئی جان ہلاک فراق اندر رہیا حال نہ کجھ وکھیار دا جی
محمد بوٹیا ہوندا رب راضی کم تیجے کسے لاچار دا جی

در بیان مکر کردن بیبو در دل خود

بیبو گل سنکے مرزے خان سندی کندی پیا کی آن خیال ایتھویں !
باہجھ سحر دے گھیر کے صاحباں نے مٹھا وس کے حسن جمال ایتھویں
وچ عمر نادان جیداں ہوندا ناہیں تمیز نقصان دی بھال ایتھویں !
مستی عشق دی آکھ دوانہ نہیں ہاں ٹھکری لوک چیڑاں ایتھویں
کھیہ وچہ ہن رہن فساد اوہ داد نا باد وڈ کراں ارسال ایتھویں !
لکھاں دشمناں وچہ اکھڑی ہیں کیہڑے کمساں سانجھ سنبھال ایتھویں
چاٹ عشق دی لاٹ ہے اگ والی دسی وانگ تنگی دی چال ایتھویں
چھٹیا وچہ فراق ہلاک ہوٹے دیاں بیس خیال ہتھیں ٹال ایتھویں
دیہہ بازیاں ہواریاں بھاریاں نے وکھ جالنا ہوک محال ایتھویں
سنی گل جاں میر شمیر ہوراں کرس بکری وانگ حلال ایتھویں !
سخت ذات سیال سیاہ دلدی کیں متاں تلوار دے نال ایتھویں
محمد بوٹیا اپنی گھر ہیں شالہ گھر ٹے خسر ہتھیں جل جلال ایتھویں

در بیان پند دادن خالہ صاحبہ مرزا را

بیبو آکھدی مرزیا جان میری کر نہ ہتھیں شخص شعور دا جے
کا نوں صاحباں تے مشتاق ہویوں مشکل تدھ نوں ہاں اسدا دے
جائی ہالی کے سیاہ کو ہے عشق بھانبڑ تیز تنور دا دے
توبہ آکھ پکار نہ ہوں ایتھے معاملہ سخت قصور دا دے
اوچا دیکھ کے محل نہ مار ٹھکر زور لا اپنے مقدور دا دے
گل جان دیہ جان کے جان نہ دیہ پھکا مارنہ زہر دھتور دا دے
پھٹ عشق دا جالنا کھڑا اوکھا جیوں کالجے زخم نہ سور دا اے
کوڑا تلخ سواد ہے عشق والا جیہیں ہونا نیم کھجور دا اے

ڈیہدا چھیڑ نہ عشق لوڑے دا ہوسی کم فساد فتور دا اے
ایس عشق دے دریوں دیکھ شعلہ گیا جل پہاڑ کوہ طور دا اے
ڈبے کئی جہاز نے عاشقاں دے اوکھا لنگھنا پار ادس پور دا اے
عشق جالناں بھٹھ تے لیٹناں جیوں وچ اکھیں ڈنگ زنبور دا اے
جالن اگ پتنگ پریت پچھے پھیریاں جان دید حضور دا اے
پچھے عشق فقیر ہو گئے ربے رہیا نام نہ کبر غرور دا اے
ٹال وے توں ایس خیال کولوں جپ نام رحیم غفور دا اے

ٹٹے پٹ نہ تڑٹیاں عشق ظالم کرے سختیاں حال رنجور دا اے
رس پریم دی چکھنی بہت مشکل عشق درخت کھجور دا اے
زہر کھان سو کھانیوں لان اوکھا بجھ حال صنعان منصور دا اے
اوکھا پہنچنا وچ پریم نگری دہشتناک اوہ پینڈا دور دا اے
چیکاں مار چکور قربان ہوئے ویکھے دید رچند دے لوڑ دا اے
کیتا ایس آزار بیمار جہڑے گیا گھاٹ گھٹا لکھا ادجھور دا اے
کر ترک بوٹیا بریائیاں نوں ٹھا ہدا جاپدا ایہہ نشور دا اے

در بیان جواب مرزا با خالہ صاحبہ

ماسی گل تری گل گھٹ لیا پایا دکھ دونا ایتھے آدے نے تھیں
رکو ٹھپ کتاب نصیحتاں دی ناہیں فائدہ کجھ سمجھا دے نے تھیں
مر کے ڈٹے زمین نے سٹ دتا ہن خوف کی جان گوادے نے تھیں
ویں عشق دے پریم دی اگ مٹھی مزہ آوندا جان جلادے نے تھیں
جگ تور دے پچھے عاشقاں دے مرداں گل نہ بار منادے نے تھیں
کوچے صاحباں دے وچ میرا کجھ فائدہ نہ مکے جادے نے تھیں
پچھے صاحباں مست ملنگ ہویا کر ساں خرم نہ خاک رلادے نے تھیں
جان سار گولڑی عشق سندی سر بھید اسرار کشادے نے تھیں

آیا ڈوڑا دلوں افسوس ہنیوں تینوں اپنا حال سنادے نے تھیں !
کیتے صاحباں نال اقرار پکے یک لگ دی مکھ بھرا دے نے تھیں !
دکھ درد مصیبتاں درد طعنے جگ سکے تے ہیت لگادے نے تھیں
بت پوجنے رسم ہے عاشقاں دی ملے یار پناہ کل پادے نے تھیں
پہنچے عرش عظیم تے نظر میری سر تے یار دا اسم کمادے نے تھیں
مجنوں وانگ چھپل قدم گنتیاں دے مزہ اوتے بٹھ کمادے نے تھیں !
لئی ویکھ محبوب دی خوبصورت حضرت عشق دی جوت جگادے نے تھیں !
محمد بوٹیا دسیا عشق سانوں ملدا یار ہے عشق پکادے نے تھیں.

در بیان جواب خالہ صاحبہ با مرزا

تینوں مرزیا ٹھاکدی ٹھاکیاں میں ایس گلتوں باز نہ آوندا ئیں
انگل گھت سوراخ پریم والی ڈیموں چھیڑ کے گل کیوں پاوندا ئیں
نال طعنیاں چھاتی چھان ہوئی بھٹ عشق دا کاسنوں بھاوندا ئیں
حسن دیکھ کے نندڑی صاحباں دا کاسنوں کملیا جیو پھساوندا ئیں
گر لگ پرایاں جایاں دے وچ جگ دے نا کھڈاوندا ئیں !
بنکے نیک رہ نال کے دیس اندر من ماہیاں دا کاہنوں تاوندا ئیں
حق چھڈ کے پیا ناحق نکیس سر بھار گناہاں دا چا ناہیں !

ظالم عشق بری بلا واری جنہاں مار آواز بلاوندا ئیں !
بھارا عشق دا بھار پہاڑ جیڈا ستھ پلکے زور آزماوندا ئیں
ستھ پھیر کے شیر دی مچھ اتے کاہنوں جان جہان گواوندا ئیں !
ایہہ تے صورتاں سنگدیاں صورتاں نی چرچا اجہا نندی کاسنوں چاوندا ئیں
بھائی صاحباں دے پھڑ مار دینگے تیری لب کیوں جان گواوندا ئیں
چنگا کھاہ ہنڈا تے رہو راضی اوپر جان تے فکر کیوں لاوندا ئیں
لٹی بر گئیا غفلتاں عمر تیری ناہیں رب دا نام دھیاوندا ئیں

دربیان جواب مرزا با خالہ صاحبہ

ماہی مست میری لگی لت سینے رکھ بند زبان گفتار کولوں
کھول بیٹھیوں باب نصیحتاں دے وڈیاں بار دید دیدار کولوں
مڑنا اساں نہ نال نصیحتاں دے کدی ساں سر دے مڑن تلوار کولوں
پیچھے وہن دریا نہ مڑن ہرگز باز شیر نہ مڑن شکار کولوں !
گیا نکل زبان تھیں مڑے ناہیں اسراف نہ مڑن اقرار کولوں !
دان دین تھیں سخی نہ مڑن ہوئے زمیندار نہ مڑن اودھار کولوں
بچھڑ خاک نہ بھیچڑے یار لگے ملے اجڑ نہ راز اسرار کولوں !
لگے انگ سا ہزادیاں نال سوہناں سٹیں سجے جدوں سنیار کولوں
تانبا مرے تے بنے اکسیر سونا کڈھے مل صراف بازار کولوں !
غم بھی مرن تے ملک بیشک بدلہ لینا جیوکے کی سنسار کولوں
منگے دان ایمان جہان والا سنگاں عشق ہیں پاک سرکار کولوں
دیدن لوک الانبڑے یار والے مٹھے لگدے رس انار کولوں !
ہوئی روندیاں جان حیران میری سڑیا عشق ہے جسم عشق دی نار کولوں

کیتی گل ہیں نہ ڈھولوں کجھ سجن متاں دیک تسلیاں پیار کولوں
میل صاحباں نہ رسدے واسطے کیہے عقل تے فکر وچار کولوں
شمع ویکھ پتنگ نہ مڑن مرنوں اتے بھور نہ مڑن گلزار کولوں
مڑن ڈوم نہ جگت کلیاں کرنوں ناہیں مڑن گلزار کولوں !
ہندو شاہ نہ مڑن بیاج کولوں چوہڑا مڑے ناہیں سردار کولوں
میں بھی مڑاں نہ موڑیاں صاحباں تھیں توڑے مغز لوڑے کوئی ملک کولوں
بنے کچہری سیس کٹا تو نبالے جے بھیر سنار دی تار کولوں
خانہ خاک نے سیس تے جھکا دھڑے سبز پھیر بہار کولوں
کھلن باغ اسرار قلوب وچوں مرے من جاں تھوڑی ہنکار کولوں
مینوں بھلیٹڑ زندگی تھیں چھٹے جیندا یہ دردا آزار کولوں !
ڈھوئی ملے نہ زمین تے دفنی اندر ہوئے ٹکڑے جے سوہنے یار کولوں
نال صاحباں جوڑ پیوند میرا اکسے زر فریب دی کار کولوں
ویکھاں لوکیا مکھ محبوب دا جی پیواں جام میں خضر ابرار کولوں

دربیان جواب خالہ صاحبہ با مرزا خاں

کریں نال تمثیل رسیل گلاں تینوں کس ایہہ راہ دکھا لڑا دے !
ہیں عشق دا بان کمان اوکھا جیہیں ہوناں سر پیا لڑا دے !
سولی ساہتے ہین اولاد عاشق کرن خون خوراک نوا لڑا دے !
ناقی نام نہ ریکھ دا بنا کرنی خاک ہو وناں بھسم اولڑا دے
ہوندے صاحباں نوں بھانویں خبر ناہیں آپے بنے تو لوں یار نزا لڑا دے
لاکے جھوٹیاں تہمتاں نگر ماہی لگوں اوسدا مرزن نام کالڑا دے !
تکھیں میٹ کراسیاں کریں گلاں کفروں لگ کڑا تندی مسالڑا دے
سنے میر شمیر جھڑ چیر ننگے تیرا خون وگان پرنالڑا دے !
گلاں کریں توں کنبدی جان میری ہینوں جا چاہڑ لو غمادا پالڑا دے
رکل کھیوں جانہ بھابھڑی ہوئیں حال تھیں متاں سمجھا لڑا دے !

سن کے گل ایہہ وزیر میر اکھیوہ تینوں دیسی دلیس نکالڑا دے
کھیڈ عشق شطرنج دی رنج والی لیتھے سرانڈی ہار دا چالڑا دے
پتہ لگدا وسنگے جان تے جان لینا عشق دا نام وکھالڑا دے
کریں لاڈ نے چاوڑاں بنے عاشق ابھے ہیں تجھ شڑا یا لڑا دے
ہٹی ہین ٹلے کریں توں لوڑا بیٹھوں رانی دا ہین سالڑا دے
ہوسکے پت نہ پت اوہدی رکھ جگ تے اوسدا جالڑا دے
دیا مت منہ وٹے رعن لگیں جیہویں ٹلی دے اتے تھالڑا دے
ہتھ گھت نہ سپ دی کھڈ اندر رکھ جاندا آپ سمجھالڑا دے
چھوٹا منہ تے کریں توں گل وڈی پاڑیں کنڈیاں نال دو شالڑا دے
دین سکھ سیال نہ تینوں دانا باد جا کٹ سیالڑا دے

چلے چودھواں زور زناد وس ویلے ملی باہر سے جدوں دوالڑا اے
ڈریں بوٹیا اگ ہے وچ دا روئیں تیری جاندا رب رکھوالڑا اے

دربیان جواب آخیر مرزا با خالہ صاحبہ

متاں کرن نہ دلیلوں ات خامی چھڈ مادیہ نصیحتاں طعنیاں نوں
جاں شہر نہ چھڈ کے صاحباں نال کھیڑے کھا دساں منگ کے خانیاں نوں

میرا صاحباں نال اپیار لگا ہوئی خبر تمام زمانیاں نوں !
اساں نے دوہاں نے نگاہ کے پیر رضا من کیتا دلوں قبول پرانیاں نوں

ڈراں میں شمشیر تیغیں سول ناہیں کرن کیمیا کٹ جے شانیاں نوں
جانن عار ملامتاں نہیں عاشق جانن غیر جیوں بیلیاں کانیاں نوں

آئے بھور نوں خوف نہ خار کوئی ناہیں سڑن یقیں ڈرن پروانیاں نوں
کدوں جدا ہو مرس تے اوہ رہین جنگل بھون جو چھڈ خزانیاں نوں

پچھے یار دے پون ہزار پے آئے عار نہ اساں ہے آئیاں نوں
جنہاں سواہ مل کے منہ تے بھنگ پیتی کیا شرم ہے انہاں مستانیاں نوں

لگے عشق دی لت جاں وچ چھاتی عقل بھل جاندے پھر دانیاں نوں
محمد بوٹیا جان گوان ہاجوں ناہیں ویکھے یار لگانیاں نوں

دربیان رحم آمدن خالہ صاحبہ بر حال مرزا خان

بیبو بجھیا گل ہوس ہوئی ستیں نال ہن مرن محال دسے
لگی اگ بارود نہ بجھدا اے اگے تیر تقدیر نہ ڈھال دسے !

مرن مرن یقیں کرن نہ خوف عاشق ڈھو ٹھن یار دا کیوں محال دسے
جالن آتش پتنگ کرنگ کے جدوں سامنے جوت مثال دسے

کہے صاحباں نال لگاہ دتا مرزا دل وچہ صبر نہ رتی روال دسے
ضائع جان غریب دی جان لگی دکھی حال بے حال کمال دسے

کراں شاہ تیں مات میں صاحباں نوں کوئی عشق شطرنج دینا لال دسے
متاں عقلدی چال میں نال حکمت مجھی پھڑاں جو نیر پتال دسے

کراں صاحباں نال وصال اوہدا تدبیر کوئی وچہ خیال دسے !
کھلے بوٹیا بھیت نہ ایس گل دا حاسد اک نجیل چنڈال دسے

دربیان طلبیدن بیبو صاحباں را بخانہ خود و طعنہ کردن

بیبو نال بہانڑے صاحباں نوں گھر اپنے چا سد ایا ئی !
لگی کرن طلاب اوہ استاں ند اکھیا اوس نے ڈھنگ بنایا ئی !

مرنے ہاں نے نڈڑی صاحباں نوں آہو سنے اوس بجھایا ئی
چند چودھری رن ٹھہر داں لسٹی ویکھو کیہا ہن سماں اے آیا ئی !

حاکم ہو کے کرن نیاں لگی چور حسن دا پاس کھلایا ئی
بیبی ہسکے آکھدی صاحباں نوں تو ہر کے مار لیے نوہر کیوں چاپایا ئی

رس روپ پر یاں دی رس کستے ساڈا چھو کرا جا بھرمایا ئی !
چھوٹی عمر دل وچہ پریاں دا تینوں کس نے دل سکھایا ئی

بالیں ریت پریت دی نیت سیتی مرزے نال جے نیہوں لگایا ئی
دکھ درد مصیبتاں سہن سارے جنہاں عشق دا بھار اٹھایا ئی !

روندا پھرے خوار ایہ وچ گلیاں تیرے عشق نے مار مکایا ئی !
گیئوں رجھ نوں رجکے چین اندر ایہ دا ذکر خیال بھلایا ئی !

پچھے تدھ دے صاحباں ماں تیری گھر ماپے جواب دھکایا ئی
رہیا ایہن گھرے تے گھاٹے دا نہ دین دنی تیں چا وکجایا ئی

تیری اٹھی چڑھتی ڈیں ایہو لاہ چمڑی بان اوڈھایا ئی !
رہیوں صاحباں سامنے تکدی توں کولوں اٹھ نہ معل چھڑایا ئی

جندجان توں ماں وینال ایوں کڈھ کے گھروں رلایائی !
کر حسن دا مول نہ مان جاسہ ایہ نے جوبناں بدلاں سایا ئی !
جتوں صاحباں انت نوں نس جاناں پھیر پیار توں کاسنوں لایائی

ہیکے دید دیدار نوں سکدائی پڑدے توں مکھ چھپایائی !
ڈھوئی ملے نہ وچ درگاہ اونہوں یاراں نال جس دغا کمایائی
بُلبُل بوٹیا بول کواریاں دے اساں گال کے عمر ازمایائی !

دربیان جواب صاحباں باپیو

کہندی صاحباں گھر لدے ڈھگڑیوں سب بھکڑے وار کے گھولیاں ہیں
بھوپھی دس کی مرے سوس رکی آہا پایاں ماں بیدرد مہرولیاں ہیں
ظالم ابڑی کڈھ ہیا مار الیوں ولوں ڈولیاں تے انسو رلیاں ہیں
اودے اپروں اتڑی نال لڑکے ہار سٹیاں جینیاں چولیاں ہیں
وچھڑ ایچ پریکڑی نند پکی گنڈھاں وٹیاں مول نہ بولیاں ہیں
تجھ جیہو ساں ٹھوساں لغراوہدی گلاں بچیاں نددھنے پھولیاں ہیں

جاتا مرید اخان ہے خاص مرزا سوہیا نال ایکان دے گھولیاں ہیں
جاناں کی ہیں دردکی ویلڑے مڈھوں جھل ولڑی بھولیاں ہیں
رہی جھگڑی تکدی ساہمنے ہیں مارے شرم دی منہ نہ بولیاں ہیں
پچھے گل دے گل کٹا دمیاں قول ہار رساں وانگ نہ بولیاں ہیں
میرا من جیہن نال مرنے دے ڈنگا مار اکھاں علانگ نہ بولیاں ہیں
مرے نسے کھولدا عشق وانگ پھلاں چھن چھن گھتیاں وچ جھولیاں ہیں

ملی خاک تن وچ فراق ماہی زلفاں وانگ پراگناں کھولیاں ہیں
محمد بوٹیا ہویاں سک مارے کڈھ ہے چار کے عشق نے لولیاں ہیں

دربیان گلہ کردن مرزا بر صاحباں

مرزا آکھدا صاحباں ٹھگیئے نی گلاں نال نہ پٹی پرچا ملینوں
وانگ چور نسے بھج کے ماں تیری دتا سوٹیاں نال اٹھا مینوں
ہوندا ورد ہے تدھ نوں مجھ میرا باہوں پکڑ بٹھا وندیوں جا مینوں
گل کتھ تیری سب نظر آئی دم دے کے لیئوی بھرما مینوں
محلیں وچھ ہو پیٹھوں روپ پانی وتو جگ تے چوربنا مینوں
سولاں نال نہ پرونہ جان میری پیالہ زہر دا گھول پلا مینوں
جے توں صاحباں انت نوں نس جاناں اج دے جواب صفا مینوں
اج ہج نے جھوٹ بتار سارا کچھوں دیں نہ مول دغا مینوں
محلیں چاڑھ کے چک نہ لئیں پوڑی گل اصل دی رسنا مینوں
تیرا صاحباں اندروں سرسینہ نہ توں غماں دیوچ جلا مینوں !
کراں شکر میں ٹھوڑیاں وناں اندر آیا نظر تیرا انتہا مینوں
گل جاق لئی جان لٹی پیا عمر دا رونا بھا ملینوں !

گوری گنڈھ کے ماں وینال چوری دتا گھرے بٹھیں تدھ کڈھا ملینوں
رہیوں ساہمنے تکدی صاحباں توں ناہیں تدھ چھڈ ایا آمینوں
سہنوں شکر بجالیا یوں توں دتا کڈھ جان تیندڑی ما مینوں
کریں آپ توں چین دن رین اٹھیے دلو درد بلا وچ پا ملینوں !
رہیاں میں انت نہ امت جوگا فتا تدھ نے موہوں لہا مینوں
جند کڈھ کے بھانویں دیہ چھڈ طینوں تیری سب منظور رضا ملینوں !
باہوں پکڑ کے آپ توں کڈھ دیسوں ایہے آس امید نہ کا مینوں
یاری لا کے پھیر نہ نس جائیں ضامن دیہ خدا رسول ملینوں
اجے کجھ نہ وگڑیا نگڑیا ئی ہٹ جانے مگرلا نہ لا مینوں
تینوں کجھ لگاہ پرواہ ناہیں دتا عشق نے مار مکا مینوں
گلاں مٹھیاں منہ نہ کہیں کریں ایوں دتے طور تیرا بیوفا مینوں
آہی آس گزار ساں عمر سارے کیتا جھب تقدیر جدا مینوں

ہا یا رخت نصیب پردیس اللہ دُور دیسے بھیں بھرا مینوں !
محمد بوٹیا دے سے شہر وچوں پئی عشق دی آن بلا مینوں

در بیان جواب صاحباں با مرزا خاں

کہندی صاحباں مرزیا سچ جانیں میرا اندروں جیئو صفا ہے وے
روی ابڑی اوتری نال تیرے دس مجھ دی کی خطا ہے وے
جاپیں مول نہ دسکے مونہہ پچھے ہویا او سنوں جھل سودا ہے وے
میاں وڈیں نہ مار ملامتاں نکیں ایہو عشق دی رسم ادا ہے وے
جہڑے خاک سنگار کے بار ڈہوون اوہ پتہناں خودی روا ہے وے
میرا گل تے مرزیا ہتھ تیرے لگے خاص جو تدھ رضا ہے وے
تیرے دکھڑے سوہنے ماہڑے تے بندی صاحباں جان فدا ہے وے
مہناں جگدا پاساں نال سڑدے کیتا دُور میں شرم حیا ہے وے
پڑچیاں عجم نے وچ اسم تیرا جیہڑیں روح قلبوت ہوا ہے وے
ہنے پنڈ پریت دی سٹ بیٹھیں اجے کاول شہر کجا ہے وے
سکھ چین تے نیند آرام واری اوپر عاشقاں کد روا ہے وے
تیریاں ہیں جالساں عمر ساری ایہو تاں ایمان منشا ہے وے
تو ہیں تساں رساں تساں ہیں بجھیں کس دی طرف وفا ہے وے

پوے کوڑھ تے نین پران جاون میرے سعل جے کجھ دغا ہے وے
رہی ٹھاک میں مول نہ واگ آئی تینوں خبر اوہ بری بلا ہے وے
نام رب دے بخش قصور اوہدا تیری صاحباں دی پیاری ماں ہے وے
حجر ملک جھم مصیبتاں غم طعنے ڈٹھوں عاشقاں دے پچھے پیا ہے وے
میرے دم دیناں ہے کم تیرا اینہ کے دی قضا ہے وے
بھاویں وچ کے بازار ہیں قسم رب دی عذر نہ کا ہے وے
تیرے نیہوں تاں نہیوں سکے پچھل وانگوں جھم آکھیں تے لالیا ہے وے
تیرا نہیوں نبھاواں ساں نال سرد ے ضامن وچہ رسول خدا ہے وے
تیرے قول نے بکھری سر حکم بدہا قول جیوں اعرض سما ہے وے
ایس چوک چچوں تیر عشق والے مارکٹ تے جد وجفا ہے وے
ایس عشق دے اوہدو بازار اندر نت سر اندی تیغ وگا ہے وے
حجر جیوساں کھیوساں نظر تیری ایس وچہ نہ کجھ خطا ہے وے
کراں بوٹیا دغا جو نال یاراں میرے وچہ نہ کجھ خطا ہے وے

در بیان مقولہ شاعر میاں محمد بوٹا ساکن گجرات

ایس عشق دی واہ ادا سوہنی اکو جیہی دو طرف لگاوندا اے
پائے وچہ فراق نہ فرق نہ ماسہ چاہڑ تکڑی ہاڑ دکھاوندا اے
اول حسن دی چاس چاہ مٹھی چھپل کھول کے غم طاوندا اے
مرزے ان دی ڈنگ کے جان پہلے پھر صاحباں نوں بھاوندا اے
کیتی عاجزی عرض جاں صاحباں نے مرزا موم وانگوں گھلجاندا اے

ویہے عشق دی رمز نقیس میلی ایویں راہ ولاندے وچہ بناوندا اے
اول چال ادا سروں مشتاں تاہیں کجھوں سے پتنگ سرجلاوندا اے
اول نیوں سے لاوناں نہیوں جریکا کھچوں لیکے ڈہول وجاوندا اے
آپے ناز نیاز سکھان پہلوں آپے منتاں پھیر کراوندا اے
گیا بوٹیا کھول واچیر دل نقیس سچا پیار وہ اڈاوندا اے

در بیان واپس آمدن بخانہ خود ہر روز رفتن بجانہ بیلہ برائے ملاقات مرزا

کر کے صاحباں یار دی جمع خاطر پھیر گھر بیلی طرف سدھاوندی یا
سنجیں لوک تے ماں دشمن گل سے ویوچہ چھپا وندی یا !

ویہے وچہ مرزے دی دُکھ جڑدی ناہیں کسے نوں بھیت سناوندی یا
بوٹا یا الدی یار دے شوق والا پیش ہجراں دا پائی پاوندی یا

فرصت موقعہ پاکے روز مرّہ بیبو پاس اُٹھ فجر نوں جاوندی یا !
گُجّی اگ ولگ فراق والی پانی وصل دے نال بجھاوندی یا !
ڈری مرزے تھیں آن بیبو گھڑی گھڑی جو صاحباں آوندی یا !
حاسد خلق زباں خیال والی مگر پوچھل چھوڑ کے لاوندی یا !
ظالم ماں بخیل ہے صاحباں دی جہڑی خار چرد کنی کھاوندی یا !

یار دا انت دیدار جا کے پکی نوکری عشق دی چاوندی یا
چھپ لک کے نک دے جگ کولوں کنے روز اس طور لنگھاوندی یا
گل سمجھ کے دوہاں دے پیار والی بیبو دے وچ فکر دوڑاوندی یا
ہر دے گل زنشر جہان اتے میرے جان ہر آن گھبراوندی یا !
محمد بوٹیا بیٹھ کے کول بیبو مرزے خاں نوں گل سمجھاوندی یا !

دربیان تسکین دادن خالہ صاحبہ مرزا گفتن کہ برو وطن خود زود

ماسی گھولیاں تدھ تھیں مرزیا وے غم لا نہ اپنی جان اُتے !
کرساں کم میں تیرے زور رکھاں رکھ کے ہتھ قرآن اُتے !
موہوں کہیں تے پری اُڈن آسمان جاواں سایہ پاں میں خرعلمان اُتے
دساں اک میں نیک صلاح تینوں ہے نظر کر نفع نقصان اُتے
عشق مشک تے حسن نہ رہے چھپیا اوڑک ہو نا نشر جہان اُتے
تیرے ہتھ تھیں ہرگز فساد بنسی چنگا کم نہ شاق دیکھان اُتے
دانا باجھ وڈ نہ پا جھنڈی پائیں پھل میرے سمجھان اُتے
اندر ہجر نے جگر ما چھیکاں سدا دکھ نہ سکھ انسان اُتے
سدا پھرن بلبلاں وچ باغاں سدا سنبھلاں مرچ نہ آن اُتے
سدا کھلیاں نے سدا بہار نہ ہی سدا رہندی نہ رتن جوان اُتے
رکھ رب تے آس امید پکی کارساز جو کل سامان اُتے !
پلے عشق تھیں کدی نہ ہار پائیں چلیں چال میرے فرمان اُتے
کھیں مٹھے پتنگ پریت پچھے جان جالدے شمعدان اُتے
کھولیں بھیت نہ دلبر کے اگے ماریں چیدی مہر زبان اُتے
بھیت خوا ابدا دسیا یوسف جدوں بھائیاں سٹیا کھوہ دوبان اُتے
پایا بھیت غلام قلندر سدا سنی علی تے شاہ مردان اُتے !
رنج جاوت پلے بھیت بیرا چاہیں لوگ زبان نوں سلی اُتے !
ویکھ موقعہ گھلساں خط تینوں سارا لکھ کے حال بیان اُتے !
گلیں لاڈلا کے صاحباں نوں لیساں آن میں عقل دی کان اُتے !

ہوسی عشق تھیں بسر نصیب والی مکّا آمر رب رحمان اُتے !
خاطر تدھ دی ساری سحر کرکے پھوکاں صاحباں کرمی نادان اُتے
چاہیا رب نے صاحباں نام تیرا کریں وردو دن رات زبان اُتے
سپ کے تے بچ بچے لاٹھی حال چلے سوچ دھیان اُتے
بھائی صاحباں دے وڈے آن والے ماری تیر مت چار ہکان اُتے
جا سد کتے ہوں بچیلی تہاڈے ہتھوں تو ڑدے مار کے گل اوڈان اُتے
عقل مار کے شیر میر شیر دی میں زہراں تاک اوہ چڑھ چلن آسمان اُتے
سدا رہن نہ خزاں تے خار بوٹے اوڑک پہچے جوبن بوستان اُتے
پھیر اسد اندر وہجار یار ناہ سدا نہ امیں دوکان اُتے
سدا ظلم تے سدا نہ حسن رہسی ہر چیز بیتار ہے جان اُتے
بنھ کمر توں صبر دی سفر اندر پہنچے جھپ مقصود مکان اُتے
کرن چھپسن نہ مرن تھیں محل عاشق مرن پیر اوہ جان بچان اُتے
ڈونگھا بحر سمندر عشق والا جتھے پھرن جہاز طوفان اُتے
پچھے بھید دے شاہ منصور تائیں سولی گئے شتاب چڑھان اُتے
دنیا بھر دے بھیت نہ گئیا جنہوں جہاں ہی نہ دستان اُتے
کھلے بھیت جیت تھیں ہار دیتے بھیت رکھے قلب نہل اُتے
رنج غم نہ سب اپنے کم تیرا کر دیساں جھب آسان اُتے
آدیں پھیر دلیر ہو شیر وانگوں کھیو شہر دی لہر کمان اُتے
تیرا واسطے ظالم سے تدبر بچار کرساں ڈیرے ملکے کھیو خاں اُتے

کڈھ صاحباں ٹور ساں نال تیرے پکادیاں ہیں قول ایمان اُتے!
محمد بوٹیا مڑاں نہ ایس گلوں کل دیوساں جان میدان اُتے!

دربیان راضی شدن مرزا از گفتار خالہ صاحبہ

بیبو دیتاں بیٹھ تسلیاں جاں مرزا خوشی دے نال پھر ہسیا ئی!
آہی اُداس کندیاں ولاں تائیں میہنہ دا آن کے وسیا ئی
ہویا دلاں نوں آبحیات لدھا پائی زندگی تے روپ وسیا ئی
دھن جان خان تیار ہویا لک وانگ سپاہیاں کسیا ئی

ہدہد ہو وکیل بلقیس طرفوں سلیمان نوں حال جاں دسیا ئی
ملیا پیر مرید نوں ڈھیر ہوئی دلوں فکر اندیشڑا نسیا ئی
بیبو وار لٹا سخن مفید مطلب لیا من تے من وچ وسیا ئی
محمد بوٹیا پت یقین رہ گئے رہندا آپے قول کر کے ہن پھسیا ئی

دربیان رفتن مرزا بطرف وطن خود رسیدن بجانہ خود

لیاں بنھ دوہیں خان مرزے اُٹھ چلیا کوچ رواں کر کے
دانا باد دے راہ رواں ہویا بیلی دا جی رحمان کر کے
ڈٹھا وانگ رنجاریاں چھڈ نگری خالی سیالاں دے ہٹ دکان کر کے
لیکے رکو کلاں گھرے ہاڑے روندا جاوندا چت حیران کر کے!
اک پنڈ بھاری دوجا ہجر مارو نیجے ڈھلیاں ابر نیسان کر کے
گویا پری کوہ قاف دی ہو دلدل آئی قدر نوں جسم حیوان کر کے
آہی ذوالجناح دی ہیں تیغی بھیجی شاہ حسین حیران کر کے!
مرزے پاس آ پشت نوا ہوئی اسوار نوں لے پچھان کر کے!
دانا باد نوں وگ دیا اُٹھ بیلی چایئں چاوناں قدم گمان کر کے
ہوئی خوشی تمام قبیلڑے نوں ملے اپڑی جان قربان کر کے
نیوں کے کرے سلام تمام تائیں کیتے ادب سو احسان کر کے
رہن بہن لگا نال چین مرزا دانا باد دے وچ مکان کر کے!
وانگ باپ دے نیاں وچ دلیاں حاکم کرن عزت خلدان کر کے
کرے نال تدبیر تقریر ایسی جانن لوگ وزیر سنجان کر کے!
کھیڈے شوق بھیں جنگل شکار ملے کرے درخشاں تیر کمان کر کے
اوہدی کو بھیں جنگلوں شیر بار ہٹے نس جاوندے رڑا میدان کر کے

شہر یار دا چھڈ نا قہر ہویا رنا نال فراق فغان کر کے!
عاشق زار دیس یار دے وچوں مڑ مڑ ویکھدا انظر دھیان کر کے
لیکے نام سائیں چاہے ٹرایں روے مار آہیں دکھی جان کر کے!
پردیسی بھیں اپنے دے ٹریا کوچ ڈیرے کاروان کر کے!
نال جنگلوں جاندیاں اسپ بیلی بھیجی رب نوں کھرلاں نوں لعنتاں کر کے
لکھی آپ تصویر نقاش ازلی دساں کی تعریف عیاں کر کے
سُندر حال براق مثال نری جائے اُڈ آسمان تران کر کے
اوہدی کنڈ تے پھیر کے ہتھ مرزا چڑھیا بسم اللہ الرحمٰن کر کے
مارو منزلاں چھال نیلی پوہنتا کھرل جا شہر جولان کر کے
آیا عمر گزار کے بعد مدت ملن یار دے جانی جان کر کے
صاحب علم نے علم حیا والا سکھا بولدا نرم زبان کر کے
ہویا وچہ سردار پرور گویا منن حکم تمام پروان کر کے
نال خوشی بیلیاں ملیا لاکے مجلساں گرم میدان کر کے
صورت ویکھ رناں تلیاں پھاٹ ڈگن آیا جسم یوسف کنعان کر کے
پنجی اُڈ دا اسر ول نوجوان دلیرے لیا مرے دیونوں بنھ حیران کر کے
رستم زال سہراب دے نال سنبھال لیا مرے دیونوں بنھ حیران کر کے

حاتم وانگ سخاوتاں وچہ کامل سخی نام سدا وندا دان کرے !
صاحب کرم عجیب نصیب والا بیٹھے وچہ پچھیا وڈا شان کرکے

وچہ جل تھل دا سپوت ہویا لوک کرن تعریف بیان کرکے !
محمد بوٹیا یار دی یاد اندر روویں وچہ فغان الحان کرکے !

دربیان واویلا کردن مرزا فراق صاحباں

ہاے صاحباں برے حال اوہنوں ہور وچہ فراق رنجور ہویا !
ملے ہجر قفس وانگ چکور پچھیاں اوہلے اکھیں چوں دا نور ہویا !
او دگمی گلاب جلیوانگ لالی لگا رنگ مثال کافور ہویا !
قاصد کون جو خبر لیاوے دیس سجناں والڑا دور ہویا
ملی بھاہ فراق دی وچہ سینے تن تپ تپ تنور ہویا !

کرے وین ہجین دن رین مرزا شیشہ صبر قرار دا چور ہویا
آیا عشق حساب عذاب والا اودہے بھاہ یوم النشور ہویا !
مارے سنت فراق دے سال نعرے سینے ہجر دے زخم ناسور ہویا !
اکھیں یار تے پھرے دلگیر پھندا وانگ وحشیاں دور شعور ہویا !
محمد بوٹیا یار دے پیار پچھے سوہنی غماندی پڑھ مسطور ہویا

دربیان فغاں مرزا در ہجر صاحباں

رو رو کوک کہے صاحباں ہجر تیرے مار سٹیا اساں نمانیاں نوں
تیرے وچھوڑے لگی دی بھاہ بھاری ڈراں دیکھ میں نعمتاں کھانیاں نوں
کیے چھیڑدے وقت پریت لگی لیا کھچ ہتھیار سیانیاں نوں
کارن دشمناں چھڈیا دیس تیرا لدنیا ہیں ساقہ پلانیاں نوں
دانا یاد تجھ باجھ برباد ہوئے رو دواں ویکھ کے محل مکانیاں نوں
ہویا مدتاں رندیاں وچہ دکھاں دیکھ آن کے خاک رلانیاں نوں
کدوں ہوگ ملاپ سنجوگ جانی چھپاں نال کدھا ملوانیاں نوں

آوے صبر نہ باجھ دیدار تیرے انہاں دیدیاں درد رنجانیاں نوں
کشتی نین تے دہن دریا ہنجوں ڈبی جان ملاح جھانیاں نوں
عشق ٹھگ دا لگدا اہوں لگ پچھے آن ٹھگیا اساں ایانیاں نوں
تیری گلی دا کرن گدا چنگا لاواں بھاہ میں تخت شہانیاں نوں
رکھیں یاد پریت مسیت والی جائیں بھل نہ قول پرانیاں نوں
کوئی گھل چٹھی لکھ مٹھی آکھے صبر فراق ستانیاں نوں
محمد بوٹیا کرے جے کرم مولا لگن سبزیاں بھینیاں دانیاں نوں

دربیان غمناک شدن صاحباں از دوری و مہجوری یار دلدار

دانا یار جدوں کھاں گیا مرزا اوس پیغام نہ گھل لیا سسی
ہوئے ساہ اور اوس نہ پاس جانی غم رو دہائیں خون اچھلیا سسی
رونے نین دن رین نہ چین کوئی عشق مارے مار جھلیا سسی
ملک الموت بن عشق نے خوف کیتی اوہدا روح رہ جلی وچہ رلیا سسی
دل درد دم تے سرد چہرہ بلنگ وانگ بیمار دے ملیا سسی

رو رو صاحباں بہت اوداس ہوئی سینہ ہجر فراق نے سلیا سی
گئی اگ فراق دی لگ میں نوں انگ وانگ پتنگ دے جلیا سی !
لیا یاد دی پیر نیر ادہنوں دم وانگ مہمان دے چلیا سی !
وانگ مچھلی بچھ حباب ہوئی تن تیل فراق دے تلیا سی !
اوس بھار نوں بوٹیا چکیا سو جنوں ویکھ کے عرش تھر تھلیا سی

دربیان فغان صاحباں در فراق مرزا

کندی صاحباں مرزیا مل مینوں تیرے بریہوں فراق بھنیاں میں
رانگ کونج دے پئی کرلاونی ہاں تیرے سنگ تھیں جدوں وچھنیاں میں
ڈبیوں جھیڑے عشق دا گل پایا وچ موریاں انگلیاں تنیاں میں
تیرے باجھ نہ پلک آرام مینوں رو رو اکھیاں کنیاں چلنیاں میں

کھلے قیس تے میلڑے ویس ہوئے یار سیٹیاں حولیاں میں
لایا نیہوں سی ہاسے کھیڈ نیوں ہنجھوں درد فراق وچ چنیاں میں
تیری یاد اندر برباد ہوئیاں ویکھ کن کے مرن تے پنیاں میں
محمد بوٹیا جان حیران ہوئی نال غماں دے خوشی گنیاں میں

دربیان اشتیاق نمودن صاحباں در شوق یار دلدار مرزا خاں

راوی چھوڑ کے مرزیا جلدی دیکھ لہر جھناں دی چلدی آ
لگا باغ تے آن اوتار میوے کھیر جوبناں دی رس ڈھلدی آ
تساں چا وساریا چا سانوں ساڈوں یاد نہ تینڈڑی بھلدی آ
نت مل سیاں منتیں دیوں مینوں تیری پیت دی گنڈھ کھلدی آ
بنی صاحباں صاحباں باجھ دیاں گودی جان قدیم تھیں ولدی آ
لاکے نیہوں پڑ پیا نال تیرے ہو یار ل کے لکھ دے نلدی آ

چھب آہ ساہ نہ زندگی دا دت وگدی موت دے مل دی آ
توں تے رجھیوں جا کے وچ خوشیاں میری آب جوانی دی کارلدی آ
جنہاں ہر نیئے جلکیا تدھ دا میں گالی شرم ہن میں گل دی آ
ہرے گی ظلبوت دی پھل تازی تیرے لیس دی دباں جھلدی آ
جھب آ وصال دا ڈال پانی گیاں جل بطھور جیوں جلدی آ
محمد بوٹیا بھور دا طور ایہناں پھرن باشناں دے تھلدی آ

دربیان فکر کردن صاحباں در دل خود برائے ملاقات مرزا

کرے صاحباں سوچ وچار دل تھیں کویں یار دا دید حضور ہووے
دساں اوسنوں چلکے گل دل دی اوہدے دوا ضرور ہووے
مرے نال وصال کرا دیوے میری حاضری تاں منظور ہووے
لقد نظر تے چلکے کجھ لوٹے اوپر اساں دے کیوں مسرور ہووے

درد خواہ سے جاں قربان خاطر شاید اوس تھیں دکھ ایہ دور ہووے
اوس پیر دے پیر تے چلکے مہربان منت رب غفور ہووے
گھر اوسدے دید جمال پایئے گویا اساں معراج کوہ طور ہووے
ملے بوٹیا وصل محبوب نال جدے دے تھیں دور غرور ہووے

دربیان مقولہ شاعر

سوچے صاحباں لکھ بہانیاں نے کدی دانگ دیا دل وہندڑے نی
ویکھیں مول نہ گھاٹڑے لوہڑ نوں سوہنے نیناں نے سجدو کر ندڑے نی
بچھے پیاریاں ہون بیحال عاشق رو رو جا تڑپتے لیندڑے نی
پہلے لاں یاری نال خوشی پیاری پھیر عمر ساری روندے رہندڑے نی

نال مینت دے اک پریت لائے دلکھاں مکر بنا دے بہندڑے نی
ڈرن بلبلاں بھور نہ خار کولوں چیپ چھپ چپئے بھندڑے نی
کرکے دور شعور تے شرم ساری طعنے جگدے جلنے سہندڑے نی
محمد بوٹیا درد تھیں دردس جھیڑے عشق سو کھڑا اکھندڑے نی

دربیان صاحباں بخانہ عمہ صاحبہ وحال اظہار کردن

پھپھی اپنی دے گھر صاحباں نے پھیرا غرض دلیواسطے پایا ئی
آیا آس کر گورو دے پاس چیلا نمسکار کر سیس نوایا ئی !
بیبو پاس اداس ہو صاحباں نے رو رو حال احوال سنایا ئی
جانی وار نہ دیس دے گل گیا میں نوں لے دوگا رڑا لایا ئی
پھوٹی عمر تے بھیڑے پئے وڈے ڈاہڈا مدت فراق سنایا ئی !
کراں کی ین وقت رین نہ چین کوئی نیناں رونیاں نیر سکایا ئی
کوئی دم نہ گذر دا غم باجھوں کیا تیرٹی بیکھ لیکھا پایا ئی
موئی باول وانگ لکا دلی دے میرا گل گلفام چھپایا ئی !
آئی آس ہن آیاں پاس تیرے وڈا لطف تیرا آزمایا ئی !
کر کے آس ہن آیاں پاس تیرے وڈا لطف تیرا آزمایا ئی
میری طرف تحقیق لکھ کے حرف گھلیں ادی کا سنوں چیت لگایا ئی
بھائیاں نال خوشحال کروں ہر بیٹھیوں ساڈوں مار کے خاک رلایا ئی
ملکھیں دکھڑے درد تمام میرے جانی کم نہ ایہ پرایا ئی !

ہتھ جوڑ کے آن سلام کردی تحفہ نقد کجھ نذر لٹکایا ئی !
اگے شاہ محمود ایاز جیہوں کر تحفہ نذر امید لیایا ئی !
میری گیا جھاڑا تہاڈا مرزا دیس اپنا آ دیس وسایا ئی !
کدوں آئی پھر ہن دس پھپھی میرا جیوڑا بہت گھبرایا ئی !
راتیں نیند نہ آوندی گن تارے رو رو حال احوال ونجایا ئی
لاے وانگ ہویا دل لال لہو سینے عشق کٹار چلایا ئی
جنگلی بھلی تے ہسدی کھیڈدی نوں لٹ برسوں فراق ستایا ئی
وانگ بلبلاں آسرے بھالنی ہاں موسم خزاں لُٹ سر تے آیا ئی
گھل لکھ کے توں کل منے جیویں حال ہیں آکھ سنایا ئی
مرے سغان دی آن جدائی پھر کے میرا عقل تے ہوش بھلایا ئی
ہوئیاں جوبناں بہت اداس میرے تیری آس امید اٹھایا ئی
تیری واٹ ہیں تکدی تھک پیاں پاداں ادلیاں کا یا ئی
محمد بوٹیا میل وچھیپنا نوں سینہ اگ فراق دی تایا ئی !

دربیان طعنہ کردن بیبو صاحباں را

بیبو آکھدی صاحباں چھڈ اڑیے گلاں نیریاں تیج عجب دیاں نی
ادہنوں بابا پ آپ توں پاک نبیوں شرم کھیاں بھائیاں سیدیاں نی
اینے رہلے کدی نہ جھات پایا ایہ تھاوناں ڈرائیے کھدیاں نی
وتا آپ توں برا اٹھا ہتھوں گلاں کریں ہن پھر تیرے ڈھیدیاں نی
ہر دو دھروں بے بھاگ نصیب جنگے گیاں دو لتاں کھیر مڑ بھدیاں نی
تیرے جیہا چاتراں پھوک منتر سپ پاریٹیاں بیٹھ دہدیاں نی
پیر لوسے روند اگیا مرزا جیا من رضا میٹیاں رہدیاں نی
پیچھے تدھ کیوں جان گوا دیندا مگر ہور غریباں دہدیاں نی

مرزا گیر انبھوں پھسیا ہوئی زلفاں پھاسیاں پا غضب دیاں نی
نیناں نال جلال کر سٹیا ئی تینوں ظالمے ایہ گلاں پھیدیاں نی !
آکھے ایہ گمان کی جوبناں دا ایہ نے صورتاں خراب اک سبدیاں نی
پہنچی گئے سمندر توں پار جھیڑے پچھاں مڑ جن ہن پھر جھیدیاں نی
اسی نال نصیب دے ویکھ لیاں تیریاں وادیاں بچے کر نب دیاں نی
مجنوں تساں پچھ سکنے پاد تا سولاں جھیلاں جسم تے جمدیاں نی
راوی وگیا ڈردیاں دشمناں تھیں ویکھے لکھیاں بدلیاں سبدیاں نی
رناں بوٹیا پلکیاں مکر سازاں ہیں زیارتاں ملک عرب دیاں نی

دربیان عذر نمودن صاحباں پیش عمہ صاحبہ

کہندی رہی نہ صاحباں جا جتھے یار عشق نے مار قتلام کیتا !
ہن گل نہ میند ے جے دیس پھوپھی میرا کرم تقدیر نے خام کیتا !
ہار جاں فقیر کیدو جیہے جان میری شاہ ڈیاں نے انتقام کیتا
پھوپھی پہنچ نہ سکیاں تدھ توڑی راہ دشمناں بند تمام کیتا
باجھ یار لاچار خواریاں اوہنے عشق نے بدنام کیتا !
انگ وانگ پتنگ نے سبا لکیں کو چے عشق دے وچ مقام کیتا !
ہویاں نفر بردی اوسے دلبر دی صاحب دے دا باجھ سلام کیتا
مرزے خاں دی جان قربان کیتی اساں جیوناں جگ حرام کیتا
تسبیح منجواں ہار پرو کے تے درود لے درد دے یار دا نام کیتا

دلدار دی میں اکھ سناں کس توں ہیتوں خولومیندا اس جیے ایام کیتا
بھائی میر شمیر زنجیر پا کے گھر وں قید مینوں صبح شام کیتا !
روواں بیٹھ نو نکلی وچ گوشے اماں ناس میرا بالا بام کیتا
مرزا خان کر کوچ روان ہویا مینوں تدھ نو فردا پیغام کیتا
ساڈوں سٹ کے وچ مینوں سولاں دانا باد جا آرام کیتا
اگے شاہ محمود ایاز دا انگوں اساں اپنا آپ غلام کیتا
خم ویکھ کے یار دی زلف والا قد الف لفا کے لام کیتا !
اک پلک نہ سکدی پلک میری کھانا زہر زبون طعام کیتا !
بت بوٹیا یار دا پوجی ہاں کافر ہو کے ترک سلام کیتا !

دربیان رحم آمدن در دل بیبو بر حال صاحباں

سن کے صاحباں دی گل گل بیبو وانگ موم نرم ہو جاوندی یا
مہربان ہو کے دل جان یقین جی سارا گلہ افسوس مٹاوندی یا
کیویں سدکے کول ملا اینویں سو سو دلوں دلیل ودڑاوندی یا

آیا ترس سو اوس دے رون تے سچا عشق اوہدا ازماوندی یا !
بیبو سمجھیا ہجر دے درد اندر پئی صاحبان جان جلاوندی یا
لے بوٹیا پھر دل دشمناں دے ساعت نیک جا پیر تے آوندی یا

دربیان تسکین دادن عمہ صاحباں را

بیبو آکھدی صاحباں صبر کر توں رب میلسی پھیر وچھنیاں نوں
چار دار گذار توں صبر اندر رب پھیر میسا دیسی رنیاں نوں
اوہ بھی گیا سی رنڈ ڑا ندھکارن چاہڑی سوچ سو کھیا کھنیاں نوں
رکھ آسرا اس خدا دے اتے جیہڑا دے مراد بے کھنیاں نوں

رب قدرتاں پاک اللہ تعالیٰ کرے سبر جدائیاں بھنیاں نوں !
اوہنوں گھل پیغام سد اوہاں گی دسیاں میل میں تساں غم گھنیاں نوں
تیرے روگ نوں روک کے دور کرساں مڑ ملو ڈرساں ساہاں بنیاں نوں
محمد بوٹیا کرے جاں مہر مولا ٹالے برکتاں چاہیاں کمنیاں نوں

دربیان تسکین شدن صاحباں دلداری بیبو ذکر جھنڈا ازشنی او

بیبو دے دیریاں صاحباں دا دل ڈولیا پھیر ٹھہراوندی آ !
کہے سخن سوہنے سچے لعل بیبو چین صاحباں جھولٹی پاوندی آ
سینہ صاحباں دا ہویا سبز پتہ آب وصال دا پاوندی آ !
پئی اڈھ چکوری پار چکیاں اوپر دہرت دے پیر نہ لاوندی آ
سوہنے یار دے اک پیار پچھے لکھاں دھندے پئی بناوندی آ

گویا آبحیات دا گھل قطرہ مویاں دلاں نوں پھیر جیواوندی آ
گھل فصل دی رات بہار مولا سوہن چڑھی چار رنگ وٹاوندی آ
لدھا پری نے جن اجاڑ وچوں شے بھاگ برات وٹاوندی آ
چلی نوکری عشق دی صاحباں نے بیبو پاس نت فجر نوں جاوندی آ
گھر بیبو دے سکھ نت بہاں میل ترنجناں چھوڑ چھڑے پاوندی آ !

کھچے مار کے پٹی پٹار سہرا ابھوکھی آچر خرطا ڈاھندی آ !
پلونی وٹندی پونی سنگ بہو وانگ ننددے تن سکاوندی آ
ویکھ گڈیاں گڈیاں وچ جیہڑی سر پاکے نین وہاوندی آ !
پکڑ منیاں اوسنوں بنیاسی وانگ جوگناں خاک رلاوندی آ
بیجھی وچ بھنڈار کھلار چھوپے گیت درد فراق دے گاوندی آ
راہی دیس نوں جاندڑی وا اگے رو رو حال احوال سناوندی آ
ویتے تکدی راہاں نوں رہے رندی رات وچ عذاب لنگھاوندی آ

لمی ماہل امید دی گھت جھنے دلوں چا دیناں بھواوندی آ
پائے تمک کے تکلے دکھ ڈاہڈے ہتھے پوہتھیں جند کھاوندی آ !
کھمبر پکڑ کھمبر کتی دیہی کھمبڑ دیکھ کا ہڈ کڈھ آنچلاوندی آ
پائے ہیر تے تاڑ کے جاں بر بہوں پٹی وانگ طیور گھبراوندی آ
چرخہ کتدی تکدی ماڑ ماہی پائے اڈنیاں کانگ اڈاوندی آ
ہتھ راہیاں ہو سکھیراں دے پیارے طرف پیغام پہنچاوندی آ
محمد بوٹیا یار دی یاد اندر یاراں ماہ دا ذکر الاوندی آ !

دربیان فراق صاحباں بماہ اوّل یعنی ماہ چیت

چڑھیا چیت شگوفیاں باس چھٹی کھوئے بھوز نے راج الاریاندے
پھری انویں بہار وصال والی آئے پار کرکرم سواریاندے
آئے نظر نہ سوہنا یار ریہنوں آنسو چلدے وانگ فواریاندے

بلبل بولدی شاخ امید لے کلیاں جھمکدیاں وانگ ستاریاندے
دے آس نراس وصال والی دور دلیل ساڈیاں پیاریاندے
کیتا بوٹیا نیند حقیقیں ترک نیناں گلاں کراں نت نال ستاریاندے

دربیان ماہ دوم بساکھ

چڑھیا ماہ بساکھ میں بھاگ رہی مالی بوٹڑیا مول نہ باغ والا
لاتی خاک پوشاک نوں چاک کرکے ہو یا دور شعور دماغ والا
جلاں انگ نسنگ پتنگ وانگوں ڈیکھاں نور جے آس چراغ والا

میرے جوبناں طاس چوہن لگا پیا فکر دل تے ہن زاغ والا
ململ سنجواناں میں دھو رہیاں جائے رنگ نہ ہجر دے داغ والا
ڈھونڈاں بوٹیا یار نوں وانگ سسی پایا کھوج نہ مول سراغ والا

دربیان ماہ سوم جیٹھ

چڑھیا جیٹھ تے غم نے گھیر آیا عشق یار پچھاڑ لتاڑیاں میں
صبح شام تساڈڑے نام والا کراں ذکر میں شب بیداریاں میں
دانا باد جا تدھ آباد کیتا کھیوے شہر دے وچہ اجاڑیاں میں !

اک ترمتی جندا دکھی دوجا برہوں فراق نے ساڑیاں میں
کراں کی نہ لگدا جی میرا بجھے دسدیاں محل تے ماڑیاں میں
لایاں بوٹیا اکھیاں نال راہیاں بیریں ماریاں آپ کہاڑیاں میں

دربیان ماہ چہارم ہاڑ

چڑھیا ہاڑ تے سڑیاں ساڑ برہوں دا وصل دی بانجھ لاچا بیٹھی
صبح شام تساڈڑے نام والا کراں ذکر میں شب بیدار بیٹھی !
چھپ آ بیاریا یا پیرا راہیں فرش میں نین کھلار بیٹھی !

اودھر لوہے جھنگیا نوں جیہنے کراں میں کوک پکار بیٹھی
ہویاں مدتاں پیند اوڈیک دے نوں پیتی بل کے پار اورار بیٹھی
[illegible] دیکھنے نوں انتظار بیٹھی

دربیان ماہ پنجم ساون

ساون بدلاں آن برسات لائی لئے بھرن وچہ ہیلیاندے !
کوئی سار نہ پارا وار سندی گئے پار چر وکنے دلیلیاندے !
دتا ہجر نے چیر بریر میرا چیرے رکھ کر یر جیوں کیلیاندے !

بند بند ہوئے ادہناں پاہنڈیاں دے گلے پھرن نے شیر بگھیلیاندے
دسے یار دی لیا کے سار کوئی پاواں قاصدا نتوں لکھاں ہیلیاندے
کدوں لوٹیا ہیلیسی پھیر مولا ڈھولا ٹل ساتھ میں گرب گھیلیاندے

دربیان ماہ ششم بھادروں

چڑھیا بھادروں بدلیاں پھرن دلدیں تریں ہی بدلیاں بدلیں سپاہیا وے
لدی سار ندہ خوار کرکے گندم گوں چٹی دکھاں گامیا وے
رہیوں بیٹھ ادہر پیاں ہیں ایدھر جھب موڑ مہار ماہیا وے

اللہ بھر بھادی جھیڑا آرا دی الفو لمیں رائیں راہیا وے
دل کھسکنے سوہنیا نسبیں گیوں وتدا ات نہ آن کے واہیا وے
ٹوٹے بر جیا تساں چاقرل توڑ کے اساں توڑ پریت بنھا ہیا وے

دربیان ماہ ہفتم اسوج

اسوں اس تساڈی آوندی واٹاں ویکھدی راتدن بھکیاں ہیں
بیٹھوں بھائیا توں جھلاسانوں تریاں ماہ محبتاں تکیاں ہیں
تیرلیاسطے بھیں بھراچھڈے توں چا دروازیوں دھکیاں ہیں

ڈکھی جان نہ نکلدی مول میری پڑیاں زہر بھتریاں پھکیاں وے
لائی پیت پیاریا نال تیرے ناہیں میر شیر کفیں جھکیاں ہیں
ہوئی لوٹیا جان حیران میری تیرے ہجر توں چک نہ سکیاں ہیں

دربیان ماہ ہشتم پوہ

کاتک کتدیاں تیاں ڈاہ چرخے سوہنے گیت جھنا وند گاندیاں نی !
رنگیں وسدیاں سدیاں نال کوتاں وری زیوراں پا چمکاندیاں نی
چرخہ شیر ڈرا وندا جان میری وکھی پیڑ ابہ پونیاں پاندیاں نی

پچھی پونیاں گمت کھلا چھوپے گمت نہ بخناں داج بناندیاں نی
تجھ تر تجی دا پیا پاس ناہیں نت ماس جنداں کھاندیاں نی
کوئی نہ لوٹیا یار ہا جیوں ہنجھوں کالجے کاتیاں جلندیاں نی !

دربیان ماہ نہم مگھر

مگھر ماہ فراق نہ ٹکن دیندا اُستی پئی دی نیند نی کھل گئی !
رانگ بلبلاں آسرے بھانی ہاں ٹو ہڈوا خزاں دی جھل گئی !
دگھاں نہ دپ الپ توں چوپیا چنن جیہی دیہی مٹی رل گئی

لکھاں غم دم دم نہجوں لوپ ان جھم جھم جھولی موتیاں دی بھکوں ڈھلکی
دسی سار تینوں یار خوار کرناں تیرے حسن نے صاحباں جھل گئی !
کیتا لوٹیا عشق دا رنج تتی میری جندڑی غماں وچہ رل گئی !

دربیان ماہ دہم پوہ

چڑھیا پوہ عذاب دا آہینوں راتاں لمیاں مول نہ مکدیاں نی
سجی کھبی ڈراوندی بانجھ تیرے رہیاں وانگ شیشیاں پیاں دکھدیاں نی
کرکے سنگ ٹکیڑیاں سنگ سیاں میرے حالنوں ویکھ کے لکدیاں نی

روندی رہیاں میں راتدن وچہ راہاں اک پلک نہ انھروں سکدیاں ہیں
تھکے بوٹیا ویندڑے لوک منتیں لیپر لکھیاں مول نہ رکدیاں نی
تھکے بوٹیا ویندڑے لوک منتیں ایپر لکھیاں مول نہ رکدیاں نی

دربیان ماہ یازدہم ماگھ

آیا ماگھ میں روندڑی مرچلی دیکھ حال پیاریا آن کے وے
رہیا لوک ہٹکیں جان بکیں روک تینوں جایا چنت سی تدھ نے جانکے وے
کیہڑی جا سو لکھنی بھاگ ای جنہے جا بیٹھوں تنبو تان کے وے

وانگ جوگناں جوبناں ناس کیتا پائی سواہ میں سینتے چھان کے وے
دیس داد کا جا دسیا یا ایہ ہے یاد نہ تدھ نوں تانکے وے
محمد بوٹیا وت نہ دات میری گیوں ہو راہی جندڑان کے وے

دربیان ماہ دوازدہم پھاگن

آیا پھل پلینڈڑا ماہ پھاگن باغیں رنگ بسنت سوہایا ئی !
سبھن خار وچہ اکھیاں یار ویکھوں میرا رنگ بسنت اڈایا ئی !
جیوں پنجرے وچہ طیور بیڑے تیویں جیو میرا گھبرایا ئی !

پھل آن لگے شاخاں سکیاں نوں بھورا بلبلاں نے پھیرا پایا ئی
آئے جیوتے مراں میں کھا ہو ایڈا برہوں فراق ستایا ئی
آیا بوٹیا یار نہ دیس ساڈے اساں روندیاں سال دہایا ئی !

دربیان مقولہ شاعر

بانجھ یار نہ قرار صاحباں نوں تیرے ہجر تے چھاتیوں پار ہوندے
گریہ عشق دے آبحیات وانگوں دھندکار غبار ہزار ہوندے
آدن عشق تخیں لنہاں عاشقاں نوں تبدوا وچہ جہان خوار ہوندے
سو کھاز ہر کھانا لدکھا سینہ پولا نام رکھے نال وصول دیدار ہوندے
نیارا مذہب اسلام ہے عاشقاں دا نہ ایہ مومن تے نہ ایہ کفار ہوندے
سکھ چین حرام ہے عاشقاں نوں قسمت اوہناں دی وردہزار ہوندے
اینہاں عاشقاں سوچ جانیاں دے کل وددسولاں دے ہار ہوندے
ایس بیت پر کیدی ریت سچے اوپر شمع پتنگ نثار ہوندے

اینہاں عاشقاں دردیاں کٹھیاں نوں دکھ درد نہ وچہ شمار ہوندے
انہیں پوچھو سراں تخیں لنگھیا ندی مشکل تھاں تخت ہزار ہوندے
کرن ڈرن نہ مرن تخیں مول ماسہ جھیڑے جہاں تخیں جگر فگار ہوندے
دلیوں جانکے جان نوں جان عاشق سولی چڑھن تے آپ تیار ہوندے
ہوون پچے جا دلیے لاڈ برہے جنہے لکھ ہزار اسرار ہوندے
جان تجھ کے تجھ ہوون کوے اوہ زندگی سخت بیزار ہوندے
بھوندے بھور نت جالدے مشک پھلاں تخیں تے تک کے نگاہ ہوندے
محمد بوٹیا عجب پریم نگری سوتے مرندے ایس بازار ہوندے

دربیان بیمار شدن صاحباں در فراق مرزا

اگے ہجر دا زخم سی صاحباں نوں ہوئی آن مرض سودا میاں

سخی ہی بیمار سی یار باہجوں بیٹھی کھاندے تے ہین چکا میاں

ہوئی مشک تیلا رنگ زرد پیلا بیٹھی حال احوال گوا میاں !
آوے نظر نہ سوہنا یار اوہنوں نت روندڑی گھت کہا میاں
بیرو لیر کیتا برہوں چیریئے کرے گل نہ جیبھ ہلا میاں !
پاوے دیکھ حال حیران ہو کے روندے میر شمشیر کھڑا میاں !
افلاطون لقمان حکیم کہے وچہ فن کمال دانا میاں !
کڈھ طب طبیب تجویز کر کے نسخے لکھدے رہے ملا میاں !
مشک بید بزوری شفا صندل شربت سے رہے نت پلا میاں
زحمت ہوے تے ہور دوا کردے بیٹھے عقل حکیم کھڑا میاں
جالینوس لقمان بھی ڈھونڈ تھکے دارو عشق دا ہتھ نہ آ میاں
پیا فرق نہ زحمتوں ذرہ اوہنوں ہے زور حکیم لگا میاں !
سایہ پری دا سمجھ سیال احمق سد لیاوندے پیر علما میاں !
بیٹھا کھول کتاب حساب والی دسے موکل تعویذ دا چا میاں
پو جا پھیر کے پھیر زمین اتے لکھے نقش چراغ جلا میاں !
پڑھ سیفیاں پھوکدا پا جھاڑو پانی دم واسطے چھنکا میاں
ہووے اثر کی اسہاندی جیبھ اندر جہیڑے کھان حرام غذا میاں
کرے گل نہ صاحباں مول مونہوں ملاں رہیا بلا چلا میاں
جائے پیش نہ دم درود اوتھے جتھے عشق بیٹھا سایہ پا میاں
پیو پچھتون اوہ خون زبون والا دیوے وچہ خاک رلا میاں
آپو اپنی گئے چلا سارے ملاں وید حکیم حکماء میاں !
باجھ صبر نہ یار اقرار اوہنوں مرکے پئی گھبر اگھبرا میاں
اکو جیو نے رکھ امید والی کرے صاحباں سوچ وچار میاں
فرصت موقعہ پا اک روز بھتی پھوپھی اپنی لئی بلا میاں !
میری جان عذاب نے آن پکڑی ایہو دکھ یقین چھپا میاں !
کوئی گل پیغام توں دل نمیے کر کے مہر تے کرم کما میاں
جیو آکھدی صاحباں صبر کر تھیوے روو حال نہ مول ونجا میاں
ایہہ لکھ کے حال احوال سارا خط گھل توں کھولدے دا میاں
جیو جو ملاوے کے صاحباں نوں گئی پاس فتو نائیکوں بڑھا میاں

چڑھی موج تیس فوج فراق والی گئے شکوے تے چین سدھا میاں
رہی جان وچہ پران جھٹ تے دلیا روح سرحان وچہ جا میاں !
وچے وچہ مردی پئی اکو جردی چلے اکھیوں نیر دریا میاں !
دیکھ ہمت بیمار لاچار اوہنوں لیندے ترت حکیم سدا میاں
کرن مرض دی بیٹھ تشخیص کامل دیکھیں نبض نوں فکر ودھا میاں
طباشیر گلو الائچیاں دی پھکی کٹ کے دین پھکا میاں
دلیں عرق کے فرق نہ پوے ماسہ تھوں ہوندی مرض سوا میاں
ایس مرض دی باجھ دیدار دلبر کوئی مول نہ ہور دوا میاں
پائے قدم جے اک غمخوار مرزا ہووے صاحباں ترت شفا میاں
آخر سمجھ کے لا دوا دارو گئے دے جواب صفا میاں
آیا میاں جی گھر دے دی کر قرتی رکھے ایس نقش رب بچا میاں
نیت نال پکا کے نان حلوہ دیہو ستھ علما کھوا میاں !
گرڑے مار کا پکار وانگوں دیوے چھری دی کار کھبا میاں
ہووے دکھ بھوت مسان نہ آن حاضر رہیا بتیاں دکھ وکھا میاں
کھاون مال یتیماں دے مردیاں دا کر کے آپ تے خاص روا میاں
ہووے جنہاں نے علم دا اثر ہووے شاید کرے شفا خدا میاں
قبر تیک نہ مول خیال چھڈدے ایسا عشق ہے بری بلا میاں
مار ڈھول تے وسدا کھول پردہ چھڈنی مول نہ شرم حیا میاں
اللہ گوجری صاحباں آس باجھوں ہوئے پئی رنجور تنہا میاں
موئی صاحباں خبر یقین جی بیٹھے وے یار جب مار لکا میاں
مرزا اوہنوں سد ملاوسی صاحب کرم اوہ اصل وفا میاں
کہندی دیکھ پھوپھی مرچلیاں ہیں کوئی نہ ہتھاندیاں تا میاں
بھو روح دا آن اداس مونہیا پئی جندڑی ہو ہوا میاں
کسے فند فریب دے نال جیو میتھوں سوہنا یار ملا میاں
کر غم نہ تدھ دے کم اندر کرساں جان قربان فدا میاں
مرزے خاں نوں صاحباں خط تیرا دسیلاں تیہیاں تھر پچا میاں
اوہنوں پاک طمع تیار کیتا آئی صاحباں پاس لیا میاں !

کہندی صاحباں بعین قربان واری راوی کسیں نوں قدم اٹھایاں
نال ادبے چم کے پیراں اوہدے میرا کہیں سلام دعا میاں!
بچی ترسدی آ تیرے درس کارن چل اوسنوں مکھ دکھا میاں
کرے صاحباں بہت تاکید اوہنوں لیندی قلم دوات منگامیاں

مرزے خاں نوں خط پچایا راکرساں تتھ نوں بہت رضا میاں
آکہیں صاحباں نوں آ اکھاں ویکھ اکھیں اوہدے بچنا حال نکا میاں
کوئی دم نہ دم مہمان اوہدا دتی عشق نے مار مکا میاں
لکھے لوتیا خط سیلتی درد دل حال مضمون بنا میاں!

خط نوشتن صاحباں بخدمت مرزا اظہار کردن حال پُر ملال خود!

لکھاں شکر تے حمد ہزار لکھاں وچہ بارگاہ جل جلال جانی!
مشفق تم رفیق شفیق میرے قدردان بلند اقبال جانی!
تیری جان توں جان قربان جانی ساڈی خیر بہ خیر نہ کھال جانی!
اُچی مہر شفقت کریں نگاہ نیویں پڑھیں حال خیال دیناں جانی
کوئی دم ہرگز دائم ہاجبوری ہویا سخت لاچار پامال جانی
کیتا نام حرام آرام وایں روواں نین اچھال اچھال جانی
میرا روگ حکیم نہ روک سکدے لکھے شربتاں لکھ پیال جانی
کیتا جگر واخون خوراک بندی طعام ہے زہر مثال جانی
نخی ترارش کا بجرے وچہ میندی ہویا جیونا بہت محال جانی
ہجل جان مہمان دیوانگ میری حجب آن جمال دکھال جانی!
تیرے ہجر اندر ساعت جیسے سالاں گھڑی گھڑی گزرے سال سال جانی
ہویا نتاں آن شمار لیا کھاویں لاہ ملگرو لیا طال جانی!
ہکے دم پیار یار کیمرا اساں دم دتے دکھیں گال جانی!
اساں جوبناں جوت اجاڑ دتا کیتا حال فقیر کنگال جانی!
خط تکدیاں سار سدھار آویں میرے دیس نوں واگ اٹھال جانی
نیلی پڑے کے ہو اسوار آویں کریں دیر نہ رتی رحال جانی
لیاوے رب پیارا حجب تینوں سیواں پتی ہیں پیر ابدال جانی
تیرے دینوں بھیکے گندھ جاپی تیرے پیار نے ناز پلال جانی!
لایا نہوں بدبا کنگاں نال تیرے ہویاں تند ہوی خوار بیحال جانی!
ہسیں نت دکھ عذاب کولوں مرساں ڈوب میں نیر تتاں جانی
رنگ سروپ گوا ناگ ... گل اٹکے سکھاوے وال جانی!

آکھاں پھیر درود محمد ورد! ہجوں اوپر نبی سرور تے آل جانی!
زیادہ ادب آداب بجا کے تے کراں پھیر میں واضح حال جانی
تیری خیر واخیر کولوں منگانت ہیں گمت سوال جانی!
سٹیں دکھڑے درد کماں میرے دکھا کھول میں حال احوال جانی!
تیرے برہوں فراق نے بال لہو تن من دتا میرا بال جانی!
وچہ اکھیاں رڑکدے روڑ راتیں سوئی خواب دی خواب خیال جانی
لکھاں گنڈھ تعویذ تے گرو ملے رہے گل غریب دے ڈال جانی!
تیرے پیار نے مار بیمار کیتی مینجی ملدی نے پناں کال جانی!
تیرا دید مفید دوا میرا بخش کرم تفیس ہو منہال جانی
دکھاں جھیڈیا مول رول کوئی رو رو اکھیاں کیتیاں لال جانی
بندی صاحباں صاحباں چاکر توں بھی چاکر دوستی پال جانی
اسی غم اندر وچہ حیران ہوئے تیں مست ہوئے وچہ حال جانی
رکھیں یاد پریت مسیت والی کیتے قول اقرار سنبھال جانی
پیال آب نے لال وصال والا موئی قبر کفنیں آن حوال جانی
دیکھاں ول باری نت کھول باری تیری تاہنگ اڈیک کمال جانی!
اوجھڑ راہ نے لمبی دا آکھاں سہج نال آویں چال چال جانی!
کدوں ہوگ سنجوگ ملاپ تیرا پاواں نت قرآن تے فال جانی
باری لان تے توڑ نبھاں جانی جیہڑے آدمی نیک خصال جانی
جدھر مکھ کراں دسن دکھ سولاں ہویاں سخت ملول ملال جانی
راوی والیا آپ توں لٹیں جھاڑ عمر بال میری گئی بال جانی!
دیال یاد میں یار دسا تیری میری صاحباں کی مجال جانی!

جب آن جھک نوں دشمناں تھیں تیرے سر پڑ ربّ کھوال جانی
دلیاں تدھ دے نال ہین ساری ٹوٹے کھل بھی کھن ادہاں جانی
کوڑی گھڑی سو لکھنی چال والی ویلے بھاگ تدوں جد لا جگال جانی

دردخواہ بھیو بھیا دلوں ساڈھی یا مساں ادھے گھر وصال جانی !
تیری بیل تے ناں ویل چڑھاں تیری لیکھے کرن سیال جانی
تیری دیدار یقین لوٹیا عید میں نوں دس مکھڑا ماہ جلال جانی !

بیان رفتن قاصد بطرف دانا باد و گزرانیدن نیاز نامہ بخدمت مرزا و الیس آمدن

مہر لا لفافے تے صاحباں نے خط بند کیتا اسرار والا !
دانا باد توں یاد خدا دی تے قاصد ٹوریا تیز رفتار والا
شمس شاہ ولی وگیا ہرن میرا خط لیکے تیز نگاہ والا !
قاصد پہنچیا جا مقصود منزل پیندھا چیر کے لمبیری راہ والا
چڑھ کے کھیوں پہنچے دیس بھاویں آیا جھکی ابر بہار والا
آئی بھور او دیس نوں باس باغوں شگوفوں نکلیا پھل گلزار والا
رکا یار وا دیکھ کے کھول سندا ہویا خوشی تھیں رنگ انار والا
کڈھے جب لفافیوں خط مرزا اوس صاحباں جگر فگار والا
رناں نال فراق اچھال دیتے ٹوٹا جندڑا صبر قرار والا !
وگی وا فراق پھر مڑ کے بھابڑ بھڑکیا عشق دی تار والا
منتاں ملے مراد مقصود والی پیر سبھیاں سنجی دربار والا
مرزا آکھدا قاصدا واسطہ ای کر کرم اک وٹھے بھار والا
میری طرف تھیں جوڑ کے ہتھ دونویں کریں عذر سے عاصی گنہگار والا
قاصد آکھیا لکھ دے خط خاناں اساں عذر نہ کوئی انکار والا
آدمی مرزیا جب توں شہر کہیے ست سٹے کم گھر بار والا
مرزا اٹھ کے قلم دوات کاغذ خط لکھدا درد آزار والا

رادی دیس توں سہنے یار دے ڈتا نور قاصد اعتبار والا
دوڑ دوڑ کے موڑے مارنے نوں باز اڈیا میر شکار والا
بھاں لٹ تے اٹھ سوار جیویں کر حکم دے کے خاص سرکار والا
مرزا ویکھ کے آوندے قاصدے نوں سوچ دھیان وچار والا
بھلا ویکھیے کھلا کیہڑے دیس تے ہوئی کرم اج رب ستار والا
وچہ سوچ مٹھیاں سی خان مرزا قاصد آن ڈتا خط یار والا
خط چم کے لاوندا نال اکھیاں لیا جام سو خضر ابرار والا
پڑھ کے ٹکڑے درد محبوب سینے لگا کالجے پھٹ تلوار والا
ہوئی نیر دی نہر روان اکھیں پائی چلدا ویکھ نسار والا !
دلوں آکھدا مرزا خفیہ ڈران کیہا چل ویکھیے دید دلدار والا
رکھ سجھ نے جندڑی نذر تحفہ چل یار منا ویکھے پیار والا
میرا خط پہنچا صاحباں نوں پاواں واسطہ رب غفار والا
چند روز گذار کے آکھساں ایتھے کم ہے اک لاچار والا
تیرا خط پہنچا ساں صاحبان نوں منان حکم ہے تیرا سرکار والا
چلیا تے اڈیکدی رہے تینوں فکر وہیروں انتظار والا
محمد بوٹیا دو سنداں پیاریاں نوں سو لکھ مضمون وکھیا والا

دربیان جواب نامہ نوشتن مرزا بخدمت صاحباں !

لکھاں لکھ ثنا تے شکر پہلے صاحب کرم جو رب غفار پیارے
خدمت وچہ جناب آداب پہنچے ہووے واضح حال مذکور پیارے
پہنچا آپ دا خط در دست قاصد جیہڑا نال فراق بھرپور پیارے
جان جان نقیص تمام جان غلام میں نوں دلیوں بخش تمام قصور پیارے

آکھاں بعد درود تے نعت لکھاں اپنی رسول مغفور پیارے
ساڈی خیر تساڈڑی خیر چاہاں رہیں سدا حیات مسرور پیارے
پڑھ کے حرف تے غم الم بھر کے ہویا جل کے جگر منور پیارے
ملک ملک دی مٹیاں اساں تینوں خاک پا میں لکھ مزدور پیارے

وچ پیٹیندے میت ہزنیت ہوواں میرا کی امکان مفقود پیارے
گھوڑوں کڈھیا مار کے ماں تیری ہویا خوار میں دل رنجور پیارے
ہویا ملن محال ہی نال تیرے کیتی جان فراق ہی چور پیارے
ملی لٹ کے کٹ کے سٹ جاناں نائیں سجناں دستور پیارے
اک بند آرام رہیندا نائیں ہویا ہجر دا جگر ناسور پیارے
وانگ نبی یعقوب فراق اندر گیا رو نیناں اکھیں نور پیارے
تڑفاں پیا در زانت ہیں باجھ تیرے جیویں بجھ بچہ طیور پیارے
کر کے جگ تے نام بدنام میرا نہیں آپ توں شرم حضور پیارے
تیرا حکم فرمان زبان والا اوپر جان پروان منظور پیارے
لگ وانگ ہے کرناں ہیں نال ساڈے تاں فیر اساں جھگے دور پیارے

آیا نس نسال توں دیس غیں میں چاہیا دریاں جدوں فتور پیارے
کیتا خیال نہ میں تیڈڑے حال تے توں رہیو اپنے وچہ غرور پیارے
چار وار گذار کے پاس ماسی آیا اٹھ میں ہو مجبور پیارے !
تورڈی مار کے مینوں چڑھ محلیں بڑا کھوہ کے عقل شعور پیارے
تیرے عشق دریا نے پیا ترنا لا کے پار مولا میرا پور پیارے
اک دھکھدی دھکھدی لگ اندر گئے کھ جیویں وچہ تنور پیارے
تیرے پیار تے جان نثار کر کے سولی چڑھیاں وانگ منصور پیارے
چند روز گزار کے وچہ خدمت حاضر ہو وساں آن ضرور پیارے
نیہوں لان مرجان یقین جان او کھا جیویں لگناں نال کھجور پیارے
محمد بوٹیا حسن دا مان تساں پچھاسی وچہ ہجر نفقود پیارے

دربیان واپس آمدن قاصد بطرف شہر کھیوہ دادن خط مرزا صاحباں را

کر کے خط تے دستخط مرزا ہتھ ایلچی جا پھڑاوندا اے !
مار منزلاں مار کے جا پہنتا خط صاحباں پاس پہنچاوندا اے
لگی آس پیا بیٹھے آو بیندی دل وچہ اڈیک گھبراوندا اے
اوہ بھر کھولدا جیوڑا پیا اودر کل کم تے کاج بھلاوندا اے
پہنچن توڑ جا توڑ زنجیر عاشق جدوں یار محبوب بلاوندا اے
مرزا ہند دا اسیاں بھور دانگوں دن چار لا جا لگاوندا اے
نیلی کھول طبیلیوں گھت کاٹھی تنگ کس لگام چڑھاوندا اے

کر کے قصد قاصد کھڑ بخشے شہر یا کھیوکے شہر نوں اٹھ سدھاوندا اے
ڈٹھی جدوں چٹھی اوپر گلی مٹھی صبر صاحباں دے دل آوندا اے
نت راہاں نوں ویکھدی کہ یہ راہ کدوں سوہنا رب لیاوندا اے
گھلے خط سنیہڑے صاحباں نے بھلا کدوں ہن آکیا جاوندا اے
کدھے جوت جگا جاں شمع سر تقیں پھیرا آن پتنگ خود پاوندا اے
کھیوے شہر دا میر سویا وآیا دانا باد یقین جلیبیڑ جاوندا اے !
آیا بوٹیا ماں یقین لین رخصت ہتھ بنھ کے سیس نواوندا اے

رخصت طلبیدن مرزا از مادر مہربان برائے رفتن شہر کھیوا

کر کے منتاں آکھدا اماں تائیں ٹور شہر کھیوے مینوں چا اماں
مینوں چا چڑو کناں ماہیاں دا ملاں ماہیاں پاس سٹراں چا اماں
آیاں کھیویوں گزریا سال مینوں نیکی بدی دی خبر نہ کا اماں !
لگے جیونے جیو سجاں سجناں نوں ہویا پھیر ملناں کس آ اماں !
لیکے سرت ہیں آ وساں ترت مر کے جاہیں مول ناہیں گھبرا اماں
دھکھدے جگدے جیوندیاں مکدے نہ پائی لباہی حرص ہوا اماں

دیس نال کا وسدا ویکھ آواں بلیا جس تھاں پرورش پا اماں
نت گھل الانبڑے سیدیاں نے آواں گلے افسوس مٹا اماں !
کھوہ دا ہندیا ہے ساک طلبیاں نے گئے لوک دانا فرما اماں !
اہناں دماں دا کجھ وساہ ناہیں رہی موت ہر دم بلا اماں
گھر بار سندی کار کا میاں نوں جا ساں سب ہیں سونپ سمجھا اماں
میری میری کر نیدیاں چل جاناں ڈیرے وانگ مسافراں چا اماں

خواب راتیں دی جگہ بھل میلا ملے سجناں نوں گل لا اماں
محمد بوٹیا پھیر ناں مول ملناں جدوں جاؤناں خاک سما اماں

دربیان جواب مادر مہربان مرزا را

گھر بیٹھ آرام دیناں بچہ کیہے جاؤناں فرض نہ جج ڈِٹھ لیوے
ماے گھل پیغام جدوں سدی گے تدوں جان سونا تیرا چِھڈ لیوے
کرکے نیں بھیڑے لگن ویہن کیہو چھیٹ سدھن بناں چِھڈ لیوے
جنہاں ماہیاں دا کریں چاہ بچہ جہنے مارسے اوہ نہ رجدیوے
دسن سبز سوہنے پہاڑ دوروں ڈھول رجہیے دورو سے سجدیوے
بچے گھر جھگا ڈیلیوں چھڈ لگا تیر پونگ نہ لوک مڑ اٹھ بھجدیوے

ڈبیوں آپ دے لوں نکاخفنے نوں جی تیرے کو چھڈ کے طرم اج وجدیوے
سدے باپ جیہڑا آن مہمان بندے عزت اپنی آپ دوہ تجدیوے
تیرے جان بھیں متاں فسلو نکلے بڑے وقت جہاں نے اجدیوے
بھیڑے رزک تے ساک آبن ادھڑسکے بھکھیا بھیں منہ کجدیوے
اینویں کریں امید دی حرص بچہ ناہیں ویسے اوہ جیہڑے گجدیوے
محمد بوٹیا بیٹھ آرام کرکے جاویں نال کدی کسے پجدیوے

دربیان جواب مرزا با مادر

لوڑ ماں جی خوشی دیناں بینوں نتی کا سنوں فکر دھیان کردے
میرے ملن دے واسطے نت ماے بچہ راہیاں خط روان کردے
مل آو ساں ماسیاں ماہیاں نوں اوتھے بیٹھ نہ اسی مکان کردے
قسمت بنہ لیجاوندی ٹور پیریں کوئی کیہے نہ سد مہمان کردے
میں بھی رزق نصیب دا کھا آواں تتی بند بیریں وچ زندان کردے
کھیوے جان بھیں اج کی آن ساں نوں ہے لکھے نت احسان کردے
بھڑکے جیو چروکناں ملن کارن اسی روندیاں نت فغان کردے

کسے نال نہ ویرہے شہر کیہو سیتھوں لوگ اوہ جان قربان کردے !
کھیوے سجا نتھوں بھر گئدی جان میری یاد یار اوتھے مہربان کردے
لئی جھک مہار میری تسّی لوک کیوں روک حیران کردے !
چوگ کھلری جگ بے بھرن پنچھی سدا سیر اندر بیابان کردے
قید جل تے آن دی سخت اماں عاقل سگھڑ دانا زمان کردے
اج ہے نہ ٹوری ایک کوئی بال عمر بھیں ہاں جوان کردے
محمد بوٹیا خوشی بھیں آکھ رخصت اسی سخن زہرے پروان کردے

دربیان رخصت دادن مادر مہربان مرزا را

جا بچیا رب نوں سونپیوں تیں میری پندنوں دلوں بھلائیں ناہیں
جی جی ناہیں جی جی بوسیں کوئی ایہڑاں شان دکھائیں ناہیں
سالے پینڈ دیاں بکھیاں وڈیاں نوں اماں بھین دیہا بچہ بلائیں ناہیں
اوتھے روپ پلیاں جٹیاں نے عشق چلیاں کتے بھر دیں ناہیں
جادو پاندیاں ولاننوں نال نیناں سنبھل ہوش کھیں دکھائیں ناہیں
کڑی صاحباں حسن دی شمع اتے اگ وانگ پتنگ جلائیں ناہیں
پھریں نال نہ منڈیاں لنڈیاں دے باجھ مسجدوں ہورتے جائیں ناہیں

کھیا شہر ہے نالکا دیس تیرا اوتھے کیہ دیناں گوائیں ناہیں !
کوئی کسے منداسر سہنہ جاسیں کسے نال فساد جگائیں ناہیں
دیکھیں اپنی اصل تے نسل ولوں جٹی پگ نوں داغ لگائیں ناہیں !
خفی نین کٹار کوار یانڈے ہو کے ساہمنے جان گوائیں ناہیں
نجھ تیلیاں کلادی تا نے کھیل دیکھ کے عقل گوائیں ناہیں
آوین جیہے رہے واسطے تے اوتھے جاکے چھاونی پائیں ناہیں
عشق ٹھگ دے لگ دے گھر داری آپ شرم دی آب موہائیں ناہیں

چلیا پیتی اڈیکدی راہاں اُتے بڈھی مائی دا جیوڑا سائیں نائیں
جاپئیں منزلوں منزلی چیر دا تاں نیلی راہ نے تیز دوڑائیں نائیں

رکھیں گھر دی طرف خیال بچہ آویں پرت جلدی چیر لائیں نائیں!
اگے بوٹیا سخت تکلوڑے نے باجھ ربے سہدھ کوئی سائیں نائیں!

دربیان رفتن مرزا بطرف کھیوا و ملاقات شدن ہمراہ صاحباں

لیکے رخصتاں ماں تھیں خان مرزا کھیوے شہر نوں ہو تیار ٹردا
دھر کے لت شتاب رکاب اندر آسن بیٹھ کے ہو اسوار ٹردا
کھیوے چلیا حسن دی کھیڈ لئی پہنچ پکڑ کے سے ہتھیار ٹردا
نیلی چیر دا راہ نے جھک وانگاں عاشق یار والیں دیلا ٹردا
وچہ بار دے پئی شوکار اوہدی سنگ گھت اوہدی جیوں ابر بہار ٹردا
نیلی سر کدی جا وندی سڑک اتے موتی لڑی دا وچہ جیوں تار ٹردا
ملے سد فراق دے راہ اندر کٹھا عشق سند انھرے مار ٹردا
جھٹ پٹ جا پہنچیا کٹ واٹاں کر کے رب دا شکر ہزار ٹردا
قالاں پاوندی کانگ اوہ ٹولوندی سی منے منتاں یار کس وار ٹردا
رووے نت تڑفی مار چیکاں سینہ چیر دا عشق کٹار ٹردا
لیکے نتھ سہیلیاں آٹھ ٹردی جیویں ہرنیاں دا ول ڈار ٹردا!
ملی یار نوں روڑی تے دور پیندا جتھے کوئی نہ غیر اغیار ٹردا

کاٹھی ساختاں پوزیاں گھت چھبے نیلی وانگ براق سنگار ٹردا
تکیا صاحباں دی دل چھک لیا سب تھیں کھیوا و سار ٹردا
نال صدق سر ہد مراد کاران تخی پر دے اُٹھ دربار ٹردا!
نیلی پری دی دوسری بھین نیلی اڈے ہنس جیوں کھنب کھلار ٹردا
نٹھے خوف کھا جنگلوں خوف پا جے مار مار کر دا وچہ بار ٹردا
پیا ورٹے دور اک ساہ راہ اُتے جیوں لٹ تے سپہ سالار ٹردا
کھیوے چلیا سدیا صاحباں دا تے سر بھار خاں دا چاکے ٹردا
اودھر صاحباں وچہ اوڈیک بیٹھی پٹی ٹر دی میر سدھار ٹردا!
اگے دیاں سنیہوڑا یار نوں ہیں جانے کوئی راہی راوی یار ٹردا
چڑھکے رنگ محل تے نظر کرے دیکھے آوندا سوہنا یار ٹردا
مورن کنگرے دی لٹکدی ہے اگے پچھے فوج لاجویں سوار ٹردا
دتے بوٹیا یار نوں درد دلدا دیکھ کس طرح ذکر اذکار ٹردا

دربیان دردہ ہجر اظہار کردن صاحباں پیش مرزا

سد تھاں میں ا جدے ویہیا اتوں ڈلکھا ملکھ ہیں نیند ٹربیاں وے
سنیں دکھڑے دردِ فراق والے جدیں خان نے مار رلیاں وے
ہوئی جلکے جان منور وانگوں تیری برہوں اگ تپایاں وے
کراں دید امید شفا والی دے دسے گرم دوا جلایاں وے
دکھاں روگ اثرپ نوں چوپ لیا برہوں ہڈیاں ملک مکایاں وے
اٹھے پیر وچہ قہر عذاب گزرے تیرے دیکھنے دی سد ھرایاں وے
ٹٹی آس نے ساس او دواس ہوتے نساندتاں ایڈ وہا ہیاں وے
تیری یاد نے کیتا برباد مینوں تساں مینوں اُتار بھلایاں وے
تیرے عشق نوں ہینت چھپایا سی جھاں اکھیاں آن دکھایاں وے

آیوں پیار یا اوسے نوں چہ تھیں پس ایہناں نے راہ توں گھول گھمایا نوے
تیرے درد وچھوڑے تھیں کوچ وانگوں نعرے قہر دے مار قرلایا نوے
وانگ جوگناں جوبنا خاک کر کے ٹاں کھول گل پا لٹکایا نوے
جان دیکھی وار ودا میری پٹی وس ہیں آن قصا ئیا نوے
جس تن لگے سوئی جاندا اے پیڑاں جاندا کون پرایا نوے
دن رین ساری کراں رین زاری اکھیں نیند تے کدی نہ آیا نوے
لائی پیت سی وصل دی نیت اُتے ہتھوں پایاں سخت جلایا نوے
بندی صاحباں صاحباں بن بندی وصل باجھ ہبیعذ روکایاں وے
لایاں نوں بیاد و تیاں دشمناں نے طعنے دیندیاں نت بھرجایا نوے

ہوئی میں بیمار دکھیار ڈاہڈی تیرے عشق نے مار مکایاں وے
ویری جان دے ہجاں کیسے بنے ہائے بیریاں ماپیاں چاچیاں تایاں وے
چوری نال پھوپھی ڈوری گنڈ کے میں تینوں چھٹیاں موڑ پایاں نوے
ہن دس پیار یار بج ملیوں گل رکھ نہ مول چھپایاں وے
اج نس جا پیر بچے تسانیں پچھوں ہوندیاں بے وفائیاں وے
ایس عشق پریم دا جہان یار جتھے وسدیاں لکھ بلایاں وے
مشک ڈبیں نہ عشق دی مشک کو روم کھیں وانگ پتنگ رشنایاں نوے
دکھیں پیاریاں تڑیاں میریاں نوں پچھامے نہ کریں گھسایاں نے
میرے اوگناں ول نہ دھیان کرنا لطف برمے خدایاں وے

کوئی سعل نہ بچپن دا مول آہا گھول پیتیاں لکھ دوائیاں وے
تیرے نال علاپ محال ہویا کیتا قیدی ہفتے کھایا نوے
میرے حال تے کرم کمال کیتو سفر جان آیوں کر دھایا نوے
ایس عشق بغیر اساں نہ تسانیں نوں بھی کریں نہ مول کوتاہیاں وے
دیہہ پیر پیراں دا قول ہینیں کرساں دغا نہ وچ خطائیاں وے
اوس راہ نہ مار دے پیر پچھی جتھے عاشقاں جگر بنایاں وے
چڑھن سولی تے نہیں آسان ہے انوں بھی کرین جان بچایاں وے
سہو لکھ دکھ توڑے موڑ ہیں ملکھ نائیں جا پڑیں تو رمجتاں لائیاں وے
محمد بوٹیا مول نہ مان ہینوں من مار کے خاک سدایاں وے

در بیان جواب مرزا با صاحباں

مرزا آکھدا صاحباں تدھ آکھوں جند جان میں گھول کھما ساں گا
توڑے دکھ آزار ہزار مومن تیری یاد تھیں نس نہ جاوساں گا !
پی کے پریم پیالہ مست ہو والا سر وانگ سرمد کٹاوساں گا
تیرے دیس نے کرکے دیس جوگی ڈھول وانگ برگ میں پاوساں گا
ٹیکڑوں مڑاں تے مڑاں خدا دلیں کافر ہو ایمان ونجاوساں گا

رہی مجھ ثبوت قلبوت میرا تیرا اچ میں لفر سدا وساں گا !
دولت ملک تے مال ونجار سارا تیری گلی گدا کر جاوساں گا
لگے شاہ محمود ایاز وانگوں تیرا حکم بجا لیاوساں گا
مارن تیر بے میر شمشیر بھانویں تیتھوں منہ نہ مول بھواساں گا !
محمد بوٹیا دیاں میں پیر صفا من پچھاڑے نہ دغا کماوساں گا !

در بیان گلہ کردن صاحباں با مرزا

سانوں مرزیا پا کے وچ دکھاں آپ لاجا کے عشق وچ رس گیوں
ساڈے دیس نمانیوں کوچ کر کے کمراں وانگ سپلیاں کس گیوں
دھوکھاں لکھیاں آکھیا بدنیاں نوں بھاوو بدلاں دیو انگ وس گیوں
دیکھے سخت صوبجات مصیبتاں دی آہمر صبر آرام نوں کھس گیوں

راوی جا کے چھاؤنی پا بیٹھوں آپ کجھ آونے دا سانوں دس گیوں !
نیناں والڑے مارے سانگ تت سینے سانوں رعندیا ویکھ کے ہس گیوں
بھاہیاں وچ بھر اسہہ جا بیٹھوں سانوں لوتیاں لاکے نس گیوں !
محمد بوٹیا قول نہ یاد تینوں وچ لالچ اُن کے پھس گیوں

در بیان جواب مرزا با صاحباں

گئے صاحباں چین تے چین میرے تیرے عشق اسیر زنداں کیتا !
صبح شام تساڈڑے نام والا وانگ نہ اہداں ذکر زبان کیتا !
ٹھاٹھاں مار دا برہوں فراق تیزار درد اکھیاں نیر طوفان کیتا !

بھاویں جان نوں بخ جانی ٹیکڑوں جان تے مال قربان کیتا
اہیں حال کے انگ پتنگ وانگوں کوچے عشق دے وچ مکان کیتا
جاں جاں گزریا حال احوال جیہڑا لگے کسے نہ کدی دھیان کیتا

دیچھاں نے جان حیران ہوئی گھر بار اجاڑ ویران کیتا !
تیری انبڑی چپڑی آن سانوں لاہ چھبڑی لہو لہان کیتا !
آساں توڑیاں اساں مسلماں نے صرف رہنے آسرا مان کیتا !
ماسی پاس اُٹھ آسیا آن پایاں چھپ لک کے شب گذران کیتا
دلدار رہیا ایں تدھ دے دیس اندر کدی نندھ نہ آن دھیان کیتا
سنگ سجناں دے خوار چھڈ رہیا دیس دشمناں دے ڈیرا آن کیتا !
تیرے دیس نوں آکھ اودیس ٹریا جدوں ویریاں روز تران کیتا
مدت بعد جانی کرکے مہربانی میری طرف توں خط روان کیتا !
دل بھنیاں چریں وچھنیاں داکویں میل اج رب رحمان کیتا !
رکھیں کرم دی سدا نگاہ بنیوں جیویں سدکے اج احسان کیتا

کیتا سخت عذاب قصاب برہوں سولی بیٹھ حسن آن دوکان کیتا
گھر بار بھنیں مار کے کڈھیو سو چہرہ سخت خونی قہروان کیتا !
بلکل ماری لگل سدھار گیا صبر شکر اوپر جند جان کیتا !
پاکے جھات لئی توں وات میری طفیل حسن دا ماں گمان کیتا
وانگ پھور مے دوج ادواس ہیا بدو خزاں اُنھیں باغ ویران کیتا
ڈٹھا کوئی نہ پیار ہے کرن والا ایں بار معلوم جہان کیتا !
راوی روند ٹرا اُٹھ کے وگیا ایں تیتے ہجر نے مار حیران کیتا !
خط وسہندیل سار سدہار آیا وانگ گوپیاں حکم پرمان کیتا !
میرے بھاگ اج سنڑے جاگ اُٹھے تساں سد کے چا ہناں کیتا
محمد بوٹیا اودس نے دیس پہر جیہڑا قول توں نال زبان کیتا

دربیان جواب صاحباں با مرزا

کہندی صاحباں مرزیا عمر ساری تینوں بد جڑے نفر سداو سانگی !
بھار ابھار مصیبتاں طعنیاں دا تیرے واسطے سرتے چاو سانگی !
توں تے جا ہن مرزیا گھر ماسی میں اپنی گھرسیں جاو سان گی
چوری چھپ کے دیستاں دشمناں نوں تیرا دید دیدار نت پاو سانگی
رکھ صبر تسلیاں دل اندے اِکا ملن دا ڈھنگ بناو سانگی

نہ ٹے سیس نوڑے کوئی تدھ پچھے تیرے عشق نوں توڑ چڑھاو سانگی
سا نڈے وعدے خیں باخدا اینوں تیرا پیار جے دلوں بھلاو سلں گی
اوپر راہ دے جا کھلوناں میں چل شہر تے میں بھی آوساں گی !
اگاں تے مکر بناکوئی تینوں ابنڑی گل مناو ساں گی !
محمد بوٹیا عشق دے راہ اُتے گھوڑا عقل دا تیز دوڑا ساں گی

دربیان رفتن صاحباں بخانہ خود رفتن مرزا بخانہ خالہ صاحبہ

کردی صاحباں عہد پیمان پکے قسم کھا کے رب غفار والی
مدت بعد سکیندیاں یار ملیا ہوئی دھروں سو مہر سرکار والی
کیتا خوشی بھیتیں شروع سرود بلبل سبز شاخ ہوئی گلزار والی
مگی آن کے وصل دی واٹھنڈی کھڑی جنتوں کلی انار والی
مل کے یار رفیق شفیق تائیں آئی گھر انوں مست رفتار والی
اودھر خان مرزا گیا گھر بیبو ماسی خاص جوہر پیار والی
بیبو چم کے منہ پیار دیوے پھیر خبر پچھے گھر بار والی
بیبو آکھدی مرزیا صاحباں نوں لٹھی ریا سانگ دوسار والی

مرڈی سے سہیلیاں اُٹھ گھر نوں آئی اُڈدی کونج جیوں ڈار والی
پئی آس نے راس مقصود ہوئے آئی جھم کے خاک مدہار والی
لدھا پری نے جن اُجاڑ وچوں چمکے راب شب قدر بیدار والی
لگے دھرت نے تلی صاحباں دی صورت ویکھ کے سوہنے دلدار والی
ملیا یار تے غم سدھار گئی کدھے رنگ لائی رخسار والی
کیتا جھک کے آن سلام مرزے کرے فقر جیوں پان سردار والی
مرزا آکھدا رب دا فضل ماسی خیر سکھ ہے سب بعد والی
تیرے عشق نے مار خوار کیتا اجڑ گئی سو خوشی سنسار والی

ہوئی گھات دن رات وجھاپ کردی پہنچی لباں تے جان بیمار والی
ڈگی کنڈ دے بھار اوہ کنڈیاں تے روندڑی جگر فگار والی !
تیرے دل سنیہوڑے سکھل لکھی ہے داٹھ وسنہدی صندل بار والی
نیہوں لائے کھو بھوا جانا عادت ایہ کم ذات کوار والی
رسم ریت پریت دی بہت لکھی عشقوں ملے سوغات آزار والی
رکھیں مرزیا عشق ایمان ثابت توڑیں تند نہ قول اقرار والی
پائے خاک جاں اپنی ذات اتے ہووے ثابت ثبوت نہ یار والی

ہویا چین آرام حرام اوہنوں رکھی طلب ہمیش دیدار والی !
روز سوز پکار دی وانگ بلبل لٹی خزاں سو صبح بہار والی
گیوں ملن نے بھاوندی پابیٹھوں لیا سار نہ آن دکھیار والی
جالن انگ پتنگ پریت پچھے لذت جھلکدے شوق نقیں نار والی
بازی عشق دی کدی نہ کسے جتی ایتھے چال ہمیش ہے ہار والی
نیہوں لا کے سہن انسداں ایں جھل گلے تے ضرب تلوار والی
محمد بوٹیا جان گوان بابجھوں ملے رمز نہ راز اسرار والی

در بیان جواب مرزا با خالہ صاحبہ

ماسی مار تلوار نہ طعنیاں دی اگے عمر گذری دکھ جردیاں نی
ہویا جگ تے نام بدنام میرا چھپی صاحباں جا دے پردیاں نی !
سہندی نت جدائیاں جان میری ٹھکے نین ایہ ہنجواں بھردیاں نی
کارن صاحباں حال مصیبتاں ہیں آیا مہر پیڈے کردیاں نی
کشتی نین تے صدق دا بجھ جیہا حالباں عشق دے نور دریاں تردیاں نی

اگے صاحباں وچھیا مرے کولوں ہیں عذر کیتا نہ ایساں بردیاں نی
ڈھی کل نے آن فتور پیا ایفنوں گیاساں نس ڈردیاں نی !
پر لاکے اڈ آوندا ہیں ایہ پر رکھیا روگ کے گھردیاں نی !
مگر منگ کے کھاندے وچ بیلیوں سانوں وانگ پلاؤ تے زردیاں نی
مرداں تکھ بے بوٹیا صاحباں نقیں رہے ایمان نہ مردیاں نی

در بیان جواب بیبو با مرزا خاں

بیبو آکھدی مرزیا نیہوں لاکے بنیوں جلنے نشان دکھائیے نہ
آ کے بھورن بے مارہ مصیبتاں تھیں نال سوہنیاں پریت لگائیے نہ
ہووے جیوں وصال نہ سر تخت چھڑ اپنا سیس کٹائیے نہ
جیکر جان بچاں دا دھیان ہووے ڈھیلوں عشق دا پھیر لگا دیئے نہ

بے پرواہ ہمیش معشوق ہوندے ناز ادہناں دے دیکھ گھبرائیے نہ
کرے رنج معشوق بے نال جیہناں بسمل ہو کے جان بچائیے نہ
مکہ سمجھ کے یار دا خاص کعبہ سر سجدیوں پھیر اٹھائیے نہ !
محمد بوٹیا مرے بے من نا ہیں عاشق نام پھر مول سدائیے نہ

آمدن صاحباں بخانہ بیبو و گفتگو کردن ہر دو عاشق و معشوق !

ماسی کول مرزا بیٹھا کھول دفتر قصے کردیاں رات گزار دا جی
دو ہاں ہیلیاں جدوں اکھیں شعلہ چمکیا شوق نظار دا جی
لین نین رچین تے دو نین چھم چھم برسے مینہ جیوں ابر بہار دا جی
ہوئی صاحباں مست چکور وانگوں آیا نظر چہرہ جیہن یار دا جی
ہوئی یاد تے جان نثار کیتی مرزا خاں بھی جان وار دا جی !

ہوئی صبح تے صاحباں گھر بیبو آئی لین دیدار دلدار دا جی
دو نویں کھلے حیران ہیجان ہو کے پریشان جیوں نقش دیوار دا جی
دل رجھیاں چہیں چھڈیاں دا ہویا کرم کمال کرتار دا جی
رت خزاں دی گئی بلبل بول پئی شاخوں جھکیا پھل گلزار دا جی
ملیا یار نوں یار کنار لیکے ہو ہجر کنارہ چکار دا جی !

آپو دھاپنا پھول سناں دونویں قصہ درد فراق پکاردا جی
ہر کی بیٹھیاں دیر سی ڈھیر دہاں پیا صاحباں فکر گھر باردا جی
آئے صاحباں فکر تقیں روز تجربیں لوہے چوبنترا حسن دوا ردا جی
جاں بن وچھوڑیاں وچہ دونویں دنے پان ہیوند پیار دا جی
ایسے حال کجھ روز گذار مرزا وچہ جیو دے سوزغم وچار دا جی !
مرزا آکھدا صاحباں سنی ہینجوں چالا دسنا برا سنسار دا جی
چار وار گذار قرآن ملساں رکھ حوصلہ صبر قرار دا جی !
کریں یاد بتی ساڈڑی رہے چھپی واقف ہووے نہ کوئی اسرار دا جی
کہندی صاحباں مرزیا باہجھ تیرے اوکھا جیونا ایں دکھیار دا جی !
میں صبر تے چین نہ نین میرے عالم ہجر دا تیر اتار دا جی !
ہس کھیڈ کے جیو پرچا بیبا لہوا حسن سندا چار وار دا جی !
جاناں وانگ وچھاریاں چھڈ نگری رہسی لگا ایہہ بڑا بار دا جی
رل کے عمر اکٹھیاں کٹ لیئے ہونا دکھ اوس مزار دا جی !
مرزا آکھدا صاحباں دے رخصت کر فکر نہ کسے گفتار دا جی
کہندی صاحباں مرزیا جان جیویں اساں منیاں امر لاچار دا جی
مرزا لیکے اذن تیار ہویا نیلی کاٹھیوں ساز سنگار دا جی
نال وصلے ہجر ہمیش سندا اچھلاں نال ہی سنگ جیوں خار دا جی

گلاں کیتیاں رل نہ مکیاں نی ذکر طول ہے عشق اخبار دا جی
رل کے یار نوں گھر ہیں سدہا آئی خوف وچ مار مکار دا جی
پلک پلک گن لوو مہر خوان مرزا طلبگار بھی صبر دیدار دا جی !
لکیا ہجر جیوں چکویاں چکویاں نوں کنڈھا بھالا پال اتار دا جی
میرے رہن ہتھیں مناں فساد ہووے ہوے کم نہ کوئی خوار دا جی
دانا بادشاہ کر تور مینوں خوف دشمناں دا پیا مار دا جی
سپ وسنے ہتھ تقیں بچے لاٹھی پکے سمجھ تے مرزا انار دا جی
وقت ٹال خیال دینال آواں دیاں قول میں پیر اداردا جی
کیتا جیجانی کالجہ ہجر لگے ہین مار نہ چوٹ تلوار دا جی !
روردمراں گی کراں گی پچی نہ رے دلیں جراں نہ ایس بھار دا جی
ایس ہتے خاک مدخاک ہونا کوئی بار نہ دم بھی مار دا جی !
چار دارہے موج بہار دنیا سبز جگ دے خواب خمار دا جی !
یار دس توں ساڈیاں لکھیاں نے سالتے ہجر قہر قہار دا جی
حاضر جان ہمیش توں وچہ قدماں گولا لفر جیوں خاص سرکار دا جی
ایہہ آدسوں خیال رکھیں تینوں واسطہ رب غفار دا جی
سجن سجناں تھیں وداع ہوون لگے داغ دلاں تے دیکے سار دا جی
ڈریا کھیتوں بوٹا کہلی روندا جیویں تیت ہتھیں رعج سدہار دا جی

دربیان پرسیدن حال مادر مہربان از مرزا خان !

دانا باد جد پہنچیا جا مرزا کہیا ماں نے غضب کی پا آئیوں
گیئوں نال خوشی رنگ لال کر کے ہن پیلڑا مکھ بنا آئیوں
لایا عشق دے نے ہہانویں وانگ یوسف گولا ہو کے سبس وکا آئیوں
تجبل عشق دے وچہ بسر ہوں جتھوں کھچھ بیہوں زخم کھا آئیوں
عشق لگے شفرا قند سے لگ پچھے دل لا چین آرام سدھا آئیوں !
باہجھ منتروں ناگ نہ ہوندا قابو الیویں سکھنی ہیں وچا آئیوں !

جاوان وانے بچیا تد توں میں دکھ کی جان اول لا آئیوں
گلاں دل دیاں تین تیرے جیہڑے وچہ فراق روا آئیوں
رب کرے نہ کہوے تے صاحباں حسن دیکھ کے عقل وچا آئیوں
سنبھل ہو فش میں ماں قربان بچہ کاہنوں بھار برا لیا چا آئیوں
بھاہی زلف دی وچہ چکور وانگوں سنے پرانڈے پیر پسار آئیوں
قسمت باہجھ نہ بر کیا مال ملدے صبر توڑ کیوں جیو بھرما آئیوں

دربیان جواب مرزا خان با مادر مہربان

مرزا ہس کے آکھدا ماں تائیں نقصاں کی ایہ فکر وہٹایا ماں
کوئی ہور خیال وچار ناہیں رب کرم کمایا ماں !
خیر سکھ ہیں کوئی دکھ ناہیں ملکھ متر لال مار کر مایا ماں
تن نفو کر زبوں جہان اندر اساں پرکھ تے ازمایا ماں !
بند بند میرا پند چور کیتا دو جا دھپ نے تن تپایا ماں !
ہویا طالع نیک نے پھیر پڑکے گھروں بعد اماں گمایا ماں !
اجنت ہون سجوگ جہان اُتے جیہڑا رب نے جوڑ بنایا ماں !
دساں ولیدی کھو لکے گل ساری رکھیا کیہوں ہن بھیت چھپایا ماں
کیتے صاحباں نال پیار پکے قسماں چا قرآن اٹھایاں ماں
کعبہ سمجھ کے ماہڑا صاحباں دا سجدے وچ ہیں سیس نوایاں ماں
سانوں صاحباں زلف سیاہ وچوں جلوہ لیلۃ القدر دکھایاں ماں
ہوئی جان ہیم ایہہ نیم بسمل انہیں عشق نے مار مکایا ماں

ہویا نال تکلیف بحال ایسا پینڈا مار ہیں دور کتھیں آیا ماں
مائی بھیجے بھول نہ ٹیکیں ایویں سکتے جیو نہ مول گھبرایا ماں
السقو دستقر دکھو کاں ہیل مانی وچ حدیث فرمایا ماں
پینڈا سیل نے فرض ہے اک پیسہ وچ ہی کی اک بھی قہر سوایا ماں
کرنا غم سی توں دیکھ نال میرا سخت طعنیاں نال جلایا ماں
چاہ ہیلی نے لیا وساں سلوبا نخس میرے رب نے ایہ جے بھایا ماں
لکھیا لیکھ جے صاحباں نال میرے جانے حرف نہ مول وکھایا ماں
مدھو صاحباں نال پریت میری کر کے توں پیار نہ پایا ماں !
حالی ویکھ کے زلف محبوب والی دل وچھے دیوانگ پھسایا ماں
لیا یار دا دید خرید اکو مہر دین ایمان دکایاں ماں
مہندی تیرا وچ جیوں رنگ لکیا تیریں اسم وچہ سمایاں ماں
محمد بوٹیا دل وچ بنھیا ایہہ حسن صاحباں دے بھرمایا ماں !

دربیان بیقراری و اضطراری از دوری و مہجوری صاحباں

مرزے خاں دا ایہہ جواب سن کے مائی پھیر نہ پرت جواب کیتا
باہجھ صاحباں رانجھ ہے رونداں اکھیاں خوابدی خواہشوں خواب کیتا
بل بل گئی اگ فراق والی سینہ سار کے عشق کباب کیتا !
پھرے آسرے بھالدا کھود دا نگوں خراب خزاں نے پھل گلاب کیتا
حسن یار دا چھپیا صاحباں ظفیں رو رو خشک دماغ داکب کیتا

اپر تنہاں کی اثر نصیحتاں دا جنہاں وعظ پڑھ عشق کتاب کیتا
کھلے وال تے حال بیحال ہویا غماں روپ نوں چوپ خراب کیتا
دسے اج اوہ دور دوریں دلبر جلیندی یاد بڑا بیتاب کیتا
آپے چھوڑ سدھار یا صاحباں نوں ناہیں ہجر دا اوس حساب کیتا
محمد بوٹیا بکرے وانگ پھڑ کے ذبح کھر لیتوں عشق قصاب کیتا

دربیان گریہ زاری کردن صاحباں از جدائی مرزا

اودھر صاحباں یار بن پئی اودر نوڑ آس اداس حیران ہوئی
آئے نظر نہ سوہنا شام اوہنوں رات کالڑی وچ جہان ہوئی
نیند بھکھ آرام حرام کیتا غماں نال ڈاہڈی پریشان ہوئی
نت ہجرے سل وچھوڑیاں دے وانگ چھلی اوس دی جان ہوئی
دم سرد تے درد دل نے زرد چہرہ اکھیں نیر تے خشک زبان ہوئی
مارے درد دے نال اوہ نت نعرے اوہدی کوک جا نوڑ آسمان ہوئی !

اندر باہر رڑدی رو رو دین کردی ڈاہڈی غمان دے نال ویران ہوئی
پلے پاکے روندڑی رہے ہر دم اکھیں نیر دی نہر روان ہوئی
سسی وانگ گواکے یار بلوں تن ڈھوندی سر گردان ہوئی
روز سوز تھیں کوکدی وانگ قمری لے بھاد دی رت خزان ہوئی
سکا تیر دیوانگ نشست خم نفا زبان ہوئی
محمد بوٹیا رو دیناں بیا اسنوں یاری نال پردیسیاں آن ہوئی

دربیان آمدن ہمنشیناں نزد صاحباں و پرسیدن حال

سیاں رل کے پچھدیاں صاحباں نوں دس بھیت ہن درد آزار دے نی
میلا ویس نے نکھڑ کے کیس تیرے ہویوں پیلڑی رنگ بیمار دے نی
کیتا تاپ نے تینوں چپ چاپ ہیریوں بنی لکی آ ڈھانگ بیمار دے نی
ماپے تیرے دکھ نوں ویکھ کے چک سے کوڑ ہو تیج بھار انبار دے نی
جھب رب کرے دکھ دور تیرا پھیر بیٹھے وچ بھنڈار دے نی

ڈیکھ ڈول تیری اسیں ڈول گیاں لگے کالجے پھٹ تلوار دے نی!
ڈبی موتیاں ہاری ڈھلے نین تیرے تے ہٹ جیویں کسے وجار دے نی
دس صاحباں کیہڑ لکے درد ولدا دید ڈھونڈ کے مشتہر بازار دے نی
تگن تدھ نہ نسترا سیک دے لوے ایہو دس تقدیر جیار دے نی
محمد بوٹیا کھاں نہ رہے باقی دکھ ویکھ کے تدھ وکھیار دے نی

دربیان راز اظہار کردن صاحباں پیش ہمنشیناں

کہندی صاحباں اہل سہیلیو نی کجھ پچھو نہ حال احوال میرا
مرزے خان دے باہجھ حیران ہویاں گئے جھے تجی نہ رتی رواں میرا
پیار وزوار و نال بھا میرے لگا نیہوں پردیسیاں نال میرا
اودھاں ورایاں تے فرش وچھا دیتے آوے جنہاں دا ایس سوہنا لال میرا
تروفاں مچھلی وانگ فراق اندر تن من گیا جانی بال میرا!
لگی جان جہان حکیم جان میرو کرد علاج سنبھال سنبھال میرا
دس راز اس بات دا تخت جھورا کرن ساک ڈھونڈ سبھال میرا
مرزے خان دی تاہنگ اڈیکیاں اندر ہویا جیوڑا تنگ کمال میرا

لیا روگ کو بلڑے روک مینوں ہونا جیونا بہت محال میرا
ہویا رنگ وسار دے ہار پیلا گیا یار وسار خیال میرا!
ہوتے ساس اداس نہ پاس ماہی چلی جندڑی تے پنلی کال میرا
بل بل آکھدی بھاہ فراق والی ہویا جگر کباب مثال میرا
روندے نین بیچین نے لین ڈاہو دکھاں نال بھریا وال وال میرا
جھب لیاؤ بلاؤ جا سوہنے نوں منتو ربدے نام سوال میرا!
شالا جیوندا جیو جہان اتے ہووے یار دے نال وصال میرا
محمد بوٹیا کرم جے کرے مولا ہووے سخن قبول بتال میرا!

دربیان شنیدن مادر احوال صاحباں و شمشیر شدن میر و شمشیر

کھیوا خان و ناظر کردن صاحباں در موضع چند ھڑ

سنکے گل سیاں گھراں ول گیاں اگے ماپیاں فکر الا ئیو نے
گل کھنڈ گئی سارے پنڈ اندر آدن ڈھول شیطان وجائیو نے
مرزے صاحباں دی گل نشر ہوئی آن ویریاں ویر کمائیو نے!
لوکاں دور دراز دا جوڑ قصہ اوہدی ماں نوں جا سنائیو نے!
کھیوے خان بھی حال بیان سنیا جو کجھ شور جہان مچائیو نے!
مارے شرم دے غرق ہو گئے پار نج صاحباں نوں جم جائیو نے

کڑیاں گلی کیتی لوکاں پکڑ لیتی توڑا لا بدو اڈا ہیو نے
سنکے حال اکدو کر نال رل کے ایس گل دا بھوگ جا پائیو نے
عشق مشک نہ چھپیا دانیاں یقیں نال عقل دے بھیت چھپائیو نے
اماں صاحباں دی دلگیر ہوئی اوہدا جان کے جی جلائیو نے!
دو نویں جی ملول ملال ہوگئے رو رو حال احوال وچائیو نے
لیا نقع پلید اولاد والا ایہ جھنا جگدا جد نوں لائیو نے!

لگے کرن صلاح ویاہ والی جدوں صاحباں سر مناپیو نے
چال جگدیاں تکمیل کرے پتراں ذکر الائیو نے !
لاندے لیاک کو نیک شریک سانوں کتے ساک ڈھونڈ ھنائیو نے
اوتھے صاحباں چا ویاہ دیئے ایس گل دا منا لکائیو نے
عقلمند اوہ گل پسند کرکے لاگی چندھڑاں نوں دوڑائیو نے !
چڑھیا خوشی دا چین آ چندھڑاں نوں وڈا ساک گھر لدا آئیو نے
گھوڑوں اہڑوں امرتیں سینہ تھا باغ دلاں دے سبز سہائیو نے
ہوئے چندھڑیں شور شادیاں دے وڈے چین تے چا منائیو نے
کرے شگن شگون رسوم والی لاگی بچیاں نوں وداع کرائیو نے
اودھر سیال وچہ خوشی سنال ہوکے بھار سرے تو چا لہائیو نے
گدوں ڈھونڈیا ڈھونڈ براق کارن اتھے عقل دے ٹیکھ کھلائیو نے
مرزے خاندی جان نعش جیہڑا گندا امت گردنیں خون چڑھائیو نے
خوشی ویاہ دلیچ سیالاں تے سجے رنگ راج نے کاج رچائیو نے

کاماں بھیج کے کھوہ تے نال جلدی گھر میر شمشیر سدائیو نے
ہوئی صاحباں آن جوان بچہ نال ڈھنگ دے بیٹھ سمجھائیو نے
آچی نسل تے اصل ہے ذات آچی ساڈی قوم قدیم کہائیو نے
کارن ایس صلاح بھرا چنگے نائی اگل کے گھریں بلائیو نے !
خان جام دا بہت سی نام طاہر جیہڑا صاحباں نال منگائیو نے
گھر بیٹھیاں دوناں آن ملیاں رب سترڑے بھاگ جگائیو نے
لگی ہنگ نہ پھٹکڑی چندھڑاں دی حصہ مفت خزا بیلیا پائیو نے
پھیر ویکھ حساب کتاب وچوں جیہنوں تیرہویں میلی ٹھہرائیو نے
گنڈھیں فیرکے وچہ چوفیر دیساں کل کوڑماں کرم منگائیو نے
اوے وار نہ نال مبارکاں دے رب خورشید اوہ دیکھائیو نے
چوک ہندی کاگ نوں سٹیو نے وچہ دودھ دے اک چوائیو نے
جوڑ توڑ دا توڑ وچھوڑ بیرے سر بھار گناہ دا چائیو نے !
ہویا بوٹیا کوڑماں خوشی سارا اول صاحباں دے غم الائیو نے !

در بیان شنیدن صاحباں خبر ناطہ و غمناک شدن

سُنکے صاحباں خبر ویاہ والی رفی مار چیکاں اندر وڑ کے تے !
شادی ماپیاں سوگ سی صاحباں نوں پٹے وال ہتھیں پھڑ پھڑ کے تے
آہی یار دی ٹھیک اڈیک اوہنوں ویکھے راہ محل تے چڑھ کے تے
تایا تن وچہ تاپ وسے تاپ اوہدا ہوئی تیل کڑاہ دا کڑھ کے تے
وچہ جھوریاں بوریاں نال روئے کٹھی آن برہوں تڑ کے تے

چوریں کپڑیں بٹڑک کے اگ لگی جل بھل ہوئی کولے سڑ کے تے
مادر مہربان نوں بند کردی رہی ابڑی دے نال کڑکے تے !
رہی روندڑی شب بیدار بیٹھی اکھیں تاریاں دنال چڑکے تے !
ماری ہولدی ڈولدی وانگ گڈی ٹٹی ڈور آ بیدی اڑکے تے
ویکھ بوٹیا لوسدا اصل اہاں لگی دین متاں اندر وڑکے تے !

در بیان پند دادن مادر مہربان صاحباں را

وانگ بسری سئیوں مل منجی ایڈی آکھے دھیا سون تینوں !
دس کھول کے گل توں کول میرے کیہا غم لگا اداگون تینوں
کیتا چندھڑیں جدوں دا ساک تیرا دے روز دا پیا لے رون تینوں
لایا رب نے نیک سبب تیرا لکھ مبارکاں ہون تینوں !
ویلے خوشی دے سوگ منایا ای بھلا بچیے سر منہ دھون تینوں
سمجھ جانی ایس کرتوت پچھے دیسی کول نہ کوئی کھلون تینوں

گانا ہتھ تے چھلڑا رکھ پیریں ہن چنگا باہر جدوں تینوں !
کھائیں ان نہ ٹھن کی من تیرے آنسو اکھیاں لایقیں پیتے چون تینوں
نائیں ہند دا پسند اوہ چن طاہر سوہنا لوس پھبسی کون تینوں
گھر چندھڑاں کجھ اپار ناہیں زیور موتیاں نال پرون تینوں
لوہا یار ساں لگ جیہدا ہے سوناتیوں چندھڑاں دیاں پرون تینوں
سنکے گل جلاد بھرا تیرے کرکے قتل دریا ڈبون تینوں !

کیہا ساڈڑا ملوں جے نہ متو دکھیں لعنتاں جگ دیاں پون تینوں
تا سیلیں بوٹیا تمد بدعمایاں نوں جدوں دوزخاں دیول ڈھون تینوں

دربیان جواب صاحباں با مادر

لدھے تیرے نوں کوئی نواب چنگا ہڑ پاسے کا سنتے پئی مروڑنی ایں
تینوں مول نہ ترس ہے نہیں اماں میری لگی پریت کیوں توڑنی ایں
طاہر ترک نوں دین براق نوری شکر وچہ پیاز نچوڑنی ایں!
کمھی جان ایہ درد وچھوڑیاں دی ہن ہور کیوں دکھ جھوڑنی ایں
زر زیوراں ویکھ کے چندڑا ندے مرزے کھر لدے نال اجوڑنی ایں
نزع وقت ابلیس دیوانگ اماں میرا دین ایمان کیوں روڑنی ایں

بھلے کھرل قدیم دے ساک تینوں چنبڑاں دیہاں جوڑنی ایں
کرسنگ نہ ننگ چا سنگ مرزے میری عمر دا ابلاجے لوڑتی ایں!
ڈر کر خدا دے قہر کولوں ملیاں دلاسنوں کیوں وچھوڑنی ایں
دسیں کفر دا راہ وانگوں کعبے جان بخش محمد نوں موڑنی ایں!
ٹھکاں سل زمنہ تے چندڑا ندے پیچ جہاندے شان تے دوڑنی ایں
محمد بوٹیا اثر نہ ایس دل نوں کاہنوں نال نصیحتاں ہوڑنی ایں

دربیان جواب مادر با صاحباں

نہیں مول نہ دوس گناہ تینوں دھروں اُلٹ پئی تقدیر ساڈی
کی ورت گئی تقدیر تینوں جائے پیش نہ کوئی تدبیر ساڈی
عشق کھر لدے چکیا آن تینوں کرے مول نہ اثر تقریر ساڈی
کیتا اساں نہ نواں ساک تیرا ڈھیوں چندھڑاں نال ہے سیر ساڈی
کالا کرن کیوں لگیوں جدوالا اگے پٹ لاہی گھٹ بیر ساڈی
طاہر خاں نہ وچہ پسند لیاویں سو ہاچن جو وچہ نظیر ساڈی!
پلا پا حیاوا منہ اُتے شرم لاہ نہ دیچہ لوکیر ساڈی
مار مہر زبان نے چیپ والی بند ایہ وچہ ضمیر ساڈی
اُتے دیوں آج خیر بخش خوشی ٹلے چاہڑی نوڑ مرادے پیر ساڈی
سُن سخت کر خنت جواب تیرے رہی رت نہ وچہ سریر ساڈی

کریں شرم نہ چلک کے پویں ساڈوں لاہڈی ہو گئی تقصیر ساڈی
اجو لاگ نٹھا کساں مول دھیا ہن نک نال تے نال لکیر ساڈی
شالا جگ نے تینے پھریں روندی جیہی کیتی آجان دلگیر ساڈی
کھائیں نازو بنال پیار دھیا سیش نہ تھک کے دودھ دی کھیر ساڈی
سدا جن نے بن اشراف دھیا من ہن نے تون تقریر ساڈی
مرزا بچ لوبھرے چور لنڈا کھا ندا رہیا جو جوبڑ پتر ساڈی
تینوں ڈور ساں چند ہڑیا سنجھ باہیں کر لیئی تجبر جاگیر ساڈی
سنگے گل ایہ تقتے سنے بتے مارے جان پھڑ میر شمیر ساڈی!
ہس ہس دیاہ دے چا اندر چھاتی تمھاندے نال زنجیر ساڈی
محمد بوٹیا مت دے صاحباں نوں کر خوار نہ عمر اخیر ساڈی

دربیان جواب دختر با مادر مہربان

اینویں پئی نہ مینڈ کھلار اماں ذرا کر توں شرم تے عار اماں
پا کے ڈنڈ نے شور لکار اماں نہ ہو جگ دے وچہ خوار اماں
نہ کھیں سنجھ تلیاں انگیار اماں پھریں سرنجے پئی پیار اماں
مرزے خان توں جان نثار اماں جلیند اسو ہنا حسن دیدار اماں

طعنے مارنا ہیں بار بار اماں ہیں تے آپ اگے دکھیار اماں
تیری جایاں سجھ وچار اماں مانواں کرن نہ ظلم دی کار اماں
مار جنہ پھڑاں سریں پیزار اماں بھادیں نیں اوہ خلق سردار اماں
کر کے یار وبنال پیار اماں سر پر چکیا بیت وابعلد اماں

رادی جادساں نال ہیں یار اماں بھاویں کریں توں منع ہزار اماں
دیکھاں داج جاں وچہ پٹار اماں لگن کالجے چھٹ تلوار اماں
کیتا عشق دا اساں بیوپار اماں گھتن نین وکیل وچکار اماں
تخت چنہڑاں دا سوہنی سار اماں مرنے یار دی جھکھ وسکار اماں
پاسیں بھنگ جے وچہ پیار اماں ہوسیں رہدی توں گنہگار اماں

متیں تیریاں زہر دے ہار اماں مینوں کرنہ پئی بیزار اماں
گلوں توڑ سٹے میرے ہار اماں کیتا چاہیں خاک سنگار اماں
جاساں یار وہنال سدہار اماں ٹوٹے کیتے اوہاں سنسلہ اماں
ڈوری چاڑہ سلیں کر تیار اماں مرساں چھری کلیجے مار اماں
بوٹا جاندا اودی سار اماں توں ہیچ فہمیں دور کنار اماں

دربیان جواب مادر با دختر

پری رہدا غضب طوفان دھیا کا ہنوں تانی ایں ساڈی جان دھیا
سنگے ریز تدہ بیز رڑھاں دھیا کا ہنوں بگیا جان گوان دھیا
تینوں عشق نے چکیا آن دھیا اڈیں پئی تلے آسمان دھیا
جیہڑے ماپیاں دے دل تاں دھیا کدی سکھ نہ جگ تے پان دھیا
کیتا کرم اج رب رحمان دھیا کر توں بھی سوچ دھیان دھیا
طاہر ملک توں حور غلمان دھیا رب میلیا ہانڑوں ہان دھیا

مینوں دس چا سچ بیان دھیا کتھوں سکھیا ای یار یا لان دھیا
مری ماں بن سگھڑ طلیاں دھیا گیوں کیوں شرماں ساڈیاں لاہن دھیا
بول بول نہ کھول زبان دھیا لعنت پاوسی جگ جہان دھیا
پا خاک سر کھول دے چھاں دھیا طاہر خان کوں پروان دھیا
ہو لیوں کھول نے جان قربان دھیا ڈٹھا تدھ کی اوسدا شان دھیا
بوٹے وانگ رکھ صدق ایمان دھیا کریں مشکلاں رب آسان دھیا

دربیان جواب دختر با مادر

مائے تیتے تیریاں طعنیاں مینوں میرے جگر دے کیتے کباب ہندے!
تساں چین نے ریاہ والے ساڈے بھاوے قہر عذاب ہندے
تسی توڑ کے میڈڑی ہیت اماں گنہگار کیوں وچہ جناب ہندے
چا چندڑاں دے لیا چاتینوں پھریں مست جیویں نشے شراب ہندے
میرے سر تیتے اگ بال مائی نچے نین بے صبر سیماب ہندے
مرزا چھڈ کے جاں میں نال طاہر توبہ ایہ نہ کدی حساب ہندے
دساں وار ہزار توں چندڑاں نوں جیہڑے خان سلطان نواب ہندے
اگے مجھ نہ نام لے چندڑاں دا تیتے سخن ایہ بے حجاب ہندے
پھر مار سر سرکار جاوساں وکھیں کی تساڈڑے باب ہندے!
چا پیار بے چھڈ رہے جو چندڑ ڈب جاسن وانگ خواب ہندے!
کریں مول نہ گل قبول میری تیرے کردیاں دم بیتاب ہندے!
ہتھ ظالماں ظلم دی تیغ ہوئی ساتھوں مول نہ عذر جواب ہندے

کر ترس تے چھری نہ رکھ گل تے ماپے مول نہ جسم قصاب ہندے
جویں کبڑیں پیا بھڑک کے اگ ویکھاں دبانے جدوں اسباب ہندے
لا یار لودیاں نال ہیں سنگ مرنے سن مرداں تے سخن بیتاب ہندے
کھول نیک قدیم دے ساک ساڈے چندڑاں اج خراب ہندے
کر دو بیزہ رہدا واسطہ ای خشک دم ایہ نال عتاب ہندے
طاہر نال ہے مجھ دی سہت دین جویں لے دشمن کمخاب ہندے
ہوکے خاک میں پکدی سے اتے کدی کھول جے شاخ گلاب ہندے
چاہیں تے رکھ زبان قابو نہیں تے ہے فساد سیلاب ہندے
تینوں ملے نہ دارو دہان مینوں ساڈے دیدیاں نینوں شہاب ہندے
زلاں دکھیاں آن دکھلا جیہڑے اودی جگ تے دکھی شتاب ہندے
شربت وچہ پیاز نچوڑنی ایں تیرے وچہ کاسہ چیتر آب ہندے
محمد بوٹیا حق ہمیں ترک غیر دی کجھ تے تدہ دے تحمل ثواب ہندے!

دربیان جواب مادر با دختر

تینوں اج دھیا کیہ رج جیا ڈٹھا ٹہرا نہ چپا ڈاریاں دا !
بنت ادب دی پڑھن سیت پائیو علم پڑھ آیوں بچہ پیلریاں دا
لایا نینوں توں نال کنگال مرزے ڈھو ایہ قسمتاں ماریاں دا !
مینڈے پیر تے شیر بھر چیرنی گے آپے چکھیں مزہ کٹاریاں دا !
ٹھکر یوں وچ فقیر حقیر مرزا مالک کدوں سی اوہ سرداریاں دا !
تیرا گبھرو سوہنا سوار وسنے مالک ہے اوہ صورتاں پیاریاں دا
گھر چندھڑاں دے کجھ اپار نائیں لاہ جا جاسد ہراں ساریاں دا !
نال خوشی گھر جام دے جا دھیا پیمن جام شراب خماریاں دا !
بے درمان مناں جو وایاں نوں پاسن دوزخیں مرزا نگیار ندا

چار چشم بے دید ہو یویں اگوں اگو ماریا تدھ کواریاں دا
ماری بھکھ دی پیلری پنگ ہویں ڈھلا انگ تے رنگ بچکاریاں دا
کیہڑے خان دا مان کے راج دھیا برا منگیا اج بیاں بھاریاں دا
گل جان دیئے نی گل جان دیئی ادہری کالا اوت جیویا دت بھٹیاریاں دا
کوئی عقل تے روپ نہ شکل ادہدی کالا اوت جیوں دت بھٹیاریاں دا
پھرے کھیڈدا دوتناں نال پتر لاڈلا لکھ ہزاریاں دا
لائے رب نے نیک سبب تیرے کر سرجا فیل عماریاں دا
رہیا ٹھاک ہیں وچہ واک آویں اگوں کریں جواب ہیزاریاں دا
محمد بوٹیا پھریں خوار ہوندا لیکھا عاقبت انت بدکاریاں دا

دربیان جواب دختر با مادر

مائی نام نہ لے توں چندھڑاں دا ایہی گل توں زہر کھا مراں گی میں
کدی چھری دینال جے گل میرا ایہہ قول قبول نہ کراں گی میں !
لائیں زور بے لکھ کروڑ بھا دیں ڈولی چندھڑاں دی نہ چڑھانگی میں
کوٹھے چاہی جہان ویران ہوئے قول یار تھیں کدی نہ مڑانگی میں
وانگ سیہر دے کر کمالکی گی کھا ری طعنیاں دی مرنے دھرانگی میں

یاراں اگ بیں جگدے زیوراں نوں فاقہ فقر محبوب دا جراں گی میں
مرزا چھڈ کے سوہنا پریاں نوں طاہر ترک دینال نہ مڑاں گی میں !
دساں کھرلد سے نال اداں ہو کے ناہیں جگدے مہنیوں ڈراں گی میں
ایس عشق دے بحر طوفان اندر تاری وانگ مرغابیاں ترانگی میں
محمد بوٹیا عشق تحقیق اندر ایس جند اما عاطہ بھراں گی میں

دربیان جواب مادر با دختر

کر چپ تے چپات کھلاناہیں کپے پئنے تے پیو کھانے نی !
دتی چندھڑاں تاکے سجھ تینوں اینویں پا کے ڈنڈ کھلانے نی !
بھکھے کھرلدی دیکھ کے بانک لکھی گیوں بھل توں ہاں امانے نی !
جا کے کھرلدے نال اوہ وال ہو سیں ایس گل نوں سمجھ سیانے نی
دادی جہان جو سکدہ نہ پیام کوئی دکھیں روندیاں نت بچھانے نی
بھکھے کوں ابلاٹے ننگے پچھے دیندہ قرض نہ اوہناں نوں بانٹے نی
چار وارہے موج بہار دینال خوشی دے عمر نوں ماننے نی !

ٹھیکے طاہر دا نام تاگ ڈنگے مرنے اپر دل جان وکانے نی !
پٹی خواب دے وچہ عذاب پیوں موجے لاہ نہ کجھ پچھی پانے نی
کھاونداریا ہمیش اوہ جوٹھ ساڈی ایہیں لوسنوں اج کی جانے نی
تاگھر ونڈھ بھال راجہ مان راج جا چندھڑیں راننے نی !
دانہ بادشہ کجھ سوا دھیا اوس دیس تے خاک پرانے نی !
وچہ شانہ دے گال دھان نائیں کچیا کھرلد اچھڈ بیڑ جانے نی
کیہڑی گل تے تنتے بھرم ہیوں کر شرم کیوں عشق نہ جانے نی

سن کے دیس نکالڑے پیو دیسی پھیر مڑ نہ کسے نے لائے نی

محمد بوٹیا بہت بھار سیاں نہیں اک رہ چتر سو آئے نی !

دربیان جواب دختر با مادر !

دیس رکھ زبان نوں دس اماں متیں وس ناہیں انی اجڑ گئے نی !

اساں ساتھ وچھنیاں پردیسیاں نوں ویکھ سہنا ہیں انی اجڑ گئے نی

داگ سوکناں لڑیں کیوں لا متھا کریا بس ناہیں نی اجڑ گئے نی

تیرے چندڑاں دے سر تے طاہڑواں بس ناہیں انی اجڑ گئے نی

دسیں ٹور بے چندڑیاں زور کرکے کھٹیں جس ناہیں انی اجڑ گئے نی

زری زیوراں دیکھ کے چندڑاں نے ہن بھس ناہیں انی اجڑ گئے نی

کریں دیر کیوں دس کھاں نال میرے تیری انس ناہیں انی اجڑ گئے نی

لکھس وار کے لکھیا لیکھ جیہڑا میرے وس ناہیں انی اجڑ گئے نی !

دکھاں وانگ کمادی پیڑیاں ہیں رہی رس ناہیں انی اجڑ گئے نی

شربت دیہہ نہ کھول نصیحتاں دے سالوں تس ناہیں انی اجڑ گئے نی !

مرزا مرتیا چیل رویل چنبا سیخ کس ناہیں انی اجڑ گئے نی

ڈر رب تھیں بینڈڑے خون ہتھے کر کس ناہیں انی اجڑ گئے نی

مرزے خان دے سنگ ہتھیں سنگھ توں ہن نس ناہیں انی اجڑ گئے نی

محمد بوٹیا چڑھ کے سول سینے لیاں بھس ناہیں انی اجڑ گئے نی

دربیان مادر با دختر

ایہ عشق نے چکھیا آن تینوں کریں شرم نہ باپ تے ویر دانی !

دھیا جان ایہ داعشق ویری کیلے تدھ جیوں رکھ کریدانی !

پچھوں عشق کمال دا منہ لیکھیں پچھے جال پہلاں پھوپھی پیر دانی

کیس کھوہنیاں گالیاں عشق ظالم بڑا ظلم ہے ایس شریر دانی !

ڈبی عشق جھناویں وچ سوہنی راہ مار کے عقل تدبیر دانی !

سسی ہو تتی موئی عشق پچھے ہویا گھٹ نصیب نہ نیر دانی !

ایس عشق قصاب کی باب کیتا چندر بدن نے بدن منیر دانی

مرزے کھرل دی لوز غلام ہویوں صوبہ بنیں اوہ ملک کشمیر دانی

ایس عشق عشق منگ پناہ دھیا ڈاہڈا جیہڑے عشق دے تیر دانی

کھائیں دال مسور مسرور ہو کے سیٹیں تھال بھریا پرہاں کھیر دانی

ہیں تک دیاں تاں جاویں جچہ نہ تاں کر سنگ نہ عشق بے پیر دانی !

عشق گھیر کے شیر دلیر والگوں ہوئے شیر تمام شریر دانی !

ساری عمر کر ہیڈری رہی زاری ہویا زہر نصیب آخیر دانی !

کھا عشق جلالی نوں مینے ہلکی پڑھ کے اسم فناہ تکبیر دانی !

باہجھ غماں دالی ہیٹھ ٹاہلی ہویا میل نہ جان امیر دانی !

شیریں تے ہو عشق نے جان دتی لہو ہر سیا فرہاد کوہ چیر دانی

لیلاں وچ محلاں سڑ کے لیلاں دکھ درد مجنوں دلگیر دانی

طاہر ہیں نہ وچ پسند لیاویں پیا پھیر کہیا ایہ تقدیر دانی !

ملکے باپ دی آپ توں دیکھ عزت ہنیں لانہ نگر لوکیر دانی !

محمد بوٹیا پھیر مغرور ہو کے کریں خوف رب قدیر دانی

دربیان جواب دختر با مادر

شان عشق دا بیچ تو کی بڑا لیکھیں ہو لیں ایس گلوں گنہگار اماں

اجا شاہ تے مرتبہ عشق دا ایہہ اکبر کبھیں کل نیسار ! ماں !

عشقوں لے مراد مقصود والی کھلن وچ قلبوت اسرار اماں

بخشا نوں خدا کو نوں حبیب آکھو مربوں استغفار اماں !

ولی غوث ابدال نے قطب سبھو ایس عشق سنگ دے سیوادار اماں

جاگے جوت پریم دی شوق والیں جاں ملے محبوب دلدار اماں

سسّی ہیر سلیٰ چندر بدن شیریں کیتا عشق دا وچ بپار اماں
پھوپھی ہیر دی دے ننگ ہیں چیچڑا جا ساں یار دیتال سدھار اماں
تیری پند نصیحت کن ایہہ بند میرے ناہیں ٹھگ سکیندوں بار بار اماں
بچہ جا پرت پتنگ کوں کوئی جھڑکے شمع تے ہووے نثار اماں
قسمت عاشقاں دی وچہ نہ کوئی جاچے جنہاں نے عشق دے بھار اماں
لگی بوہیاں نال پریت میری کراں کی ہن سوچ وچار اماں
میرا روز مشتاق دا ساک مرزا کوئی لبھدا نہیں پیارا اماں
سوہنا چھوڑ کے جاں نہ چندر ہیں لائیں ز دیے لکھ ہزار اماں
اوے دلبر دی پیریاں لفر بردی بردی وانگ سیاہیاں دار اماں
دیکھ لکھیاں پیریاں نال قدرا مرزے خاں سلطان سردار اماں
تیری نظر وچ حقیر مرزا مینوں خان سلطان سردار اماں

چڑھ کے عشق جہاز تے نار سسی ہویاں نال پیا سمے مار اماں
مرداں مول نہ پیار دے پیار ملدوں بھاویں گلے تے دھرئیے تلوار اماں
جس تن لگے سوئی تن جاندا ای جانے توں بیدردی سار اماں
انا الحق منصور پکار یاسی خاطر عشق چڑھیا سولی سار اماں
ہیں کٹھیاں درد وچھوڑیاں دی روواں نت آہیں ڈھائیں مار اماں
کافر ہو کے دین ایمان رودھڑاں توڑے جا جے قول اقرار اماں
بُت سب جاں ربّ تہار کیتے تدوں ملیا ہیں مرزا یار اماں
ناہیں لکھ کروڑ دی تھوڑ مینوں مرزے یار دی بھکھ دکار اماں
ستاں دار سپرد ہیں یار مدلوں کل چند ہزاراں دا پیوار اماں
محمد بوٹیا ویکھے دین دنیا لیا کھڑل دا اک دیدار اماں !
محمد بوٹیا ویکھے دین دنیا لیا کھڑل دا اک دیدار اماں !

در بیان جواب مادر با دختر

کرشمہ کوں تینے بچے نہی کاہنوں جگ نزں ناچ دکھاوناں ایں !
دیکھیں وچہ جہان حیران ہو کے تدوں موڑ ناہیں حال رنجاوناں ایں
لگے دہرت تے مول نہ ٹلی تیری آکھے ایڈ کی عشق کماوناں ایں
ہوسی خبر جے نیں آن لیاں ایاں نزں اوہناں گھر ٹنوں مار مکاوناں ایں
کیتا جیایاں جا لگے ساک تیرا خوشی ہو کے من مناوناں ایں
راضی ہو کے آگیا ہن ساڈا اپر جگ بدے سکھ جے پاوناں ایں
ہائیں بچی دوہائیاں لکھ بھاویں اساں چند ہزاراں جا پر چاوناں ایں
ایڈی کا ستوں سیلیتوں حسن اتنے کے رفتار روپ سماوناں ایں
دنیا سدا نہ حیات نہ جگ تے خاک دے وچہ سماوناں ایں
چھوڑ بدن جو اوسی نال ویکھیں وچہ گور دے کیڑیاں کھاوناں ایں
دم نہ رہے قیمتی لعل گوہر ایہہ من ال ملیاں ہتھ نہ آوناں ایں !

دیریں اک دے دس جواب اگوں دین منیڈیاں کرنیاں وناں ایں
تایا جنہاں نے کالجہ ماپیاں دا دوزخ تنہاں سنوں ربّ جلاوناں ایں
مرزا الدبھڑا تدوہ امیرزادہ حینیدے گھر نہ لیف مچھاوناں ایں
ٹل جا حیا نفس الیس گلوں اوہدا مفت کیوں خون کراوناں ایں
ماہر چھوڑ کے کریں قبول مرزا تینوں متہ نہ کسے بھیلاوناں ایں
ڈر رب دے قہر تے غضب کولوں مائی باپ دا براتاوناں ایں
لیا دیں کھڑل حمایتی اودس دے دھکے نال جدوں سانوں ٹورناں ایں
دنیا خام سرا مسافراں دی کر کے شب گذران سدھاوناں ایں
جائے دوڑ دی چھاں جیوں بدلاں دی تینوں عمر جوانی نے جاوناں ایں
گلاں جگدیاں راتدی خواب تکیہ جیویں بحر غافلا عمر دیا وناں ایں
محمد بوٹیا عمل کما کوئی ایسیں ویلے نوں پچھوتاوناں ایں !

در بیان جواب دختر با مادر

پہلاں جا جیاجے بوڑنی ایں مینوں شان نہ ایڈ دے دس اماں کھاہدا مغز توں کانگ دے وانگ میرا کر جھگڑیاں نفس ہن بس اماں

طعنے مارکے جان نہ مار میری جاساں پرپڑے پاڑکے نس اماں
ٹور چندڑیں ہیور کریں دھی دوجی ہوسی جنگ تے ووڑا جس اماں
دسیں بیر شمیر دا خوف مینوں لیا اوہناں گی محمد اکھس اماں
مرزے خان توں مڑن محال میرا بھاویں مار مینوں نیزکس اماں

ڈھولی چندڑاں دی نہ پیو کرسی بھاویں رو رو بیٹھی بھاویں ہس اماں
مینوں یار توں ٹور وچھوڑنی ایں تیرے چندڑ اندرے مرھس اماں
لیاویں بوٹیا سد لقمان بھاویں گل ایہ نہ فرا دسی رس اماں
لیاویں بوٹیا سد لقمان بھاویں گل ایہ نہ فدا دسی رس اماں

دربیان جواب آخیر مادر با دختر

نحیں صاحباں پیرفی وانگ تو نے باراں آسماں تے پئی کھیلنی ایں
ہونیں تاک چالاک چتراں نقش سٹنے مے چھدڑ کے جھیا میلنی ایں
پانی وچ کپاہ دے تنے تلے اُن ولبی ڈواہ کے دلبی ایں!
تیرے دیدیاں وچہ نہ دید کوئی دوی پانچ کجھ بسیرا دہر دیتی ایں

مستی چڑھی حرام دی آن تینوں وانگ ہاتھیاں مے پی پیلنی ایں!
تیرے تاریاں اگ دی لاٹ اُٹھے تے بڑے اگے ریت تے ٹھیلنی ایں
آکے ڈورن جلیراں تیریاں نقش پھوکاں نال پہاڑ پتھیلنی ایں!
محمد بوٹیا ٹھاک ہیں صاحباں نوں ہونیں کھرلدی کیوں دیلنی ایں

دربیان جواب آخیر صاحباں

پچا مجھ وا مول نہ چھڈنا ایں مگر لگیوں وانگ چڑیل مائی
چندڑ کرم سہیڑ کجھ بھیڑی آئیوں خوشی لئیں وچہ اریل مائی
طاہر خار تے پھل گلاب مرزا بندی صاحباں کل رویل مائی
طاہر گواتے کرم دا مینہ مرزا ہیں ہال صبح دی بوند تریل مائی
مرزے خان توں کراں قربان طاہر ہودیں جس نقش تیا تیخ کڑیل مائی
سوہنے یار دی بھکھو دکار مینوں بھٹھ چندڑاں ہار حمیل مائی

بنی ہار میں وانگ سرکیپ راجہ ہیں جھگڑیاں چاپ کھیل مائی
مرزے خاں نوں چھڈکے دیں طاہر کریں دیوتے پری دا میل مائی
طاہر کھسب کھشک وانشک والا مرزا اندر تے ہیں پھیل مائی
مرزا ملک تے حور بہشت دی ہیں طاہر بھوتنا ہیں مریل مائی
سناں نام جاں لونڑاں چندڑاں دے پئے مندھ کلیجڑے سیل مائی
ٹھکا بوٹیا منہ ہیں چندڑاں دے سوہنے یار دی چڑھ گئی بیل مائی

لاجواب شدن مادر از جواب دختر و مہیا ساختن سامان شادی و بیقراری صاحباں

سنکے بول کوڑے صاحباں دے مائی بند جواب سوال کردی
دیکھ دھی دا منڈڑا طور اماں وچہ جیو دے پھیر مے خیال کردی
سنسی ہار مت صاحباں یار پچھے دانا بادجاوے چال چیال کردی
رنگ لاج تے کاج رچا پر سو پھیر دیر نہ رتی رواں کردی
دیکھ ساز سامان ویاہ والا رو رو صاحباں دیدڑے لال کردی

گالی کڈھدی وریڑا دوھدی ہی غصہ جیو دے وچہ کمال کردی
چڑھی چرچی لوہڑی چڑھی نائیں ایہ مرزے توں جنگھ دال کردی!
دیئے چندڑیں ویاہ کے ٹور اینویں بھانویں پئی روے ہال ہال کردی!
وشمن جیہڑی ابڑی صاحباں نوں اوہ اچیو ملول ملال کردی
محمد بوٹیا یار دی یاد اندر نعرے درد فراق دے نال کردی

دربیان فغان اول صاحباں در ہجر یار دلدار مرزا

سدرو انکھاں سجناں آجلدی میرا کالجہ آگیا پھٹنے تے !
لگے تیرین سرغاں وصل سینے لگے زخم نہ آوندے چھٹنے تے !
نال تیاں دے ملی سہیاں اپنا ڈھکے دھاروی ان لٹنے تے
دشمن اینڈی چہیڑی ڈھیں واگوں لائے جہبڑیوے پوہے کٹنے تے

بیٹھی آس ملکائیں جیوندی آئی جان میری ہن مٹنے تے !
لگے دیس نکالڑے دین ماپے نیت بھایاندی دور سٹنے تے
لایا باغ سی تدھ جو شوق کارن ویری ہے کیباں ایہ پٹنے تے !
محمد بوٹیا لاں نہ ساہ اُچا میری گل آئی گل گھٹنے تے !

دربیان فغان دوم صاحباں

کراں کی نہ لگدا جی میرا تیرے باجھ بن بہت گھبرائیاں میں
پاسا کوئی نہ دسدا نسنے نوں گھیرے دشمناں پھٹے وچہ آیاں میں !
تخی ماں نہ منی گل کوئی روندے دتیاں لکھ دوہائیاں میں
طعنے مار بھر جابیاں جان جالن ڈاڈھی چاچیاں تائیاں تایاں میں
جائے روندیاں دن تے رین میری اکھیں خواب نے کدی نہ لایاں میں
لائی پیت سی جیہلے کھیڈنے نوں ہتھوں درد مصیبتاں پایاں میں
دکھی وے سنان دکھ کسنوں ہو بیاں چور اج وچہ خدایاں میں
دوتی وڑائے دشمن بنے پاپے جہیڑے تاتا وچہ خدایاں میں
ہو لیے ساس نہ آس اداس تیرے ویکھنے دی سدا ہریاں میں
گلی گلی لالا نہ پڑے ملن ہینوں دوتی دشمناں بہت اکاباں میں
کوکا نہ صاحباں طا دہاں باجھہ غلام کڈیاں میں

دن رین ساری کراں دین زاری تیرے برہوں فراق ستایاں میں
کوئی چلدا وس نہ مول میرا وس پئی جلاد قسیایاں میں !
دُنیں دعوش نہ کر افسوس کوئی نہ دیں چندہڑیں دتیاں بھایاں میں
توڑے سنگ جا انگ سہیلیاں نے تیرے عشق بدنام کرایاں میں
تیرے ہجر وچھوڑے وے جگر اندر وچھوڑے وانگ کریچ کرلایاں میں
بابل ویروی کجھ تقصیر ناہیں بریاں چھٹیاں دہروں لکھایاں میں
دسے جم کے غم والم لکھاں بخت تتڑی اینڈی جایاں میں !
رب کرے جگ بھتیں مرے ظاہر مشکاں راتدن میں دعایاں میں
جب آپیارا یاد میرے اکھیں راہ تے فرش وچھایاں میں !
آدن آکھ گھیوں آکیوں وتناہیں ترساں پیاریا واہ زمایاں میں
محمد بوٹیا فضل دی آس اماں کوئی مان نہ نیک کمایاں میں

دربیان فغاں سوم صاحباں

رے میر غیرنوں صبر میرا جیہیاں نال میرے اناں کیتیاں نے
کھے پاک تے صاف خدامینوں مگر لگیاں آن پا بیتیاں نے
زی کو بخدے گرد آکا تنگ ہویا وانگ باز کے کھیا سیتیاں نے
دولت کینوں کھول بیہوش ستوں بھنگاں وانگ مست اسا بیتیاں نے

بانی بھنگ نے سافڑے سنگ اندھیر کیتا چندہڑیں بدنیتیاں نے
پیا فکر اماناں رکھنے دا سنھاں لاوندے چور چو پیتیاں نے
آجا مرزیا آ بنا کوئی گلاں ساڈے ہاندے بھیتی بیتیاں تے
ہویا بوٹیا کھیت ویران تیرا چڑیاں جگ اگھور لیتیاں نے

دربیان غمناک شدن صاحباں در فراق مرزا

لے صاحباں گل ویاہ والی ڈبے پھرتیاں دے ہنجوں رولدی اے
دُنیاں بہت اداس ہوئی واٹ وکھدی یار نہ جھولدی اے

ٹورے ڈور امید دی ابر ہوں پئی وانگ پتنگ دے ڈولدی اے
گیٹے شوق دے مکڑی نیں کرکے عشق یار دا پھٹکے تولدی نالے

دیکھ کاج دا حرج اسباب بند الجھ کا غماں دا آپ ہی کھولدی اے
چپے دپے مردی پئی دکھ جردی اگے کسے دے حال نہ پھولدی اے

چپ چاپ چھاپ بہیں سو رہی کسے نال نہ گھر بوچھ لدی اے
محمد بوٹیا عشق کمان او کھا جگ جاندا گل تحول دی اے!

دربیان مقول شاعر میاں محمد بوٹا

کوے لعزیاں صبر نہ صاحباں نوں سینے تیر فراق دے لگدے جی
دلے سوہنیاں تاں ملاپیوں جیندا ہجر اندر رگ رگدے جی!
سوہنے یار دے اک دیدار بدلے ترے لکھ کرنے پیسے جگدے جی
جانے پیت دی ریت پتنگ بکی جان جال دا جا پر لگدے جی

دلوں آکھدی جا لکے پاس بیبو کراں مشتاں نگر جیوں ڈھگدے جی
دیکھو عشق کرینداڑ اکھیا عاجزے گا لے ماں جناب جیوں جھکدے جی
خاطر عشق دے مجلسوں اٹھ مجنوں قدم جا تقیں چمکدا سنگ رہے جی
محمد بوٹیا چھٹ کے عیش عاشق اوپر راہ فنا دے وگدے جی

آمدن صاحباں بخانہ بیبو و مشورہ کردن برائے نوشتن نامہ بخدمت مرزا

آئی صاحباں آس کر پاس بیبو دے حال پھوپھی مہربان نوں نی
مرزے خان دے باجھ بیران سوہیاں کرے جیو میر اجرہ کھان نوں نی
مائی بہاں سر دے آگ ڈاہڈی نکل کے تریت آسمان نوں نی!
اندر جگ نکمیاں جمیاں میں کھان تو خون تے دکھ پان نوں نی
بھوری سوہنیاں نہ یار دے سٹ دلوں رکھے رب ثابت ایمان نوں نی
جب تے ویلو اسطے میل مرزا کوئی سوچ کھاں عقل بھیان توں نی
بیبو آکھدی صاحباں صبر صبر کر توں چھڈ رونے تے کرلان نوں نی
کرے ناز ہمیں سبز گلزار گلشن سب قدرتاں رب رحمان نوں نی
خط لکھ کے کھل توں دل دا دی قاصد بھیج جلدی مرزے خان توں نی
سنگے صاحباں خال خوشحال ہوئی لیندڑی پکڑ کاغذ قلمدان نوں نی

کہندی دس کی کراں صلاح پھوپھی حالاں تیں دردی طوفان نوں نی
کیتا ماپیاں چندڑ ہی ساک میرا لگا تخت ایہ جھوڑا جان نوں نی
چور زور کر کے لگے آن بلکن مرزے خان امان نوں نی!
اینہاں ماپیاں قہریاں بیریاں نے بدھا لک ہے ویر کمان نوں نی
ملے آن اندر آن خان مرزا سیواں پیچ میں شاہ جیلاں نوں نی
نیکی نام خدا دے کریں پھوپھی سوں لاہاں نہ ایس احسان نوں نی!
مولا میلسی پریت دپھنیاں نوں دیر حوصلہ جان حیران نوں نی
کر صبر تے رکھ امید محکم منے میرے فرمان نوں نی!
آسی ماریاں دا دریاں باز دا گوری نے جدوں ایہ اکھیں بیان زبانی
لکھے بوٹیا یار نوں خط جھٹ کر کے یاد فریاد فغاں نوں نی

دربیان نوشتن نیاز نامہ دوبارہ صاحباں بخدمت مرزا

اول ربدی سب تعریف آکھاں جنہوں قدرتاں ساریاں سوہنیا وے
دوجی عشق دی پیر تعریف اچی جلیندی نظر ہیں تاریاں سوہنیا وے
تیری خیر دا خیر خدا کولوں منگاں وانگ بھکاریاں سوہنیا وے
کی عاجزی عجز نیاز میری دساں درد بیماریاں سوہنیا وے
گلاں یاد تساں دیاں یاد ہردم تساں کیوں وساریاں سوہنیا وے

پھر لکھ درود رسول اکرم جانیے نام سرداریاں سوہنیا وے
پہنچے فیر سلام غلام طرفوں تیرے نام توں واریاں سوہنیا وے
ہووے خضر ہمیں عمر دراز تیری صدیاں لکھ ہزاریاں سوہنیا وے
تیرے باجھ آرام حرام بندی کراں رات دن زاریاں سوہنیا وے
رکھیں یاد پریت مسیت والی جدوں لائیاں یاریاں سوہنیا وے

شرم حیا میری ساری اج تینوں توڑے لج لکایاں سوہنیا وے
منصور وانگوں سولی عشق دی تے اساں لیہاں لیلاریاں سوہنیا وے
پھراں وانگ سرگرداں ہو کملی زلفاں کھول کھلاریاں سوہنیا وے
اک جان تے درد ہزار لکھاں دکھ لین نہ واریاں سوہنیا وے
کرساں جان ہلاک فراق اندر بیٹھی پکڑ کٹاریاں سوہنیا وے
گیوں آکھ کے اوناں آئیوں نہ واہ ولے اعتباریاں سوہنیا وے
تیری مہر رفی ویکھ بے زوری ستے کسے تیر شکاریاں سوہنیا وے
رو رو رہیاں پنجاں دہہ پیاں سماں دین ویریاں سوہنیا وے
تیرے وسیبدی دا بہشت چلے پھر کلی کھر لکے داریاں سوہنیا وے
ویر میر شہر نے نال میرے چایاں بخت خواریاں سوہنیا وے
بھایاں منگیا چندہڑ چا سینوں کیتا قہر قہاریاں سوہنیا وے
ونا ماپیاں کاج رچا میرا جوہڑن داج پھلکاریاں سوہنیا وے
پچھلے شام یقیں کریں مقام کھیوے اتریں مار اڈاریاں سوہنیا وے
چار ہڑ بیل تے گڈ مہ بیجل راوی دسیں زور بدکاریاں سوہنیا وے
اُچر تیک آ ڈیکہ ہے ٹھیک پکی تجیریاں کواریاں سوہنیا وے
باداں اگ نہ ٹوڈی چنبڑاں نوں تروٹے دین عاریاں سوہنیا وے
گانا مہندی توڑ کے سٹیا میں لائی اگ پٹاریاں سوہنیا وے
رکھیں صدق تسلیاں مجھ ودیاں میں ہاں نفر دچاریاں سوہنیا وے
تیر دیاسطے طعنیاں والیاں میں سر چکیاں کھاریاں سوہنیا وے
آن گھیریاں دوستیاں دشمناں نے پا کے گرد غباریاں سوہنیا وے
چار وار وا قول اقرار کر کے گیوں دے دلداریاں سوہنیا وے
آویں جھبدے رب دیواسطے تے کریں نہ الکاریاں سوہنیا وے

تیرے پیار تے قول اقرار پچھے شرماں سب اتاریاں سوہنیا وے
لگی خاک پوشاں نوں چاک کر کے پھراں وانگ اُزاریاں سوہنیا وے
تیرے ہجر فراق دے بحر اندر پکڑ عشق تکھاریاں سوہنیا وے
تسبیح ہنجواں دی ذکر نام تیرا کراں شب بیداریاں سوہنیا وے
چلی جان جہان گھتیں جان میری لدھے جھل بیماریاں سوہنیا وے
وت وات نہ واہیا آن میریاں ہویاں مدتاں بھاریاں سوہنیا وے
جھب آ تے بند چھڑا میری پھاہی وچہ لاچاریاں سوہنیا وے
سانتھوں جھکے جھبیوں وچہ چھپائیاں کاراں کول سواریاں سوہنیا وے
چنوں تیرے ہیں آ ملے چنچ میری چندہڑ کرن تیاریاں سوہنیا وے
تیری مٹھڑی بات نبات اتوں لکھ داریں واریاں سوہنیا وے
بیرے دس وٹیں گل بیوس ہوئی لیکھاں ہنجھ کے ماریاں سوہنیا وے
اور پھلیڑی سٹ کے زین کاٹھی آویں کر اسواریاں سوہنیا وے
باہیں گھنچ نہ چنج دے موقعہ وٹیں تینوں آکھ پکاریاں سوہنیا وے
بیٹھا ہیں تے اُٹھ کے ٹپر ایہیں چھڈ کار کرواریاں سوہنیا وے
ماہیں لگن دے سنگن میاں جیوں جیوں تیوں تینوں حسن بلاویاں سوہنیا وے
تیری ننگ تے جھلکہ منظور جینوں ساڑاں زری کناریاں سوہنیا وے
کس پہنچاں کول میاں دے اہو دار ہے واریاں سوہنیا وے
تیوں چھڈ کے ہورچے انگ لاواں پواں دوزخیں تاریاں سوہنیا وے
آیا لکھ صیبتاں بیش بجا دیں صدقوں مولنہ ہاریاں سوہنیا وے
ہویاں مدتاں وت وات داہیا حرصاں تدھ اتاریاں سوہنیا وے
رتو روندیاں اکھیاں نال دکھاں ہویاں لال انگیاریاں سوہنیا وے
پھرد ابوٹیا مال تے جور دشمن سنتوں وچہ خماریاں سوہنیا وے

طلبیدن صاحباں شنرا موں را خط و پیغام دادن بطرف مرزا

خط لکھ کے صاحباں بند کیتا اوپر مہر نشان لگاوندی یا!
اندر وٹ کے اسدے کرنے تے گویا رھوڑ اسیر مناوندی یا
دکھیں جان دیناں ایہ بیت میرا قسم گرداں دی کھاں یاوندی یا

پھوپھی نال صلاح تجویز کر کے راموں شتر نوں سد بلاوندی یا
پیا کم اک شتری سخت تینوں جلدی تک تیسے آتے آوندی یا
شتر آکھدا آکھ بیشک دھیا جیہڑی گل تیرے من بھاوندی یا!

گل وے وچہ پاچھپا دہرساں بچا قول زبان ٹھہراندی یا
اوہدی ایس گلوں ہس صاحباں جی گلاں ہس آنا پھر ٹلوی یا
ہر وچہ بلقیس جی جما جی گل مشر نوں گل سمجھاوندی یا
نام رب بلقیس تمام پیغام دیویں اکھیں باہجہ تیرے کر لاوندی یا
صبح شام تسادڑے نام والا وانگ ناہراں ذکر کماوندی یا
اکھیں آپ توں چل کے دیکھ اکھیں دم آخری نیز چلاوندی یا
پچھی پھڑ کے دا پنجرے وچہ جیونکر تیویں جان اوہدی گھبراوندی یا
دسیں ہور بھی گل جا چندڑاں دی جتھوں جان میری غرض کھاوندی یا
دیکھے صاحباں خط پیغام اوتھوں پلے راہ دا خرچ بنھاوندی یا
سلیمان نوں جیوں بلقیس رانی ہد ہد ہتھ جا خط بھجاوندی یا

دس کم توں غم نہ کریں کوئی دیکھیں آس جناب پہنچاوندی یا
پانے اوسنوں ہور بھی لبھ وڈا دل مشر دا چا بھرماوندی یا
مرزے خان نوں خط پہنچا ہادی اکھیں صاحباں پئی بلاوندی یا
اوہدی خواب دی خواب نائیں تارے گنتیاں رہن رہاوندی یا
تیرا پندھ اوڈیکدا تھک پیا نالے اوسیاں کانگ اڈاوندی یا
توڑے سنگ چا انگ سہیلیاں نے دشمن انبڑی نت ستاوندی یا
جھب آکے گل لگ داری چوچو بناں دی رس جاوندی یا
جھب بوہڑ ایہ وقت نہ پھر ملسی ہتھوں گل دہا دعنی جاوندی یا
ہوندی غرض ایہ جیہی بلا یارو مرشد ہتھ پیراں اتے لاوندی یا
تیریں بوٹیا صاحباں طرف مرزے خط مشر نوں لے دوڑاوندی یا

دربیان مقولہ شاعر میاں محمد بوٹا گجراتی !

طمع واسطے مشر تیار ہویا لے پندھ اٹھا کے یار دے جی
طمع واسطے نٹ پلٹ دیہی چڑھ بانس تے بازیاں مار دے جی !
طمع واسطے پچھڑے چھڈ کر بچیاں پھرن وچہ پردیس خوار دے جی
آتشباز ایس طمع جلا دیچھے شتر نوں ڈرن نہ وچہ نار دے جی !
طمع واسطے چھپیاں للان ٹوبے چند جان دا خوف انکار دے جی !
طمع واسطے آہلنے چھڈ پنچھی اٹھ جنگلیں صبح سدھار دے جی
طمع واسطے چور جا چھپن تھلیں مرن دا خوف وسار دے جی
طمع واسطے وعظ علما کردے سنگھ پاڑ آواز سنوار دے جی
طمع واسطے پیر شکے مریدیں ہتھیں مار کے خاک نگھار دے جی
طمع واسطے رات نوں جا کے چلیں جنگل سر دیاں کھولیاں چار دے جی
کارن طمع دے سوداگراں دیس چھڈ خوار ہوندے وچہ بیپار یاندی

سچ طمع ہے پاپ دا مول یارو لوک طمع نوں جانیں مار دے جی
طمع واسطے کلک سپاہیاں نے مرن جا کے ہتھ تلوار دے جی
کارن طمع ملکار ڈرے سرتی راتیں وچہ مینہ انھیر غبار دے جی
طمع واسطے وچہ ملاح پھڑکے ڈوبدے شوہ وچہ کشتیاں تار دے جی
چوکیدار بھی طمع خوار کیتے راتیں ہال تے ہال پکار دے جی
طمع واسطے راج نہ ڈرن موتوں بنھ پیڑھیاں محل اسار دے جی
طمع واسطے پھل تے بھور پھڑ دے جھلن بھٹ سر پر جھنار دے جی
طمع واسطے پان خفر چلی تاں لمیاں کھول کھلار دے جی
اندر طمع دے قید جہان ہویا سب طمع دے سانگ کھلار دے جی
طمع واسطے رچھ لنگور باندر نچن نال الٹا تال تے تار دے جی
طمع بوٹیا شاہ نواز دیندا طمع پیر ہے وچہ سنسار دے جی

دربیان رسیدن مشر دانا باد وخط دادن ھزارا

طمع واسطے مشر ہے پیا راہیں دانا باد نوں اٹھ سدھاوندا ئی
جلے نال اوہل نے ریل والگوں پچھے چھڈ ہوا نوں جاوندا ئی !

اپڑ گیا باد نوں ہرن سیرا ہتھ جو کڑی چوکنگیاں جاوندا ئی
چوہڑا ڈوم جیوں دوڑدا شوق آتے تیویں دوڑدا قدم اٹھاوندا ئی

ے ساہ نہ دوڑ دا راہ اتے وانگ قاصداں بھیس وٹا وندائی
دانا باد جا چا پہنچیا مشر دانا دانہ پانی کر تقید کر ہیجا وندائی
راہ دلائے دلاندیوچہ عاشق یا سچ ہج ایہ عشق بنا وندائی
کرکے شوق بھیس ولدا مرزا جا ملدا نال ادب سلام بلا وندائی
مشر آکھ کے خیر تے سکھ موہوں پھر کڈھ کے خط پھڑا وندائی
مرزا لیکے لکھیا صاحباں دا چم اکھیاں نال لگا وندائی
سکا باغ دلدا ہرا پھیر ہویا مولا کرم دا مینہ برسا وندائی
خط کڈھ لفافیوں پڑھے مرزا مطلب کل لکھیا پڑھ وندائی
ٹھنکے چندرہاں دی گل گل گیا وچہ گلدے ساہ سکا وندائی
وانگ تیر تحریر سی صاحباں دی جیہڑی دل نے جھبھ بھیس کھا وندائی

چکی پینڈ سوکنڈاں تے عاشقاں دی راہ رب ہے جان وکھا وندائی !
مرزے خان نے جان پچھان لیا مشر گھیریوں وگدا آوندائی !
جانے رب پرکھیا صاحباں نے مرزا دلوں دلیل دوڑا وندائی
پھر نال تاکید دے صاحباں دی خیر سکھ دی خبر پہنچا وندائی !
جو جو ہور سنیہوڑے صاحباں دے اوہ بھی کھول زبان سنا وندائی
ملیا آبحیات تے خضر اوہنوں مژدہ خبر بھیس فیر جگلو ندائی
لئے سجناں دے پتے سجناں نوں پئی ٹھنڈ رب خوشی دکھا وندائی
لکھے دکھڑے درد جو صاحباں نے پڑھن ہار سب ہار بھلا وندائی
ڈھکا وقت قریب والا آن جان نوں ہجر ڈرا وندائی
محمد بوٹیا عشق دا ساڈا ہڈا سوئی جاندا جوانا وندائی

دربیان طعنہ زدن مشر مرزا را

مشر آکھدا مرزیا اٹھ جلدی ایتھے کا سنوں چھاونی ملیونی
چند ہڑ میاں لیجان گے صاحباں نوں اجی مردی چا دکھائیونی
تیرا ملن محل مڑ نال اوہدے جدوں ماپیاں چا پرنائیونی !
وانگ ماہیوے اکھیاں سیتیونی کو رنج پہنچیوں چا اڈائیونی !
ہوئی تدوں بھیس پھیر بہادری کی جدوں مونہہ بھیس کل مائیوی !
تیرے واسطے صاحباں نے ترے کی بھگتی اوستوں لائیو ئی
مہنا لاکے جگ دا مگر اوہدے عزت اپنی جا بچائیو ئی
پچھانت نوں تدوں جے دیوناسی یاری کا سنوں پھیر لگائیوئی
بنا غافل ہوکے مہر طلی نیند ستوں یاد یار دی منوں بھلائیوئی

جن مرد تے ہمتوں ہارناہیں پینڈ عشق دی سرتے چائیونی !
آئی مجھ دی مول نہ لاج تینوں داہڑی روہنڑے ہتھ پھڑائیونی
پچھے گل دے گل کی سا جٹا کاہنوں جان عزیز بنائیونی !
گھنڈ کڈھ کے وو ہٹیا تو انگ بیٹھوں اینویں سنتیاں جھک لائیوئی
چل ہل کے کڈھ لیا جٹی اساں اصل گل سمجھائیونی !
لدے دالیا آپ نوں لئیں چھاواں اوہنوں اگ دیوچہ جلائیوئی
کوئی گھٹ نے سحر ساں جادو نہ دھی صاحباں جا پھڑائیوئی
اوہدی عمر جوانی دی عجب بانکی خاک دے چا ملائیونی !
محمد بوٹیا فکر کر چلنے دا داخبر بہت اونارہ دلی آئیوئی

دربیان جواب مرزا با مشر

مرزا آکھدا الکھ جے جان ہووے سوہنے یار توں گھول گھما دساں ہیں
پچھے صاحباں مرن منظور مینیں جان تجھ دے جھلن وکا دساں ہیں
سنے صاحباں کراں جے عذر ذرا پھر ذات کمذات کہا دساں ہیں
کرساں چل مقابلہ چندھڑاں دا انہیں گل تے قتل کٹا دساں ہیں

توڑے جان جہان ہووے ناہیں عشق بھیس مکھ بھوا دساں ہیں
مراں بھیڈ ایمان تہاں وچوں ایس عشقوں داغ جے لادساں ہیں
کرکے پاند زنجیر اسیر کوئی کھیڑے جان تھیں مانہ نہ آدساں ہیں
بار بار رجمناماں مینوں اکوار تے ہتھ دکھا دساں ہیں !

ہورے جاے کوئی صاحباں نوں کھتوں حوصلہ اڈیلیا وساں میں
ماراں میر شمشیر جے تیر جاویں چھاتی ڈاہ کے سینے کھا رساں میں
رنجل کھرل دا پت ہیں خان مرزا تیغ بے دریغ اٹھا وساں میں

جتی چھڈ نہ آواں وچہ کھیڑے چھٹ بار دیوانگ لگا وساں میں
اکے صاحباں کڈھ لیا وساں میں آکے جان ہلاک کرا وساں میں
محمد بوٹیا ہوگ جو رب کرسی خوف دشمناں تھیں نا ہیں کھاوساں میں

در بیان مقولہ شاعر میاں محمد صہ بوٹا

اٹھی جھب حبیب دے وچہ سینے جاگی جرت پریت دی آن جدوں
لیاں بھڑ اولیاں خان مرزے کیتے صاحباں خطرہ دان جدوں
عاشق سراں نوں کٹ کے سٹ دیندے کرن یاد محبوب فرمان جدوں
باوں رمز معشوق دی غمزہ والی اگے مرن جیسے اوہ مرجان جدوں
ہر دے نظر منظور معشوق دی تاں کرن دور غرور گمان جدوں
مرزا آکھدا اٹھ کے جاں کھیڑے آوے صبر ویکھاں جانی جان جدوں
کھیڑے خان نوں خان تیار ہویا کیتے شوق نے عہد پیماں جدوں

ساوں انگ نہنگ تیار ہویا کھچ کیتی دلوں شمعدان جدوں
واحد جان جدوں وچہ دشمناں جان لگا کیتا عشق نے تران جدوں
آون لنتاں ٹڈیاں عاشقاں نوں جنہے دیوندا جگ جہان جدوں
کرن نام حرام جان عاشق سندا نال سوہنیاں پریت لگان جدوں
یاد رانر تدہ عشق مجاز والا کھڑاں رہبر پیر مغاں جدوں
جہے خار دے خار سر وچہ سینے پڑھدا کاجدا حال بیان جدوں
محمد بوٹیا پھیر کدر ہن ہندا بنے آپ جاں گھر بیبلان جدوں

در بیان تیار شدن مرزا بسوئے موضع کھیوا برائے صاحباں

نیلی پڑ کے شوق تھیں شہر کھیوے کارن صاحباں دے مرزا خان چلیا
اگے بھجدے میر شمشیر دشمن عزت جنہاں دی نوں سنبھالن چلیا
چڑھیا اک اکلڑا چند ہزاراں تے ویکھو عشق کر کیہڑا تران چلیا
مرزا کھرل سیالاں دے باغ اندر گل وانگ گلفام چوران چلیا
پری کھوہنا میر شمشیر دے تھیں خم مار رستم پہلوان چلیا
پیچے عشق دے شاہ منصور زاہد سر سولی دی تے شکان چلیا
یوسف کنعان واہو گولا سعر اپنا آپ مکان چلیا
گویا شاہ ادہم فقیر ہو کے طرف جنگلاں چلہ کمان چلیا!
پی کے عشق پریم دی مدیا رو سرمد ہن مرشان چلیا
چھڈ سکھنے کوٹ مر ماڑے ڈیرے جک کے نے کاروان چلیا
وانگ خادماں ناز نیاز کر کے گویا رکھ ٹھا پیر مستان چلیا
لت رکھ شتاب رکاب اندر آس بیٹھ کے ہو روان چلیا

بنجے وچہ پنجے ہتھیار پھڑ کے یا د علی مردان چلیا!
تریڑھ کافی گھنت وچہ ترکش کمر کس کے شیر جوان چلیا!
ہرنی مارنے نوں رہبر راکھنڈ موہنڈے پاکے تیر کمان چلیا!
پیا ادھکور ہنار ہو کے اوپر جین دے ہو فن ترانا چلیا،
سرہے یار دے پاک دربار اندر گنہگار گناہ بخشان چلیا!
روشنی شمع محبوب دے مکھ اتے ویکھو انگ پتنگ جلان چلیا
من شاہ جہین تعزیر بلی کوفی شہر نوں لے سامان چلیا
گوپی ناتھ تیاگ کے راج دنیا جوگی ہو الکھ جگان چلیا
آیا خط پیغام بلقیس والا سندا اٹھ نال جلدی سلیمان چلیا
ہو یا یار بکی کھرل تیار کھیوے دا تا باد دے چھڈ مرکان چلیا
چھڈ عیش جہان دی خان مرزا پچھے صاحباں جان گوان چلیا
آیا بوٹیا عشق اویل آنے کر کے جگ دی حرص ویران چلیا

دربیان منع کردن ہمشیرہ مرزا را کہ مرو بہ کھیوا

واگوں پکڑ کے کھڑی نوں بھین کہندی کھیوے شہر کی چلیوں ہیں ویرا
کھیوے جاہ نہ جانکے تاں کے توں چنگے انہاں بھیں ہو ظرفین ویرا
ڈٹھی خواب خراب نے لوں رات میں سکھتے دے لکھیں جاتے چین ویرا
تیری لوتھ رلیندڑی وچ بگاڑے جیویں کربلا شاہ حسین ویرا
تیری گردنوں دیکھ کے خون وہندا کراں نال حجاب میں وین ویرا
ہوہیاں دیکھ کے خواب بیتاب اٹھی اتھری انسو خون روندے میرے نین ویرا

اوتھے ویر شریر جو صاحباں دے بیری جان سندے ویری ہین ویرا
تیرے دے نوں رات دا چور بیا کھیوے ول نہ دیوساں رہن ویرا
کیتا ویریاں قتل ہاک تینوں نہ ادہ ربا خوف کرین ویرا
گلی گلی اندر پیا سوگ تیرا روندے مار نعرے ساک سین ویرا
تیرے انگ کے رنگ تے کانگ بوہیں گرجاں آنکھے اسنوں کھان ویرا
محمد بوٹیا آج نہ جا کھیوے کہیا من میں گھولیاں بھین ویرا

دربیان جواب مرزا خان با ہمشیرہ چھتی

ہویوں عقل شعور تھیں دور بھیناں گل کریں توں وانگ دیوانیاں دے
جیجر زندگی اوچر نہ غم کوئی دشمن لاں بے لکھ ترانیاں دے
مینوں روک نہ جان بھیں بھیناں مگر پو نہ اساں دیوانیاں دے
مینوں سدیا صاحباں گھل چٹھی لکھے حرف سو ڈیاں طعنیاں دے
ملساں صرف میں جا کے صاحباں نوں نائیں ونڈنے ہور خزانیاں دے
بن وتیاں رہن دریا نائیں عاشق رہن نہ نال بہانیاں دے
لگے عشق دی لت جاں ویر بھینے عقل بھل جاندی تندواں دانیاں دے
شمع سمجھ کے مکھڑا صاحباں دا بھین جاساں وانگ پروانیاں دے

خواب جاریاں بچیاں ہون نائیں ہوند خلم خیال زمانیاں دے
جہڑی آوندی رات گور اندر نائیں رات اوہ وچ آستانیاں دے
کریں بیٹھ دعائیں مسافراں نوں چلے دور جو دیس بیگانیاں دے
کھیوے جاونا اج ضرور میرا تر نیں کوئی اساں تے آمیاں دے!
جیجر چینڈ نہ اندی ڈھکی آن کھیوے بھین ہی سنل چل شور شادیانیاں دے
لگا نیہوں نہ بھیدا جگ اندر چھپے اگ نائیں وچ کانیاں دے
سدے یار تے پھیر انکار کیہا ہوندے کم نہ ایہ پروانیاں دے
محمد بوٹیا تخم اصیل جہڑے چھپے مرن جا یار بیگانیاں دے

پھیری بھین اکھولدی نام چھتی دوڑ کے اسوں آٹھیا او
جانا نہ بے خواہ مخواہ آہا شادی محھدی کیوں رچائیا او
کل رات جنج برات میری تدھ بات تمام بھلائیا او
میرا کاج خوار کر چلیاں ایں ویرا ایہ کی گل بنائیا او
ہتھیں اپنی ڈوڑی پا کے تے میری جنج نہ دواع کرائیا او
تیتے باجھ ہریا ناتم کاج مینوں وچ غمانہ دے خوشی رلائیا او
ہوندے مال بھیناں ویر پیاریاں تے توں حرص میری مینوں ناچائیا او
جائے جگ توڑی صاحباں ڈشار جلیند گواسطے واگ اٹھائیا او
مینوں چھڈ کے چلیوں شہر کھیوے کیہی صاحباں نے پھاہی پائیا او

گھوڑی پکڑ لگام ہتھیں کے زور دکھا چلیوں میریا بھائیا او
تینوں اجدی گھڑی ہیں جان چنگا اوہ میل نے محرم مچائیا او
بھائیا باجھ نہ کاج سرا ہیندی اج ویخ نہ بھین گھمائیا او
آن ڈھکناں بھٹیاں گھر تیرے تدھ سفر تے کر کیوں نسیا او
توڑے اج میں مان گمان سارے میری گل تمام گوائیا او
جیویں جگ تے جبین گھمائی ویرا مینوں اج کنڈ وکھائیا او
تیرے باجھ مرساں ڈب نیر ڈونگھے میری جان ڈاہڈی گھبرائیا او
تیرے راہ تے روندڑی رہاں گی میں سینے سانگ غمانی کیہی لائیا او
محمد بوٹیا من خدا نائیں کوئی آس نہ نوں چڑھائیا او

دربیان جواب مرزا با ہمشیرہ چھتی

مرزا اللہ کے بھین نوں نال گلے سر چاڑا بہت پیار کر کے
راضی ہو کے رب نے سونپ مینوں رخصت دیہ دلنوں ہوشیار کر کے
گھنا گھر ملاوا اج دہاج سارا اساں رکھیا سب تیار کر کے
تیرے کم سواری رب سارے میرا راہ نہ روک لاچار کر کے
مینوں صاحباں گھل چٹھی لکھے حرف تاکید ہزار کر کے
ماں حلکم زمان نہ صاحباں دے مارے رب عاصی گناہ گار کر کے
نام صاحباں چڑاندی ہیٹ میری توڑاں اج کیوں عذر انکار کر کے
چھڈ لگ بھیناں تے میں نہیں رہنا تدھ کی لینا آواز کر کے
بچھوں کریں دعا درگاہ اندر دیوے فتح رب کرم کبار کر کے
لیاوے زندیاں پھیر خدا مینوں ایس نیلڑی دا اسوار کر کے

کہنداچھڈ لگام دیہ جان بھیناں کر غم نہ فکر وچار کر کے!
اینویں روئنہ ہوو دلگیر کر کے بھیناں رکھ حوصلہ صبر قرار کر کے
لالچ کار جہ چار پھر اڈیکے پچھے چار یا ہاں مختار کر کے!
چاہیا رب تے حبیب میں پرت آساں دتے رکھ آسان تیار سر کر کے!
کھیوے جاوناں اج ضرور میرا ونگ بازدے تیز رفتار کر کے
میں ونگ صفاں وچہ کفر دیاں اوہدی زلف دا ہک دیدار کر کے
رتھا یار منا وناں چل کھیوے جسم جان قربان نثار کر کے!
دیکھاں جا کے جنج میں چندر ہاندی کہے میں جون شاہکار کر کے
دیں دشمناں دا اگے مجھ دالی جھنڈے چلیا ہاں میں بلکار کر کے
محمد بوٹیا بار نہ زندگی دا سدا سہد دی موت پکار کر کے

دربیان عجز و نیاز کردن دوبارہ ہمشیرہ چھتی پیش مرزا

رو رو کہے پھر کھول نوں بھین چھتی مینوں چلیوں کنڈ وکھال ویرا
دواج کردیاں کا بجہ منہ آوے میرا مرلاچار کمال ویرا
ہوندی بھاپیاں دی ودی اوت بھیناں ٹبے تدھ پھیرے او تال ویرا
میرا کاج سوار سدھار جاندوں ہوندی عمر بھیں پھیر نہال ویرا
گل لگ سین کراں گھمایاں میں رووں رلے دا کلڑھ ادبال ویرا
نہ کچھ قوں نے اج بھیج زلیوں نوں ساڈا تج کے منوں خیال ویرا
دواج تحناں بھیں جیدو ہون سجن پھر جیہنے دا ہنیں حال ویرا
ہو کے نیلی دا اسوار شالہ آدیں پھیر دسیں چال چال ویرا
تری راہ دا بھد کے خرچ پلے ہووسیں تنگ نہ پھیر روال ویرا
کھیوے وچہ دیری تیری جان بنڈے دو توہیں میر شمیر سیال ویرا
تیرے ایس وجاب دا تاپ میسے روندی رہاگی نیر اچھال ویرا
جھیں پنج ہتھیار نے تریبہ ترکش بیر بیٹھ کافی کلڑ نال ویرا
شالا رب ڈبے سبب لا کے پائیں صاحباں نال وصال ویرا

اچھا جاہ خدا پناہ تیری مدد ہوون تی پیر ابدال ویرا!
دتی تو ڑتوں توڑ دی آس میری دیکھے دم تڑیوں دم نکال دیرا
تتی بولیا کدی ہنکار کدی کوئی بیا جسدا اج زوال میرا
تیرے ہاجھو اس کاج دا واج رتہ اگر لگ کے دیاں میں بال دیرا
رہی تاں چڑھ ڈولڑی دیکھیا نہ تیرے سہنا حسن جمال دیرا!
داناں ملیاں تیریاں وکھدی میں جہاں جان دسیاں وچہ اجلال ویرا
آویں کھیڈے ربید کے واسطے تے کراں منتاں کھٹ دھمال دیرا
اماں جایا دیس پرایا اوہ جھنجے چلیوں گھت دھمال دیرا!
بنیدھ دے تے تدھ ضرور جاناں کو تج نال نہ تیرے محرم حال ویرا
تینوں دیکھ کے ان‌ہاں نے نال خفتہ ہو ناتپ کے تا نیوں لال ویرا
کیونکر سدہا تدھ نوں صاحباں نے تیرا رہن ہن بہت محال ویرا
کریں جنگ نہ تنگ جا تال سیالاں دے پھیر کے تیز تلوار تے ڈھال ویرا
جیند لیا سطے چھڈ کے سب دعویٰ ٹرلوں ہو کنگال فقیر کنگال ویرا

شالا پھیر مڑ دیس نوں ٹریں خیریں منگاں دعائیں کھلا ڈیکھاں ویرا
محمدؐ بوٹیا ڈریں نہ دشمناں تھیں لیا دیں صاحباں نال لکال ویرا

دربیان مقولہ شاعر میاں محمدؐ بوٹا گجراتی

وداع ہو کے بھیں تھیں خان مرزا ٹریا یار رہیا ربیڑے دا اونویں
گرے بجھ لیا دل بھج گیا آئے ساہمنے موت قضا اونویں
لدھا لبھار کروان ہے ہار مرزا چھڈ چلیا خام سرا اونویں
اکھے ایس پیارڑے دیس تائیں وت ویکھنا اساں نہ آ اونویں
ہو یار زق اوداس تے اٹھ ٹریا ہیارے دیس نوں کنڈ دیکھا اونویں
بھایاں ویکھیا کھول اسوار ہویا ہیا ملن تے گئے گھبرا اونویں

مجبور اڈیا غول دی باس کارن ہوئی خزاں دی ددر ہوا اونویں
لے پر جاوناں اج ضرور ہویا پچھے صاحباں خط لکھا اونویں !
ویکھ بنگلے بیٹھکاں بام اُچے رناں اکھیوں نیر وہا اونویں !
اونان اساں نا ہیں پھیر تھیں جالیں بھناں دستکی مجلساں اونویں !
ساکھا رب راہیں ایہناں راہیاں ڈٹریا سفر نوں تن تنہا اونویں
محمدؐ بوٹیا ٹھر جے دیر ہسنے پگڑن دو دھکے داگ بھرا اونویں !

دربیان پرسیدن حال روانگی برادر مرزا را

بھائی پچھدے مرزیا دس سانوں کیہڑی طرف توں اج سدھار ٹریوں
کیہڑے ول مہم پئی تینوں بگڑے تیر کمان تلوار ٹریوں
رکار خانہ تھیں آپ جاناں سو پہ جگدی کیوں نگہدار ٹریوں
ایڈی کار لاچار دی کی تینوں نیلی پیڑ کے ہو اسوار ٹریوں !
ہور نا بھایاں مرزیا ویر پیارے باہیں بھن ساڈیاں مار ٹریوں
جاہے نال خیال وکھال تیرا بھانویں نا نکے ہو تیار ٹریوں !
پچھے رن دی گل کے تن بھائی اینویں کرن فساد تکرار ٹریوں
لکھاں دشمناں وچ اکیلڑا توں خم مار کے تے للکار ٹریوں
پچھے جنفقت ہے مرزیا دو ڈنگوں کٹ کیوں پہاڑ دی دہار ٹریوں
نال چند ہزار ہر دی جیخ بھاری کا ہنوں مرزیا کر بدکار ٹریوں
آوے صاحباں مرزیا نال تیرے ایس گل دا کر اعتبار ٹریوں
اگے پیٹ آتار یا ماسیاں دی مڑ کے اوہناں نوں کرن بیزار ٹریوں

اکھیں بیڑتے رنگ تغیر تیرا کیہا جان نوں ہے آزار ٹریوں
تیری بھین دی آونی جنج بھلکے پچھے کس نوں کر مختار ٹریوں
کنڈ دیس لگ کے رو ندڑی بھین تیری کار جسدا کر خوار ٹریوں
دس آپ بھی چلیے نال تیرے ٹرن نال جے کے سردار ٹریوں !
کٹھا صاحباں اندروں دل تیرا تاہیں اوسدا لین دیدار ٹریوں
تینوں ترس نہ ساڈیاں ترلیاں تے سانوں سٹ کے منہ دے بھار ٹریوں
سنگے دیاہ پیارڑی صاحباں دا لوکاں وچ کیوں گھنب کھار ٹریوں
پھڑ کے چھوکی چلہ سیتہ اندر کرن شیر دا مار شکار ٹریوں
محل ہٹھیں کے رات نوں بادشاہی وس صبح نوں وچہ بازار ٹریوں
جاسیں مرزیا ماریا مفت اوتھے جان بجھ کے ہون مردار ٹریوں
بھار دیتی کیوں آن کے جان تینوں سمجھی سانوں لین ادلار ٹریوں
محمدؐ بوٹیا اجے نہ کریں توبہ جیکن پھیر گناہ دا بھار ٹریوں !

دربیان جواب داون مرزا برادران خود

مرزا مڑ کے آکھدا بھائیاں نوں میرے سانوں لبھو کہ جلایا جی
کیہے نال ... کرو تساں تے نوں غم کیوں لایا جی !

ہیں ساتے چلیاں کم ضرور جیہڑے سانوں تساں ہور کجھ فکر دوڑایا جی
اندر ملٹ ہتھیار درکار ہو کے تیتوں دلوں خیال نہ آیا جی !

بھائی بھابیاں نندے بے خبرہ ہوندے تساں طعنیاں نال نیایا جی
میرا اٹکناں کیسے سبب ناہیں میں نتے ہو لاچار سرہایا جی
شاید جنج دی وقت میں آ جاساں لگے جو تقدیر نوں بھایا جی
تساں ہوندیاں کی ہے لوڑ میری نہیں آپ وچہ سمجھایا جی
ناہیں وندے لاگ سب لاگیاں نوں ڈوم ڈرلوا چا پرچایا جی
بینوں دیہو ہن خوشی دیاں رخصت ملساں آن جے رب ملایا جی
پنچھی وانگ اداسیاں بنھ کے میں اٹھ دیس پیاریوں دھایا جی

چل آوسی صاحباں نال میرے جیکر وچہ تقدیر لکھایا جی !
ناہیں رکھیو ٹھیک اڈیک میری مجھیوں بھین نوں چا پرنایا جی
لائق کار ہو چار بھراوڑے اج تساں نوں ایہ وڈیایا جی
کرنی جنج دی پنج کے بہت واری کیسے گل بھیں نہ دلایا جی
جھینی بھینیں نوں واج دواج ویکھے جنج دیس دواع کرایا جی !
اساں تساں ہن مال میلے میرے حق دعا منگایا جی !
سونہیو بوٹیا رب نوں ہانجھ میری ودہ چلیا ماں داجایا جی

دربیان مقولہ شاعر میاں محمد بوٹا

مرزے خان وارو کے راہ بھائی کیہڑے جان بھیں پھیر بجھاوندے نی
کدوں ہٹن اوہ کیتیاں منع یارو سارجنہاں نوں یار بھس آوندے نی
الٹی رسم تے ریت ہے عاشقاں دی پچھے یار دے سیس کٹا وندے نی
جنھوں ملو الانبڑے یار دے مڑ پھیر لے گلی جاوندے نی
متھے لا کے داغ سیاہیاں نے بوہے یار دے تے دھواں پاوندے نی
کرن کھول نوں عشق کیتیاں منع بھائی اٹھاندی دا ایہہ چلاوندے نی

منی اک انہاں دی لکھ وچوں اوہ تے زور بہتیرا لاوندے نی
ہوندے جا جیہڑے عشق والے سودے نیناں دے مل چکاوندے نی
کرن اثر نصیحتاں انہاں نوں کی جیہڑے جان بجھ کے عقل وجاوندے نی
چھڈ دولتاں حکم تے بادشاہیاں سنگ شہر معشوق دکھاوندے نی
ساک آکھیے سنگ کیتیاں سنگ کے تے نام ملنگ بھیتیں لنگ سداوندے نی
محمد بوٹیا ورد کی اوہ جاتن جیہڑے نیہوں نہ لا ازماوندے نی

دربیان جواب مادر مہربان با مرزا

مرزے خان نوں ٹردیاں ماں کہندی بچہ دیس بھتیں کیوں چت چایا جی
مرجاوساں وچہ فراق تیرے کیہا تیر کلیجڑے لائیا جی
ہو وکھ ساس نراس وسواس پیا کے مارنے قدم اٹھایا جی
دنت کم دے تدھ جے تساں ہی کاہنوں بیبی دا کاج پھایا جی
نتی صاحباں جگ توں مرے شالا جس جیٹھیاں گھل بولایا جی
بینوں لال کواریاں نال مندا ملن جا جو دیس پرایا جی
چھڈ دیہ خیال توں صاحباں دا کاہنوں جان نوں روگ لگایا جی
ڈولی وطن تے ایہناں نوں دین گالی نیہوں جنہاں دے نال لایا جی
کیہو آکھی جنج ہے صاحباں دی وڈا دھم ہجوم مچایا جی
وڈا دیر شریر جو صاحباں دا تیری رت دا اوہ ترہایا جی !

تیرا کس طرح جان تے جیو کردا بڈھی ماں دا ترس نہ آیا جی
سنکے گل تے اکھیاں بل پیاں مینوں جگ انھیرڑا پایا جی
بھانویں چلیوں توڑ امید میری اجھاماں نوں گھٹ کھوایا جی
لاسن لیک شریک کولیک تیرے پچھوں چھڈ بھین نوں ویر سدھایا جی
اس کلہ دی تیلی ناج کرکے تیرے دے نوں چا بھرمایا جی !
کھائے بجھ ہاں تیک بھی کیوں کہ کدوں ایہناں کوئی قول نبھایا جی
کوئی نفع نہ رن دی دوستی تھیں سارے جگ جہان آزمایا جی
دیکھے تھمتاں چا مروان یاراں کدی انت نہ کسے نوں آیا جی
اوتھے جاوناں اج خیال تیرا جتھے دشمناں حکم چلایا جی
کیہڑی بھین ساں پھیر سیں بچیا تے جانوں مار جے کسے ونجایا جی

آکھے لگ تے وگ نہ مول کھیوے بجھ جا تینوں سمجھایا ئی — محمد بوٹیا کڈھ نہ پیر باہر ہیں ستے رب دا واسطہ پایا جی

دربیان جواب مرزا با مادر مہربان

مرزے آکھیا رب دا واسطے تے تینوں موڑ نہ کھیوے جان بخشیں ما — ماساں نیر ہر رہناں اٹھ راہ پیا تینوں نفع نہ کجھ جہان بخشیں ما

چند ہڑ کھوہ لے جانگے صاحباں نوں جا دساں ورد طوفان بخشیں ما — جائے جان تے ایہہ دکھ جیریا کولچ دس علاج دھیان بخشیں ما

کھیوے جا کے لیا دساں کڈھ عجبی کرساں خوف نہ جان و نجان بخشیں ما — کوئی فکر نہ دو نیاں دشمناں دا منگاں فضل اوہ رب رحمان بخشیں ما

ہو کے سامھنے میر شمیر نوں بھی کھچ مارساں تیر کمان بخشیں ما — سدا جیونا نہ ایس جگ اتے چل جاوناں ایس جہان بخشیں ما!

پچھے صاحباں مونہہ قبول کرساں دتے ہتھ اسل جند جان بخشیں ما — پئی کریں دعا درگاہ اندر دیوے فتح خدا میدان بخشیں ما!

دیکھیں مول نہ نفع نقصان ولوں سودا لین جو عشق دکان بخشیں ما — کریں گل تدبیر ایہہ جنہیں جاساں توڑ زندان بخشیں ما!

اد پر ماڑے محبوب پتنگ وانگوں کرساں سنگ نہ جان جلان بخشیں ما — لگے صاحباں نوں کڈھ لیا دساں ہیں آ کے دیوساں جان پران بخشیں ما

بخشیں شیر تے ہو دلگیر ناہیں رخصت دیہہ ہن چا زبان بخشیں ما — محمد بوٹیا ملاں ہیں صاحباں نوں بچا ہو داں اوہلے فرمان بخشیں ما

دربیان رخصت دادن مادر مہربان مرزا را

اماں سمجھیا مڑے نہ مول مرزا منتیں دیاں بے لکھ گجھا کے تے — باہجھ صاحباں رہن محال اوہدا کیتا عشق اوہ دامن گھبرا کے تے

عاشق باہجھ معشوق نہ رہن ہوئے گر دیئے زنجیر جے پا کے تے — اون باز نہ باز تے شیر کدی جاون مگر شکار دے دھا کے تے

مائی آکھدی مرزیا جا جیویں رکھاں مول ناہیں اٹکا کے تے — راضی ہو کے دیاں رضا تینوں کھیوے جا توں واگ اٹھا کے تے

مدد ہون پنج پیر کندیں وچ رب دا نام دھیا کے تے — ایس نیلڑی دا اسوار ہو کے پھیر بیٹھیں شالا آ کے تے

تینوں کراں سپرد خدا دے میں رکھے دشمناں رب بچا کے تے — کر کے یاد سائیں اللہ پوراہیں مل صاحباں نوں جھب جا کے تے

میرا دودھ حلال ہے تدھ آنے لیاویں صاحباں میل چڑھا کے تے — ڈریں ہیر شمیر بخشیں نہ متاں بھاگ آویں بھاج کھا کے تے!

دوجی وار نہ تدھ لئی جمناں ہیں آویں مردی خوب دکھا کے تے — دیکھے کنڈ نہ چھڈ میدان آویں ماریں دشمناں خاک رلا کے تے

رہے نام مدام بہادراں دا مرن آپ جو جان گوا کے تے — جاویں بہشت جے میت دی پیٹ اندر لیاویں شکر ہزار کرا کے تے

سدا جیونا مول نہ جگ اتے مرزا خاک سے خاک سما کے تے — پنج روز ہے بوٹیا زندگانی ناہیں بیٹھ توں بھلا کے تے

دربیان رفتن مرزا بطرف موضع کھیوا برائے صاحباں

رخصت ماں بخشیں پیلے خان مرزا کھیوے شہر نوں اٹھ سدھار دا جی — پیارے وسیں نوں آکھ کے دیس ٹریا لین چلیا دید دلدار دا جی

چھک یار دی نے لیاں چھک مہاراں ول راہ ٹریا صندل بار دا جی — سیو ادار مرید مراد کارن پوچن چلیا چوغنڑا یار دا جی!

ہویا گھوڑے نوں شگن نہ مول اگوں تنز بو بیا کوک پکار دا جی — نیلی چال چالاک ہوئی جڈی کیوے بھیت معلوم اسرار دا جی

دم گھٹ ہووے ایس گلوں نیاں کال میرے اسوار دا جی
پوے قدم اوسدا مول اگے لگے کھلی جیوں نقش دیوار دا جی
آپیں اٹھدیاں جگر ہتھیں بیلڑی نوں ویکھے منہ پٹی مڑ مڑ پکار دا جی
ہونا پھیر نہ قدم اسوار ہیں تے ایہو میلڑا آخری وار دا جی
کرے منہ پھیر دل آسمان نیلی ویکھے بھاوناں رب غفار دا جی
کھلی کھوب کے سنب زمین اندر لگا کل جیوں کسے لوہار دا جی
بھجی تار نیلی وفادار دی نہ کرم میتھوں کھڑ اج ہار دا جی
رہی اٹک اوہ چٹک دی آنسو وسے مینہ جواہر بہار دا جی
آہا بدن رنگیلڑی نیلڑی دا جیوں گل گلاب گلزار دا جی
نیلی حد براق بہشت دی نوں ملیا سنگ سی جٹ گوار دا جی
اگے پھلدی کدی نہ اک کھاہڑی اج نٹ نہ لکھ ہزار دا جی
پچھے پیار دے کھاوندی بلعبر نیلی واقف کار نہ کھڑ ایس کار دا جی
اگے مالکاں عذر او نہاں نڈراں کی جنہاں منہ کر یار لڑا سار دا جی
موتی سر کلاٹپ دی تار تے جیویں نیویں چلوی قدم رفتار دا جی

کرے بے زبان بیان کیونکر جلیتوں دہروں نہ حکم گفتار دا جی !
آہی اوہ وستی اوسدی نال مرزے ہن وسدا غم غبار دا جی !
دلو چہ آکھدی مرزیا پرت پچھے کھیہ ہوگیوں تے کم خوار دا جی !
دال دال ہیرا حال حال کردا جانا فرش نوں چھڈ سنسار دا جی
آکھے صاحباں واہ رضا تیری تیریاں قدرتاں کون چتار دا جی
دنی واٹ اوہی اوہ گھاٹ نیلی لبھے دور دسے دیس یار دا جی
پیا کرے ارتا حلی جاوندے نوں مار اڈیاں انے پچکار دا جی
دیکھ چال نے غضب دیاں مرزا پکڑ چا لگاں ڈاڈھیاں مار دا جی
لاساں شدیاں تھیں لال لاساں سہیا بدن لہو لاٹنے مار دا جی
بیقدر دیناں ہے حال ایتھوں نال پھلدے سنگ جیوں خار دا جی
ایہنوں وسدا مر لگا کھڑ کھیو پھٹ کھا کے نیزہ تلوار دا جی
اوڑک سمجھ کے خان دی عین مرضی ٹرے من کے امر لاچار دا جی
ہی اوڈ ہوا دیوانگ نیئی پیا شور کارچہ بار شو کار دا جی
جاں بوٹیا مریں ٹور مرزا حال دس صاحباں دکھیار دا جی !

در بیان حیران شدن صاحباں در انتظاری مرزا

لگن تیر کلیجڑے صاحباں دے جیوں جیوں کاج دا ساز سامان ویکھے
ہویا روناں وچہ نصیب اوہدے سکھی وسدا جگ جہان ویکھے
دستے دکھڑے پھول کے کول کسدے دوتی ارک ماپے قہران ویکھے
بھیا کھاوناں طعام حرام اوہنوں وانگ زہر پیالے نان ویکھے
نئی آس امید تے جیونے دی دکھی ساس اوداس حیران ویکھے
کھلی کانگ اوڈاوندی من منتاں کدی فال با قرآن ویکھے !
چڑھ کے برہوں نزاقدی سورٹھی تے پئی یار دے ناز گمان ویکھے

پتے پا کے روندی ڈھونڈھیں بن دا داج جاں وچہ مکان ویکھے
پاسہ کوئی نہ اوسدا نسے تھوں چارے طرف اوہ ور طوفان ویکھے
سکا تیر دیوانگ سر پیر اوہدا پشت خم مثال کمان ویکھے
چلے وس نہ اوسدا مول ناہیں طرف قدرتاں دہار دسیان ویکھے
مرزے یار دی ٹھیک دسنوں اوہ دیانت طرف جنگل بیابان ویکھے
بلبل وانگ ہن گل ہے کرے نالے باد خزاں تھیں باغ ویران ویکھے
ہوئے عشق دا بوٹیا منصفی نال اج حال اوہدا مرزا خان ویکھے

در بیان پرسیدن احوال ہمنشیناں از صاحباں

سیاں آن کے پچھدیاں صاحباں نوں بھوتیاں تیں کیہڑ کیر ٹرینے !
لکھ لکھ مبارکاں ہون تینوں رب خوشی دے دیہوں اج پھیر ٹرینے

کسدے غم سکایا چم تیرا ایہن دم توں بہت اداسیر ٹرینے !
گھر ورد تا چنگا رب تینوں تیرے جاگ پیے بھاگ بھلیر ٹرے نی

یرا گبھرو سوہنا چن جیہا لو لگدی دچہ جہان اندھرڑے نی
ایدھر علیاں تیریاں ندھ کارن دھرے جواب آ بہیز رڑے نی
سلے سلہوسے پیکیرڑے نیک تینوں ہرکو ہروں نصیب اچرڑے نی

بیٹھی راج کماوساں عمر ساری لکھیں بنیدے ساہو سے تیر ڑے نی !
وہین پیکیڑے رہ چکے دان تینوں ہین گالیاں اوٹھ چھیڑے نی
محمد بوٹیا کرم جاں کرن یاری ڈھوڈھ کے سکن جھگیڑے نی

دربیان دردِ دل اظہار کردن صاحباں پیش سہیلیاں

بولی صاحباں سٹھے نصیب میرے روداں پئی جنم سیاہ نوں نی
نا ہیں دیہو مبارکاں آن مینوں لاداں بعلہ میں ایس ویاہ نوں نی
وڈی تاہنگ سی یار دے آونے دی ویکھاں پئی دنرات میں راہ نوں نی
کیہڑی اگھڑی سوکھنی بھاگولی ویکھاں جدوں پیارڑے ماہ نوں نی
سنکے گل ویاہ دی جل گئیاں لگے اگ جیویں رون کیاہ نوں نی
لایاں روز میثاق نے نال مرزے معاملہ رب گواہ نوں نی !
مرزا چھڈ کے ہور نوں دل ویکھاں سانوں رب چا ایس نگاہ نوں نی
رب کرے موت بن کرے طاہر چھیڑا چھڑ ویاہ دے چا نوں نی
دوتی جگ دے چا دشمن بنے یارے دساں حال کیہڑے دلخواہ نوں نی

اک دم تے وکھڑے غم لکھاں بھڑی جان عذاب گناہ نوں نی
کوئی خوشی نہ دے نوں یار باجھوں آکھ پہنچیاں حال تباہ نوں نی
ہوددے میل اج جیویں چھینیا ندا سب قدرتاں پاک اللہ نوں نی
چلی جان جہان یقین جان میری کوئی سار نہ سارنہیا گمراہ نوں نی
گھڑ چندڑاں جا دساں میں لیاداں چاہڑکے فوج سپاہ نوں نی
میرا مرن جیون نال لال مرزے جاناہیرہ نہ کسے ہمراہ نوں نی
دیس چندڑیں لوڑ بے زور کرے مرساں گل پکے گلو چہ پھاہ نوں نی
سلے آن وچاں دے خان مرزا سیواں پئی بغداد دے شاہ نوں نی
رہسی بوٹیا تخم نہ چندڑاں دا جے تے رب سنیا میری آہ نوں نی

دربیان تسلی دادن ہمنشیناں صاحباں را

سنکے گل سہیلیاں کہن اوہنوں اپنی صاحباں مول نہ چھو کر ڈیے
ان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا وچہ قرآن مذکور کر ڈیے
ویکھاں رب راضی کیہڑے کم اندر لبھے ویاہ دے دن دور کر ڈیے !
کوئی وس نہ میر شمیر تائیں تیری ماں دا سب قصور کر ڈیے !
شالا رب یقیں پان اوہ جنہاں پایا تیری دوستی وچہ فتور کر ڈیے
کر شکر تقدیر تے ہو شاکر ثابت رکھ توں صبر شعور کر ڈیے !
مرزے نال جے لیکھ نصیب تیرے کھڑے کی اوس مقدور کر ڈیے

اینویں رو نہ ہو دلگیر چل یقیں کر حوصلہ عقل شعور کر ڈیے
دکھ وس سکھ کھائے اللہ دکھی رہن نہ سخ رنجور کر ڈیے
چاہیا رب نے میلسی چھبے مرزا لوں رکھ امید ضرور کر ڈیے
تینوں منگ چندڑاں نال طاہر کھچیاں مارسی ہو سر ور کر ڈیے
چندڑکون بلا جو کھڑن تینوں جے رب نوں نہیں منظور کر ڈیے
ریسی صبر یقیں اجر درگاہ وچوں جیہندا نام رحیم غفور کر ڈیے !
ہتھ رب دے بوٹیا سب گلاں ایویں آدمی کرن غرور کر ڈیے

دربیان اسباب تیار کردن سیال برائے شادی صاحباں

لگے سیال ویاہ دے فکر اندر رنگ داج سب کاج رچایو نے
زری بادلے تے کمخواب سندے تھان پاڑکے داج بنایو نے

کڈھ چکن پھلکاریاں چوک لے تے چھاپہ کرتیاں نال لوایونے
کرکے سکھنے ہٹ بازار بیٹھے کل کپڑے اندر پایو نے !

کا دیر و دریائی تے پٹ مشروکین نقان گلبدن پڑھوا لئیو نے
بکاں ریشمی لنگیاں کھیس لاچے سر دے پاوے نال علا لئیو نے !
گھر وچ سنیاریاں ساریاں نوں گہنا گھڑدا چا گھڑا لئیو نے
چاہ کلی تے چوک پھلکار ہالاں نام چرنیاں نال جڑا لئیو نے
عطر داں جگنی کان پھول چھپے دا ے دراہ تیار کرا لئیو نے
چھنے آرسی پوچھیاں لونگ ہسکل ماہلاں ڈاں لکان ولبھا لئیو نے
ملور تخفیاں سہوا سباب چڑھے ہر شہر تھیں چا منگا لئیو نے
کپ چھنگیاں چنگیریاں نالعاں دے اوپر چراں دے ڈھیر لگا لئیو نے
گویا آدمی حج ہے فوج شاہی والے ہو جتھے کے صاف کرا لئیو نے
شطرنجیاں اتے گلیچیاں دے عجب سوہنے فرش وچھا لئیو نے
میدہ اکھنڈ تے گھی خرید سبھو کوٹھی چاولاں نال بھرا لئیو نے
لگے ڈھیر مٹھیاں یاں بوندیاں دے قلاقند جلیبی تلوا لئیو نے
اٹھی خوشی تھیں لہر وچہ شہر کھیوے وڈے چھین تے چا سنا لئیو نے
کرکے کل سامان ویاہ والا مائیاں صاحباں نوں پھیر پا لئیو نے
روندی صاحباں تڑپھی مار چیکاں اوہلے دلیتوں پھوک جلا لئیو نے

چوک چولیاں ڈھود یئے باغ رتے گویا باغ گلزار کھڑا لئیو نے
کوئی انت نہ ہیوراں تھیوراں دا جوڑے سو ہزار سوا لئیو نے
بازو بند تے سجد بلاک کڑیاں ٹکا دامنی سوہن بنوا لئیو نے !
پری بند بنجا لنگلا جٹ چھلگاں ٹاڈاں چوڑیاں چالو لئیو نے
چھلکاں والیاں ہار حمیل کنٹھی کھٹے توڑیاں چا پوا لئیو نے
گہنے نال ناہیں گنن ہوندے ڈبے ہور صندوق ٹکا لئیو نے
آندے دیسوں دیگچے تھال چھنے پیڑھے پلنگ رتہاس منگا لئیو نے
گنڈھ چھیں پھیر کے پار ادوار سارے کل چوہدری میل سدا لئیو نے
نال چاننی لال کناتاں دے گویا چاندنی چوک سجا لئیو نے
کیتے جھاڑ فانوس قندیل روشن شاہی سلسلہ ساز وچھا لئیو نے
سوہن بیت مشکن بار سنگھی حیو جند رجا ہر سگداس چڑھا لئیو نے
دھن دھن شاباش کرکے میرزادیاں آن وڈیا لئیو نے !
ہوئی عید ہو چار یاں کمیاں نوں اج کھٹنے دے وڈھیوں آئیو نے
لن ڈاہنا اشنا چاہڑ یا ہیں گھول مہندیاں تیل چڑھا لئیو نے
محمد بوٹیا کی بیدرد جانن کدوں بھول نہ لا آزما لئیو نے

در بیان تعریف کردن بکراں جبا

آئی رات سنگیلڑی مہندڑی دی سبھیاں گیت گاون گھل مہندیے نی
ساتھوں صاحباں اج نکھڑ تریں پئے غم کھاون گھل مہندیے نی
آپے دیس نکا ڑسے دین ماپے دلوں چا چاون گھل مہندیے نی
جگ گاگراں سراں تے اسی آیاں تینوں ٹھنڈیاں گھل مہندیے نی
یترے باجھ کلاج کوار یاں دے ناہیں جگ بھاون گھل مہندیے نی !
اپنے میرنوں دھوندہ کے ویس لاڑے تینوں لین جاون گھل مہندیے نی

آیاں سکھ سہیلیاں اسی رلکے تینوں رنگ لاون گھل مہندیے نی
چڑیاں اڈیاں تے مڑیاں گیاں سوہرے قسمت نال آون گھل مہندیے نی
دسیاں دھن بہاسڑا الگ اگے ہور بے عند داون گھل مہندیے نی
آیاں آہندگوا مہندڑاں گون تینوں کرن گن تاون گھل مہندیے نی
کڈھ رنگ سنگیدڑا پتراں نوں سیار وپ انو پیار لوں گھل مہندیے نی
بیکھے رب کے بوٹیا تیرا سدا سادا رت ماہ ساون گھل مہندیے نی

در بیان حنا کردن سہیلیاں صاحباں را

آیاں سکھ سہیلیاں لال مہندیاں گھیر اگھٹ بہاندیاں صاحباں نوں
دیلاں دین تے شگن منان سارے تیل چڑھاندیاں صاحباں نوں

رو رو نال ودراگ سہاگ گاون چھاتی پاٹ اندیاں صاحباں نوں گی
وچھے یار ناہیں رو و مار آہیں سینے کانیاں چاندیاں صاحباں نوں گی

ایس چھنڈی سول نہ کریں اینویں پئی سہیلیا ںجوا بدیاں صاحباں نوں
ہریا کاج ایہ سرگ سوہاگ اہنوں خوشیاں مول نہ لاندیاں صاحباں نوں
جھومڑ شہاں دوا ڑے آن سہاں گھبر اگھت گھبراندیاں صاحباں نوں
دستے یار ناہیں ہووے مار آپں سیئے کانیاں جاندیاں صاحباں نوں
مہندی رنگدی یار بن رت دلدی دس رنگ رنگندیاں صاحباں نوں
رڑکے پی تبے لی مار چیکاں آنسو نیر ڈولاندیاں صاحباں نوں

دربیان تیاری کردن چندھڑ برائے برات

اودھر چندھڑاں جنج تیار کیتی سہرا بنھ معراج سنگاریا نے
بگڑ واگ جیتاں آکھن لاگ لینا منگن کر تے روز کھلاریا نے
لگے ورت تے تمی تر چندھڑاندی رب کرم کمال گھتی نا ریا نے
جنج واسطے کل برادری نوں نال منتاں آکھ دلگاریا نے !
ہوئی خوشی سیالاں تے چندھڑاں نوں سینے صاحباں نے پھٹ جھلیا نے
حسنہ رنگ دا چن لیتیں لیالا ڈے گویا فلک توں ملک اتاریا نے
سہرے جھلدے پت نوں ماں ویکھے مڈا رب دا شکر گزاریا نے
خوشی کھلدی اوس زمین اندر اٹھ دلیں جتیں غم سدھاریا نے
بھو تھیلیاں لدوے خچراں تے کھول کے ہکر دربار یانے !
دیکھ لٹیا پیار یدیاں تھد ناں نوں اپر دلیوے پری نوں واریا نے

دربیان تعریف برات چندھڑاں

جنج چندھڑاندی چڑھی اٹھ دیسوں رہے ڈھول اسنور سرنایاں جی
تخ گنج ہو کے چڑھی جنج بانکی کرٹیاں گاندیاں تے دگر آیاں جی
تینوں کا پڑا خترہ لال ویرا تیرے نال نے جوڑیاں بھایاں جی
تینوں گھبر ڈھیل جوان بانکے بجے چڑھے کر خوب صفایاں جی
پنکے بیٹھ نے سجے سریں سوہن لال جھالاں جوڑ ٹکایاں جی
کنبیں بنٹے تے بازو بند سوہنے گل بیکیاں یا چمکائیاں جی
سرنے مکھ سفید خورشید روشن چمکاں ملک تے ہین سوائیاں جی
تابش حسن دی جاوے نہ مول جھلی نین کانیاں ساں جڑ ہائیاں جی
چڑھیا جنج وی دیکھ کے عجب ہوئی حوراں ہار کے ہوش ٹرائیاں جی
گگیں گھوڑیاں تے ہار جھیلاں ساخت پوشیاں پا بھجایاں جی
گھوڑے بھجے ذات پرند باندی شاعر کی صفت دنیایاں جی !
نسے شری جنج کلیاں نقرے دیون چین دیوانگ خنایاں جی !
ابلق رنگ کمند سورنگ مشکی قدم چکدے نال ادائیاں جی
ہیلے وپڑا گراد جیمے جان تجرسے آسمان رب نے اُن چھپایاں جی
دیکھے شہر سیالاں نے بعد آکی چندھڑاں دلیاں دیہہ وچھایاں جی !
پھڑی اسکٹھ سرگشت پیر والیاں نے پڑی مگر پچھے بدہی ناہیاں جی !
تیری چڑھدی جنج سماں لایا لالہ اگے بھیناں پچھے بھرجائیاں جی
نکھیا جان بابل تیرے نال ہویاں مان بوریاں جیب بھوڈالیاں جی
زری بادلے تے کمخواب اطلس انگ پہن پوشاکیاں لایاں جی
بکیں لنگیاں تے کلیں سرخ جامے پیریں چاننی جتیاں پایاں جی
نازک طبع ملوک امیر زادے دھن جمنے والیاں مایاں جی !
لاڑے گرد سوہان جیب چن دے ہالے پالاں تاریاں لج سوہایاں جی
پیر گھوڑیاں اٹھ سوار ہوئے وانگ پٹھاں صفاں بنایاں جی !
عجب سوار بانکے عجب گھوڑیاں نے عجب صورتاں رب بنایاں جی
سندر گھوڑیاں ملدل شاہ پریاں اڈجان جو وچ ہوائیاں جی
ہزیلاں دی اصل تازی موڑناں کسے لکھوایاں جی !
لگے بوز سند بلند بگے پچھے سنگ دے گھت وہ پایاں جی !
چڑھی فوج جیوں شاہ سکندر دی کرن آبحیات تے دہایاں جی
دولت لٹدے مشٹ دے لوک شور دے جگ ویکھ کے کرے وڈیایاں جی
محمد بوٹیا جنج دی خوشی کارن آتشبازیاں بھیر گڈ دایاں جی !

دربیان تعریف آتشبازی

واروگر دبریاں کر کے تے تڑے لا کے قلعہ اڈاوندے نی
کرن روشنی ورن مہتاب رن وچہ گھارات انھیں ویلیوں پاوندے نی !
بوہڑاں چاوڑاں اگ نرگیچ پاٹی گوے زمیں زمین ہلاوندے نی
چکر چاپڑے بنھ کے سوہنے نال چرنیاں چمک دکھاوندے نی !
ساون بھادروں چلدے نال لہراں پالاں بجھ انار چلاوندے نی
شوں شوں کرن ہوائیاں چڑھن بالا دہکار غبار اڈاوندے نی !
چھٹی بہت آتشبازی چندڑ اندی لوک دیکھ کے ہچ سلاوندے نی

ہتھیں اگ چاوندے ہاتھیاں نوں شیر ببر ہاں مگر دوڑاوندے نی
باراں دری تے بنگلے مورچ لاٹی ساتیاں نبھی محل بناوندے نی !
تروڑ اک ہری چٹا کبابا دی پوستاں ادی برج طرف آسمان جاوندے نی
چلن ہنگلے مٹیاں نال چھڑیاں مغل پھرن تے شہر مچاوندے نی !
چکچوندراں نوں چیک نال سیکھار کھ وچہ میدان چھپاوندے نی !
چھٹے ہومونیاں نے جھیڑے وچہ شمار نہ آوندے نی !
محمد بوٹیا چند ڑاں چپن لدیاں وڈے جیاں تے چا مناوندے نی !

دربیان ہار سنگار کردن دختران برائے شادی صاحباں

کڑیاں پنڈ دیاں بنج دی خوشی کارن سوہنے کپڑے لاندیاں نی
کئی پان کناریاں وار کرتے کئی چھاتیاں نوں مٹکاندیاں نی !
کئی پاندیاں گوناویں گل موتی کئی جگنیاں لشکاندیاں نی !
کئی پان اشناک بلاق بسر کئی جھانجراں پا چھنکاندیاں نی !
ہو کے جنڈیاں چھپیاں ہار گلو وچہ سوہنے گیت جھنا دند کے گاندیاں نی
چڑھی بنج دی خوشی جٹیاں نوں کاہن پاندیاں ٹھگن مناندیاں نی !
چھٹے آن جو رگ میدان اندر تیویں چکڑی قدر اٹھاندیاں نی !
پھرن جٹیاں میل دے چا اندر وانگ پلٹناں صفاں جماندیاں نی
کوئی حسن دی کان اشناک سکھے وڈے ناز انداز دکھاندیاں نی

کئی بھیڑیاں تنگلیاں کئی لاچے کئی تھنڈاں چھیاں باندیاں نی
کئی باہنوں بین تے کئی جھوجھن کئی کپڑے سرخ رنگاندیاں نی !
نال زیوراں ہار سنگار کر کے سندر صندل نال صیقل کراندیاں نی !
کئی پان پریاں پڑیاں بند چوڑا کئی بندی دہری لگاندیاں نی !
باغوں توڑ کے پھل ریل مرد انچھیاں سہرے لئی بناوندیاں نی
پاون ٹوٹیاں کلکلی لڈی اتے تاڑی مار کے ٹھہڑ مچاندیاں نی
اٹھ دوڑیاں ولہ لال قلعے وچوں سنیب مار کے زور ازماندیاں نی
اکھیں کجلا انگ لباس چمکے سورج چن دی جوت شرماندیاں نی
اگے جنتوں بوٹیا حور ادوں کرن زیارتاں خلقتاں جاندیاں نی

دربیان کاہمن سرا ئیدن دختران واستقبال کردن برات

بنج آوندی چلیاں ویکھنے نوں رل مل سہیلیاں ساریاں جی !
ہتھیں تھالیاں بالو چہ دیپ دیوے دیکھن بنج نوں دور سہاریاں جی !
کوئی حسن نہ حد حساب اندر نال زیوراں ہار سنگاریاں جی !
لال بھو چھنیاں کرتیاں انگیاں وے چکن سرخ سفید کنداریاں جی
ہر نے دید یقیں لکھ شہید غازی تکھے نین دو شاخ کٹاریاں جی !

اکو ہان جوان جہان کوڑیاں کجھ دیبا جیاں نے کجھ کواریاں جی !
بیچ ساولیاں چینے دیاں ڈالیاں نے عجب صورتاں نور پیاریاں جی !
نکیں تھنکاں گل زری کرتے سریں چنیاں چمکن چلکاریاں جی
چڑھیا غضب دا روپ جٹیاں نوں سست نین جیہوں وچہ جھلیاں جی
بھلا ذکر کیہیں عکس فرشتیاں نوں حوراں عرش تے جھڑ ہلکاریاں جی

دوڑن بہت قطار مٹیار کڑیاں کونجاں اڈیاں سبھ جاں تاریاں جی
سلیمان سلطان جیوں آن لتھا پریاں کردیاں اٹھ تیاریاں جی!
کڈھ ہن چھاتیوں نیل آواز اگے باجھن کوئلیاں جیوں پکاریاں جی
گھیر اگھت معراج کے گرد ہویاں منگن سالیاں لونگ سپاریاں جی
اماں ویچ کے لیاوندا لام پلے ایتھے دماں نے باجھ خواریاں دی جی!
بیٹھک جام دی چھوڑ تے ماں ساڈی کر وچ سیلاں سرداریاں جی

گلے پہناندے ورتلے بارہیں جیوں وڈن تینوں اکساہ اکساریاں جی
ننگے پاندیاں نے چھالیں جاندیاں نیں کھیڈن تتلیاں جیوں مدلیاں جی
کامن پاندیاں قدم اٹھاندیاں سنے پریاں وانگ اوہ لیندیاں اڈاریاں جی
چھٹیاں مار جگاندیاں نیگرے نوں کامن پاندیاں روپ سنواریاں جی
ہس ہس کے لاڈ یا بھین پڑھو بابا دے بھیناں دیہ کرنا اودھاریاں جی
ایویں بوٹیا ساڈڑی جرہ اندر اسی سالیاں ساریاں واریاں جی

در بیان روانہ شدن مردمان کھیوا نزد برات

رل کے چوہدری پنڈ دے پنج سارے جنج لین نوں اٹھ سدھاوندے نی
بلیاں شمع تے ہویا میدان روشن گویا رات نقیں دیہوں چڑھاوندے نی
چڑھی موج طبقیں اکن کے چیہوں فوج شاہی گھوڑے قدم قدیر اٹھاوندے نی
ہانکے سوہنے گھبرو چڑھے جنج ڈوڈے شان گمان دکھاوندے نی!
اگے جنجدے چلدے جان گڈے جیہڑے فرش زمین ہلاوندے نی
وڈی جنج دروازیوں جا جدوں تیل وچہ دہلیز چواندے جی!
دریاں اتے شطرنجیاں چارماندی خاطر جنج دی فرش وچھاوندے نی
نال کھنڈ دے پور کے تھال نائی مٹھا منہ کراوندا وندے نی!
لک بنھ کے لاگڑی وچہ چونکی کھانے سر اتے چالیاوندے نی!

لنج گنج ہو کے ٹری جنج بانکی گھوڑا اگے معراج دا لاوندے نی
باجے ترم تے ڈھکی بین باجے دفاں مربیاں ڈھول وجاوندے نی
نچن طائفے کنجراں ہنگتیاں ندے ویلاں سینہ دیوانگ وساوندے نی
دھر ہرود ہر زنجیری مول کوئی ویکھن والڑے ہوش بھلاوندے نی
چڑھ ہکے مرد زناں کالھیاں تے جنج ویکھدے شور مچاوندے نی
کھیوے خان نے میر شمشیر سندی ملنی جام دی نال کراوندے نی
پردے تانکے سرخ کناتاں دے جو تمبیل کے جنج بٹھاوندے نی!
تھیو رماشکی پکڑ کے ووڑ کوٹے آن جنجدے سنہہ دھواندے نی
محمد بوٹیا ساہن ہر قسم کھانے جیہڑے گنن دے وچہ نہ آوندے نی

در بیان تعریف طعامہائے رنگارنگ برائے برات

کھانے بھتنے اترے عرش نقیں جیوں اگ جنج دے ملک لیا دھردے
کرن لاگڑی جھر لیاں وچہ چونکی بھر بھر تھال کئیں قسم پلاؤ دھردے
یخنی کورماں ہور متنجناں دے لیا لیا تھال اوہ بھی بھر بھا دھردے
حلوا پوڑیاں نان کباب شامی فلاقند جلیبیاں چا دھردے
باکر خانیاں کے شاہوہ شیر مالاں ماہی کوفتے عجب اجبدا دھردے
بھر بھر لیاوندے بلیئے پانیاندے وچہ برف گلاب لیا دھردے
رج پچ کے چونکیاں اٹھ گیاں جانجی بہت تعریف ثنا کردے
خدمتگار اکڑے ہزار کمیں پکھے پکڑ کے پئے ہوا کردے!

کی کجھ کراں بیان زبان نقیں ہیں جو جو نعمتاں طعام لگا دھردے
زردا ماہی پلا شب گیر بھرنی اتے بریانیاں جا بجا دھردے
ترمرغیاں مرغنی بیل انڈے وڈے ڈھیر مٹھیائیاں آدھردے!
بھر بھر سینیاں تھال سموسیاں دے کارن نقل نبہ دھردے!
لڈو سٹھیاں گلے کھجور لونگی پیڑے وچہ کٹوریاں چا دھردے
ڈھکی آن چھوہریوں کمان منڈے شوردا عام نے آدھردے
کھیوے خان دی رب نے پت رکھی بہت اوس نے شکر ہزار کردے
ملیاں روٹیاں رجکے منگتیاں نوں جاندے بہت سبھیں دعا کردے

چج بیٹھدی آن مڑو چہ ولے اوپر مجریاں شوق تے تا کردے
ایسا کدی نہ کتے ویاہ ہویا دل ذکر ضعیف دانا کر دے!

اٹھ نچدیاں کنجریاں نال نالاں نقلاں بھگتے سبے کر دے!
محمد بوٹیا دس ہن گل اگلی پچھے حکم محبوب اشنا کر دے!

درسیدن مرزا در شہر کھیوا و دیدن برات چندھڑاں وغمناک شدن

چنوں تیرہویں چنجدے وقت آنے آیاں خان مرزا کھیو دہا میاں
وجن مرلیاں ڈھول طنبورہ باجے آتشبازیاں دہن شعا میاں
دہر دہر نہ جنجدی مول کوئی تھی فوج جیوں دلیوں آمیاں
دیکھ جنج نے پہنچیا رنج اوہنوں ننا مارہ آہیں ہائیں چا میاں
جیسے خارڑے خار سو وچ سینے دتا غم نے چم سکا میاں!
کرے آپ جہاں رہے واویلا اڈی ہوش تے ہویا باڈرا میاں
ایس دشمناں نے بیا کم میرا جینے کوئی نہ یار آشنا میاں
ہوئی پھیر سرکار تھیں ہار بینوں دتا ہتھ تھیں لعل گوا میاں
ڈولی پائے جا نگے صاحبا نوں ہن مرساں میں کرلا میاں
پھری مار کلیجڑے پار سٹاں ایس جیون تھیں مرن بھلا میاں
اسی چور ہوئے مالک ہور ہوئے دیکھو ربدی ایہ رضا میاں
ماسی پاس میں جا فریاد کوکاں صاحب کرم جو اہل وفا میاں

دیکھ جنج دوراڈیوں چندھڑاندی لوک بر لدے شور پا میاں
لین شمع چراغ قندیل لکھاں کیتا روشنی نور کھنڈا میاں!
نچن کنجریاں بھنڈ کلال بھگتی مجرے ہوندے جا بجا میاں!
ہویا اندروں جگر کباب اوہدا چتنا وتڑی نچہ بلا میاں!
گیا ہو اک زمین آسمان اوہنوں ہویا حشر دا وقت برپا میاں
رو رو نار تے کرے وچار مرزا اکھے بنی اوکھی میرے بھا میاں
اوکھا جا پدا کم ملاپ والا میری نہ جاندی کا میاں
بھاگ جاگ پئے اج چندھڑاندے آئی جنج ویناں چڑھا میاں
ماسی صاحباں نال وصال طاہر میرے بھا ایہ قہر خدا میاں
میری عمر دی دعوت سنی گئی اینویں طاہر مالکی رہیا بنا میاں
پھل بیجیا واسطے باس دے میں جھگی خزاندی آکے وا میاں
محمد بوٹیا راہ نما اوہو دیسی یار محبوب ملا میاں!

دربیان رسیدن مرزا بخانہ بیبو خالہ صاحبہ

مرزا دیکھ چنج تہن صاحباں دی بیبو پاس اداس ہو آیا ئی
ماسی ویکھ کے بہت نہال ہوئی اٹھ نال کلیجڑے لایا ئی!
سہرے بنھ کے ڈھکا آن طاہر نال شان دے چنج لیایا ئی
تینوں صاحباں بہت اڈو یکدی سی رو رو داس نے حال گوایا ئی
دانا یاد دل شاد ہو جا بیٹھوں ایس دیس نوں دلوں بھلایا ئی
ہو مرد تے عورت توں جھاک نا ہیں اوہدے نال جے نینوں لگایا ئی
جیکر کہیں نے خبر پوچادیاں تیری محرم سوہنیاں ولائی دا آیا ئی-

سنجھ جوڑ کے آن سلام کردا وانگ گولیاں سیس نوایا ئی
کہندی دس مرزیا کی کرسیں ہتھوں ویلڑا وقت ویہایا ئی
اج خوشی دی رات ہے چندھڑانوں کم جنہاندا رب بنایا ئی
تینوں چھڈ نہ چندھڑاں نال جاسی ایسگلنوں اساں اٹھایا ئی
کیتا تدھ کوئی فکر نہ دشمناندا ایویں سُتیاں ساکھ لٹایا ئی
چار صاحباں پہلے جا راوی اینھے کا سنوں حکم پایا ئی!
محمد بوٹیا آدسی مینہے جیٹی تیرا جدوں پیغام پوچایا ئی!

دربیان عجز کردن مرزا پیش خالہ برائے ملاقات صاحباں

مرزا آکھدا جوڑ کے ہتھ دونویں پڑھی تار کے پار لگا میری
جنج ویکھ کے کھیڑیاں چندڑاں دی عقل ہوش نہ رہی بجا میری
نال صاحباں کس ہی ملن دینا دتی رب نے سانجھ ونجا میری
پیالہ صبر دا پیونا پیا مینوں ہن پیش نہ جاوسی کا میری
آیا ساں میں سدیا صاحباں نوں ایتھے ہور نہ ونڈ ونڈا میری
گل کتھ سلدی ہتھ وس تیرے کوئی سوچ تدبیر بنا میری!
کریں کرم نے دے داد رحم جلدی تیرے پاس ہے خاص دعا میری
کر بھیجا نام احسان رتی خبر صاحباں پاس پہنچا میری!
گئی صاحباں چندڑاں دے گھر جیکر ناہیں زندگی پھیر روا میری!
مڈھ صاحباں ٹور توں نال میرے اگے جو تقدیر رضا میری
لڑساں نال سیالاں تے چندڑاں دے پھیر ٹن واگ جے راہ وچا میری
ہتھیں بالہ نہ ویوساں صاحباں دی منتی کٹ بھے کرن جدا میری

نال صاحباں نام خدا ماسی ملاقات اک وار کرا میری!
چلی چندڑیں صاحباں چڑھ ڈولی لئی جان اس فکر نے کھا میری
پچھے جانے سل وچھوڑیاں دے جاسی روندڑی عمر وہا میری!
ظاہر کجھ نہ مان ہی صاحباں دی کسی کوک بے پاک خدا میری
ملاقات ذریعے نصیب ہوئی پئی الٹ تقدیر قضا میری
جھب دے یہ مراد مرید کارن توں ہیں پیر کامل راہ نما میری!
تیری آس نے بہت اعتبار اس مینوں توں ہیں نال ایمان دے ما میری
رلسی لے ہو رہی چاہ ادھنوں ذرہ گل ایہ توں ازما میری
بھنڈی روز ویاہ دی بہت منذی کر کے قصد توں گل مکا میری
راتو رات ہیں جاوساں وچ راوی نیلی آ ڈوی وانگ ہوا میری
رساں ویر شیر دے چیر ڈوٹے سنی گل توں جگ بھتیں جا میری!
محمد بوٹیا مراں جے یار پچھے ہوسی عاقبت با صفا میری!

دربیان جواب ہیبو با مرزا!

ہیبو آکھدی مرزیا سن تیرا گھل میں پیغام دے جاوندی ہاں!
آپے ویکھیں عقل تدبیر میری تیرا کس طراح کم بناوندی ہاں!
لیاواں توڑ بھتیں توڑ کے تاریاں نوں ٹالی جا اسماناں نوں لاوندی ہاں
گبڑاں کلہ دا کھوہ ہوا اندر سرسوں تلی تے رکھ اگاوندی ہاں!
ویساں ویچ کے تار نے نال بھتیں دکھ دکھ دے راگ سناوندی ہاں
گلیں لا دلا کے صاحباں نوں تیرے کول میں ہنے لیاوندی ہاں
لیکے صاحباں راتوں نکل جائیں منتیں ڈے تینوں سمجھاوندی ہاں
جائیں اربھتیں پار سدا ہار واری ٹر ٹر پئی میں پکے لکھاوندی ہاں
تیری جاندے میر شکیر دشمن ایہیں گل بھتیں خوف میں کھاوندی ہاں

کل حال حقیقت دے تیری پاس صاحباں دے پہنچاوندی ہاں!
مینوں گل بناندا ول چنگا ابلیس دی عقل کھلاوندی ہاں!
شاں چھٹ سمندراں جھٹ اندر ہیو کاں مار پہاڑ اڈاوندی ہاں
سکھیں سحر بنگالیوں آن مینوں وچ مکر استاد سداوندی ہاں
تیرا من کہیا ہنے دیکھ کیہا نال دیر تیرے دیر کماوندی ہاں
کنڈھ ٹور رساں ادسنوں نال تیرے قسم کھا قرآن اٹھاوندی ہاں
وہیں راہ تے ساہ نیلڑی نوں تینوں رب دا واسطہ پاوندی ہاں
چاہڑ داہڑاں ویریاں آوتائیں رکھیں فکر میں ماڑے نے جاوندی ہاں
رکھے رب بچے بوڑھیا ویریاں بھتیں تیری خیر دی خیر مناوندی ہاں

رفتن ہیبو بخانہ برادر خود و پیغام دادن صاحباں را

کھیوے خان دی بھین اوہ ڈین ہیبو چلی جھگڑا کرن ویران ادہرا!
ہیبو جا کے صاحباں کول بیٹھی چھپ بھتیں سیس دہان ادہرا!

چھالیں ماردی صاحباں پاس آئی پوے پیر پیا اتے آسمان ادہرا
گلاں میٹھیاں دسیاں وانگ کردی وچوں دل آہا بے ایمان ادہرا

غلبہ پا کے وانگ شیطان بیہو لگی آن وکھان ایمان اودہا

طاہر خاندی بہت تعریف کرے لگی اندھ جیہو ازمان اودہا

یاراں نعمتاں وانگ شیطان طاہر بیوے نام جیکر کوئی آن اودہا

تسم ربدی مینڈا خصم مرزا میتوں جگ تے مان تران اودہا

بیبو بجھیا کھول توں ندا جپی لگی فیر مڑ جیہو دلان اودہا !

جیرے جگ تے تینڈا خان مرزا کرے رب نصیب دلان اودہا

تیرے ملن دیرا سطے پھکدا ای سن چل کے درد طوفان اودہا !

گیوں صاحباں رجھ توں وچہ خوشیاں تینوں ذرا نہ فکر دسیا اودہا

آکے دیہ جواب ادہ پچھاں جائے اکے ساتھ کر دلوں پرہان اودہا

چاٹ لا کے عشق پریم والی تدہ ماریا جا جہان اودہا !

پوری پیر استاد فریب اندر ہویا آن شاگرد شیطان اودہا

بولی صاحباں چھڈ ایہ گل پھوکھی نام لے نہ نال زبان اودہا !

مرزے دلبر دا کیتا دل برواینوں پالساں نال ہیں جان اودہا

طاہر کرن بلا کی جانتی ہاں سٹاں وار بیزار توں شان اودہا

طاہر ترک براق بہشت دے توں نیز نیاں کی پھبدا ہان اودہا !

آیا شام دا اج ادہ شام ترنا آیاں تدہ پیغام پوچان اودہا

پورہیا آن اقرار تے یار تیرا سچا دیکھ لے عہد پیمان اودہا !

گھوریں چندہڑاں جاتوں لاج کرسیں بچھوں ہووسی حال ویران اودہا

سچ سو جیوڑت جواب دیوے نال لاریاں روک نہ دان اودہا

محمدؐ بوٹیا رب توں جان تیرے من من نے حکم فرمان اودہا !

دربیان مقولہ شاعر میاں محمدؐ بوٹا !

موئی صاحباں فقیں اٹھ بیٹھی جدوں سنے پیغام دلبراندے جی

ہوئی صاحباں شاد مراد سیتی سجن آن کھلے وچہ دراں دے جی

ڈنگے سپ دے آبحیات پیاسیاں نوں خضر آن کھلے وچہ وراندے جی

ڈنگے سپ دے نوں تریاق ملیا لدھے گنج کنگال نوں زراں دے جی !

کیتا کرم تقیں ابر بہار مولا جیے کارن کھیت آتراں دے جی

چمکے نین رخسار انار ہوئی گئے دکھ پرانی ڈراں دے جی !

عجب ڈھنگ دے رنگ حسن بنن لگے سنگ جوڑ کے مادیاں زاندے جی

آئی باغ تقیں مست خوشبو گل دی بلبل کعب سواروی پراندے جی !

لدھا پری نوں جھولیوں چن بالا دیکھ معجزہ ایہ عجب ملرجاں دے جی !

محمدؐ تے بوٹیا ربدیاں قدرتاں نوں آئے پہنچی مرسراں دے جی !

دربیان جواب صاحباں با بیبو

بولی صاحباں ربدا شکر پھوپھی جس آجڑی پھیر وساٹیاں ہیں !

آیا جنہیں راہیں میرا یار سوہنا انہاں راہاں توں گھول گھمایاں ہیں !

بجھ یار نہ صبر قرار میتوں رو رو اکھیاں بہت سجائیاں ہیں

سن کیتیاں بھائیاں بھابیاں نے زور زیں چندہڑیں چار رچایاں ہیں

ڈھکی آن جدہ کنی جنج ایتھے پھیراں تدہ کنی وانگ سوداٹیاں ہیں

سٹھاں وشنے ہیں پہ گیاں پیاں بجھدیاں سخت جدائیاں ہیں

چھری مار کے آندراں ڈھیر کرساں ڈوڈی بجھدے ماپیاں پایاں ہیں !

اکو رب تے اکھیا میرا اکو قول جس بجھ بہایاں ہیں !

اج گھڑی سو لکھنی بھاگ والی بھاگ دے کے رب ملائیاں ہیں

دکھ جالدی تے راتاں واہیاں ہیں ایویں مدتاں بہت وہائیاں ہیں

پئی بنی تے دکھڑے درد سندے بڑیاں چٹھیاں وہروں لکھوایاں ہیں

ہویا بجھ کے جگر کباب میرا لگ غماں دی اگ جلایاں ہیں !

میرا مول نہ چلدا دس کوئی وس پئی جلاد قصائیاں ہیں !

اڈے تخم زمین تقیں چندہڑاندا منگاں رب توں ایہ دعایاں ہیں

ایس ظلم نے قہر تقیں زہر کھاساں جان بجھ کے مرن تے آیاں ہیں !

او ہنوں چھڈ جے ہور نوں انگ لاساں شالا دوزخیں پاں سزایاں ہیں

سر وچ پایا سو ہتھے یار اگے ہن ہورتے کدوں وکائیاں میں
صاحب سر دیا سمجھ کے خان مرزا بندی صاحباں تفرسدائیاں میں
پھو پھی چل شتاب ملاہی جبیدے دیکھنے دی سدہرایاں میں
پاساں چندہڑیں پیر نہ مول پھوپھی باہیں چا کے دیاں رہا بیاں ہیں

پایا یار یقیں نور کوہ طور والا جلوہ ڈیکھیا وچ خدایاں میں !
پچھے یار دے جان کے جان ویساں جنیدے نال محبتاں لایاں میں
پیا را انگ لا دل ٹھنڈ پا داں ڈاڈھی برہوں فراق ستایاں میں
محمد بوٹیا یار دی ہیل چڑھ کے دانا باد نوں کراں گی دہایاں میں

اجازت طلبیدن بیبو برائے صاحباں بخانہ خود از ننگہ صاحبہ!

بیبو اندروں چرہ نے صاحباں نوں نال خوشی دے رنگ وٹا آوے
گھل گھر پیر بے فراصاحباں نوں جاندی وار اک پھیرا پا آوے
کردی صاحباں اج اوراس ڈاہڈی فراحل کے جیو پر چا آوے
دسی اوپری رہیاں خانیا ندی جیوں رات دہاں سرا آوے !
جادن نال بے عذریاں نال اوہدے بابل جسنوں باہاں پھڑا آوے

اوہدی ماؤں آکھدی بھائی میرے دے دے وچ پیچا آوے
اوہدے واسطے چور مال کٹیاسیں پوے ٹھنڈ پوے ٹھنڈ وبر کیاں کھا آوے
چلی ساہوے دور دے دیس جیہڑے جانے رب کیہ ساوڑے دا آوے
دعوی ماپیاں نال نہ کجھ ایتھاں حصہ دلج دا برا خدا آوے
ٹکے بوٹیا حال دیہانیاں دا خون دے دا اکیوں دھا آوے

دربیان مقولہ شاعر میاں محمد بوٹا ساکن گجرات

مکر سازاتے دغے باز بیبو دڑی جھوٹھیاں دی سردار ہے جی !
گئی بھل بھولی ماں صاحباں دی اوہا جٹی دی اوس نے ہار ہے جی
نال ویرہے ویرکمان کارن جٹی آکھ کے ہوئی تنیار ہے جی
ماتواں ماپیاں پھوپھیاں ہوندیاں اج جگدا ایہ او ہار ہے جی
با بجھ وعدے فریب تے بابجھ مطلب نہ کوئی یار نہ کوئی رشتہ دار ہے جی
کھلے آدمی نوں نہ کوئی جاندا ہے وچ لنڈ سب دا کوئی یار ہے جی

لاہے دودھ پہماکے سنڈ ھیاندا دیسمار ن پیش کار ہے جی !
بچن ہوکے دغا جو کرے دل یقیں چور ربدا اوہ گنہگار ہے جی
بچ مثل مشہور جہان اندر ویری حبد دا جٹ سنسار ہے جی
چور چوہدری رن بھروان لنڈی اشرف دی گل خوار ہے جی !
بچن ہوکے زہر بلاؤندے نے اج کل دا ایہو پیار ہے جی !
محمد بوٹیا سبھے نوں موج مانی کل خلق ہوئی دغے دار ہے جی !

دربیان اجازت دادن مادر صاحباں وہمراہ رفتن بیبو!

ماں صاحباں دی کہندی جا جم جم اسیں نٹھا کیا مول نہ جاونے نوں
بھولی ماں نوں سار نہ ایس گلدی بیبو آئی ہے دغا کماونے نوں
پائی صاحباں اس مراد دل دی چلی پیرنے نذر چڑھاونے نوں !
رانی سندراں حسن دے ہنس تا ہیں چلی موتیاں چوگ چگاونے نوں !
سٹھی جان فراق نے آن اوہدی چلی یار نوں درد سناونے نوں
بچی دس سو وصل دی بجر سندی چلی ہجر دی اگ بجھاونے نوں !

ٹری لیکے صاحباں نال بیبو دیکھو رب رحیم دے بھاونے نوں
مال چور دے ہتھ پھڑ ایبو سو کیہڑا دسی وقت وہاونے نوں !
پئی اڈ چکوری مار چیکاں چلی چن دا دیدنا پاونے نوں !
راجہ اندر دی کھاڑے سبزی چلی ناچ اوار دکھاونے نوں
نال چو بناں نین سنگار جٹی چلی یار نوں انگ لگاونے نوں
محمد بوٹیا گلے وچ پا پلو چلی سٹھڑا یار مناونے نوں !

دربیان ملاقات شدن مرزا و صاحباں

رلمی صاحباں نوں ے ٹری بیبو الٹھ دوڑیاں تیز رفتار دونویں
کونل آدمی لیکے نال بلبل دیکھن چانیاں باغ گلزار دونویں
نال قند غریب کمال بیبو کے میل اوبیل یقیں بیں بلار دونویں!
دل کھنیاں چرین پھنیاں نوں آدے صبر نہ ہندڑے دو دونویں
پایا دیدڑا سیکندیاں نے ہو گئے بے شکر گزار دونویں!

پچی اس مراد نے دلاں سندی چارہین چلیاں نظر ودبار دونویں
پچی اس مراد نے دلاں سندی چارہین چلیاں نظر ودبار دونویں!
مرزا صاحباں نال فراق ولدے ملدے گل گلو بجوی مار دونویں
نال پیار دل سینہ کفار ملدے جان جان یقیں ہوشیار دونویں
محمد بوٹیا روبرو بیٹھے کے تے کھرلن ولانے درد آزار دونویں

دربیان گلہ کردن مرزا با صاحباں!

مرزا آکھدا صاحباں غماں اندر میرا جیہ کے جگر کباب ہویا!
ریکھ چیخ پڑی تدیح دکھی جانے رب جو ہیندڑے باب ہویا
اسیں مال ہو ہا کے چید بچے رانی توں تے طاہر ثواب ہویا
تینوں ہے نہ وار وہایاں دا سانوں نویں سر تھو عذاب ہویا
بیاوات نہ مارے کات سینے میں نے روندڑا بہت بیتاب ہویا
طاہر نال اللہ چلیوں پار قصہ ہن اساں یقیں سخر حجاب ہویا
بیوں لاکے دغا کمایو ای تیرا جنم معلوم قصاب ہویا
ساڈی عاجزی والا دھیان تیرا بھار جوبنا دا تدہ تاب ہویا

دتا پیاں چندڑیاں چاتینوں ساڈوں دہروں لج صاف جواب ہویا
پھڈے ناتے خلقے تدھ پچھے بدنام تمام پنجاب ہویا!
اسیں خار تے کل رویل دی توں طاہر باغ دا پھل گلاب ہویا
پھر چھنکدا چاہ چپ چندڑا نیے تیرا رنگ جیوں سرخ مہتاب ہویا
سینہ چاک ہلاک فراق کیتا میرا جیونا ناں جگ تے خواب ہویا
اسیں سیوا کر ہندڑے رہے خالی مفت رہیاں حج ثواب ہویا
بیج نفع ذرہ ندی ودستی یقیں ذکر ودج ایہ وچہ کتاب ہویا
محمد بوٹیا موج نہ یاد تینوں مست جیوں نشہ شراب ہویا

دربیان صاحباں با مرزا

کہندی صاحباں مرزیا پیاریا ارشاں تدھ توں جندڑی وار میں تے
نہیں کرم دی نظر قدیم ادچی مڈی کو ہجری ہاں گنہگار میں تے
تیری صاحباں صاحباں سدیاں ایں ایس گل توں چا ہر ساں ہار میں تے
ثابت سرجہ پریت ہے نیت میری یاراں سول نہ قول اقرار میں تے
مار ساں ہن نہ یار طعنیاں دی اگے ہجر یقیں جگر فگار میں تے!
ہو ندا جان تے جیوے نال طاہر تینوں لکھدی خط نہ یار میں تے
ڈھکی آن جد وکنی چیچ لیتے رورو مار آہیں ڈھائیں زار میں تے!
ایتھوں کڈھ لیجا شتاب مینوں کھلی ٹرن نے ہاں تیار میں تے

توں ہیں صاحبا ندا سوار صاحب تیرے کتیاں دی خدمتگار میں تے
پایئں خیر خرائیوں دیدڑا لا کھلی آن تیرے دربار میں تے
تینوں لگ سنگ جے خدا سنگ بوڑاں بیں عرش یقیں سنگ ہزار میں تے
میرے چھدیاں جتیاں کر بیچ بھاویں کراں عذر نہ انکار میں تے
تیرے قول اقرار دی بدھیاں ہیں جگ بریا کے سر بھار میں تے!
توڑے کے جہاں اوہال مینوں الیس گل دی شرم نہ عار میں تے
تینوں چھڈ کے کراں قبول طاہر لکھ توبہ استغفار میں تے!
جانا تدھ توں دین یقین کعبہ یاراں چندڑاں مرین یر امیں تے

ہیکے دوس نہ کریں افسوس پچھوں بیٹھی کماں لگار لگا رہیں تے

محمد بوٹیا پھیر نہ بیٹھ جاسی جاسی چندڑ ہیں جلد سہارے تے

دربیان جواب مرزا با صاحباں

مرزا آکھدا صاحباں حکم تیرا مناں تن نے جان قربان کرکے

داماں باہجہ غلام کرلیا ساڈوں ماسی بیبو نے بہت احسان کرکے

بیبو کم سواریا سب ساڈا دل اپنے توں مہربان کرکے !

کریں جنگ بدنام تمام اوہنوں چاہیئے ایس دا نہ نقصان کرکے

کل چل سیالاں دے باغ اندر ہیں تے بیٹھیاں خاص مکان کرکے

بیج چندڑ آندی ہیں ویکھ لراں جھڑے آکے نے وڈا اشان کرکے

کہندی صاحباں جویں رضا تیری تیویں مناں میں پروان کرکے

کریں فکر توں کسیویں چلنے دا دشمن پھڑن نہ تنگ میدان کرکے

رادی دیس توں چلساں نال تیرے ماں باپ دی شرم ویران کرکے

ایہ پرکراں اک عرض آنتے سنیں توں بھی سوچ دھیان کرکے

کریئے بھلا بھلا ئیجے تیرا ادھر امارے رب سانوں بے ایمان کرکے

گھوڑیں ایہہ یوں جنس گئے دسیں ماراں ٹیوں سیال حیران کرکے

آکھے لگ تے اج توں جا گھر نوں بھلکے چلعاں کوچ روان کرکے

آدیں شام نوں شام توں باغ اندر لگا ٹرن دا ساز سامان کرکے

ذرا اپنا آپ دیکھاں میں بھی پچھوں دیں خلاف گمان کرکے

ایہہ پر ویکھ کے بیج شتاب آویں لادیں دیر نہ شان گمان کرکے

بیٹھیں کل توں چل کے باغ اندر میں دی آدساں روپ پنہاں کرکے

محمد بوٹیا گھر نوں گئی جھٹی نال یار دے قول زبان کرکے

دربیان تیار شدن مرزا برائے تماشائے برات چندڑ ہال

ہوئی صبح تے اٹھ کے خان مرزا نال دھیان دے رب دھیان لگا

چھوڑ دیکھ ستیاں پاہیاں نوں ڈھول مار کے کوچ جگان لگا

خم مار کے وانگ جوان رستم ویریاں نال الڑ جنگ مچان لگا

زعون نمرود شداد وانگوں دعوی ایہو خدا کمان لگا !

علی علی کردا وانگ علی اکبر لشکر وچ اکلا ڈہان لگا !

ہویا شوق سو جنجے ویکھنے دا نیلی پیر پہ ہتھیار لگان لگا

گھت انگلاں موریاں وچ مرزا ڈیرا چھیڑ کے آپ گل پان لگا

ڈیا وانگ فرہاد پہاڑ کپن پچھے عشق دے زور ازمان لگا !

کہا صاحباں دلوں خیال مرزا ویکھیں چندڑاں دی جنج جان لگا !

آیا بوٹیا عشق ادیل تے نشر آپنا آپ کران لگا !

دربیان منع کردن خالہ صاحبہ مرزا را

بیبو آکھدی بیٹھ آرام کرکے ایہہ جنجڑی جا کی آندڑے نی !

کھیوا اہرے ترھدے تہر بھریا اج کاج ایہ گھریں جھاندڑے نی

آپے جنج اوہناں دی وچ جا سیں کہسن لوک کی پنڈ اوکھاندڑے نی

باہجہ سدیاں دے مہمان مکھی جنہوں دور کر لوک ہٹاندڑے نی

جا سیں ماریا مرزیا مفت تیرے نال اوہ لڑن نوں چاندڑے نی

آکھے لگ میرے اٹھ وگ ہیں بیٹھے بخت کجنت بھلاندڑے نی

تیرے جان بخشیں بہت فضل دے سے چندڑ کھلد چوکنی کھاندڑے نی

ہوندی چاہ بے اوہنوں کجھ تیری تینوں گھل کے گنڈھ بلاندڑے نی

ستے باہجہ جوٹیں مہمان آپے عزت خاک تے اوہ رلاندڑے نی

تیرا اوہناں دے وچہ نہ جان چنگا ویری تدھ دے اوہ سداندڑے نی !

لڑکے دشمناں پاس ہے جان مندا صاحب عقل دانا فرماندڑے نی

گلاں بوٹیا کرے ہیریاں جو پچھیں انت نوں اوہ پچھتاندڑے نی !

دربیان جواب مرزا با خالہ صاحبہ

مرشد ہوں خیر خدا دی منگ ماسی ایس گل نے رکھو دھیان ناہیں
پوسے دو پڑوں نرالٹ نصیب میرا جانا وچ سے داشان ناہیں !
ابابیل تقیں فیل کوہان اللہ قدرت وچ شمار بیان ناہیں !
کرے اک سا ہجے وار میرے ماں جمیاں کوئی جوان ناہیں !
دیساں چنہ تراں دسنے ویکھیاں تارے سوکھی صاحباں ویاہ یکجان ناہیں
جنج دیکھ آواں بیروں ھی صاحبا ندی رہے دلیوچ ارمان ناہیں

سخن ناک اک جے پاک خدا ہو وے دشمن لکھ تھیں لکھ نقصان ناہیں !
رکھیں یاد وچ کرن فساد چینہ فرمرد جانکہ بین رکھی رکھان ناہیں
چن چن مارساں تخم چینہ ہڑ ندا دیساں اکنوں زمیاں جان ناہیں
میرا تیرے وانگ تقدیر ماسی کدی کنجدا چھنڈ نشان ناہیں
جنج ویکھاں ہاں ضرور ماسی مرحمو مشاک تروں نال زبان ناہیں
محمد بوٹیا سروا لے رب راکھا چھنڈ فکر توں گھبران ناہیں !

دربیان جواب خالہ صاحبہ با مرزا خان

بیوا کھدی رب جبار بڈا بڈا لافاں اپڈ نہ مار مرزیا مار پیا
خودی مابچہ خدا نہ کسے چنگی کرے نت ہنگار خوار پیا
کیتا حسن وامان جاں شاہ یوسف گولا ہوکے وکن بازار پیا
کیتا مان جاہ ھنعواں جاپڑیاں دا وچ جنگلاں سور پیا چار پیا
فرعون نوں چڑھ غرور کیتا لشکر وچ دریا نگھیار پیا !
کھاد اکٹھ نمرود دا مغز مچھر پلے کسے دے نہیں ہنکار پیا

ناہیں خودی منظور حضور اندر کر عاجزی تے استغفار پیا !
عزرائیل ذلیل غرور کیتا گل طوق لعنت پھٹکار پیا !
سلیمان جاں حکم وامان جو کن بجھے اوہ پاس ٹھٹھیار پیا
پچھے خودی شداد برباد کیتا جیہڑا ساز بہشت ادسار پیا
دہشر ماریا خودی گمان پچھے سر کٹ کے رام اوتار پیا
محمد بوٹیا خودی گوا یقیں دس نہ زور بلکار پیا

دربیان جواب مرزا با خالہ صاحبہ

ماسی کراں گمان نہ زور تے میں دیجا فتح رب فضل کمال دینال
اسی کون تقدیر تھیں پھیرن والے لگی دھرت بنی دی آل دینال
ٹٹے توڑ تقدیر تدبیر تائیں ناہیں مڑے ایہ زور تے مال دینال
کرکے زور نہ مجھ نوں موڑ ماسی دیکھاں کنجریاں نچدیاں تال دینال
رکھیں یاد وچ کجھ فساد ڈھا کرساں جنگ شمشیر سیال دینال
کراں کی جا جی کباب ہویا آپی صاحباں دیا ہی اقبال دینال
جا سیجاں نے ملاں نہ جان یقیں میں ناہیں ٹھاک بیٹوں کھیل قال دینال

جیکر رب نے لکھی تقدیر ایہیں پھر عذر نہ زور روال دینال
ٹھگی شامی تقدیر دے ہتھ اندر گھڑی ٹور بھلویں کسے جال دینال
دنیا چھڈ کے انت نوں خاک ہونا بھاویں عمر گزرے لکھ سال دینال
جنج ویکھ کے پرت شتاب آساں کر فکر نہ فد اخیال دینال
خودی مال بھاویں مستانال چینہ ہڑ میں مست بھی ہاں اپنے چال دینال
میرے اندر دل ویکھے پار سینہ بھجی کالجہ تم ابال دینال
مرساں بوٹیا یار دے پیار آتے جیویں مرن پتنگ مشال دینال

دربیان جواب خالہ صاحبہ با مرزا خان

جیہڑا اگے سی مرزیا جاناں ہیں تیرے جان بلقیس بہت فتور ہووے
پائے حکم وچ کیوں جا بھنڈی جیہڑا اجڑ تے اہل قصور ہووے
جیہوں خودی غرور نوں دور کرکے تدوں یار دا خاص حضور ہووے
تانبا مرے جہاں بنے اکسیر سونا عاشق ہے بنے موت منظور ہووے
اوتھے عشق دے شعلیاں چمک وزہ جل بل کے خاک کوہ طور ہووے
فقر سو جو صبر تے رہے ثابت سدا وچ رضا منظور ہووے
سچی گال ہا بھوں گھوڑا چال ہا بھوں نا ہیں پرکھے لکھ شعور ہووے
اول زہر کھائیے پھر نیہوں لائیے ڈاہڈا عشق دا اثم نقفور ہووے

تینوں دیکھ کے لالیاں تے چند چڑھ اندا دل غصیوں گرم تنور ہووے
چھڈ شان تے شوخیاں ہونیاں جیویں عاشقاں دا دستور ہووے
بھیت اصل تے وصل دا پان لکھاں ملے یار جاں دور غرور ہووے
ایس نینوں دی بہت چرگاہ نینویں نیہو لگنے ریس مستجور ہووے
عاشق سو جو رن بلقیس مرے پہلاں دکھ جرے تے جل منور ہووے
کواری سو جو شرم بلقیس ازم بوے کنجر سو جو غیرتوں دور ہووے
یار سو جو بھیت ظلم کرے تھگا دیں چڑھ منصور ہووے!
لے بوٹیا نیہوں دا نام ناہیں جیکر خودی بلقیس غرور ہووے

دربیان جواب مرزا با خالہ صاحبہ بلیو!

تیر سخت کلیجڑے بت ماہی جاناں اساں ضرور دشتا ہے نی
اک ایہ نامنساں گل تیری نوٹے تدھ الکھ آداب ہے نی!
اگ چھڈ نوں تے پانی ہلکیاں نوں لہبہ جیویں دشمن کجواب ہے نی!
کسب ڈوم نوں کلمہ ہندواں نوں جیویں مومناں ترک شراب ہے نی
لاڈو رکھیاں ودے بادشاہاں جیویں اللہ نوں کفر کی خراب ہے نی
تیریں بینوے تدھ وی مت ماسی وانگ نیزا سا ڈرے باجے نی
پچھے صاحباں کرن جے قتل چیندڑ نیوں وانگ شہید ثواب ہے نی

ناہیں روک نوں لوک ہیں دیکھ آماں میرا جیویں ہن جان بیتاب ہے نی
مست عاشقاں تے ترس سوہنیاں نوں جیویں بھاجڑے ماس کباب ہے نی
گاہ سنڈیاں تے راہ رن ناہیں چکی مرد نوں درد عذاب ہے نی
خزاں بوٹیاں تے ہجر بلبلاں نوں گنہگار نوں قبر عذاب ہے نی
دھپ گوریاں نے بالا پوستی نے سنی نرہ تے سنہ خواب ہے نی
مینوں جاندے رب دیاں واسطے تے مددگار سرکار جناب ہے نی
محمد بوٹیا اسم فناہ والا پڑھیا عاشقاں وچ کتاب ہے نی

دربیان جواب خالہ صاحبہ با مرزا خان

گجھے کم نہ چھپدیاں یاریاں نوں کیا تیوں تل مرزیا ڈھول جان لگوں
کیہڑے کم نوں آئیوں وگ بھجوں ایتھے آن کے کس بیان لگوں
گھن چا چوبیتیاں صاحباں نوں دھم دشمناں وچ کیوں پان لگوں
نال خیال دے بھال وصال ماہی غافل ہے کے وقت ونجان لگوں
جھوٹے سینہ غرور دیوانگ دعوے ائیوں اگروں شان دکھان لگوں

بھکیں وا جوڑاہ تے سپ وانگوں آیا موت کیوں جان گنوان لگوں
بیٹھوں وچ پردیس دے گفت نجارہ جیویں وطن ایجان بھلان لگوں
تجہ بھارے ہوشیار جلدی ڈیرے وچ سراں کیوں لان لگوں
دیکھ نہ آدمی ایہ مرکے دغا دشمناں بلقیس کیوں کھان لگوں
کرے بوٹیا شرم شیطان تینوں لیسے عمل توں برے کمان لگوں

دربیان جواب مرزا با خالہ صاحبہ!

ماسی اساں جنے مہر کے چینڈڑاندے اساں اپنا آپ دکھاوناں ایں!

بارہ بارہ نہ وزنج لاچار ہو کے دکھیں جیھ فردریں جاوناں ایں!

چندہڑ گھن لے گیا ہے نس چوری اساں چڑ رنہ مول سداوناں ایں
بجھ زنگی ادیہ نہ کم کوئی اک دم نہ کے گھٹاوناں ایں
ہودے جان قربان جے یار پچھے اساں شکر بجا لیاوناں ایں

جیہڑی ہوگ اخیر سو بھاگ میرے خوف دشمناں تھیں نہیں کھاوناں ایں!
کس بیہوناں ماپیاں بدلانوں آئی موت نے کس چھڈاوناں ایں
محمدؐ بوٹیا مرن تھیں ڈرن کیہا اوڑک خاک دے بیچ سماوناں ایں

در بیان منقولہ شاعر میاں محمدؐ بوٹا

اینویں مغز کھپایا ڈیوڑی بچی بیبو اینتھے اثر نصیحتاں کرن کدوں
ہوئے یار توں جان نثا جہڑے اوہ تیر تلواروں تھیں ڈرن کدوں
ڈبے عشق دریا وچ جہڑے اوہ لگ کے کنڈھے تڑن کدوں

بیٹھے اپنی مت نوں گل جہڑے اوہ کسے دا تے دل دھرن کدوں
کیتے شوق معشوق مشتاق جہڑے اوہ تے دکھ جدائیاں جرن کدوں
خالی حرص تھیں بوٹیا ہو جیہڑے اوہ دوستاں تے دل دہرن کدوں

رفتن مرزا برائے تماشائے برات صاحباں و مسخری کردن چندہڑ مرزا را

رہی دے نصیحتاں لکھ بیبو مرزا اک نہ دے تے لاوندا ای
کرکے یاد بغداد دے پیر تائیں نیلی پر ہتھیار لگاوندا ای!
پنڈوں نکلیا نال گمان وڈے جویں چھل تھیں شیر سداوندا ای
لڑھیا اک اکلڑا چندہڑاں تے جند جاند اخوف ونجایا ای
جا بجی اک انہاں دی بیچ وچوں طعنہ کڑکے لسوں مار جھلاوندا ای
جائیں مفت لتاڑیا ویکھ پیراں ملک الموت کیوں راہ بھلاوندا ای

ایہہ صاحباں دی جنج دیکھنے نوں اوہدا جیوڑا اندروں چاہوندا ای
موہڈے تیر کمان تے بہ برچھا گل گاتڑا تیغ لے پاوندا ای
کھاکے خار تے ہو اسوار ٹریا دیکھیں صاحباں دی جنج جاوندا ای
جنج کول مخول ویناں مرزا نیلی نال تھیں بیا دنجاوندا ای!
سانڈے گھوڑیاں تھیں ٹالر کرکے ہار اینویں مرن جیو کیوں آوندا ای
محمدؐ بوٹیا اکڑاں کریں اینویں سب نصیحتاں دے بیچ آوندا ای

در بیان جواب مرزا با چندہڑ

مرزا آکھدا ایڈ نہ کبر چنگا غضب ربدا نظر اٹھا دیکھو!
عزازیل ذلیل غرور کیتا پیڑے طوق لعنت گل پا دیکھو!
رب تخت بیٹھاوند اگھاٹیاں نوں بادشاہ پیے گدا دیکھو
ابابیل تھیں فیل مرا سٹے قدرت رب دی بے بہا دیکھو
پچھے رہ جوا [illegible] پگ لاہنی بیچ کو لڑے بھی شرط لا دیکھو!

کرے خودی گمان ویران کرکے فرعون نمرود نے وار دیکھو
دم مارنے دا کوئی تھاں ناہیں بے پرواہ درگاہ خدا دیکھو
باجھ عاجزی عمل قبول ناہیں بھانویں چلے ہزار کما دیکھو
کدھرے تسی بھی ولاندے بخل باہر تانی ٹالر دیناں دوڑا دیکھو
ولوے بوٹیا فتح خدا جسنوں میرے بیناں نذر آزما دیکھو

در بیان شرط بستن مرزا با چندہڑاں و پیش دستی مرزا را بازی ہارے
وگرفتن عمامہ چندہڑاں

مرزے خان دی گل نوں سن چندھڑ لگے کرن الٹ تحت تکرار سارے
مار کوڑے پگ اتار لیسی بھن شرط ایہ نال اقرار سارے
وانگ پلٹناں بجھ پریت چندھڑ کھلے آن میدان ونگارے سارے
اودھر خان مرزا خان مرد علی کردا آیا سامنے بنھ ہتھیار سارے
جائے اوہ ہواہ دی وانگ نیلی پچھے تکدے ہن اسوار سارے
لگے لگ کے وگدے وانگ بھیڈاں کیتے شیر نے گھیر شکار سارے
پنج پنج کوڑے کھا کے پشت اُتے پگاں چھڈ کے دار و دار سارے
پگاں لتھیاں چھپیاں سراں ننگے ہوئے بہت تنے پھند کھلار سارے

ہویا گل دا آن گلاں ڈٹا اوہ پر شرط دے ہون تیار سارے
پا کے کاٹھیاں لاٹھیاں چھپیں آگے گھوڑیاں خوب سنگار سارے
کر کر شان تے پٹے ٹپان گھوڑے لافاں مار دے نال ہنکار سارے
دار و بار آگے کول دیناں چندھڑ گھوڑے ہنکدے نال للکار سارے
مرزے جت بازی کیتے چا بازی گئے شرط میدان تے ہار سارے
لگا حشر دا آن دا آن میدان گویا پریشان ہوئے گنہگار سارے
چیر ملاہ دا سنے سر کرے تڑکے پھل خوار سارے !
محمد بوٹیا جاہ نہ بھنے وی دتے خودی نے عمل نکھار سارے

دربیان واپس آمدن مرزا بہ نزد خالہ صاحبہ

پگاں لیکے ساریاں خان مرزا بنھ کے چا تیار کیتیا !
پگاں پلیوں کھولکے کول ماسی وانگ بوہل دے ڈھیر انبار کیتیا
لیاں جا بجیاں مرد لیں میں لاہ پگاں جتی شرط سبھنوں شرمسار کیتیا
ہوئی فتح میدان بھیں نام میرے ڈاڈا کرم جناب سرکار کیتیا !
بیبی سنغیاں سار نثار ہوئی سر چم کے بہت پیار کیتیا !

آیا خوشی وچ ڈوڈیا پاس ماسی ہنٹ ہسدے رنگ انار کیتیا
کہندی ویکھ جنہاں ڈا خوف سانوں اج انہاں نوں رب خوار کیتیا !
سر صدقوں اتار کے منڈشے نوں مار کوڑے چا مردار کیتیا !
کارساز نے دیکھ دے کارخانے چڑی باز دا چا شکار کیتیا
صدقے بوٹیا ذات خدا دی توں جس دشمناں نوں جھنڈے بجھار کیتیا

دربیان عجز و نیاز کردن مرزا برائے صاحباں پیش خالہ

مرزا خان ماسی مہربان اگے ہتھ جوڑ دا عرض گزار کے تے
رہنا چندھڑاں اج دی رات ایتھے بھلکے جاوناں جنج سدھار کے تے
جو میں کدھ جائی کدھ صاحباں نوں کرکلا یا جان نوں وار کے تے
میرا کم سہم پہنچا جلدی تینوں کہاں ونگار و ونگار کے تے !
بیبو وانگ لقمان پچھان رحمت دارو دسدی عقل چیار کے تے
ایہی گل کی مرزیا صاحباں دی یاداں عشق بھیں آ نار کے تے
چل بیٹھ سیالاں دے باغ اندر ہنچے صدق دا دل بھیں ہار کے تے
جھب بھیکے نکل جاویں رہیں بیٹھ نہ پیر پسار کے تے !

وانگ خضر دے آسیاں اساں دا توں بیڑا پار دا تار نوں تار کے تے
گئی صاحباں نے میری جان گئی مرساں سیس دیوار ٹکار کے تے
جا سی پھیر پیش تدبیر ماسی گیا باز جاں کونج نوں مار کے تے
بھٹی جگ بھیں لدر سر کیپ انگوں ملے جیت نیا زیاں ہار کے تے
کہندی دیکھ یقینی خدا اُتے بیٹھ فکر تمام وسار کے تے !
کرساں دور میں ویر دیناں بھلا دیساں تدھ نوں کار سوار کے تے
نیڑے پاس اوہ ہندی نوں شادی ہیا دساں خوب سنگار کے تے !
رکھیں بوٹیا مرشد توں دشمناں دی قتل زیر کرنی گھیر اگھاڑ کے تے !

دربیان رفتن مرزا در باغ سیالاں

سنکے گل مرزا باغو باغ ہویا اٹھ باغ سیالاں دے جاوندا ئی !
بھیا میت دنی ہیت دا مت عاشق سارا دن وچ باغ لنگھاوندا ئی
جیویں پنجرے وچ طیور پھڑکیندیاں جیو اوہدا گھبراوندا ئی !
وچ باغ دے بھوراوداس ہویا موسم خزاں دا پیا ڈراوندا ئی !
پلک پلک گزاردا ہے سالاں یاد یار دے باجھ کرلاوندا ئی

پھر جسندا چھپکے جا بیٹھا کارن صاحباں گھات لگاوندا ئی
ہری شام تے جس دا نام نا ہیں چک ادیاں جھاتیاں پاوندا ئی
مرمڑ دیکھ وار انگاہ کرکے فالاں پاوندا رب دھیاوندا ئی
لائی صاحباں دیر تے خان مرزا سو سو فکر دلیل دوڑاوندا ئی
کوئی آس نہ پوٹیا فضل باجھوں دڈا خوف گناہاں تھیں آوندا ئی

دربیان آمدن بیبو نجانہ کھیوا نزد صاحباں مشورہ کردن برائے باغ سرزدن مرزا

بیبو کھول نوں ٹور کے باغ دے منہ مہرے سگھر انتوں جا ئیا ئی
اندر میٹھیوں سنز جھا بھارا اوہنوں باغ وچ بٹھا ئیا ئی !
اگے صاحباں کھلی تیار آہی پچھوں زور ادامیاں ما ئیا ئی
چلی یار تے ہو تیار جیچی گہنا گرٹا دا انگ لگا ئیا ئی
ٹری حور بہشت دیکھنے نوں جیہڑا شاہ شداد بنا ئیا ئی
نال صاحباں راہنما بیبو جس عشقدا پند دیکھا ئیا ئی !
رناں کرن برائیاں نال اوہناں جنہاں شکم تھیں اوہناں نوں جا ئیا ئی
یوسف نبی نوں لاالزام جھوٹے اوہناں ظالماں قید کرا ئیا ئی
رناں پکڑ ہاروت ماروت تائیں اہابیل چاہ دے وچ لٹکایا ئی
راجے بھوج نوں اینہاں بنا گھوڑا مار اڈیاں تیز دوڑا ئی
ہور دن پچھیاں اللہ دیکھو اوہنیں کسے مکر کہیا سکھا ئیا ئی !
وسو مکر فریب انہاں دے تھیں کس اپنا آپ بچایا ئی !
جان مکر فریب دا علم بھارا کسے انت نہ اینہاں دا پایا ئی
احمق مرد جو اینہاں تے بھال جاندے کدی نفع نہ اینہاں توں چایا ئی
دین مار کے سپ ایہ بیٹھ پٹاں منتر مکر دا اینہاں پکایا ئی
بیبو سن مکار نے لاگلیں دل صاحباں دا بھرما ئیا ئی
ماہوں جاندیاں کے پچھانیاں نے البیاد جوہاں نے بھیس وٹا ئیا ئی
نجویں جاوسی صاحباں نال مرزے ظاہر کاسنوں جج لیایا ئی !
ڈٹھی صاحباں آوندی خان مرزے ہویا خوشی تھیں دون سوایا ئی
ملیا یار نوں یار کنارے کے درد دلاں دا دور سدھایا ئی !

کسندی غصے لگے صاحباں نوں کاہنوں قول قرار بھلا ئیا ئی !
اٹھ چل سدھار تیار ہو کے تینوں یار دلدار بلا ئیا ئی
خالی جسد قلبوت نوں روح ٹریا ملک الموت پیغام لے آیا ئی
بکل مار کے صاحباں ٹری گھر تھیں طرف باغ دی قدم اٹھا ئیا ئی
موتی بوند تھیں بین صدف ٹریا مولا ابر نیساں دسا ئیا ئی
لاہی پیو دے پٹ دی پت بیبو ہو کے بھین تے قہر کما ئیا ئی
سکی ماں دا بھی اعتبار نا ہیں سچ شیخ سعدی فرما ئیا ئی !
حضرت حسن نوں اوہناں نے مکر کر کے جام زہر دا بھر پلا ئیا ئی
دہنسر دیو دا دیکھے بھیت اوہناں سر نال تلوار کٹا ئیا ئی !
پورن بھگت نوں اوہناں نیاریاں نے لا کے تہمتاں جا مروا ئیا ئی
تارن بیڑیاں اگ دیاں ریت اتے پھٹاندی نوں اینہاں چلا ئیا ئی
ان گنبد کن عظیم حق اینہاں دے حکم ایہ آئیا ئی !
دکھیں مول نہ کسے دی شرم نا ہیں بادشاہ نوں اینہاں رولایا ئی
وانگ سپ ایہ اندروں زہر بھریاں نقشاں باہروں رنگ سجایا ئی
انب وڈھ کے اکاسنوں وا لو دیوں عقل اینہاں دا خام آزمایا ئی
اٹھ دوڑیاں باغ دے ول دوویں کوئل کونجوں سنگ رولا ئیا ئی
کردے خاطراں جنجدیاں سیال کاہنوں ہوتی جھگڑا جھیڑ کرایا ئی
گھروں چھپکے ٹرے نہ دار چیند ہٹ کے شگن نہ کوئی منایا ئی
وگی وا بہشت دی دوزخی تے رب سب گناہ وجنجا ئیا ئی
پنی آس مراد سکیندیاں دی لعدمدتاں رب وچھڑے یار ملایا ئی

دوہاں درد فراق دا کھول دفتر اک دوسرے نوں آکھ سنایا ئی
بیبو آکھدی مرزیا جان میری گلاں وچ کیوں جی جمایا ئی !
ہوئے سار مست ماہیاں مالکاں نوں مال جھناں ماراں چھپایا ئی
نیلی پرپڑ کے کول سوار ہویا بیبو آکھ کے جلدی سمجھایا ئی !
نیلی چھیڑدا چا چھیڑدا جا واگاں دا ناباد دی طرف نوں دہایا ئی

فقتہ کردیاں دوہاں نوں باغ اندر ادھی رات دا وقت وہایا ئی
اٹھ ورگ خشتاب نوں لگ آکھے ایتھے کاسنوں جھنڈ رلایا ئی !
کسے دل نہ آن چھڈاونا ایں اک دشمن نے دیش پڑایا ئی
مرزے پکڑ کے باہاں تھیں صاحباں نوں اوپر نیلڑی چاچڑھایا ئی
محمد بوٹیا ویکھ کے جاندیاں نوں بیبو الوداع آکھ سنایا ئی

دربیان مقولہ شاعر میاں محمدؐ بوٹا

گئے گھرانوں سراں دے پنچھی نکلے پنجرے نال دیوار رہے !
عزرائیل لے روح نوں ہویا پچھے کھلے ٹھاٹھ پسار رہے
ٹرلی بنگی پلک وچ چند ہراندی بیٹھی مدتاں غضب بیدار رہے
کرن خوشی اوہ خاطراں جنجدیاں اوہ اینویں مفت او گھر اجاڑ رہے
فجریں رون گے آکھ کے پاپلے جنہاں دے دم نہ چار رہے
مرزا گیا لے داہڑیاں مٹھن مڈھوں سے وچ اوہ خواب خمار رہے

کوتل باغ تھیں باز اڑ گیا تیر کسدے میر شکار رہے
گیا بعد اوہ بھار اٹھان والا پچھے وچ سرا انبار رہے
جس کوڑی دا کاج اوہ وچ ناہیں اینویں شگن شگوں وچار رہے
گھڑی صاحباں نال اوہاں مرزے لال داج دے بھرے پٹار رہے
اج سہرہ معراج اساڈنی گے اڑیاں پھل جو گند سنگار رہے !
سکھ دار کے بوٹیا چور نٹھا بھرے وچ گلیاں چوکیدار رہے

دربیان فرار شدن صاحباں ہمراہ مرزا !

مرزا گھت دوبیلڑا صاحباں نوں گیا بیلے دی طرف دہا میاں
عقل چک گیا اوجھڑ راہ پیا پایا پھیر تقدیر نے آ میاں
بھاویں کرن چترائیاں لکھ چاتر نائیں حرف قضا میاں
اڈے چڑھ جکیوں اسمان بھاویں مارے دھرت زمین ٹکا میاں
مرزا چھڈ کے راہ کوراہ پیا دتا آن تقدیر بھلا میاں
اوسے جاتے نیلڑی چا چالاں پھیر پھیرا دے اکھا میاں
پیریں پیا بیبن زنجیر تقدیر دے جان پھیر پھیرا اوسے کرے نہ تدبیر میاں
پیا پھیرے بھا میںڈرا وچ بیلے پائے پتہ نہ راہ دا کا میاں
کہندی صاحباں مرزیا جان میری کیہا ورتیا غضب خدا میاں
کھیوے شہر دے دھکڑیئے دیوے دیون بلدیاں شمع شعا میاں
تعجب یار تھیں پار سدھا راوی نیلی واگ تھیں پکڑ دوڑا میاں
پھڑن آن مت وڈلی آن والے میرے ویر شمیر بھرا میاں !
انت مالکاں مال نوں ڈھونڈ ناہیں ایویں جہاتوں منہ لگا میاں
گل صاحب ندی گل گھٹ لیا دی ہوش نے گیا گھبرا میاں !

ٹریا قافلہ جیوں امام راتیں کا فرشمیر تھیں سیس کٹا میاں !
اینویں عذر وچاریاں بندیاں دا ہووے کسو جو رب رضا میاں
ولی پیر فقیر تقدیر مارے مارے ہور امیر امرا میاں !
جلدوں آن تقدیر ایہ پر مالے ہوون کملے سگھڑ دانا میاں
کیہا بندہ نہ اک فرسنگ اس نے گئی گھڑیاں رات دہا میاں
چارے راہ تقدیر نے بند کیتے جائے کس تے کیہڑے راہ میاں
جاوے کس طرح ہاتھیں پار مرزا اوہدی موت آہی ایسے جا میاں
ٹرے پیا شمار کرتاریاں دا کوئی دیکھدا کھنیاں دا میاں
گئی گھڑیاں رات بھر رات ہوئی مکا میل نہ پینڈھ بلا میاں
پینڈے پینڈے دے پتے آواز کہیں لوک بولدے شور مچا میاں
ٹلے آن وار ہمت دیر پاندی کرن تن تھیں سیس جدا میاں
پچھے لگ کے مول نہ جان دیساں دیس جان تھیں مار مکا میاں
چکی ہو جہان تھیں عمر ساڈی اوہدے وچ نہ کجھ خطا میاں
غصے نال بھڑکیاں نیلڑیدا دیندا بدن تمام اڈا میاں

پیا پھیرے کیہا نصیب اندر بھلا راہ تے پیا اٹکا میاں
کھائے مار نہ باز تھیں پار جائے اگ اگے دریا میاں
نیلی پری دا دی بھین سی اوہ نیلی جھیڑی اُڈدی وچ ہوا میاں
مرزا کرے آنادی نیسے نوں موتی سنگدی نہ گھیرا پا میاں!
رہیا رات او نیندرے وچ مرزا ڈٹھا خواب خمار چڑھا میاں
باہوں پکڑ اتار دتا صاحباں نوں لنگھا آپ بھی نیلیوں دہا میاں
تتیاں تاں ڈوہ چڑھ اٹھاں مرزا دتی صاحباں گھت کہا میاں!
اہر عاشقاں نیندر رواناہیں پئے دکھ جنہاں ڈڈھے بھا میاں
ایس خواب خمار تے شاہ یوسف ڈٹھا کھوہ دے وچ پھسا میاں
کتھے جا سرتی عشق دی تے اپر یہناں نہ نیندرو دا میاں
سن وے کول نوں نیندر رہی صاحباں بہت سجھا میاں
سنا تاں ہودر چڑھا بیٹھ جندوے دلوں خوف تمام ونجا میاں
رہی صاحباں جاگدی کول بیٹھی خوف دشمناں دا دلوں کڈھا میاں

بھیڑی اونتری کہنی بھیل بیلی دیرے چال نہ قدم اٹھا میاں!
کوئی دوس افسوس نہ دس اٹتے دیوے لکھیا کون مٹا میاں!
اج چلدی چال مثال بھیڈاں کھیڈاں نہ ندیاں آر زما میاں
گئی رات نے سموہنے تے بھٹی بانگاں مسجد بن دین علما میاں!
پیا بھولدا پیا دانگ شرابیاں دے کیتا نیندر دور چا میاں!
بوٹا جنڈ دا دیکھ کے ہیٹھ اوہدے دیندا بستر افرش وچھا میاں
کہندی مرزیا راہ نے سون مندا اٹھ جاگ تے اکھ نہ لا میاں
سستی لٹیا نیندرے لوطف ہجے بیٹھی لغل بھتیں یار گوا میاں!
مٹھی نیندر زلیخا دی ہوش ٹھگی ٹھگی بیٹھی کھاں تے بین چکا میاں
نیندر آن کے راجیاں رانیاں نوں دتے ملک تے مال لٹا میاں
کجھ نیندوا زور سی خان تائیں کجھ زور بہادری دا میاں
مر صاحباں پٹ تے رکھ اوہدا بیٹھا جھلدی باہاں ہلا میاں
محمد بوٹیا لنگ خدا رکھے موہوں منگدی پئی دعا میاں

در بیان مقولہ شاعر میاں محمد بوٹا گجراتی

باہجھ ساکاں تے راہ دی علوم باہجوں ٹرنا ماندا وچ اجاڑ مندا
ہرچھا شاہ تے رن شوقیں سکن ہلکی گڈری ست بگھیاڑ مندا
بے جٹ نے کفری ہٹ اندر وچ کھیڑی پاڑ نساڑ مندا
بڈھا خصم تے نویں جوان دوہٹی ڈنگا ترکلا دان دا بیڑ مندا
پیار کرن دوستی نال بریاں نال حاکماں دیر دگاڑ مندا
پھوڑا چیرداں ہیٹھ تے سول سینے لگ اکھ اندر ڈدو داہڑ مندا
لینا ڈوم تھیں قرض قصا بیاں دا اتے وسناں وچ پہاڑ مندا

عالم سمجھ کم ذات بن عقل راجہ احمق یار اتے گل پاڑ مندا
کتک ماہ اندھیریاں پر اساون جیٹھ مہینے تے ویاہ وچ ہاڑ مندا
اگ کول کپاہ چھرا ہتھ باہمن ملاں حکیم تے دیا ناڑ مندا
گھر کول مسیت میت جوگی سی جوک وچ جھنب بیاڑ مندا
چتر دھی جوار یا چھوہر بپر چھوہرا غنی تے پیچ کراڑ مندا
جھگڑا بچے دیناں تے وچ چکڑ پلا اڑک جاناں نال واڑ مندا
وقت بوٹیا وقت بڑھیپڑیپے تے اولاد نہ ہوندا ساڑ مندا

در بیان دیدن گلگو صاحباں و مرزا در جنگل آمدن نزد او ملاقات کردن

جاندا نجر نوں راولیوں پار مرزا ہوندی راہ دی کدے جے سار اوہنوں
پائے آن زنجیر تقدیر ظالم کیتا نیند اسیر لاچار اوہنوں!
ایس موت صیاد دے ویکھ جائے لگی کس طرح کرن شکار اوہنوں
پیا لنگھ اتفاق تھیں اہناں کولوں آئے نظر درد یا دو نوین یار اوہنوں
بھیت بجھ لیا دلوں بجھ گیا ہویا گل اسرار اظہار اوہنوں
آکھیوں وڈھ کے پیو دا نک سدی اچھا کیتا کی جا خوار اوہنوں
کرکے ادس والا تدھ منہ کالا کیتا گدھے تے چا اسوار اوہنوں
داہڑی منّ کے اوسدی نال جوڑ کیتا نشر توں سر بازار اوہنوں

سیتے خان نے جان ہزار ترلے روک رکھیا موت مکار اوہنوں
نیلی دھنگ کے ہنڈ دے بیٹھ ستا پایا زور جاں جواب خمار اوہنوں
اک مرد گھمیار ضعیف بڈھا ڈٹھا کھیولیوں پئی کوئی کار اوہنوں
ستا کول تے صاحباں کول بیٹھی پکھا جھلدی نال پیار اوہنوں!
آیا دوڑ کے صاحباں کول جلدی غصے نال کہندا گھمیار اوہنوں
کتے رہیا نہ منہ لوہ دین جوگا لایا باپ نوں سنسار اوہنوں
کھیوا خان سی وچ جہان نامی لوک آکھدے سین سردار اوہنوں
گھر باپ دے بخت دے جمدیوں توں لایوں جم کے غم ہزار اوہنوں!

وڈی لاگ پھکار دی نگر اندر سٹ چلیوں منہ دے بھار اوہنوں !
سنگے صاحباں پاوندی نظر نیویں ایس گل کیتا شرمسار اوہنوں

تایا اندروں جی جیس ماپیاں دا دوزخ سٹی رب قہار اوہنوں
محمد بوٹیا صاحباں ماراں ایں اگوں آکھدی عرض گزار اوہنوں

در بیان پیغام دادن صاحباں گلگو را بجانب والدین و برادران

سوہوں شکر گزار ہزار بابا لئی رب دے من رضا ہیں تے !
ہویا جھ تقصیر بچکے براہا بابا تقدیر نے لیا بھولا ہیں تے
نک وڈھیا سوہرےیاں پیکیاں دا کیتے خوار امیر گدا ہیں تے
بابا وڈھیا سچ ہی گل میری کراں عرض پیر پھیر بتھ لا ہیں تے
دیر پیر شمشیر نوں کھیں ناہے ہوو نہ رنج نہ نام خدا ہیں تے
مارے کرم تے شرم شرمسار میری آیاں خاک دے نال رلا ہیں تے
معذور دی سب رضا دیو کرنا مول نہ جور و جفا ہیں تے !
بیرا کرو نکاح چا نال مرزے کراں عاجزی تے التجا ہیں تے
چھوٹی عمر وچہ لایاں نال ماہی ہوندی کس طرح اج جدا ہیں تے
مک چھڈ کے پوچھنا بٹ خانہ جانا ناں کفر ایہ دلوں صفا ہیں تے

اوہ کیسے نہ دوس افسوس کوئی لیا لکھیا جھولی پا ہیں تے !
ہتھیں اپنی آپ میں زہر کھادا ہن رونی آں وقت وہا ہیں تے
ملن جوگ نہ رہی ہاں ماپیاں نوں آیاں نال نہ گھوڑوں وہا ہیں تے
میرے باپ نوں آپ توں جا آکھیں تینوں جو گل دیاں سمجھا ہیں تے
عقلوں چک گئیں چھپ لک رہیو گھوڑوں لکل پیا پیر جا ہیں تے
ہن دہوتیاں مول نہ درد سہندا آیاں تساں جو داغ لگا ہیں تے
جنا کھر لدا ہوئے ہن دور ناہیں ذرہ بھنا کرم کما ہیں تے !
دانا باد ہوشاد آباد ہووں دلیاں عمر تمام دعا ہیں تے !
مرزا اچھد کے جاوندی نال طاہر مردی دین ایمان نجلیں تے
محمد بوٹیا صدق دے پار بیڑے اوہ قبول ہاں جان فدا ہیں تے

در بیان رفتن گلگو واپس شہر کھیوا برائے خبر کردن سیالاں

سن کے صاحباں دے سخن موڑ ٹھا پھیر بول نہ جیبھ ہلاوندا اے
کھیوے خاں وی ویکھ کے شرم دلوں رو رو نال افسوس پچھتاوندا اے
تکے چل سیالاں جو گل دسی غصہ قہر کرودھ وہا وندا اے
کیتی صاحباں جا تقدیر اگی اوہنوں کجھ خیال نہ آوندا اے !
سگوں ویکھ کے چھڈ نے مال سجر خبر مالکاں نوں دسن جاوندا اے

ایہ ویکھ کے دو ہاں الکلیاں نوں پریشان ہو ہوش بھلاوندا اے
مراں آپ یا ایہناں نوں مارسٹاں دلوں ایہ دلیل دوڑاوندا اے
ہتھ پکڑ جنتیاں پیکے کھیوے شہر دی طرف سدھا وندا اے
کرے منتاں گھیا جا خبر کھیوے اٹھنے تیر جوبنے چلاوندا اے !
محمد بوٹیا جدوں تقدیر الٹے رب عمل چا سب بھجاوندا اے

مطلع شدن چندہڑاں و سیالاں از روانگی مرزا صاحباں

ہوئی صبح سویرے تے شہر کھیوے ایس گل داخل آ پیا ہے جی !
پیارو ن سیالاں نے چندہڑاں نوں پتے جنہاندے کجھ نہ رہیا ہے جی
نام شرم شرمندگی شہر کھیوا شہرت جگ دی بنتیں جھپ گیا ہے جی
پیار رونا خوشی بنتیں ہمسایاں نوں ویکھو کم تقدیر دا کیہا ہے جی
ماربلاں گھراں گوں میل گریا ملیا غماں دا جدوں سنیہا ہے جی

ہس منڈے گندڑے مارچھیاں مرزا صاحباں نوں کھن گیا ہے جی
پٹن چاچیاں تائیاں لبھ مندا ایہ کاج تے مرن دے جیہا ہے جی
ڈکھیں بھین بدکار ایہ کارا رون میر شمشیر بھی ڈھیا ہے جی !
پیا سوگ وچاریاں کمیاں نوں جنہاں کھٹ نوں لاگ لیا ہے جی
محمد بوٹیا چراں تے مٹ رلدے لکا گیا خراب ہو بہیا ہے جی !

در بیان رفتن چندہڑاں و سیال لبو سے بار و نہ تنجوے مرزا و صاحباں

ہتھ پکڑ شمشیر کمند کراں وڈھ لکے دو ہاندے لوٹڑے جی !
کالا منہ تے وڈھ کے نک سادا سانوں چاڑھیا اوس نے کھوٹڑے جی !
کیتی گل سیالاں تے چندہڑاں نے چلو پکڑیے اوس نخچوڑ دے جی !

رب کرے تے پے اوہ بل مرزا کراں وڈھ لکے لوٹڑے پوٹڑے جی !
ڈٹھا اوس نہ ساڈڑی پت دلوں کمذات حرام دے کھوٹڑے جی !
گڑے پکڑ کے تیز تلوار برچھی کیتیں وڈڑے پکڑ کے سوٹڑے جی !

کئی گھوڑیاں پیر اسوار ہوئے کئی بنھ کے ٹرے لنگوٹڑے جی !
چڑھے کٹک سیالاں تے چندڑ کہراں دے صاندل باڑدی طرفوں ٹوٹڑے جی
سٹ گھوڑے دوڑے مگر مرزے دے بے شرم دے جھانوں تروٹڑے جی

کوئی رسیا زجان بخش پنڈ و چولے لتھے دور سب وڈے چھوٹڑے جی !
گورنو پ داچڑی تھسیا نے چڑھے اک تے لکھ اوہ جھوٹڑے جی
ڈھونڈاں بوٹیا حسند جیہڑا تائیں کھوج بھالدے کھلے کھلوتڑے جی

دربیان رسیدن چندڑ و سیال بتلاش مرزا و صاحباں ہمراہ گلگو موضع خود .... !

وٹھے آوندے کٹک تھیا رو دوڑ و گیا کنب شتل پو گجان یارو !
آئے پاس تے گیا وسواس دلدا لیندا اترت پچھان سیال یارو
چلو چوریں دیاں وکھال سنگوں تائے سر دل پھڑ او سیاں مال یارو
دیکھ رب دے رنگ ہیں ونگ ہویا بیٹھا گنج تے سب خوشحال یارو
ڈٹھا چندڑ تے بیٹھے ہیں کنڈ پرنے نستا ہویا ہے تان کے شال یارو
اکھیں ویکھکے ہیں سارا کارا ہویا بہت ملول ملال یارو
کیتی سوچ نہ اوس حرامدے نے خاندان میرا ننگ وال یارو
سنیا کری نہ وچ سارے پایا اوس جو قہر وبال یارو !
جب رل کے پکڑ لو جائے نس نہ اوہ چنڈال یارو !
ٹریا ے سیالاں نوں چندڑ والے اگے دوڑ دا قدم اٹھال یارو

بھانویں لشکراں چاہڑکے شاہ اکبر آیا کرن اوہ جنگ جدال یارو
گئی کھڑتے بھڑک کے بول پیا آکھے کرو نہ مفت دی چال یارو
ایہں کار دی سمجھ ہے سار مینوں آیا ویکھ میں کل احوال یارو
چلو قدم اٹھا لکے نال پیر مرزا صاحباں دیاں وکھال یارو !
پکھا جلدی صاحباں کول ڈٹھی ڈٹھے آپ ہیں نال خیال یارو
دل بجھ گیا ہیبت بجھ گیا آندی صاحباں کول ادہال یارو
سر چلی کے اوسدا کٹ دسئو کر وگھٹ نہ اوسد خیال یارو
ہو کے چپ نے پٹ آتار لیو سو ہویا آس بے دید کمال یارو
محمد بوٹیا اڈیاں پھسانوں پتے سر پئی تقدیر دے جال یارو
گیا باز ہے مار شکار تائیں جاسی پیش نہ پھیر روال یارو

دربیان آمدن میر شمیر برائے قتل مرزا و دیدن صاحباں آنہا و غمناک شدن

کٹیاں کٹک بخش آیاں صاحبانوں لوتاں ویکھدی نظر اٹھا جلدی
مارمار کر آوندے سیال چندڑ وچ ترکشاں کانیاں پا جلدی
پوہتے سنگ امیر شمیر والے دیکھ صاحباں گئی گھبرا جلدی
اگے دوڑ دے میر شمیر دونویں پچھے آوندے لوک بہا جلدی
توڑے اس امید اوہ جیونے دی موت پیغام پوہنچا جلدی
کیتی سوچ وچار بخش صاحباں نے رکھاں زیر کمان چھپا جلدی
نیزے سر دے نی غضب بخشیں ویر میرے قتاں کر ان جان سبھ جدا جلدی
نال ڈاہڈیاں زور پیش جائے نہ لفظ کے وقت لنگھا جلدی
سر پٹے توں خان دار کھ بیٹھاں اٹھی ایہ تدبیر بنا جلدی
کھری مگر ہے مت زنانیاں دی پچھوتاندیاں وقت وہا جلدی
کیتی جلد تدبیر اس آپ دلوں ڈتا راہ تقدیر بھلا جلدی !

ہلے رکھ کے اڈدے آن پہنچی پیا یار اندر شور آ جلدی !
دھوڑ دھمدی گرد غبار ہویا گھوڑے دوڑدے وانگ ہوا جلدی
ویکھے کٹک سیالاں تے چندڑاں دی آون گھوڑیاں تیز دوڑا جلدی
جبی جان گئی ساڈی جان گئی رنی مار آہیں ہائیں پا جلدی
بدل قہر دے چڑھے سجہ ہاٹھاں جاسن برگ تے باغ ونجا جلدی
کرے منتاں پلڑا پا گلوچہ لبیاں عذر تقصیر بخشا جلدی
کیتی کھول بے الٹ کے وار پہلی ہوسی آن فساد بپا جلدی
بچے جان بخش سینڈا خان مرزا پائے دشمناں قہر خدا جلدی
مرزے یار دے پکڑ ہتھیار سارے ٹرہ جنڈ تے ٹنگری جا جلدی
آئی موت نہ سمجھ ایہ صاحباںنوں کھاساں باجھ ہتھیار خطا جلدی
محمد بوٹیا دوس کی آکھیئے جائے ربدی قدرت قضا جلدی !

دربیان بیدار کردن صاحباں مرزا را

کہندی صاحباں مرزے جاگ جیویں ہن خواب خراب پیا رہیا اوئے
پکڑ برچھیاں تیز تلوار سانگاں آئے نواب سیال نواب پیا رہیا اوئے

ویری جان دے کھلے نی آن سر تے اٹھ نس شتاب پیا رہیا اوئے
تیرے کو ہن دے فکر تے آن لگے دسن مشکل نصاب پیا رہیا اوئے

تیری آئی ہیں مراں سرکراں صدقے رکھ تدھ جناب پیاریا او ئے
رہی تھاک ہیں راہ تے سوں ناہیں مندی چور نوں خواب پیاریا او ئے
داہرو ویریاں دی ساڈوں آن کرسن مار بیتاب پیاریا او ئے
آسے میر شکار نے بار اندر تیرے کرن کباب پیاریا او ئے!

ایہناں اکھیاں نال نہ رب دسے تیرے رکھو عذاب پیاریا او ئے
منی اک نہ تدھ نے بات میری ہیں مے لکی منیماں پیاریا او ئے
اگے مالکاں مول نہ پچھ سندی جاندی پیش جواب پیاریا او ئے
محمد بوٹیا کنب دی جان میری ہوسی کی ہن باب پیاریا او ئے

دربیان تسلی دادن مرزا صاحباں را

مرزا آکھدا اٹھ کے صاحباں نوں رکھ حوصلہ ہو دلگیر ناہیں
تینوں چھڈ کے صاحباں نس جاواں چنگی ایہ کوئی تدبیر ناہیں
دیندے کنڈ وکھال جو میدان اندر ساؤ ذات اوہ نیک خمیر ناہیں
ہیٹیں باکھ نہ صاحباں دیا تیری ہووے دم نہ بچہ آخیر ناہیں
ہووے جان جاں قربان تیرے توڑاں کدی پریت دی شیر ناہیں
میرے دل دی لہے نہ آجہ دی جچر چندھڑاں نوں سٹاں چیر ناہیں

ہو یا کی سیال چندھڑاں آئے سینوں خوف نہ بچہ وچہ سر یہ ناہیں
جیہڑی ہوگ سو جھاگ سان جان اتے کدی نسیاں ٹلے تقدیر ناہیں
اسی کھرل قدیم دے خان زادے جاواں نس میں کوئی حقیر ناہیں
دودھ ویریاں کھڑ انگا کوئی تینوں توڑیں بلوں تواں پیر دی دیر ناہیں
ویکھیں صاحباں سامنے زور میرے چھڈاں جیوندا میر شمیر ناہیں!
دکھیں بوٹیا میریاں چھولیا تنوں لگن ویلے بدن تے تیر ناہیں

دربیان حملہ کردن چندھڑ دا ہی بر مرزا

مرزے صاحباں نوں تک سیال چندھڑ آئے دوڑ دے برچھیاں پھیر دے جی!
دوڑ دوڑ بھو تکلہ سنگ گتیاں وانگ چندھڑ نیڑے آوندے اوس نہ شیر دے جی
مرزا اٹھیا لین ہتھیار جلدی آئے ہتھ نہ اوس دلیر دے جی!
گئے ہتھ نکلیں اوہ ہتھیار میرے عجب کم تقدیر دا ویر دے جی

کوئی ہوندے سن گرد امام دے جیوں تیوں لکڑ نوں آن گھیر دے جی
پکڑ تیر کمان چڑھان چلے بنہ شست نشان تے گھیر دے جی!
کہندا رو کے صاحباں دس مینوں ہوئی کی ایہ قہر اندھیر دے جی
محمد بوٹیا اوس دے ہتھ خالی کراں کی میں باجھ شمشیر دے جی!

دربیان زخمی شدن مرزا

غصے نال ہوئے لال سیال چندھڑ پھڑ کے تیر کمان اٹھایا نے!
گھیر شیر تقدیر نے زیر کیتا وانگ گیدڑاں شور مچایا نے!
مرزا دیکھ کے سکھنے اوہنوں نوں ہے غضب دے مار کرلایا نے
پئے ہین چو طرفوں تیر جھم جھم گویا غضب دا مینہ برسایا نے
مارن تیر بچا کے صاحباں نوں درد اپنے دودھ دا آیا نے!
اوہ حسد دے ہنس نوں پھٹ کے تے حقہ حور قصور لقیں پایا نے!

بیٹھا سیپ عزازیل دے ڈھیر اسے باجھ منتروں کیل وکھایا نے
مفت مار یا چلیا خان مرزا اوہدا زور نہ ذرا ازمایا نے!
ہوندے ہتھ ہتھیار سار پاندے سا ہیا نال ہیر نال دے ماریا نے
مرزا ہو حیران کھلو رہیا دن چھاننی بدن بنایا نے!
مرزے خان نوں مار کے مان زہری اوپر چا زمین گرایا نے
جنہوں بوٹیا دیکھ نہ رج سکن اج اسدا خون بہایا نے!

دربیان عجز کردن صاحباں پیش برادران!

پاندی واسطے صاحباں بھائیاں نوں میرے راہجنوں کرو تباہ ناہیں
مرزا راہ لقیں روک کے پھیلیجے تساں ذرہ نہ خوف الہ ناہیں
آیا حکم قرآن مجید اندر دیسی ظالماں رب پناہ ناہیں!
کرو ظلم نہ ایہ مسافراں تے رب باجھ کوئی جہناں ہمراہ ناہیں
بخشن چا تقصیر خطا میری کرو ظلم ایہ خواہ مخواہ ناہیں

اساں اپنی چا تقصیر منی تسیں بخشدے کیوں گناہ ناہیں!
ایڈا قہر اندھیر کیوں پایا جے ویکھا دیوتاں وچہ درگاہ ناہیں
منہ پھیر تے نام خدا والا رکو جان لقیں خان دا راہ ناہیں
رحم والیاں تے رب رحم کردا ہوسن دوزخی جو مد گراہ ناہیں
محمد بوٹیا باجھ قصور کیہڑا نامہ عمل دا جس سیاہ ناہیں

دربیان افسوس کردن صاحباں خود

کرن مُول قبول نہ گل اوہدی رہی صاحباں واسطے پا ایہر
کیا بدن لیران تیراں کول سندا چھٹے خون بکھیں سبب دریا ایہر
کہندی آپ میں آپ نے ظلم کیتا ہائی آپ میں سخت مزا ایہر
کیتے اپنے نوں میں تائیں میں گیا ویلڑا وقت دہا ایہر
بتھ خان بے تیر کمان ہوندا دیندا دیریاں خاک بھلا ایہر
سب دوس افسوس ہے سر میرے دتے جس ہتھیار چھپا ایہر!

مارن میر شمیر سیلی چند ہڑ کرن فدہ نہ خوف خدا اے پر
دیکھ صاحباں بیٹھدی ہٹ تیاں مارے ہتھ پٹاں اتے چا ایہر
دتے جنڈ تے ٹنگ ہتھیار تھیں ماردی عقل تقدیر بھلا ایہر!
کوڑی مکر ہے مت زنانیاں دی گئے بیچ دانا فرما ایہر!
اینویں مار شیر دلیر میرا لیا ویریاں نہ اڑ ما اے پر
بخشے بوٹیا رب تقصیر میری ہوئی مجھ تھیں بجا خطا ایہر

دربیان جواب مرزا صاحباں را!

مرزا آکھدا صاحباں جڑا تیوں ترکش ٹنگیوئی جنڈ تے چا میرا!
پہلی مار دا ایہر شمیر تائیں راہ روکیا جنہاں نے آ میرا!
خالی ہتھ ہن کراں بہادری کی ترکش سٹیا تدھ کھڑا میرا!
اج موت نے آن جہان وچوں دتا ان تے جل مکا میرا!

ترییے سٹھ کانی زہر دار آہی دیندا وڈ سیالیں لہندا چا میرا!
دوجی مار دا صاحباں اوسنوں ہیں جیہڑا نام رقیب سدا میرا
آہا وقت ایہ اج بہادری دا ویری ٹکھدے نعرہ آزما میرا
تینوں صاحباں کڈھ لیجاونا ہیں ایہر روکیا راہ قضا میرا

رہے دے تے چار افسوس ڈاڈھے دتا جنہاں نے جگر جلا میرا
اول ایہ افسوس کمال مینوں آیا کم ہتھیار نہ کا میرا

دوجا مار یا وچ پردیس دے میں کوئی پاس نہیں بھرا میرا!
چوتھا تدھ دے جان گئے دیاہ چند ہڑ کرکے تن تھیں سیس جلا میرا
کیتے جتن ہزار سن نسنے نوں دتا راہ تقدیر بھلا میرا!
جٹی بنی نہ صاحباں دی منی سوال ایہ نام خدا میرا

تیجا ایہ افسوس وچ گور سیسی ڈٹھا اخیر نہ ما میرا
کرنا دفن کس پا کے کفن مینوں جا سن کانگ کرنگ ایہ کھا میرا
کیتی جان قربان میں تدھ پچھے دیکھ صدق یقین صفا میرا!
رکھیں بوٹیا صدق یقین ثابت دلویں نام نہ مول بھلا میرا

دربیان جواب صاحباں با مرزا

کہندی صاحباں مرزیا جان میری داری بخشیں رب دے نام مینوں!
کیتی گل سی بھلے دی پیار ماں میں کیتا دغا نہ قسم خدا مینوں!
ڈبی بیڑا نکھے تدبیر میری پیا جان نا جور جفا مینوں!
ثابت رکھ قسلیاں مجھ دلوں جانی دلوں نہ بے وفا مینوں!
میں بھی مراں گی کراں گی ساتھ تیرا اوہ جگ نہ جیونا بھا مینوں
تیریاں لال بلائیاں سائیاں دے اوس تیرے توں گھول گھما مینوں
رتے دھوڑ دھمکدی دیہاں دی دتی جنہاں اندھیری پا مینوں
نال چند ہڑاں کدی نہ جا وساں میں بھا دیں میں اوہ تخت بہا مینوں
تیری قبر دی میں ملنگ ہوساں ناہیں جگ تھیں شرم حیا مینوں!

رنڈی ٹنگیاں تیر کمان جنڈی دتا آن تقدیر بھلا مینوں!
میں سی مجھیا عاجزی عرض سن کے دلیں بخش تقصیر بھرا مینوں
کیتا دغا جے جانیاں جانکے میں دیو دوزخیں رب سزا مینوں!
تیری صاحباں جگ کہے سدا تے مشکل جان میں دوسری جا مینوں!
ویکھاں جم چھپدے تیر سر بہ بترے سینے کانیاں جاندیاں دہا مینوں
توں تے جیو پیارا یا جگ اتے پوے موت کدائیوں آ مینوں
جانیں وچھڑ نہ جانیاں چھڈ جائیں لئیں اپنے سنگ رلا مینوں
تیرے عشق تھیں مکھ بھواساں نہ ٹاکن لکھ جے زور لگا مینوں!
محمد بوٹیا چند ہڑیں جا وساں نہ دلوں ویچ جے بیڑ ڈوبا مینوں

دربیان جواب مرزا با صاحباں

تیرے سر نہ صاحباں دوس کوئی میں تے اپنا لکھیا پا لیا!
میری عمر جہان دی ہو چکی ان جل نصیب دا کھا لیا!

دغا دے نہ تدھ ہتھیار ٹنگے تینوں آن تقدیر بھولا نصیب:
بخش صاحباں رب دے نام مینوں جو کجھ تدھ زور لگا لیا!

راضی نال ایمان ہیں تدھ تے ہاں سچا عشق میں تیر ا پا لیا
کریں آپ ہن عدل انصاف ذرہ خاطر تدھ ہیں سیس کٹا لیا
ہن روز قیامت دے سہگ میلا کر کے کوہج ہیں ساتھ لدا لیا
محمد بوٹیا قول تے ڈٹیں پہرہ پہلے روز جو پک پکا لیا!

دربیان زخمی شدن مرزا

کروا گل سی صاحباں نال مرزا غصہ ویکھ کے ڈاہڈا آئیو نے
چلے چاڑھ کمان دے تیز زہری مرزے خان دی طرف چلائیو نے
چھٹا خون ہر لوں لقیں وانگ دھاراں ویکھ چھانی بدن بنائیو نے
مارن تیر شریر شیر سیوری دلوں خوف خدا بھلائیو نے
حب آل دی گال سیال چلے سر بھار گناہ دا چائیو نے!
کر کے کوک سیالاں تے چندھڑاں لشکر اکھ لدے گرد چائیو نے
کیتی وار اک پازیاں ساریاں نے وانگ مینہ دے تیر برسائیو نے
بنے ناکے جا تکے آپ دشمن دوہتر وان تے قہر کمائیو نے!
اوس حسد کمور نوں مار کے اوپر چا زمین گرائیو نے!
ہنڑ ظالماں بوٹیا حکم لدھا دعویٰ ہنڑ نمرود کمائیو نے

دربیان گفتار مرزا با صاحباں

مرزا آکھدا ویکھ کے صاحباں نی بیلے وچ تیرے تیر مار دے نی
چڑیاں مار کے باز فناہ کیتا ایہ بھانے رب جبار دے نی
جاندی سول کجھ سمی پیش میری سکھ سکھنے باجھ تلوار دے نی!
گالن آپ بنیا اولاد سندی ظالم جٹ جلاد ایہ بار دے نی
ٹھہری پل تے آن گل میری دیکھیں سلس ایہ ہے سد ہار دے نی
کینے کوچ مسافراں پٹ ڈیرے آئی توڑ تقیں حکم سرکار دے نی!
جینیا صاحباں صدق یقیں ہارجائیں سخن رکھئے یاد پیار دے نی
میرے انگ دے رنگ شہاب سہویا خون چلدا وانگ پھوہار دے نی
زمن وچ خیال سیال چندھڑیں تے ماریا وچہ شکار دے نی
پینیدے تیر چوفیریوں مینہ وانگوں کھلا وانگ ہیں نقش دیوار دے نی
مینوں ماریا چندھڑاں چور کر کے سچ جھوٹھ نہ مول نتار دے نی
کھلی سامنے صاحباں رہیں میرے نین ایہ انتظار دیدار دے نی
کنیا جگ تقیں مرنا اگے مینوں ہن میل دے روز شمار دے نی
نایں بوٹیا تنہاں دا دین دنیا جیہڑے قول زبان تقیں ہار دے نی

دربیان جواب صاحباں با مرزا

لکھ لکھ تسلیاں رکھ دل نے کرساں مول نہ بے وفائی داری
مالک جسم تے جان دا جان تینوں تیرے نال سی دوستی لائی داری
تیرے دم دینال ہیں دم دلسیاں جراں مول نہ سول جدائی داری
یاراں واسطے پلڑا پا کلوچہ منن گل نہ اج ایہ کھائی داری
بھلا راہ تے پئی کوراہ بیل سانوں بھویاں رانت بھوائی داری
تیرے دھڑے ہتھیار نہ جاں کے ہیں میری عقل تقدیر بھلائی داری
اکو رب تے قول زبان اکو جانا دلوں ہیں نال صفائی داری
مریں نوں تے جان ہیں نال ظاہر ہوسی پیش نہ جاوندی کائی داری
دیکھیاں لگدے تیر سر پر تیرے میری پیش نہ جاوندی کائی داری!
ہنڑ ظالماں ظلم دی تیغ ہوئی کوئی سنے نہ کوک دوہائی داری
تینوں ایس سیالاں دے دلیں اندر بھیڑی موت ایہ ہنڑ لیائی داری
محمد بوٹیا جدوں تقدیر الٹے جاوے بھل تدبیر دانائی داری

دربیان جواب مرزا از جدائی صاحباں

تیرا عشق ہیں صاحباں پالیا جیوں توں ہی ایہ عشق نبھاوناایں
رہیں بچکے صاحباں چندھڑاں تھیں ہیرا عشق نہ خاک رلاوناایں
ساڈا الوداع صاحباں نال تیرے گیا ورت تقدیر دا بھاوناایں
کسی میہوناں پاٹیاں بدلاں نوں پاٹا عمر دا کس ملاوناایں
مینوں مرن دا کجھ افسوس ناہیں ایہو ایہ افسوس نہ جاوناایں
سویا وچ پردیس نہ خولیش ہیڑے پاسے کفن کس دفن کراوناایں
رکھیں ثابت صدق یقین محکم ایہو جیوڑا مول ڈولاوناایں!
رکھیں سانبھ امان ایمان ہیتی دیکھیں جگ تے اساں نہ آوناایں!
ایس جگ تقیں روح ہیرا ٹریا ہوکے اج پر دا تا ایں
ہووے خضر تقیں عمر دراز بھانویں تاں بھی خاک دے وچ سماوناایں
تینوں صاحباں گیا نہ کھن راوی راہ دشمناں چایا جاوناایں
میری لاش دی کس تلاش کرنی کانواں انگ کر نگ ایہ کھاوناایں

اینویں للکیا لیکھ نصیب میرے ذمہ کسے دا کی لگاونا ایں!

میری موت دا بوٹیا حال سارا دانا باد نوں لکھ پوچھاونا ایں

در بیان ہلاک شدن مرزا و بے قراری صاحباں!

مرزا کولدا کولدا صاحباں نوں لگا دہرتی تے تڑت بیجان ہویا
جلی باغ تے باد خزاں والی بھور روح دا آن حیران ہویا
رہیا دہرت تے پیا قلبوت اوہدا ڈیرا روح دا جان آسمان ہویا
گیا بیت پریت دی ریت اندر اوہدا عشق منظور پردان ہویا
ویکھ صاحباں پٹ دی پٹ لٹاں جیندے سامنے ابڈ طوفان ہویا

تکے تیر سر پیر نوں چیر زہری گویا وقت اخیر دا آن ہویا!
کلمہ منہ یقین اکھ کے آن مرزا اکھیں میٹ کے بند زبان ہویا
رہے کھلڑے سب سامان پچھے چھڈ بھار نوں بھور روان ہویا!
سچا عشق عاشقاں صادقاں دا ویکھ یار تے جان قربان ہویا
محمد بوٹیا کرے فغاں جیٹی آن شور اندر بیابان ہویا!

در بیان فغان اول صاحباں بر لاش مرزا خان!

رورو آکھدی صاحباں مرزیا اوئے بے کجا بربادیاں پا گیوں!
مینوں ویر یاندے وس پا کے تے آپ کوچ کر سانوں لدا گیوں
پیا غم دا رونا بھا میرے سینے سل فراق والا پا گیوں!
ہویاں چور میں چھڈ کے زور سارے سر اراج تے ملک لٹا گیوں
رہی تنڑی کے رکم دی میں مینوں مار کے خاک رلا گیوں
پاسہ کوچ نہ بھد لئے نوں جس چارے راہ توں اگ جلا گیوں

ہوئی جان اساڈڑی نال دکھاں نوں تے اپنے دکھ مکا گیوں
نیر نیاں کیوں سنتڑی نیہوں لایا کیتے قول اقرار بھلا گیوں
کوئی چارہ نہ لتھڑا سنجڑی دا میری گل تمام گوا گیوں!
تیرے مکھ توں کراں میں شکوہ جیہڑی گلتوں مکھ بھوا گیوں
لدھ ساتھ جانیاں یار ہولوں مینوں کنڈڑے سنجھ بہا گیوں
پئی آس نہ بوٹیا کوئی دلدی میری حرص تمام دکجا گیوں

فغان دوم صاحباں

شالہ غرق ہو جان سیال جیندڑ جنہاں نے کیتا ایڈا قہر لوکو
پا کے آن زنجیر تقدیر ظالم رل گدڑاں ماریا شیر لوکو!
مگے جنڈ تے چڑھ ہتھیار تیتی وچ عقل دے پیاسی پھیر لوکو
مرزے خان سہتہ خالی دشمن ہوئے سی آن دلیر لوکو!
اینویں دشمناں لٹیا راج میرا اک پلک نہ لگڑی دیر لوکو

سانوں لدیا اساں مسافراں دا راہوں لٹیاں ویریاں گھیر لوکو
ہتھیں اپنی آپ میں زہر کھاداسن روندیاں اقراں کیہہ لوکو
پکڑ تخم اڈاوندا جیندڑا اوہندی سنجھ تے کھول تلوار لوکو!
منی اک نہ میر شمشیر میری تھکی واسطے پائیں ڈھیر لوکو!
محمد بوٹیا ماریا بھج لیکھاں تقدیر کیتی زبر دل زیر لوکو!

فغان سوم صاحباں

کندی صاحباں رزیا جگ جیوں نرگس اکھیاں خواب یقین کھول واری
رہیوں رس پیار یاکت گلوں کندی گھول دل موہوں بول واری
کھلی آن ہتھیار تیرے دربار پایش خیر میرے کچکول واری
رہی تھاک سل راہ تے سوں ناہیں میری جانیو گل مخول واری
پئی مار فریب دی نال جیہوں راہوں لٹیا آن انجھول واری

اٹھ لنس شتاب وڈا بیلی دشمن آن کھلوڑے کول واری!
تیرے باہجھ اندھیر جو قہر ہویا اکھیں دسنوں رہیا نہ دل واری
بندی صاحباں صاحباں تدھ انوں شاخ جسم تے جنڈڑی کھول واری
لدھی سار نہ پیار یاڑوں بجے موت دے آن جان ڈھول واری
محمد بوٹیا بھجدی گور بھار رو پیا ہول دل نوں گیا ڈول واری

فغان چہارم صاحباں

کیتا پاپ سراپ میں آپ تتی ترکش جنڈ اتے ڈنا ٹنگ تیرا!
اج بھیکے اپڑے کون جینوں میرے کولی نہ ساک نہ انگ تیرا

معنت ماریوں بے ہتھیار سیاں ٹھکا ویریاں مول نہ جنگ تیرا
تیری گردنوں خون دے وہن قطرے بدن بھنیا تیر تفنگ تیرا

بولن کانگ پیار یا وچ کلر جیتے دھپیا چھپ پلنگ تیرا !
کیتا قہر سیالاں تے چندھڑاں نے تیر بیٹھا پیا بہنا پلنگ تیرا

کرنا دفن کس پاکے کفن تینوں لسی بار دے وچ کرنگ تیرا
شالہ پان عذاب جناب دے چوں جنہاں لٹیا رنگ تے ڈھنگ تیرا

میری شمع تے جل مویوں ڈٹھا میں عشق دا تاب پتنگ تیرا
بادل نفس میں بوٹیا جیو نکلوں میں بھی مراں گی کر انگی سنگ تیرا

فغان پنجم صاحباں

تیری لاش مرزیا چھڈ کے میں ایس جا تھوں مول نہ جاوساں گی
اگے لاکے سوہیاں سادیاں نوں انگ خاک بھبوت لگاوساں گی
تیتھوں جان کے جان قربان کرساں پیچھے گل دے گل کٹاوساں گی !
رہسی جگ جہاں قلبوت ثبوت میرا تیرا عشق میں اچر نبھاوساں گی !
ظاہر جیو رکھیں ایہ امان مینوں تیری نال صدق ایمان چھپاوساں گی !
کیتا وہریاں پکڑ حلال تینوں ایس ظلم نفیس نت کرلاوساں گی

توڑے دین ہزار سیار چندھڑ تیرا پیار نہ دلوں بھلاوساں گی
ہو رہاں مست ملنگ گل پا الفی تیری قبر اوتے دھوان پاوساں گی
کرساں خوف نہ زہر شمشیر کولوں تیرے ساہمنے بیٹھ کے کھاوساں گی !
دلبرے دو زخمیں تا مینوں کسے ہور نوں انگ جے لاوساں گی !
لبیں سجناں سد شتاب مینوں وچہ دشمناں پئی گھبراوساں گی !
محمد بوٹیا حشر نوں رب اگے لوگاں گھت فریاد الاوساں گی !

فغان ششم صاحباں

کھلی کول میں صاحباں بول موہوں ذرا اٹھ جا کے مرزیا وے
ہوسی واٹ اڈیکدی ماں مینوں ملی اوسنوں جا کے مرزیا وے
چھیتی بھین نوں جاکے مل چھیتی آیوں کاج رچا کے مرزیا وے
شالہ پوے نہ کن آواز میرے تیری موت دا آکے مرزیا وے
دانا باد نوں چل شتاب واری مینوں بیل چڑھا کے مرزیا وے
اٹھے طالع بخت بخیل میرے بیٹھی لعل گوا کے مرزیا وے

نیلی دو بیلڑا آکھن مینوں دکھ جدا گ اٹھا کے مرزیا دے
ہوسن تند نے ویر دلگیر روندے آیوں جنہاں بھلا کے مرزیا دے
ہائیں آپ ای آپ توں بھین تائیں ٹور دیئیں ڈولڑی پا کے مرزیا وے
سنے دوستاں جگ تے چریں جیویں بیٹھاں مجلساں لاکے مرزیا وے
تیرا ہجر فراق نہ بھول جرساں مرساں کانیاں کھا کے مرزیا وے
محمد بوٹیا منے نہ کوک کوئی رو رواں پئی کرلا کے مرزیا وے

دربیان فغان ہفتم صاحباں بجناب باری تعالیٰ

بے پرواہ ہے واہ درگاہ تیری تیرا نام جبار قہار سائیاں
پائیں جبر میرا اوپر ظالماں دے کیتا جنہاں ہے ظلم بیدار سائیاں
لیاواں تندھ دے روبرو دشمناں نوں وقت عدل دے روز شمار سائیاں
کیتا جنہاں لاچار دکھیار مینوں کریں انہاں دکھیار لاچار سائیاں
ہن کریں ایہ عرض منظور میری خاطر نبی مغفور ابرار سائیاں
پیا دل تے فکر ہے دشمناں دا تاں دین نہ لنگ نار سائیاں
رکھیں کرم نفیس نہ شرم جیکیں ثابت میرا عشق نہ کریں خوار سائیاں

میرا کریں شماریاں عدلوں تیری ہو رہی ہے سرکار سائیاں
میرا جاندڑا لٹیا سانجھ راہوں سنی کسے نہ کوک پکار سائیاں
تیرے تخت مجید دے پکڑ پائے داد منگساں عرض گزار سائیاں
میرا اج جہاز اسید والا ڈوب نال ڈوبیاں شوہ وچکار سائیاں
میری کڈھ وجود نفیس جان جلدی کر یار دے نال مزار سلیاں
کسے خاں دی امان خاص ہاں میں رکھیں غیر نفیس دور کنار سائیاں
مراں بوٹیا یار دے حق اندر کیتا جیدے نال اقرار سائیاں

دربیان نہادن سیالاں وچندھڑاں لاش در آتش برائے سوختن و فوت شدن صاحباں

کھلی صاحباں پچھدی پٹے لٹاں چھاتی کرے چا لہو لہان میاں
کھاندے کھلیں خار کریہہ چنگے تجھ وانگ عزو دبنان میاں
ہوتی نار گلزار خلیل نے جیوں سٹیوں جان نوں رب بچا میاں
اگ ساڑدی لگ کے کیوں اوہنوں کلمہ عشق دا انگسیاں میاں
ویکھ صاحباں ظلم ایہ ظالماں دا ردر دے کے فریاد فغان میاں
وچ اگ دے پا کیوں ساڑدے ہو امت نبی دی ایہ مسلمان میاں
کیتا قساں اسلام دا کم اٹھا دا چھڈ بے دین ایمان میاں
ہوندے سچ اوہ مرد موجود موذی مریاں نال جو ویر کمان میاں
منی عاجزی عجز نہ صاحباں دی آکھے ایتھے وچ خوشی گمان میاں
کجھ دوس نہ میر شمیر تائیں ورتے نال ایویں عاشقاں میاں
چھڈے عشق خیال نہ عاشقاں دا لبیاں جان بن ویہن جان میاں
کور نیک جو ول خیال چھڈے ایسا عشق بے رحم پچھان میاں
تیر ہیٹھ کر کے کول تائیں پھیر خچے تے چڑھان میاں
غصہ کھا کے میر شمیر ہوری گل صاحباں دے پلو پان میاں
بلے اک قدم زمین اتوں لکھے لا اوہ زور زران میاں!
گردی کھا زمین نے تاڑ ڈگی تاڑی نین لگے نگران میاں!
گیا ہجر اشٹے تلبوت والا اپنچی روح دا ہو یار وان میاں
گئی کلم دی تار نے کھیڈ تیلی ڈگی ہو گئی بند زبان میاں
چار دارے گزار دو نوریں ہو گئے وچہ زمین بہان میاں
ویکھو سچ دی دوستی صاحباں دی ہوئی یار توں جان قربان میاں
روح صاحباں دے مرزا خان سند ادل اڈ کے رہ وال اسمان میاں
بھائی مار کے صاحباں ڈھڑی نوں پھیر آن ہن پشیمان میاں
منجی پا کے لاش مرحوم صاحباں دی کھڑے شہر سیال سدھان میاں
بین عشق نے وانداں امبڑی نوں جیندی دھی تشبیل غلمان میاں
ویکھ عجب جھانی دی صورت اوہ کیا ر روندے جد کھڑے اوہ جوان میاں
روندے بہین نوں دیر دلگیر ہو کے اتھرو نیر دریا چلان میاں
اوہدی اگر دفی القبور تیار کر کے کارن دفن چا کدھن پہنان میاں
اکھنا قبر قبیں گھر پیا گئے بھین ساک سارے مہربان میاں
اس مجلت نے خاک درخاک ہو گیا کرے سکھنے نشان گمان میاں

دیکھ بھین نوں ویر دلگیر ہوئے غصہ قہر اندوہ نقیں کھا میاں!
لاش رکھ کے کھولدی وچ اوہدے لیفو جیقیریوں لاں میاں
لگا داغ نہ اوستہ ہے جسم تائیں رب رکھیا امن امان میاں!
تھکے نال سیال جیندال جدوں کھاندھڑ یاں کے پھیر مچان میاں
پاندی واسطے میر شمیر اگے گھنڈی کر و نہ قہر طوفان میاں!
نبی نال ہے جسم گناہ دا کارن لٹے موصناں گور زران میاں!
دیسی کی جواب جناب اندر اگے ربدے وقت میزان میاں
ڈرو ربدے غضب تے قہر کولوں کرو ظلم دی تیغ میان میاں
ہتھ ظالماں ظلم دی تیغ ہوئی خروفا کھیا رنگ وٹان میاں!
پالن میت نہ دی ہمت دی رہتے عاشق جان جان کے جان گوا میاں
اول ہیت لگا کے میت تیکے کرے غلطاں وچہ پھیر غلطان میاں
ویکھ صاحباں یار نوں ماردتے دوڑ اپنی جان جلان میاں
پچھے خون ہے رحم زبون اوہدی پٹ کھتیاں کرے ویران میاں
کرتے شکل زبون وہریا اوہنوں دو زمین ہی فرش گھیرے لیچان میاں
کھا کے وٹ بھائی ٹیکا ورٹ بھائی گل اوستے پا ٹکان میاں
یار یار پکاردی صاحباں دی نکل گئی وچھوڑے ہفتیں جان میاں
اڈی شاخ امید دی بول بلبل جھلی باغ تے باد خزاں میاں
بیٹھی لگ مینڈی تے ٹٹی تار یار دوہن کول جو راگ سنان میاں
رہی کوئی نہ رہیا ہے کوئی اگے کل من علیہا فان میاں
گئی ملک بقا سدہا ر جیٹی فانی چھڈ کے جگ جہان میاں
داخل وچ بہشت دے جا ہوئے دو نویں یار پیارے جوان میاں
پیاندو دشمن قہر ایہ پیندا اندر ویکھ مورت ایہ ہوئے حیران میاں!
دردماں نے دو دھ دے اکھیں نے لگے ہٹھ سکے روش کران میاں
پٹن چاچیاں تا ٹیاں جھوسند رہیاں بیاریاں دین الان میاں
پیا دیس وچہ سوگ سی صاحباں دا ہوئے بند بازار دوکان میاں
آخر دے کے صبر قرار دل نوں اوہنے دفن دکران میاں
تھگی شاہ مراد دا لو چہ یار و ہوئی صاحباں نوں دفنان میاں
اک پلک دا پلک افسوس کرکے لگے ہو رخیال دہیان میاں
بیٹھا سجن قیامت تیک دعوی اک دم دا دم جھان میاں

لگے روون کیتیں رجے لوک دسدے سچ سخن دانا فرمان میاں
خالی چھڈکے رنگ محل اُچے ہوناں داس اندر بیابان میاں
دینا خام مقام سرائے جیوں کرنی شب وی جان گزران میاں !
رکھ خبر اوہناں دی قبر کیہڑی جیہڑے کدی آہے سلطان میاں
ایس عقل نوں کل جہان جانے کی فائدہ مغز کھپان میاں

دیکھ کی بنیاد ہے آوی دی برباد ہوئی آکھ خان میاں !
لیسی دانش آکھ کے خوشی کوئی اینویں مدتاں گئی وہان میاں
گئی ہو گئے گئیاں ہو جاناں ایہو چال جاندی دی جان میاں
گئے اُڈ جہان ہتھیں وانگ داڑے دیسے کوئی نہ پتہ نشان میاں
محمد بوٹیا دس ہن دوستاں نوں اگلا کھولکے ذکر بیان میاں

دربیان آمدن اسپ نیلی در دانا باد و حیران دادن

مرزا باد ویر شہیر نے جاں نیلی دگدی خبر پہنچاں نوں سی
گھوڑا ذوالجناح امام دا جیوں خالی پرتیا چھڈکے رومیدان نوں سی
مار پوڑتے وڑی آنکڑ نیلی سدھا شہر دے وچ بیابان نوں سی
وڑیئے وچ آسکدی ولگ بدل کیتا غم بیدل حیران نوں سی !
پشت دیکھ کے سکھنی نیلڑی دی پیا ظلم مادر مہربان نوں سی
لناں پٹ پٹاں اتے مار کردی چاک لکر دی بیابان نوں سی
یتر بیال سی ٹور یا شہر کیہڑے میں نے لاڈلے پت ناوان نوں سی
کیکر دسدی حال احوال نیلی ماری رب نے مہر زبان نوں سی !
بیٹھے ہو اسوار پلٹنے میری ہوئی ایس ہتھیں چھڈ جہان نوں سی

دانا باد آئی فریاد لیکے ڈٹھا اوس تے قہر طوفان نوں سی !
آئی تیویں اسوار نوں چھڈ نیلی بھائی ایہ گل رب رحمان نوں سی !
دانا باد وہ اُڈدی آن پہنچی چڑھی اوجیوں دا آسمان نوں سی !
آنسو خون زمین تے پین چھم چھم روندی کھر لدے دیکھ مکان نوں سی
کہندی ماہیاں جندڑیاں گھر کھٹا ملیندڑے شیر جوان نوں سی
کہندی نیلیے دس شتاب ہتھیوں کتھے چھڈ آئیوں مرزے خان نوں سی
آئیوں آپ اسوار نہ لیا پرتا توں کیتا دغا توں توڑ پیمان نوں لکی
ڈگی تڑف زمین تے سر پٹ کے کیتا اوس ہلاک چا جان نوں سی
محمد بوٹیا عشق دی دیکھ عظمت ہویا اثر ہے کیڈ حیوان نوں سی !

دربیان ماتم شدن در خانہ کھرلاں !

مرزے خان دی موت دی خبر نیلی دتی اہل وفا جاں آکے جی !
ہوئی خوشی خراب عذاب پکڑے ہوئے مکھڑے زرد کما کے جی !
ہو یا حکم نوں خوشی ہتھیں غم رنج لیا پھیرن غم افسوس ہتھیں کھا کے جی !
بکے پٹنے رکھے وچ بھیڑے دیئے کوئی نہ اناں سنوں جا کے جی !
دیر دیر کر روندیاں ویر بھیناں کُٹ چھاتیاں خاک سر پا کے جی !
چھتی کھرلدی بیبی دیاہ والی گا تا سارڈی دی آگ جلا کے جی !
وچ پاکدے ہو رواہور ہویا دیکھو قدرتاں توں ازما کے جی !
بیا ودا سوگ سی وچ کھرلاں بیٹھے ماتمی فرش وچھا کے جی !
ناٹیاں چاچیاں پھوپھیاں رون کھلیاں کُٹ چھاتیاں وین الا کے جی

اوس روز چھیتی سندا کاج آہا بیٹھے جنج چڑھا کے جی !
بیٹھے روڑ کٹی سب مفت بیٹھی ہوئے چھوڑ زر مال لٹا کے جی !
لاڑہ لاہ کے سہرے توں سوہن سہرے مارے زمین تے ٹیکا کے جی
گئی گئی وجا پے سدا ہو دے روندے کوکدے لوک کرلا کے جی
سٹے یار بھرا تے یار پیارے روندے مارلعرے باہیں چا کے جی
شیشے روڑ چڑی سندا ہوردی چوڑ کرکے ٹلی ساہ سنگار لا کے جی
چھیتی چندری ڈھیرے نصیب والی لیا داج نہ اج ونڈا کے جی !
پیارو دنا پٹھا خوشی ہوے آئی گھر دل نہ شگن منا کے جی !
روندی بوٹیا پت نوں ماں بڈھی تتھ مار دی دل گھما کے جی

دربیان فغان اوّل مادر از حیث اک مرزا !

اُٹھ کٹی ہیں بچیا تیری وڈڑی ڈھڈ ہیٹھیاں بڈھیاں پا گیوں !
چھیر ندہ ستارا شوار میرا ستوں ہاتھ وچ پیڑ رلا گیوں !
کاہدی کراں ...ا ...وں بچیا میں میری گل تمام گوا گیوں !

پاسے دسدا کوئی نہیں توں میرے دوویں جہان وچ جا گیوں !
پشت ہم جیہے کسے نرکر دی ساں سوہن ہمرہ چھڈکے والا پا گیوں !
ڈگی پشت تے میں کنڈیاں تے ہکا دیکے آپ سدھا گیوں !

مرزا گرد غبار سنسار میتوں مرہنا مکھڑا چن چھپا گیوں!
ہری لعل سان تانگے جاہ نابیں زرری نیلڑی پری کے دہا گیوں!
کھیوے نال بیجاوندوں بھائیاں نوں کاہنوں آپ تو تنہا گیوں

لٹ گئیاں جاگ دے چھینڑے میں براحال فقیر بن گیوں!
دیر پیر شمشیر آہے کر کے جنہاں ندڑے دا گیوں!
محمد لوچیا ماریوں وچ غفلت دغا دشمناں دے ہتھوں کھا گیوں

دربیان فغان دوم مادر در ہجران مرزا خان

پئی مول نہ آس مراد دل دی اٹھی خوشی میں جگ دے ہارے ہو نہ
نچ جدی صاحباں گھر کھیوے نچ یاریاں لاوندوں یار ہو نہ
پیاوسدے مردوں فساد سارا کدی بول کے سیال بیزار ہو نہ
بے میں رکھدی کھیوے لہو روک تینیں اج دیکھدی دکھ وکھیا ر ہو نہ
دن رات میں رکھدی واٹ اوڈیک لگی آئے نیلی دا اسوار ہو نہ
کھادے تیر توں مرشیر کولوں لڑیوں دشمناں نال ہشیار ہو نہ

ڈولا چھینکرا گھر میں نہ مول آیا آکیں جنجھ نال سردار ہو نہ
نچ چھٹیاں انگی مہندی تری لی انہ نچ جاد غلام جان نثار ہو نہ!
پوسے صبر سیالاں دے تری جنہاں کرن ظلم زیرید مکار ہو نہ!
دیس نال کا چپڑے کے آگھر نوں اوتھے بیٹھ توں سپہ سالار ہو نہ
ستوں راہ دے کڈھ کے صاحباں نوں آئیوں نس کیوں بے شمار ہو نہ
ہو ند بوچیا پاس ہمراہ تیرے مر دوں وچ پردیس خوار نہ ہو!

دربیان فغان سوم مادر از جدائی مرزا خان

رڑھ گئی میں بچیا ہا بجھ تیرے بجھ بالن میری بنے لا میتوں!
مردی وار نہ دیکھیا مکھ تیرا رہی حشر دے تیک ایتا میتوں!
دنیا وچ ہن ملن نصیب ناہیں وچ خواب دے مکھ وکھا میتوں
پریں لگ کے اگ جا سروں نکلی دتا فالاں نجھ چڑھا میتوں
کراں پیر شہر بیے جیہڑے دتا جنہاں اجاڑ را یا میتوں

میری عمر اخیر خوار ہوئی کیتا قہر نزول خدا میتوں!
تیرے باجھ میں پتر اداس ہویاں تھبے لیپے پاس بلا میتوں!
آکیں کم نہ وقت ٹبر سیدے پیا جھڈ کھوٹ نہ گیوں کھڑا میتوں
تیری موت مرزیا کن میرے شامل پوسے آوانہ نہ آئیوں
محمد رپیا رب سے کوک میری دیسی حشر جواجر جزا میتوں

دربیان فرمان کردن بادر فرزنداں برائے جنگ ہمراہ سیالاں دے چنڈر ہڑاں

مائی آکھدی سدکے پتراں نوں میری سنو کلام تمام تسی
لیو بیر دا دلیو جا ویریاں تھیں وانگ شاہ حنیف امام تسی
مارو تخم جیں چنڈر ہڑاں ماہیاں دا ہو کے شیر دلیر دریام تسی
کرو قرہاں سیالاں دیاں رنڈیاں جا وہیو ہیں نہ جیہیں آرام تسی
جیوں ماریا کلڑا لال میرا تیویں کرم شمیر دا کام تسی
اگ لاکے ساڑیو شہر کھیوا ڈھاہ سٹیو محل تے بام تسی

بیرا مرد دا جدا حلال ہے تد تساں کریو دیریاں جے تیلام تسی
آدیر چنگ نہ چیوتا کر میپیار لیپے صاحباں مرد تمام تسی!
چیتیا تیز تلوار تھیں خوف کھا کے نسو چھڈ کے میدان تمام تسی
مار وجاکے بچپر نہ دشمناں نوں کریو کھاوناں طعام حرام تسی!
پوسے ٹھنڈ شمیر مشر بروا جے لہو دے آیئو بھر جام تسی
بوٹا جڑھاں تھیں پٹیو دشمناں دا گال آکیو انہاندا نام تسی

دربیان رفتن کھرل بطرف کھیوا برائے جنگ و فتح یافتن و
مرزا مدفون کردن و واپس آمدن شہر خود

مرزے خان دے ویر دلگیر ہوئے سنیے سخن نال درد فگار دے جی
مرجائے مرجا شیر دا میں کٹ سٹ ساں نال تلوار دے جی
جنگ نال سیالاں دے کرن کارن سیس خویش اوہ یار ادار دے جی!

نال جوش دے شور خروش کر دے آکھیں مرزے جیہوں پھل انار دے جی!
سیجے ستھ داکھان حرام میتوں جد لاں نہ جچر نخوار دے جی!
انگ جن ہتھیار تیار ہوئے دسن شیر دلیر جیہوں بار دے جی!

آکھن گھوڑیاں چلیئے چھڈ ایتھے کے ماریا یہ گل چتار دے جی
اپر ستر بھیا سو اسوار چلو جیہڑے ہتھ لیکھ لکھا سہار دے جی
پکڑ برچھیاں تیر کمان تیغاں کھیڑے شہر نوں گھر لیا سہار دے جی
بھائی حنف لئیں شاہ حسین ہوے جیوں پیچھے یزید کفار دے جی
کھیڑے جا سیالاں دے نال گھرلاں جنگ جنگال للکار دے جی
کرن بیر شیر دے چیر ہے بدلہ ویر دا ویر اتار دے جی!
فتح پا کے ظالماں دشمناں تے آئے بار نوں نال للکار دے جی
آ فرنال تلاش دے نال بھن باہیں چا آہیں ڈھاہیں مار دے جی
آکھو ماریوں وچ پردیس ویرا لکھے خط نہ مول پروار دے جی
دیکھ آکھدے ساڑیاں ترلیاں نوں آ روندے خون گزار دے جی
تیری غم دی اگ نے سماں دتا ہوئے لال دل وانگ انگیار دے جی!

کھا کے تیر منہ گھوڑیاں نس آون ہوون کم خراب خوار دے جی!
کر کے ایہ تجویز تیز سارے پکڑ شٹھیاں ساز سنگار دے جی!
کالی بنھ قطار الہ ڈوڑے سنڈ جے دسن گھٹ جیوں ابر بہار دے جی!
چھیتی گھوڑیاں نیڑے امیر شیر آئے نال غضب بے انت شمار دے جی!
مار سیال برادری تے کیتے شہر نوں اگ لا ساڑ دے جی!
ہوئے سرو سرے نے غضب گورناں یاد ویراں خاک نکھار دے جی!
جیہڑے مار شیر دلیر مرزا ڈھو بعد ڈھن لتاں اوہ نال وچار دے جی
بیٹھے ہاں پچھر لیکے پٹ ڈاڑھے اپر لاش دے وین پکار دے جی
ہوندے پاس تیرے کجھ دس دسوس ناہ سی اپڑ دے جان نوں وار دے جی!
کھلے اسی بھراواں پاس تیرے اٹھ گل کر نال پیار دے جی!
محمد بوٹیا جگ نے ملن اوکھا ہن میلڑے روز شمار دے جی!

در بیان واپس آمدن برادران مرزا بخانہ خود!

کوسے صبر نہ روندیاں بھائیاں نوں سر پر خاک گھتے تک الار دے جی
ہوئے باورے روندڑے نال غم دے کر کن وچہ جناب دربار دے جی
آخر شہید نوں دفن کر کے اچا مقبرہ چا اُسار دے جی!
محمد بوٹیا فاتحہ خیر پڑھ کے دانا باد نوں پرت سدھار دے جی!

در بیان تاریخ خاتمہ کتاب و سکونت خود مے گوید

ہوئی ختم کتاب جناب اندر لکھاں شکر بجا لیایا میں!
تیراں سے تے پندرہ سن ہجری قصہ جوڑ کے جدوں سنایا میں
مسکن میں مسکین دا وچ کھیڑے شوق والیاں پتہ بتایا میں
پیا شوق تے کشتیاں خون کر کے دل درد دریا چلایا میں!
شمع شوق پر عجیب بال کے تے انگ وانگ پتنگ جلایا میں
کارن سیر آرام دل دوستاں دے عجب بوستاں باغ لگایا میں
شیریں سخن رسیلڑا شعر کر کے دل دوستاں دا پرچایا میں
پھیر کولڑا قلم دا ہتھ اندر گھوڑا طبع دا تیز دوڑایا میں!
ایہناں عاشقاں درد رنجانیاں نوں پریم نگر دا امیر کرایا میں
بناں درد دے انسان جان کھوتا ایس گلنوں ویکھ آزمایا میں
کارن دا اس جگ اداس اندر وادی اپنی بھی ہن آیا میں
چلے دے نشانیاں جانیاں نوں جنہاں وچہ کوئی رمز لکھایا میں
حرف دوستاں نے زمان کارن سر تے شعر دا بھار اٹھایا میں

پوری ہوئی فرمائش پیار باندی کیتا قول اقرار نبھایا میں
وڈلہ پیر وانگر گجرات نامی دنیا اپر ایہ وطن بنایا میں
کڈھی اپنے ولے دی لنب باہر قصہ وسدیا جوڑ پرایا میں
رگاں تار کے تن ستار کیتا سوز دل راگ وراگ وگایا میں
صاحب درد پچھان کرین آپے خشک دلاں تھیں بھیت چھپایا میں
کر کے ہار تیار یہ موتیاں دا اگے جا صراف دکھایا میں!
پہلوں کڈھ کے عطار دا نگوں وچہ پیاریاں بیچھ ورتایا میں
تیر شوق دا پکڑ فرہاد وانگوں کر کے قصد پہاڑ اڈایا میں
خشک دلاں نوں ساری ایس گل دی کھٹو گھٹن پیغام لیایا میں
ایہناں عاشقاں درد رنجانیاں تھیں سنے جان تے مال گھمایا میں
جانا لدیاں گردان دانوں ڈیرہ خام سرا وچہ لایا میں
شعروں یا مقصود درد وندیں جدوں خالق ایہ سمجھایا میں
دعوی شاعری شعر نہ مول جاناں حرف دلبر دا درد ودھایا میں

چھل والیاں شعر میرا وچہ خلق دے آکھ سنایا ہیں !
نظر پیر دے آکھ میرے شاعر کرکے رلیں وچھوڑا پایا ہیں
عقل تے تمام شعر میرا ایہیں معرفت دا مغز کھپایا ہیں
آسرا ذات خدا دی دا کوئی عمل نہ نیک کمایا ہیں
شیخ عمل شفاعت والے اوپر روپ جہان بھلایا ہیں
فضل نہ ہووے امید کوئی وچہ حرص دے جیو ڈبایا ہیں

اٹی سوت دی لیکے وانگ بڈھی یوسف کرن خرید سدایا ہیں
گندے پیر ہندے ہار شاعراں نے منکا کچھ اوچہ رلایا ہیں !
ہر دو سخن بناں قبول میرا اگے رب دے سیس جھکایا ہیں !
لئی غفلتاں عمر عزیز میری اک گھڑی نہ رب دھیایا ہیں
کھیتوں وانگ وچہ ٹالیاں عمل گندے سونا اپنا زنگ لایا ہیں
محمد بوٹیا صدق یقین سیتی کلمہ نبی دا آکھ سنایا ہیں

در بیان گفتار شاعر در حق عشق ـــــ گویا ہے !

حسن والے نوں شوق نا ہیں اسی معرفت دا مغز مار دے جی
ت جھوٹھیاں وین گواہیاں جان معتبر پئے سرکار دے جی
صاحب درد جو آدمی نیک آہے پچھے جا اوہ وچہ مزار دے جی
ڈھٹے پرہاں طرف انصاف والے موتی پھٹ پچھے گھیار دے جی
دے جیوڑ تے شوق نے کرن اٹے ایہہ بار ہمیش دلگار دے جی !
ک آکھدے شعر بنان سوکھا واقفکار جو ایس نہ کار دے جی
ن دے واخوف خوراک شاعر ذکراں وچہ ونزات گزار دے جی
پان نادان نہ شعر سمجھدے ہتھوں عیب تے نقص قتار دے جی
شعر نہ عمر ربدی عمر باجھوں ایہہ شاعراں کرم کرتار دے جی
مستغد ار کہ نشان اگے بولن ہور وچہ رمز گفتار دے جی
پڑھ علم تے ہون علما حافظ کرن زہد وچہ فکر اذکار دے جی
مسیت دے وچہ ڈانگو جاندے دستید رخت نہ عشق بازار دے جی
حرف پڑھکے عمر صرف کردے ایس علم یقین کی اسوار دے جی
کرن گمان جیہڑے عمل وانگ شیطان اوہ ہار دے جی
ابو ہر تساں ہور ہوندا ایہیں کوڑے جہاں کلار دے جی
دوزخی مرد بکار صورت جیوں نقش تصویر دیوار دے جی !
عاشقاں ترک تمام اگوں پڑھن درس اوہ پیت پیار دے جی
جھار کی گوڑ کی ایس گلدی دکھی جان وتے دکھ کھپار دے جی
زینت پروانیاں تکیں جیہڑے شمع تے انگ الا روے جی
علم تے عشقدی چمک ناہیں اوہ گندگی خاک انبار دے جی !
جانے سمجھ جیہڑے طالب شوق دیدار دے جی !
عشقدا ولاں نوں کرے روشن سینہ صاف جیوں رنگ نگار دے جی

سنن غیبتاں چغلیاں کرن بیٹھے ایہہ رواج وچہ سنسار دے جی
پیا آن جہان دیو چہ رولا ویکھو بھاوے نے رب غفار دے جی
لگی دا خرچاں دی آن ایسی سکے پہلی دسن نہ غار دے جی !
منصف علم نہ کتنوں منصفی دے سانبے سخن دس گوار دے جی !
قدر دان نہ کوئی پچھان والا جھلی جیوڑ وچہ ایس وچار دے جی !
کرنا شعر دا جان دے ایہہ مشکل جیوں سولی سار دے جی !
گاون راگ ورراگ نہیں بھاگ والے کرکے تن نوں وانگ ستار دے جی !
بھیڑاں وچہ زادلڈ پچھان سکن سخن پئے نشتر قلمکار دے جی !
کڈھ سینیوں سخن بنان موتی ایہہ شاگرد نے خضر ابرار دے جی !
ملاں کہن بدعت ہے عشقد نوں واقف نہیں جو ایس دے ہار دے جی !
بناں ورد نہ ملے محبوب دلبر وچہ علم دے عمر اجاڑ دے جی !
پوسے اندروں ورد بن ڈھول خالی وچہ دے غور پکار دے جی
جیہڑا حرف ہے شرف تے شان والا اودی طرف نہ بیان شمار دے جی
آپ عمل نہ وعظ سنان لوکاں بن بن صورتاں روپ سنگار دے جی
باجھ عشق دے عمل ہے علم ایویں گدھا لدیا جیوں بھار دے جی
یار عشق مجاز نہیں راز مخفی جیہڑے خاک ہوون لگے مار دے جی
منزل کرن تباہ دے راہ اٹے واصل ہون جو نال دلدار دے جی
جنہاں درد حبیب نصیب ناہیں نابکار اوہ مثل مردار دے جی
ایہہ ویکھو شہید عاشق جند جان دا خوف اتار دے جی
کھلن عشقدے باغ قلوب اندر ہون سیر مخفی اسرار دے جی
خاک ہوونا کم ہے عاشقاں دا نیڑے جان نہ کبر ہنکار دے جی !
باجھ عشق عبادتاں کرن جیہڑے ٹھلپے اوہ اندر دھندکار دے جی !

جتناں بار دی ذات ثبوت کیتی اوہ تے اپنی ذات گم کردے جی !
منگو بوٹیا ایس خیال وچوں منگ دعا وچ پاک دربار دے جی

مناجات بدرگاہ قاضی الحاجات !

گنہگار ہیں مولی خطاوالا کریں چا معاف تقصیر سائیاں !
میرے عمل تمام کھوٹے دیکھیں پرکھ نہ وانگ صراف سائیاں !
آکھے لگ کے نفس پلید دے میں کیتا حکم برخلاف سائیاں !
تیرے فضل دے باجھ بچاناہیں کر مول انصاف نہ عدل سائیاں !
میرے عمل دی غلط کتاب اتے چاہڑیں فضل دا پردہ غلاف سائیاں
دسیں حیوں نیاں حج اکوار کعبہ کراں شوق تھیں لکھ طواف سائیاں
دلیویں بخش اوہ حرف خطاوالا کبل لو لیا میں اجولاف سائیاں
کریں مہر تھیں شعر منظور میرا پڑھن شوق تھیں یار اشراف سائیاں
رکھیں حجب تے نام مدام میرا مشہور جویں طور تے قاف سائیاں
کریں باغ بہشت نصیب میرے دیویں تھاں نہ وچ اعراف سائیاں
ماریں نال ایمان جہان وچوں کریں خاتمہ نیک کفاف سائیاں
ہر دے بوٹیا نزع دا وقت سوکھا کلمہ حسن تھیں نکلے صاف سائیاں

تاریخ طبع زاد جناب نور الٰہی صاحب مصنف قصہ بدر وگل اندام !

مرزے صاحباں دے عشق دے فیصلے سب محمد بوٹے نے بال انصاف لکھیا
خاطر دردمنداں دردمند بن کے قصہ درد بھریا بانصاف لکھیا !
لائی بار بن کے نہ کوئی لاف مارے گویا سولاف وگراف لکھیا !
اک اک نقطہ دپر ناسخہ تھیں پرکھ سب آپ صراف لکھیا !
کعبہ عشق دا عاشقاں صادقاں دے کارن حج تے پھر طواف لکھیا
عاماں واسطے پردہ حجاب کیتا ڈونگی مرزا خاصاں غلاف لکھیا
نقطہ چیں ہو چیں بر شت پڑھ کے مضمون موزوں کر صاف لکھیا
معنے دو معنے ہر حرف مندے تے عروض دے زبر خلاف لکھیا
صد شاباں دماغ تے عقل تائیں ہر اک سخن بھی فخر اشراف لکھیا
کہیا نور جاتق ہجری سن بنیا کر کہ خیال جد جار اکناف لکھیا

تاریخ طبع زاد شاعر مشہور و معروف جناب منشی بھگت رام صاحب صادق وزیر آبادی دام اقبالہ !

ساقی پیالی دو آتشہ پور ساغر کرکے نوش پھڑاں قلمدان تائیں
کراں حال تحریر تصنیف سندا دیاں داد پوری سخندان تائیں
مرزا صاحباں خوب مرغوب قصہ تیج بحر ایہ درد تے سوزان تائیں
تار عشق دے مار کے چھال خود اگیوں نہ کرن قربان جند جان تائیں
سن کے شعر سب آکھدے لوک اوہ دا قربان ہوئے معنے پان والے
رکھنا حرف کتے جرات اف دی ہے نکتہ چین دی تیز زبان تائیں
اندر آبحیات تھیں آب ساغر تے جام بھر بھر دلاں کٹھیاں نوں جو
ساحل وانگ ہے گا خشک ہن تے ویکھے وسعت نہ دید امیدان تائیں
مارن لافے بیٹھ جے لکھ لافاں کرنا آکے کسے مقابلہ کی
ثانی فضل شاہ دا آکھاں کس طرح نہیں شفیق شاعر بوٹے خان تائیں
ہویا بحر تاریخ جاں فکر دلنوں ہاتف غیب کہے للکار صادق
بکرم سن کڈھ خوب نوں دیر نہ کر چڑھ کے بسم اللہ الرحمٰن تائیں

قطعہ تاریخ من تصنیف نواب دین از جہلم پلٹن ۲۳ شاگرد میاں محمد بوٹا شاعر گجرات پنجاب !

مرزا صاحباں دا قصہ عجب بنیا دو جگ وچ مقبول کلام ہو گئی
عجب قافیے وزن موزوں والے جنہوں ویکھ کے عقل گمنام ہو گئی
سن کے ایہ کتاب نہ تاب سندی کارن دردمنداں بھاہی دام ہو گئی
لگے پھٹ کلیجڑے حاسداں دے ایسی ایہ کلام صمصام ہو گئی
کیتی خوب تحریر سنادمیرے منزل عشق دی کل انجام ہو گئی
بھرکے قلم نوں لکھ نواب دینا محمد بوٹے نے شاعری تمام ہو گئی

تاریخ طبع زاد میاں محمد صاحب شاعر ساکن جھلو ضلع گجرات !

قصہ صاحباں اخبار صاحباں دی بوٹے خاں تھیں درفشاں ہو یا
موتی سخن دا عقل سناروادھا رشتہ شعر دے وچ روان ہو یا

محمدؐ لوٹا

ڈیاں ہار پرو تیار کرکے میرے سونیاں ہار نشان ہویا
کیتی واہ ہمت آن خان لوٹے وچ شاعراں شیر جوان ہویا
اج وچ جناب پنجاب دے انگوں اوہ اچک کے نام عیان ہویا
ایہ تصنیف لطیف ہے باب اندر آفتاب جیہا درخشان ہویا!
سن کے شعر اس دا پروردہ سوہنا ہر اک انسان قربان ہویا

گویا فرش قرطاس میدان اندر عالی نشان والا بوستان ہویا
ملک الشعراء والافاخر ملک جنہوں فضل رحیم رحمان ہویا!
چڑھیا ایس جہم تے مار دھونسہ ہمت نال وڈا عالی شان ہویا!
خاندان سارے توں بھال ڈٹھے شاہی تاج والا لوٹا خان ہویا
حرف اسد کے شعر تے سو رکھے جسد اعقل مانند حیوان ہویا

حاسد حسد کنیدیاں بات کیتی جنہاں نپ کے جگر لیراں ہویا
ہاتف سال نہال تاریخ کہی ظاہر آن محمدؐ دا آن ہویا

رَبِّ یَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ وَتَمِّمْ بِالْخَیْرِ

قصہ مرزا صاحباں ختم ہوا

نصیحت الغافلین

من تصنیف میاں محمدؐ لوٹا صاحب ساکن گجرات پنجاب

بسم اللہ الرحمن الرحیم

پٹ اکھیں خوابوں غافلا
ایہ دنیا خام بازار ہے
تینوں موت نہ وچ خیال دے
نت موت تیرے سر چیکدی
پیئے ہور نوں نت آوندے
اوہ دسدے حوم حال دے
اک ویلا اوہ وی آوناں
وچ گوراں بیٹھے جو
جنہاں بام بلند اساوڑے
مدھ وانگ لکھاں آ گئے

گیا مدد دیترا آنڑھ غافلا
سب کوڑ اجھوڑ لپسار ہے
پھریں پچھے دولت نال دے
پئی ہردم قبر اڈیکدی
جو آپ ہے تیرے نال دے
جھ لبترا گلے جاوندے
پل دنیا تیں ترت جاوناں
کری ساں اسادے جیہے اوہ
چھڈ لیتے آپ سپاہ ہارڑے
گئے زند تراں دکھا ٹیکے

نمرود شداد وسی شاہ جو
آپے مالک ملک سپاہ دے
کروں خسرو تے نوشیرواں سی
سلطان نبی سلطان دے
اج مول نہ کوئی خبر ہے
شک باغ جوانی جاوسی
بدھ کیتیا فکر نہ ٹرن دا
کھ گئے ونجارے دور دے
گئے خالی ایس جہان تھیں
توں بھیسوں اندر دھندیاں

فرعون جیہے گمراہ جو
چھڈ گئے خوانے زرانڈے
کدی اکبر شاہجہان سی
ویلو پریاں وچ فرمان دے
کی جا لگھا انہاں دی قبر ہے
جدوں خوان وی آوی
تیرے ساتھی ساتھ لدا گئے
اس نگری پھیرا پا گئے
جد لکھ کروڑ کما گئے
لم تینوں مار مکا گئے

ایہ دنیا خام سرا ہے
اج نظری مول نہ آوندے
جیوں گئے پیارے دلاندے
اساں ہونا انہاں وانگ ہے
جاوے اندر جنگلاں !
چڑھ عرش ہوا دے کوٹھے اتے
پھڑ کیتے موت نشاہ بین
چھڈ گئے خزانے زرداندے
اج رج کر بیندے اوہ نہیں
گئے اوہ تخت اڈ ہوا وچ
جو وارث آپے تخت دے
اڈ جاوسی بلبل بول کے
نت جاری پیش موت
تدوں وانگوں سوہنے سادے
ایہ فانی جگ جہان ہے
وچ گور اندھیرا قبر دا
پئی کرے منادی موت ایہ
جیہڑے نال بہاراں سن تکدے
کئی رستم جیہے جوان سن
سب معظم تینوں حال ہے
کر دوہ ہاڑا حشر دا
اج کرے رب نوں یاد توں
جو بے فرمان حضور دے
اج ویلا عمل کمان دا
اس دنیا وچ ہاڑا دے

جیوں راہی رات لنگھا گئے
دنجھ ساتھوں ہو جدا گئے
وچ مٹی منہ چھپا گئے
جیوں اوہ اج نام مٹا گئے
سب وہری چھڈ چھڈا گئے
اچی دا سہڑ آن جگا گئے
جو خود خدا کہا گئے
ہتھ خالی انت وکھا گئے
اوہ خبر نہیں کت وا گئے
وچ اگے وانگ ہوا گئے
گڑھ کوٹ بلند بنا گئے
جاں شاخوں پھل کرا گئے
سنگ لدی جاندا پوت دا
آپے اندر جوبن باد دے !
کل حسن علیحا فان ہے
رنگ اگو وقت دوپہر دا
چھڈ نرم وچھائیاں سوت ایہ
وچ جنگل اج اوہ رلدے
جنہاں آپ زور گمان سن
ایہ دنیا خراب خیال ہے
جیہڑے لیکھا ہر اک بشر دا
کر عمر نہ اوہ برباد توں
اوہ جاسن جگتوں ٹھوکرے
سد لیسی بھلکے جان دا
اج کھلے رخت بہار دے

ایہ دنیا کھیتی جان توں
جو نیک کمایاں کر گئے
پڑھ کلمہ نبی مقبول دا
کر خدمت ماپیو بھائیاں
کر یاد دیہاڑا غم دا
اٹھ جاگ محمد بوٹیا
سب چلو چل پکاروے
اج نازک بدن انہاندے
نے چلیں دیوا عمل دا
جیل دیکھ شہزادے گلرخاں
ہوئے خاک سہانے انہاندے
گئی پیش نہ کجھ بہادری
پیا وڈیں اگے حرص دے
ہوسی آتش تیز میدان دا
ہتھ ملی پچھوتا دساں
پئے رووں سگے کوں حشر دے
پھر ہوسی کجھ نہ ٹھڈقیں
تینوں سمجھ ذرا نہیں آوندی
سے تجھے مل سوداگراں
جیہا بیجیں لگا نیہا وڈ سیں
ہے جنت جا گے انہاندڑی
منگ یاری چار یار دی
تدر چلیں رستے انہاندے
کر حرص ہوا نوں دور توں
لنگھ گیا عمر عزیز ایہ

اٹھ موسم وقت پچھان نوں
اوہ دیوں جہانیں تر گئے
ہو جا غلام رسول دا
جنہاں دتیاں نیک سکھلیاں !
جیہڑے لکھا ہونا دم دا
کیا غفلت تینوں لٹیا
پٹ ڈیرے راہی دھا گئے
وچ پر سامی کیڑے کھا گئے !
جیوں منکیں مے علما گئے !
چھڈ چھیجاں خاک سما گئے
جو محل بنا گئے لا گئے
مر اگے موت نوا گئے .
کیا تینوں ماں سودا گئے
سن خبر نبی گھبرا گئے
جو دیلے وقت دنا گئے
جو ضائع عمر گوا گئے
جد تن نقیں ساس سدھا گئے
وچ کجھے یار بھل گئے !
تیر ساتھی تیغ اٹھا گئے
ایہ پاک نبی فرما گئے
جو ذاتی نام بتا گئے
دیکھ اتہ بھی بستر جا گئے
جیہڑے وعظ حدیث سنا گئے
حرص انوانے عمر گوا گئے !
ہن وقت اخیری آ گئے

تمام شد

آزاد بک ڈپو ہال بازار امرتسر